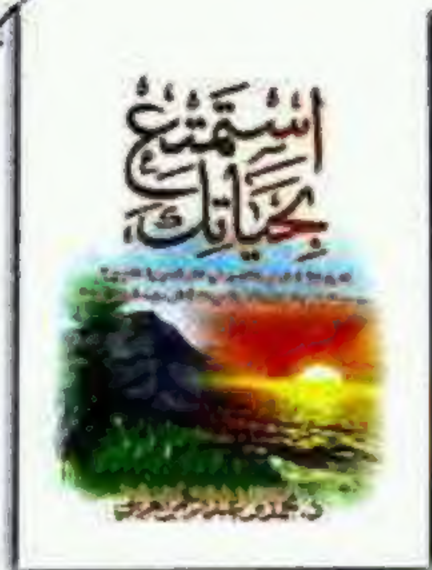

چێژوتام لەژیانی خۆت وەرگرە

تەکنیکەکانی هەڵسوکەوت لەگەڵ خەڵکی لەژێر ڕووناکی ژیننامەی پێشەوای مرۆڤایەتی پێغەمبەر (ﷺ)

نووسینی
دکتور محەممەد عەبدول ڕەحمان ئەلعەریفی
وەرگێڕانی : ئەبوبەکر تۆفیق

چۆن لە ژیانی خۆت وەرگرە؟!

Enjoy your life

إستمتع بحياتك

تەكنیكەكانی
هەڵسوكەوت لەگەڵ خەڵكی لە ژێر ڕووناكیی ژیننامەی
پێشوای مرۆڤایەتی پێغەمبەر ((ﷺ))

نووسینی:
دكتۆر محەممەد عەبدولڕەحمان ئەلعریفی
أستاذ العقيدة والمذاهب المعاصرة بجامعة الملك سعود بالرياض وعضو الهيئة العليا للإعلام الإسلامي

وەرگێڕانی:
أبوبكر توفيق فتاح
ماستەر لە كۆلێژی شەریعە و خوێندنی ئیسلامی

چاپی دووەم: پوختە و زیاد كراوە

١٤٣١كۆچی ٢٧١٠ كوردی ٢٠١٠زایینی

پێناسێک دەربارەی ئەم پەڕتووکە:

- ناوی کتێب:: چێژوتام لەژیانی خۆت وەرگرە.
- پەڕتووکي گرنگترین باسخوازي جیهاني
- ناوەڕۆك :: بار ی دەروونی وکەسایەتیناسی..
- نووسەر: : دوکتۆر محمد عبدالرحمن العر یفی .
- وەرگێڕ ::ئەبوبەکر تۆفیق فەتتاح.
- ژمارەی سپاردن:(٦٠٣) ی پەڕتووکخانەی گشتی هەولێر سا ڵی ٢٠٠٨ز .
- پیت چنین ::کۆسرەت.
- د یزاینی ناوەڕۆك::ئەبوبکر.
- تیراژ :: (١٠٠٠) دانە.
- (مافی چاپکردنەوەی پارێزراوە بۆ وەرگێڕ) .
- نۆرەي چاپ ::چاپی دووەم.
- *شوێنی چاپ وڵاتی لوبنان_بە یرووت*

من الدكتور محمد عبدالرحمن العريفي...
الى الأستاذ ابوبكر الكردي

السلام عليكم... جوابا لطلبك بترجمة كتبي الى اللغة الكردية..
فأقول((ترجم ماشئت)) يشكر الله لك وجعلنا وإياك مقبولين.آمين.

کەواتە بۆ هیچ کەسێك نییە هەستێت بە وەرگێڕانی ئەم پەڕتووکە (استمتع بحياتك) بێجگە لە مامۆستا (ابوبکر) وەریگێڕاوە بۆ زمانی کوردی بەناوی (چێژلە ژیانی خۆت وەرگرە) ..

جا هەرکەس سەر پێچی بکات خۆی بەرپرسیارە...

Intrudes About the book	تعريف بالكتاب

پێناسەی ئەم پەڕتووکە

١-ئەم پەڕتووکە گرنگترین باسخوازي جیهانییە -لە ویست و ئاوات و ئامانجي هەر تاکێکە بۆ ئەوەی بتوانێت بچێتە قووڵایي دڵانەوە ...

هەموو کۆمولگایەك لە سەر ڕووی ئەم زەوییە-لە هەوڵی جێبەجێکردني ئەم مەبەستەیە لەژیاني دونیا و دوارۆژیش- هەر بەو هیوایەش خوداي گەورە زیاتر لە سەدوبیست و چوار هەزار پێغەمبەري ناردووە بۆ ئەوەي خەڵك و مرۆڤ بەتێکڕا تەبا بن و بەیەکەوە بژین -تەنانەت ئەم هەموو پێشکەوتنەي کەدونیا بە خۆیەوە دەیبینێ- هەر لە یەك تێگەییشتنە کە مرۆڤ هەوڵي بێوچانی بۆ دەدات ...

٢- ڕاسترین و ڕەواترین داوایە کە لەناخي مرۆڤدا هەڵقوڵاوە -لەڕۆژانەو بەڵکو لەسات وچرکەکاني هەوڵي بەدەست هێناني دەدات -ئەمەش لەکردار و وتەی ڕەنگی داوەتەوە بەڵکو تەنانەت لەداڵغەو هزر و بۆچوونی ڕەنگ دەداتەوە کاریگەریی خۆي دەبێت لە سەر ڕووخساری دەرەوەی مرۆڤ ....

٣-بۆ هەر باسێك لە باسەكان هەوڵم داوە بە كورتترین وشە(وتە) واتاكەی بدەم بە دەستەوە لە مەبەستی نووسەر لام نەداوە بەپێی توانا ...

٤-لەوانەیە چەند جارێك هەمان رووداو دووبارە ببێتەوە ، ئەم كارەم بۆیە كردووە چونكە سوودێكی تری زیاتر و جیاتر بە دەستەوە دەدات ...

٥- شادترین كات وساتی لەگەڵ دەبەیتە سەر...

٦- پوختەی ژیاننامەی ناودارترین كەسی جیهانی هێناوە كەپێغەمبەرە ((ﷺ))...

٧- تازدیە لە ددربڕینی هەر واتایەك كە پەیوەندی بەتەكنیكی هەڵسو كەوتەوە هەیە لە گەڵ بەرانبەردا با خاوەن هەر ئایدۆلۆژیایەك بێت ...

٨-لە سەرووی ئەوەی كە دەچێتە دڵی خەڵكییەوە ، خودای گەورەش لە خۆت رازی دەكە مادەم شوێن پێی پێغەمبەر ((ﷺ)) (هەڵبگرێت و مەبەست و نیازت بۆ خودا بێ ... هەر ئەم خاڵەیە جیاوازای نێوان موسوڵان و بێ باوەڕ .. كە مەبەستی ئێمە دوونیا و دوارۆژە..

وەرگێڕ

بشری..بشری

Good news.. Good news..

مژدە ... مژدە ...

ئەتوانم لە دەرئەنجامدا مژدەی ئەوە بدەم بە خوێنەری بەڕێزی ئەم پەرتووکە بە ئاسانیەوە لە دوای پشتیوانی دەستی بە خودای گەورە لە خوێندنەوەی ئەم پەرتووکە و ئامۆژگاری حالەکانی جەنجی بکات هەنگاو بە هەنگاو دەبینە کەسێک کە بتوانێت دڵی خەڵکی بۆ خۆی رابکێشێت لە ژێر رووناکی ژیاننامەی پەیامبەردا ((ﷺ))...

نینجا لە کۆتاییدا **خوێنەری بەڕێز** تۆش هەوڵ بدە لە ناخ ودەروونی خۆتدا هەر دەم لە سەر ئەم یاسایانە بمێنییتەوە...ئەمە هیوا و ئاواتی منە لە خزمەتکردنی تۆدا بە وەرگێڕانی ئەم پەرتووکە ...

خوێنەری بەڕێز! ئیتر کاتی ئەوە هاتووە تۆ بدەمە دەستی **خودا ی گەورە** کە هیچ سپاردەیەك ون ناکات ...

TRAMS LATOR WORK	عمل المترجم

کاری وەرگێڕ...

١- پوختە ی مەبەستەکە م داوە بەدەستەوە بەبێنەوەی زۆر لەسەر خوێنەري درێژ بکەمە .... یان بەپێچەوانەوە...

٢- فەرموودەکانم هێناوە ..وەك خۆي نەگەڕاوم بەدوای سەنەدەکاندا ..بۆ ئەوەی پەڕتووکەکە لە مە زیاتر درێژ نەبێتەوە..

٣-تەنها ئامـاژە بـۆ سەرچـاوەکان وەك نووسەر هێناومە بـۆ نموونـە.. بوخـاری و موسلیم و ئەحمەد و ئەبوداود و نەسائی و ئیبن ماجە و تورموزی... (رەحمەتی خودایان لێبێت) بێجگە لە ئەمانیش .

٤-پەسەندکردن و پەسەند نە کردنی توێژینەوەی فەرموودییم هێناوە زۆر بە دەست پاکییەوە وەك سپاردەیەکی زانستی -(الامانة العلمية).

ملاحظة	Note,remarks

تێبینی :

زۆر به خۆشحالییەوه رەخنەو پێشنیارەکان له بەرچاو دەگرین لەم ڕێگایانەی خوارەوە:

- ژمارەی مۆبایل کۆرەك (٤٨٢٧٠٥٣)ژمارەی ئەردەن((٠٠٩٦٢٠٧٧٩٤٩٥٨٢٦)
- ئیمێل m.abubaker_kordy@yahoo.com
- یان به نامه بدرێت به دەست هەریەك لەو پەرتووکخانانەی که ئەم پەرتووکەی لێدەفرۆشرێت...له کۆتاییدا خودای گەوره خێری هەر کەسێك بنووسێت سوود لەم پەرتووکه دەکات... پاڕانەوەی خێرم ی بکات هەر ئەوەش له تۆی بەڕێز چاوەڕوان دەکەم...

براتان: وەرگێڕ

Geatefulness and aunwledgement	الشكر و التقدير

سوپاس و پێزانین

* بۆ خوای گەورە((الله)) وبالادەست هەرئەو خاوەن هەموو دەسەلات بەهەرەیەکە بەسەرمانەوە،بۆهەرهەناسەیەك کەهەلی دەمژین وفرەیدەینەوە سوپاسی بێپایانی ئەو خودایەمان بۆ تەواو نابێت لەسەری..

* گەردیلەی چاومان خاوەن رەوشت بەرزەکە پێغەمبەر((ﷺ)).کە مایەی بەرزترین هەلسوکەوتە بۆ هەموو کات و ساتێك خۆشبەختی وکامەرانی سەرجەم مرۆڤایەتییە- پێشەنگی سەر کاروانچیان رێگەی نموونەییە لە هەلسوکەوت کردنیدا.

* هەر کەسێ چاوی بەهەلەیەك بکەوێت لەم وەرگێرەکەمەدا بگەرێت بەدوای پاساودا بۆم چونکە بەس خودا تەواوە بێ کەم و کورتیە .

* ئەو کەسە ئەگەر تێبینی بنیات نەری هەیە لەهەر هەلەیەك ئاگادارمان بکاتەوە پێی دەزانم و بە وردی تەماشای دەکەمەوە.

* ئەو کەسەی هەوڵ دەدات ئەم وەرگێڕە کەمەو نووسینی تر بڵا و بکاتەوە بەهەمووما لێکدا لەکوردستانی خۆشەویستدا.

*بۆ ئەو کەسەی ئەگەر بڵاوی کاتەوە چ بەلایەنی فرۆشتنی یان بەلایەنی بەخشینی لەناو خەڵکاندا .

* بۆ ئەو کەسەی کەکاربۆناسوودیی مرۆڤایەتی دەکات لەهەرکوێ هەبێت.

*بۆ ئەو کەسەی هەوڵی بڵاو کردنەوەی دەدات پەیوەندیم پێوە بکات.

*بۆ بەڕێز مامۆستا (جەوهەر ئەحمەد لە سەنگەسەر)شارەزا لە زمان ورێنووسی کوردی لەبەرماندووبونی بێ وچانی بۆ پێداچوونەوە و هەڵە چنین ...

* بە هیوای ئەوەی کەم و زیادی ئو چاپی داهاتوو بکەین، کاری یاسایشی *بۆ ئاسان بکەم... دەسا بەهیوا ی ئەوە ی هەربمێنین بەوشێوەیە ی بتوانن لە هەڵسو کەوتتان خودا لەخۆتان راز ی بکەئو بچنە ناو د ڵی خەڵکییەوە ... تا بەر هەمێکیتر بەنیوە ی خوێنەری بەر ێزو خۆشەویست ... دەگەمەوە..... خواتان لەگەڵ....

وەرگێڕ

لە نێوان وەرگێڕ و خوێنەرانی کوردوستان و پەرتووکی «چێژ لە ژیانی خۆت وەرگرە...؟!»

م: حەوهەر نەحمەدسەنگەسەری((سلاو، دەستی ماندووی نیوخزمەتی زمان فەرهەنگ بوارەکانی ترت دەگووشم ..سەرکەوتووبی...شوێنی دەستپیکردنی سەرەتای هەربەرەگرافێك توزێك شوێن جێبهێلە..وسلام.

م:ریدوستەنەی((سلام علیکم خوانەمەنت دریژ نکات بونەم خزمەتانەت.بەتایەت کتابی((استمتع بحیاتك)).کەکردووتەکوردی...دووبارە سلاوم.

((عظم الهمة لایفکربملی،اوقاته بالطاعات بل یفکربان لاتموت حسناته بموته))٢٠٠٩/٨/٩

((لەخودا دەپارێمەوە کەخودا تەمەنت درێژبکات بۆخزمەت عیلم وزانست،هیوادارم بەردەوامبیت ماموستاگیان))٢٠٠٩/٥/١٨

((السلام علیکم.برای بەرێزم.من وەکو خوینەرێك دەستخوشیت لیدەکەم بو وەرگێڕانی کتیبی (استمتعستی بحیاتك)بەراستی سودیکی زورم لیبینی بوشێوازی هەڵسوکەوت کردنم لەگەڵ خەڵکدا. خودای گەورەپاداشتی خێرت بداتەوە)).٢٠٠٩/٣/٨

شەوباش ماموستاگیان.ریزوسلاوم هەیەبوتماموستاگیان توتوانیوتەخزمەتیکی باشت کەیت بەمروڤانەتی ولەسەررووی هەموویانەوەدبەئیسلام نکەیت .خواگیان بیکات بەپاداستیك بوت لەقیامەتدا.وتەکانت زورکاریگەرە.مروڤ دەتوانی سوودی لیوەرگرێت(مس ئاریان لەکەرکووکەوە).

((ماموستاگیان،ریزوسلاوم هەیەبوت ماموستاگیان من گەنجیکم تەمەنم بیستویەك سالەکتیبکی نوی بەرێزم لەبەردەستدایە....(چیژلەژیانی خوت وەرگرە)خواقبولی بکات ان شاء الله))٢٠٠٩/٢/٢.

المقدمة	The front

پێشەکی...

سوپاس و ستایش بۆ پەروەردگار و سەلاَت و سەلام لەسەر ئەو پێغەمبەرەی ((ﷺ)).کە هیچ پێغەمبەرێك ((ﷺ)).لە دوای ئەو نایەت..

تەمەنم شانزە ساڵ بوو پەڕتووکي (تەکنیکی هەڵسوکەوت لەگەڵ خەڵکی) نووسەری بەناوبانگ (دیل کارینجی)م لەبەردەست بوو ئەم پەڕتووکە زۆر جوان و سەرنج ڕاکێش بوو بۆ چەند جارێك خوێندمەوە.

چونکە نووسەرەکەی پێشنیازی کردبوو خەڵکی هەموو مانگ جارێك بیخوێننەوە.. منیش... بەجێم هیناو لەکاتی هەڵسوکەوتم لەگەڵ خەڵکی کارم بە یاساکانی دەکرد دەرئەنجامی زۆر چاك و سەرسوڕهێنەرم لێ بەدي کرد...

کارینجي یاسایەك دەهێنێتەوە و چەند نمونەیەك لەژێر ئەم یاسایەدا باس دەکات و لە ڕووداوەکان دەدوێ هی ئەو کەسانەی کە تایبەتمەندییان هەبووە لەناو نەتەوەکاني خۆیاندا وەکو... روزفلت... لنکولن... جۆزف... مایك... منیش جوان سەرنج و تێڕامانم کرد، روانیم ئەم نووسەرە کار بۆ ئەوە دەکات و ڕێنمایي بۆ ئەوئاراستەو مەبەستە دەبات کە هۆی بەختەوەری و شادی و خۆشحاڵیی خەڵکی لێ بێ، ئەی ئەمە چۆنە ئەگەر ئەو کابرا ئاییني ئیسلامی بناسیبایە، ڕەوشتە پڕ بەها و بەرزەکانی فێر بووایە، ئەوکات بەختەوەری و کامەرانی و سەرفرازی هەردوو دونیای بەدەست دەکەوت!...ئەي چۆن دەبوو گەر بەهرەکان و پسپۆرییەکانی لە هەڵسوکەوتەکاندا

بکردایە بە پەرستن و لە خودای گەورەی پێ نزیك بووبایەتەوە...لە پاشاندا بۆم ئاشکرا و دەرکەوت کە دیل کاریبجی خۆی بەخۆی خۆی کوشت! بۆیە دلنیابووم لەوەی کە پەرتووکەکەی با زۆر و لەوپەڕی جوانیدا بوو بێ هیچ سوودی بۆ خۆی نەبووە...بەلام لە مێژووی خۆماندا بۆم دەرکەوت کە لە ژیاننامەی پێغەمبەر ((ﷺ)) و هاوەڵانی و هەڵوێستی دانایانی ئەم ئایینی ئیسلامە زۆری تیادایە کە ئیمەی پێ دەوڵەمەند بکات...

هەر بۆیە لەو کاتەوە دەستم بە دانان و نووسینی ئەم پەرتووکە کرد لە تەکنیکی هەڵسوکەوتکردن لەگەڵ خەڵکیدا...

ئەم پەرتووکەی کەوا لە بەردەستی تۆدایە بە مانگێك و ساڵێك درووست نەبووە و نەهاتووەتە دونیاوە... بەڵکو بەرهەمی تاوتوێکردنی بیست ساڵە کە پێی هەستاوم لەگەڵ ئەوەی کە خودای گەورە منەت و چاکەی بەسەرمەوەیە بۆ دانانی نزیکەی بیست ناونیشان لە دانانی پەرتووك هەتا ئێستا... هەندێك لەو پەرتووکانە لە چاپکردنەوەی تێپەڕ بوو لە دوو ملیۆن "نووسخە: دانە...بەلام ئەم پەرتووکەم بە خۆشەویستترین و بە بەهاترین پەرتوکیانە بۆ لای دڵم ، لە دڵمدا... لە هەموویان زیاتر سوود بەخشترە لە رووی ڕاستییەوە لە بۆچوون و گومانی خۆمدا – ئەوە ئەم پەرتووکەیە کە وشەکانی نووسراوە مەرەکەبەکەی تێکەڵ بەخوێنم بوو بوو... ڕۆحم تیادا رژاندبوو. لەنێوان دێڕەکانیدا یادەوەریەکانی خۆمم تیادا گوشیوە.. هەموویم کردووە بە وشە کە لە دڵمەوە بێنە دەرێ بۆ ئەوەی بچنە ناو دڵەوە... سوێند بە خودا ئەم وشانە لە دڵمەوە دەرچوون بە هیواو ئاوات شەوق و حەزبوونی ئەوەوە کە جێگیر بێت لە دڵی تۆدا.. تۆش بە زەییت پیادا بێنەوە...

ئای چەند گەورەیە و بێ سنوورە ئەو دڵخۆشییەم کاتێك بزانم خوێنەرێك لە ((برا)) یان لە ((خوشکێك)) ئەم لاپەڕانە بخوێنێتەوە و ئەوەی تیایدایە جێبەجێی بکات... خۆی هەست پێ بکات پسپۆری و بەهرەکانی پێش کەوتووتربووە لە بوارەکانیدا.. خۆشی و تام و چێژ و لەزەتی ژیانی زیاتر پێ رازاوەتر بێت...

بەدەستی راستی خاوێنی... نامەیەکم بۆ بنێرێ سوپاسی دەکەم - بۆ ئەوەی بلێت و دەربڕینی خۆی دەربڕێت لەبۆچوونی بەرامبەر ئەم وشانە، وێنەی هەستەکانی خۆی تیادا بکێشێ لەو پەڕی راستی و راشکاویدا.. لە پاشاندا بۆم بنێرێ لە رێگەی پۆستەوە یان کورتە نامەوە SMS بۆ نووسەری ئەم دێڕانە... منیش بەم چاکەیەی سوپاس و پێزانینم دەبێت... بەنهێنی و لەکاتی نهێنیدا بۆی دەپاڕێمەوە... داوا لە خودای گەورە دەکەم کە بەم پەڕاوانە سوود و قازانج بگەیەنێ... داوایشی لێ دەکەم کە تایبەتی بێت بۆ خۆی کە لێم رازی بێت..

نووسیوەیەتی ئەو کەسەی کە داوا و پاڕانەوەی خێر بۆ تۆ دەکات.

د. محەمەد کوڕی عەبدولرەحمان ئەلعرێفی

استاذ العقيدة والمذاهب المعاصرة بجامعة الملك سعود بالرياض وعضو الهيئة العليا للإعلام الإسلامي

دەستپێك..

((مەبەست ئەوە نییە تۆ پەرتووکێك بخوێنیتەوە بەڵکو مەبەست ئەوەیە تۆ سوود و قازانجی لێ وەربگریت...)).

ئەو کەسانەی سوود مەند نابن..

دێتەوە یادم نامەیەکی کورتم بۆ هات لە مۆبایلەکەمەوە... دەقەکەی ئەوە بوو: بەڕێز مامۆستا... خۆ کوشتن حوکمی چییە لە ئیسلامدا؟

منیش پەیوەندیم کرد بە کابرای پرسیارکارە و وا سەیر دەکەم گەنجێك بوو لەو پەڕی تەمەنی لاویدا

پێم وت: داوای لێبووردنم هەیە لە پرسیارەکەت تێ نەگەیشتم... بێ زەحمەت پرسیارەکەت دووبارە بکەرەوە!...

بەهەموو بێ تاقەتی و بێ هیواییەکەوە وەڵامی دایەوە: پرسیارەکە روونە... ئیسلام دەربارەی خۆکوشتن چی.. دەڵێت:؟

منیش ویستم وەڵامێك بدەمەوە کە ئەو بەلایەوە سەیر بێت و پێم وت:

خێرە ئەگەر مرۆڤ خۆی بکوژێت...

هاواری کرد و بەدەنگی بەرز وتی: چییە؟!

پێم .. وت: پێت چۆنە کە کۆمەکی وهاوکاریی یەکتر بکەین بۆ ئەوەی رێگەی خۆکوشتنەکە دیاری بکەین؟..

گەنجەکە بێ دەنگ بوو...

وتم: بۆچی دەتەوێ خۆت بکوژی؟

وتی: چونکە هیچ کارێکم نییە... خەڵکیش خۆشیان ناوێم... لە بنەڕەتدا هەر دۆڕاو و هەر هێنراو و شکستخواردووم... و دەستی کرد بە چیرۆکی خۆی بە درێژی کە چۆن هەرەس هێناوە و نەیتوانیوە خۆی و تواناکانی خۆی پەرە پێ بدات... لە بنەڕەتدا هەر ئاسانەی ئەو نەبوو سوود لەوەی کە بەدەستی دێنێ بکات لەو بەهرە و توانایانەی کە خودای گەورە بە هە

کەسێك لە ئێمەی بەخشیوە...

بەڵێ :ئەمە بەڵایەکە لەلای زۆربەی خەڵکی...

بۆچی کەسێك لە ئێمە خۆی پێ کەمە؟ بۆچی سەیری خەڵکی دەکات بەچاوەکانی بۆ ئەو کەسانەی، کە گەیشتوونەتە لوتکەی چیاو شاخەکان، هەست بەخۆی دەکات کە کەمترە لەوەی کە بتوانێ سەرکەوێ وەك ئەوان کە چۆن سەرکەوتن؟...

و من یتهیب صعود الجبال یعش ابد الدهر بین الحفر

هەرکەس بترسێ لە بەرزبوونەوە بۆ سەر چیاکان

هەر دەمی ساڵ ژیان دەباتە سەر لەنێو چاڵەکان.

ئایا دەزانی کێ سوودمەند نابێت لەم پەرتووکە؟ و لەهیچ پەرتووکێکی تر کە دابنرێت بۆ پێشخستن و بەهێزکردنی تواناکان؟!

ئەو کەسە هەژارەیە کە خۆی داوەتە دەست هەڵەکانی، خۆی پێ قانیع و رازی دەکات، دەڵێت: ئەمە سروشتی منە کە لەسەری گەورە بووم...

لەسەری راهاتووم، بەهیچ شێوەیەك رێی تێ ناچێ کە بتوانم رێگەی خۆم بگۆڕم.. خەڵکیش ئەمەم لێ دەخوێننەوە ... بەڵام من ئەگەر وەك فڵان کەس بم لە وتار و دەربڕینەکان... وەك فڵان کەسی تربم لە رووخۆشی و خەندەدارییەکەی... یان فڵانی تر کە خەڵك چەندیان خۆش دەوێ..

ئەمانە هەموو لەسەر من ، بۆ من مەحاڵ و موستەحیلاتی دونیایە... رۆژێك لەگەڵ کابرایەك دانیشتم کە زۆر بەساڵدا کەوتبوو تەمەنی زۆر درێژ بوو... لە جێگەیەکی گشتی بووین، هەر هەموو ئەو کەسانەی لەوێ بوون نەخوێندەواربوون- بە واتای خاوەن بڕوانامەی بەرز نەبوون- توانایان زۆر نەبوو... کابرای بەتەمەنیش قسەو باسی گشتی لەگەڵ ئەو کەسەی کە لەپەنای دانیشتبوو وەردەگرت و دەگۆڕیەوە وەك هەریەك لە نەخوێندەوارەکانی تری ناو کۆڕەکە وا بوو، ئەوەی کە زیاتر خەڵك رێزی لەو بگرتایە تەنها لەبەر تەمەنەکەی بوو... تەنها و بەس... منیش وتەیەکی کورتم وت... تیایدا وەڵامێکی شێخ و زانای بەناوبانگم باس کرد بوو ((عەبدولعزیز بن باز))... کاتێك لە وتەکە بوومەوە..

کابرای بە ساڵداچوو وەك شانازی بە خۆیەوە بکات پێی وتم من و شێخ بن باز بەیەکەوە قوتابی بووین و دۆست و برادەربووین لەکاتی قوتابیەتیماندا لەلای شێخ محەمەد ئیبراهیم لەناو مزگەوتی ماڵی خودا دەرس و وانەمان دەخوێند... پێش چل ساڵ پێش ئێستا..

رووم بۆ لای ئەو وەرگێڕا سەیرم کرد زۆر خۆشحاڵ بوو لەسەر ئەم قسەیەی کە بۆی کردین... چونکە رۆژێك بووە ئەم هاوەڵی سەرکەوتووان بووە..بەڵام منیش لە دەروونی خۆمدا دووبارەم دەکردەوە و دەم وت:ئەی هەژار، ئەی تۆ بۆ خۆت نەبووی بەکەسێك لە سەرکەوتووان وەك (ابن باز) مادەم تۆ خۆت رێگەت زانی و شارەزابووی ئەی بۆچی بەردەوام نەبووی...؟ بۆچی کاتێك (ابن باز) دەمرێت میمبەرەکان بۆی دەگرین... مزگەوتەکان... پەرتووکخانەکان... خەڵکانێك هاواریان لێ بەرز دەبێتەوە چونکە ئەو لەناویاندا نامێنێت مردنی زانا مردنی جیهانێکە... بەڵام تۆ کاتێك دەمریت...

لەوانەیە هیچ کەسێك بۆت نەگری... وەك موجامەلە... یان نەریتێك نەبێ...!!

ئێمە هەموومان دەڵێین رۆژێك لە رۆژان هاوەڵ و برادەری فلان کەس بووین... فلان کەسمان ناسی... لەگەڵ فلان دانیشتین... ئەمە خۆی بەخۆی هیچ تایبەتمەندی و پیاهەڵدان و شانازییەکی تیادا نییە... بەڵکو شانازی و پیاهەڵدان ئەوەیە تۆش سەر کەوی وەك چۆن شێخ (ابن باز) سەرکەوت...

بۆیە پاڵەوان و دلێر بە ، هەر ئێستا دەست پێ بکە ئەوە بەجێبهێنە کە دەزانی سوودی هەیە لە تواناکانت... سەرکەوتووبە... رەزاگرانییەکەت بگۆڕە بە رەزاسووکی وخەندەداری "رەزیلییەکەت بگۆڕە بە سەخاوەت... تووڕەییەکەت بە لێ بووردەیی و سینە فراوانی... ناخۆشییەکان و بەڵاکانت بگۆڕە بە خۆشی و بەهرە... باوەڕبوونت بە خودای گەورە چەکت بێ لەم گۆڕانکارییانەدا..

هەر ئێستا دەست پێ بکە و خۆشی لەژیانی خۆتا ببینە... ژیان خۆی کورتە کات و دەرفەتی ئەوەی نییە بۆ پەژارەو کەسار خواردن... بەڵام چۆن دەست پێ دەکەیت... ئەمە ئەو پرسیارەیە کە ئەم پەرتووکەی لەپێناودا دانراوە... لەگەڵم بە (بەیەکەوە) دەگەینە مەبەست و ئاوات و خواست بەیارمەتیدانی خودای گەورە...

ئەوەی لە گەڵمان ماوە...

پاڵەوان ئەو کەسەیە کە بەردەوامبوون و لەسەر رۆیشتنی دەبێ بۆ ئەوەی توانا و بەهرەکانی پێش بخات... سوود لە تواناکانی خۆی وەربگرێت و بە فیڕۆیان نەدات...

What dower Learn	ماذا نتعلم؟

چی فێر ببین؟..

زۆربەی خەڵکی هاو بەش وهاوشێوەن لەمۆکارەکانی کەساری(کەسەری) و خۆشحاڵییەکان...

خەڵکی هەموو(بە تێکڕا) دڵخۆش و شاد دەبن ئەگەر ماڵ و سامانیان زۆر ببێ...

خۆشحاڵن ئەگەر سەرکەوتن بەدەست بهێنن لە کارەکانیان...

خۆشبەختن ئەگەر ئەخۆشییەکانیان ساڕێژبێن...

دڵشادن ئەگەر دونیا بەخەندەوە روویان تێ بکات... مەبەست و ئاواتیان بە دەست بهێنن...

لەهەمان کاتدا... هەموو خەڵکی نیگەران و دڵتەنگن ئەگەر...هەژار و نەداربن کەسار (خەم)دەخۆن ئەگەر نەخۆش بن...پەژارە دەبن ئەگەر سووکایەتییان پێ بکرێ...

مادەم وایە... وەرە بۆ ئەوەی بگەڕێین بە دوای رێگەیەکدا خۆشی و دڵشادی و سەرفرازییەکانی پێ بەردەوام بکەین...

زاڵ و سەرکەوتوو بین بەسەر دڵتەزێنییەکانماندا...

بەڵێ... راستە سوننەت و رێڕەوی ژیان ئەوەیە مرۆڤ بەخۆشی و ناخۆشیدا تێپەڕ دەبێت بە شیرینی و تاڵیدا دەڕوات...

بەڵێ من گەڵتم لەم شتەدا...

بەلام بۆچی ئێمە . لە زۆربەی کاتەکانی ژیانماندا،خەتەتەکان و و دڵتەنگییەکان ،زیاتر و گەورەتر دەکەینەوە.....!!؟

وامان لێ دەکات چەند رۆژێك پەژارە لێمان نابڕێت...

بەلام خۆی لە خۆیدا دەتوانین تەنها بەساتێك لەدڵی خۆمانی دەربکەین...

زۆر جاریش چەندەها سات ئێمە کەساری دەخۆین لە کاتێکا هەر پێویست بە خەم(کەساری) و پەژارەیی نییە... بۆچی؟!

دەزانم پەژارە و دڵتەنگی روو لە مرۆڤ دەکات سەر دڵی دەگرێت، دەچنە ناو لاپەڕەکانی دڵی مرۆڤە وە و بەبێ ئەوە ی تۆ هیچ دەسەڵاتی ئەوەت هەبێت کە نەیەڵیت و قەدەغەی چوونە ژوورەوەی ناو دڵی خۆتی لێ بکەیت...
بەڵام هەر دەرگایەك کە خەفەتت بۆ دەکاتەوە هەر ئەو دەرگایە سەد رێگەی هەیە بۆ داخستنی... ئا ئەمەیە کە ئێمە فێری دەبین...

وەرە بۆ شتێکی تر... چەندەها کەس دەبینین لەو خەڵکانەی کە زۆر خۆشەویستن...
ئەو کەسانەی کە خەڵکانی تر خۆشحاڵ و شادومانن بە پێکەیشتن و بینینیان... دڵیان دەکرێتەوە لە دانیشتن لەگەڵیان... ئایا بیرت نەکردۆتەوە لەوەی کە وەك کەسێك لە ئەوان بیت...؟
بۆچی رازی دەبیت کە هەردەم بە خەڵکانی تر سەرسام بیت و هەوڵی ئەوە نادەیت خەڵکان بە تۆ سەرسام بن ،کار و کردار و رەوشتی بەرزت لێ وەرگرن!!؟
ئا لێرەدا ئێمە فێر دەبین کە چۆن بەو شێوەمان لێ دێت...
بۆچی ئەگەر کوڕی مامەکەت قسە بکات خەڵك گوێی بۆ دەگرن و بێ دەنگ دەبن بۆ قسەکانی... سەرسام دەبن بە شێوازی وتە و دەربڕینەکانی...
بەڵام ئەگەر تۆ قسە بکەیت هەڵ دەستن، پشتت تێ دەکەن...
خۆیان سەرقاڵی قسەی ئەملاو ئەو لای تر دەکەن لەنێوان خۆیانا لەکاتی قسەکردنی تۆدا؟!!
بۆچی؟ لەگەڵ ئەوەی کە لەوانەیە زانست و زانیاریی تۆ گەورەتر و زیاتر بێ... خوێندنەکەیشت بەرزتر بێت... پلە و پایەت گەورەتر بێت...
بۆچی ئەو توانیویەتی سەرنجی خەڵکی بۆ خۆی رابکێشێت بەڵام تۆ نەتتوانی بەم کارە هەستی؟!
بۆچی ئەو باوکە منداڵەکانی خۆشیان دەوێ و دڵخۆشن بە لەگەڵبوونی لە هەموو چوون و هاتنێك...

کابرایەکی تر هەردەم لە هەوڵی ئەوە دایە کە منداڵەکانی لەگەڵی بن بۆ سەردانێك بەڵام منداڵەکانی بڕوبیانوو دەهێننەوە کە میوان و نیش و کاریان هەیە بۆیە ناتوانن لەگەڵ باوکی خۆیان سەردان و گەشتێك بکەن... بۆچی؟!

بۆ ئایا هەردووکیان باوك نین؟!!
وە بۆچی... و بۆچی...
لێرەدا فێر دەبین چۆنیەتی تام و چێژ و لەزەتوەرگرتن لەژیان...
شێوازەکانی سەرنج و دڵراکێشانی خەڵکی بۆ لای خۆت... کاریگەری و شوێنەواریان لە ئاخدا بەجێ بهێڵی... دان بە خۆتا بگریت لە ئاست هەڵچوون و زیادەڕەوییەکانی لەسەر بەرژەوەندیی تایبەتی خۆت...هەڵسوکەوت لەگەڵ ئەو کەسانەی خاوەن رەوشتی ئازار و ئەشکەنجەن بەرانبەر تۆ و کەسانی تری وەك تۆ...

بێجگە لەمانەش هتد...
جا بۆیە من زۆر بەخێرهاتنت دەکەم بۆ ئەم بوارە...

وشەیەك...

«سەرکەوتن ئەوە نییە بزانیت خەڵکی چییان پێ خۆشە... بەڵکو سەرکەوتن ئەوەیە توانا و بەهرەمەند بیت بۆ ئەوەی خەڵك خۆشی بوێیت...»

بۆچی ئێمە بە دوای توانا و بەهرەکاندا دەگەڕێین؟!

سەردانی ناوچەیەك لە ناوچە هەژارەکانم کرد بۆ ئەوەی موحازەرەیەکیان بۆ بدەم... لە پاشاندا مامۆستایەکیان هات بۆ لام، پێی وتم: ئێمە پێمان خۆشە هاریکاریمان بکەیت بۆ بەخێوکردنی هەندێك قوتابی...

وتم: سەرم سوڕدەمێنێ بۆ ئایا قوتابخانەکەتان میری نییە... خوێندن بە خۆڕایی بێت؟!.

وتی: بەڵێ.. بەڵام ئێمە گرنتی ژیانیان دەکەین بۆ ئەوەی خوێندنی کۆلێژ تەواو بکەن.وتم: خوێندنی کۆلێژیش هەر بە لاشەوخۆڕاییە، تەنانەت ڕێزلێگرتنیان هەیە...

وتی: تەواو زیاتر بۆت روون دەکەمەوە، بۆ ئەوەی لەم قسە و باسە تێ بگەیت...وتم: خۆزگە...

وتی: ئێمە هەندێك قوتابیمان هەیە پلەکانیان نزیکەی لە ٩٩٪یە زۆر شارەزا و لێهاتوون ئەگەر بێت و دابەش بکرێت بەسەر کۆمەڵگادا.

کاتێك دەردەچی نەیەوێت بۆ خوێندنەکەی بچێتە شارێکی تره لە پزیشکی و ئەندازیاری بخوێنێت... شەریعە و ... کۆمپیوتەر... بێجگە لەمانەش...

باوکی رێگری دەبێت لە بەردەوامبوونی و دەڵێت: ئەوەندەی فێربوویت بەسە بۆت... هەر بۆیە دایدەنیشێنێ بۆ لەوەڕاندنی مەڕەکانی... منیش بە دەنگێکی بەرز بەبێ ئەوەی ئاگام لەخۆم بێت هاوارم کرد: بەخێوکردن و شوانی کردنی مەڕ و ماڵات!!

وتی: بەڵێ بەخێوکردنی مەڕ و ماڵات... هەر بۆیە کابرای قوتابی لەگەڵ باوکی دادەنیشێ بەلای باوکییەوە هەمان پیشەی مەڕ و مەڕلەوەڕاندن دەکات...

ئەم هەموو تواناو بەهرانەی دەمرێنێ... چەندەها ساڵ دەڕوات ئەو هەر بەردەوامە لەسەر ئەو پیشەیە...

بەڵکو دوای هاوسەرگرتنیشی... دوا ی منداڵ بوونیشی... ئەویش هەمان شێواز دەگرێتە بەر لەگەڵیان... بەخێوکردنی مەڕ!!..

وتم: ئەی چارە؟!وتی: چار ئەوەیە ئێمە باوکەکە رازی بکەین بۆ ئەوەی کەسێك بگرێت بۆ خزمەتکردنی مەڕەکان...

ئێمەش ئەو پارەیە دەدەین لەباتی باوکی... منداڵەکە بەروبوومی بەهرە و تواناکانی خۆی بەگەڕ دەخات... ئێمەش هەڵ دەستین بە بەخێوکردنی منداڵە بەهرەمەندەکەش هەتا بەم شێوە دەردەچێ...

لەپاشاندا مامۆستاکە سەری خۆی دەجولاندەوە و دەیوت:

گوناه و تاوانە ئەم بەهرە و تواناییانە بەفیڕۆ و بەلاش و بێ هودە بچێت لەناو دڵی خاوەنەکانیانەوە...

خەفەت و پەژارەی لەسەر دەخۆین... بیرم کردەوە لە وتەکانی... بۆیە منیش بۆچوونم وایە کە ئێمە ناگەینە لووتکە مەگەر بە تاوتوێکردنی تواناکان نەبێت... یان بەدەست هێنانی بەهرە و تواناکان نەبێت...

بەڵێ من تەحەددای ئەوە دەکەم کە کەسێکی سەرکەوتوو ببین... با لەهەر بوارێکدا بێت.. لە زانست... یان لە بانگەواز... یان لە وتار خوێندن... یان لە بازرگانیدا... یان لە ئەندازیاریدا... یان لە سەرنج و رای خەڵکی بەلای خۆیدا رابکێشێت... یان سەرکەوتووان لەبواری خێزانیەوە... وەك باوك لەگەڵ منداڵەکانی... دایك و خێزان لەگەڵ باوك و مێردیدا... یان لایەنی کۆمەڵایەتی... وەك ئەوەی سەرکەوتوو بێت لەگەڵ دراوسێیەکانی و هاوەڵانی تریدا...مەبەستم پێی سەرکەوتوانە... نەك مەبەستم پێی خۆبەرزکەرەوان بێت لەسەر شانی خەڵکانی ترەوە..!!

دووبارە تەحەدای ئەوە دەکەمەوە کە کەسێك لەوانە ببینی گەیشتبێتە لووتکەیەك لە سەرکەوتن... مەگەر بە شێوەیەك لە شێوەکان ئەو هەڵسوکەوتێکی کردووە بەخۆی بزانێت یان بە خۆی نەزانێت. بەمۆیەوە توانیویەتی بگات بە سەرکەوتن...

لەوانەیە هەندێ کەس هەستن بە بەهرەمەندی وتوانایییەك کە سەرکەوتنی تیادا بێت بە سروشتی...

لەوانەشە کەسانێکی تر فێری بەهرەمەندیی وەگەڕخستنی تواناکان بن لە خەڵکانی ترەوە..
.ئەوانیش هەڵسوکەوتی پێ بکەن... پێی سەرکەون...
ئێمە لێرەدا گەڕانمان بەدوای سەرکەوتوانە... تاوتوێی ژیانیان دەکەین... چاودێری رێگە گرتنە بەرەکانیان دەکەین... بۆ ئەوەی هەموومان پێکەوە بزانین چۆن سەرکەوتن و ئایا گونجاوە ئێمەش هەمان رێگە بگرینە بەر هەمان سەرکەوتن بەدەست بهێنین وەك ئەوان بەدەستیان هێناوە...؟

پێش ماوەیەك پێش ئێستا گوێم لە بەرانبەرییەك بوو لەگەڵ کەسێك لە کەسە رەنگینەکانی جیهان، پیاو ماقووڵ و ناودار (سلێمان ئەلراجحی) بۆم دەرکەوت چیایە کی گەورە و پۆلایینە لە رەوشت بەرزیدا و لە هزر و بۆچوونیدا...

کابرایەکە خاوەن ملیارات... هەزارەها خانوو بەرەی هەیە... سەدەها مزگەوتی درووست کردووە ، هەزارەها هەتیو بەخێو دەکات... کەسێکە لە چڵە پۆپی سەرکەوتندایە...

خۆی کرد لە دەستپێك و سەرهەڵدانییەوە پێش پەنجا ساڵ بەر لە ئێستا... کەسێکی سادە و ساویلکە بوو، وەك زۆربەی خەڵکانی تری دونیا بەگشتی... تەنانەت جاری وا بووە خواردنی رۆژێکی نەبووە!باسی لە وە کرد جاری وا بووە ماڵانی خەڵکی خاوێن کردووەتەوە بۆ ئەوەی خواردنی رۆژانەی خۆی پەیدا بکات...

لەوانەشە شەوی بەدەم رۆژەوە دابێت لە کرێکاریکردنی لەدوکانێك یان هەر جێگەیەکی تر...
باسی لەوە دەکرد چۆن لەبن و چاڵایی خواری خوارەوەی شاخ و چیاکاندا بووە... بەڵام لە پاشان و بەبەردەوام بەرەو چڵە پۆپ و لووتکە خۆی دەکوتا هەتا پێی گەیشت...

بۆیە بیەم لە بەهرەمەندی و تواناکانی دەکردەوە... بۆم دەرکەوت زۆربەی کەس لە ئێمە دەتوانن وەك ئەو بین بە یارمەتیدانی خودای گەورە...

ئەگەر فێری بەهرە و وەگەڕخستنی تواناکان بین... بەردەوامبوون و راگیربوون و لەسەر چوون و سووربوون... بەڵێ...

کارێکی تر کە بانگێشەی ئێمە دەکات بۆ ئەوەی ئێمە گەڕان و لێکۆڵینەوە بکەین بە دوای تواناکاندا... ئەویش ئەوەیە... زۆربەی خەڵکی خاوەن توانا و بەهرەیە لەسەر داهێنان کردنی بەڵام ئەو خۆی لێی بێ ئاگایە... یان کەسێك کۆمەك و یارمەتیدەری نەبووە بۆ دەرخستنی و کڵپەهێنانی... بۆ نمونە وەك توانای لەسەر وتنەوە و دەربڕین بۆ کۆڕ و کۆمەڵ...

یان هێزێکی بازرگانی... زیرەکی و لێهاتوویی، زانین و زانستی...
جاری وا دەبێت مرۆڤ خۆی بەخۆی ئەم لێهاتووییە دەدۆزێتەوە لەخۆیدا... یان مامۆستایەك بە گڕو کڵپەی دەسێنێ لەناخ و دەروونیدا... یان بەرپرسێکی کار و پیشەیی... یان دۆست و برادەرێکی دڵسۆز...
بەڵام ئاخ و ئای لەم رۆژەدا چەندە ئەم جۆرە کەسانە کەمن...!
جاری واش دەبێ ئەم لێهاتوویی و بەهرەمەندی و تواناداربیە بەندی دەروونی مرۆڤ دەبێ ، شتێك زاڵ دەبێت بەسەریدا ، ئەوەی لە نێوان خەڵکی باوە... یان هەر دەمرێت ئەو هێشتا کۆرپەیە و وەك لە ناو بێشکە و جۆلانەی منداڵدایە.
ئا لەو کاتەدا ئێمە سەرکردەیەك یان وتاربێژێك یان زانایەك... یان لەوانەیە باوکێکی سەرکەوتوو یان باوکێکی دڵسۆزمان لەدەست بچێت...
کە ئەمانە هەموویان توانا و بەهرە لێهاتووییان هەیە بۆ داهێنان...
من لێرەدا هەندێك بەهرە و لیهاتوویی تایبەتی باس دەکەم و بەبیر دەهێنمەوە ئەگەر ئەو شتانە لەتۆدا هەبێت...
تۆی لەسەر رادەهێنین ئەگەر تۆ خاوەن ئەم بەهرانە نەبیت...
دەسا وەرە و فەرموو...

هزر و بۆچوونێك...

ئەگەر سەرکەوتنی بەسەر چیادا بەرەو چلەپۆپە و لووتکە...
ئاوڕ مەدەرەوە لە تاشەبەرد وورده بەردەکانی پەرش و بلاو بوونەتەوە بەملاو لاتدا...
سەرکەوە با هەنگاوەکانت دڵنیایانە بن...
خۆت هەڵ مەدە و خۆت فڕێ مەدە چونکە پێت دەخزێت...

Developer your self	طور نفسك

خۆت پێش بخە....

لەگەڵ کابرایەك دانیشتنێك دەكەیت لە تەمەنی بیست ساڵیدا. لە ئاست و هزر و بۆچوونێكدایە... لە پاشاندا دوای سێ ساڵ هەر هەمان خەڵە و خەرمانە... بەبێ ئەوەی توانایی زیاد كردبێت...

بەڵام كەسانێكی تر هەن ، هەست دەكەیت سوودمەندن لە ژیانیندا...

هەر هەموو رۆژێك بەهرەمەندتر دەبێت ، خۆی دەوڵەمەند دەكات بەزانست و زانین و تێگەیشتن هەر رۆژ لە دوای رۆژ چاكترە لە رۆژی پێشتری... بەڵكو لەوانەیە بە تەنها یەك ساتیش لە ژیانی ناپوات ئەگەر بەرز نەبێت لە رووی دونیایی یان ئایینی... ئەگەر ئەتەوێ جۆرەكانی خەڵكی بناسیتەوە لەو بارەوە... وەرە لەگەڵمان بۆ ئەوەی بیر لە شێواز و گرنگی پێدانەكیانیان بكەینەوە...

بۆ نموونە كەناڵە ئاسمانییەكان... كەسانێك هەیە هزر و زانستی خۆیانی پێ زیاد دەكەن... زیرەكیی خۆی پێ پێشكەوتووتر دەكات... بەوەی سوود لە ئەزموونەكانی خەڵكانی ترەوە وەر دەگرێ لە روانینی بەردەوامی دایەلۆگی((گفتوگۆی)) بەسوود و گونجاو... هەموو توانا و بەهرەكانی جوان و شیاو لەمشتو مڕو قسە گۆڕینەوەكان دەكات... و زمانەوانی... لێگەیشتن و خێرایی بۆ هاتن لە دەربڕیندا... توانایی و لێهاتوویی لەسەر گۆڕینەوەی قسە و باسەكان لەگەڵ خەڵكانی تردا...شێوازەكانی سەلماندن بە خەڵكانی تر...

كەسانێكیش هەن لەوانەیە هیچ فلیمێكیان لە زنجیرەكان لەدەست نەچێت كە باس لە چیرۆكی خۆشەویستیی درۆدەكات... یان شانۆیەكی سۆز و دڵداری... یان فلیمێكی داڵغەیی و ترسێنەر... یان ئەو فلیمانەی چیرۆكە هەڵبەستراوەكانی بێ نرخ و بێ بەهان كەهیچ راستیشیان نییە...

وەرە لەگەڵم سوێندت دەدەم بەخودای گەورە... بڕوانە بۆ حاڵی یەکەم و حاڵی دووەم لەپاش پێنج ساڵ... یان دە ساڵ... کامیان زۆر زیاتر پێشکەوتووتر دەبن لە بەهرە و تواناکانیان؟..
توانایی وەرگرتنیدا؟..
لە فراوانیی رۆشنبیریدا؟..
لە توانای رازیکردنی بەرانبەردا؟..
لەشێوازی هەڵسوکەوت لەگەڵ رووداوەکاندا؟..
بـێ گومـان یەکـەم کەسـە...بـەڵکو شـێوازی کـابرای یەکـەم بـە تـەواوی جیـاوازە... بەڵگەهێنانەوەکانی بەتایبەتمەندییەکان... ژمارەکان... زانستییەکان... بەڵام کابرای دووەم بەڵگەهێنانەوەکانی بە وتەکانی نوێنەران... و گۆرانیبێژانە هەتا کابرایەکیان وتی:
(خودا دەڵێت: بەندە کەم هـەوڵ و کۆشش بکە منیش هـەوڵ و کۆشش دەکەم لەگـەڵت!!ئێمـە ئاگادارمان کردەوە کە ئەوە ئایەت نییە... یەکسەر رەنگی گۆڕاو بێ دەنگ بوو... لـە پاشـاندا بۆم دەرکەوت ئەو وشەیە قسەی میسری لەمێشکی ئەم کابرایەدا جێگیر بووە بە ئایـەت! ئەمەش لە یەکێك لە زنجیرە تەمسیلیەکانەوە وەریگرتووە!!..
بـەڵێ راستە هـەر پەرداخـەو ئـەوە دەرژێـنێ کـە پێیـەتی...بـەڵێ وەرە بـۆ روویـەکی تـر... لـە خوێندنەوەی رۆژنامە و گۆڤارەکاندا...
چەندن ئەو کەسانەی کە گرنگی دەدەن بە خوێندنەوەی هەواڵی بەسوود و زانینە بەسوودەکان کـە یارمەتیـدەرن بـۆ بەهێزکردن و پێشخستنی خودی مرۆڤ خۆی، گەشـە پێکردنـی توانـا و بەهرەکان... پتر و زۆرکردنی زانستەکان...
بـەڵام چـەند زۆرن ئەوانـەش تـەنها پـەراوێزەکانی وەرزش و تـەکنیك دەخوێننـەوە؟! هـەتا وای لێهـاتووە زۆربـەی رۆژنامـەکان و گۆڤارەکـانی لاپـەڕەکانی وەرزش و تـەکنیکیان زیـاد و زۆر کردووە لەسەر حیساب و بەرژەوەندیی لایەنەکانی تر.
بەهەمان شێوە بڵێ بۆ شوێنی دانیشتن و بەڕێکردنی کاتـەکانمان... ئینجا ئەگـەر تـۆ ئەتـەوێ سەربیت ئەك كلك ...
ئەوا سووربە بۆ شـوێن پێهـەڵگرتنی سوودەکان لەهـەر کـوێ هـەبوون... خـۆتی لەسەر رابهێنـە کابرایە بەناوی عەبدوڵلاوە دڵگەرم بوو... بەڵام لە هەندێ لێزانیدا شارەزایی کەم بوو...
بەرەو مزگەوت رۆیشت، هەنگاوەکانی خێراتر دەکرد بۆ ئەوەی فریای نوێژی جەماعەت بکەوێ

لە رێگەدا تێپەڕ دەبێت بەلای کابرایەکدا وا خۆی سەرقاڵی دارخورماکانی خۆی کردووە و لە ئێستا واکاتی نوێژە!... بۆیە عەبدوڵڵا کە بۆ ئایین دڵسۆزە و بۆ رازیبوونی خودا بە پەرۆشە زۆر بەلایەوە سەیر بوو ئەم کابرایە وەك ئەوەی هەر گوێی لە بانگ نەبوو بێت..!!بۆیە عەبدوڵڵا هاواری لێکرد و بە تورەییەوە (وەرە دابەزە بۆ نوێژ).

کابرای باخچەوان زۆر بەساردی و لەسەرخۆییەوە وتی باشە... باشە...

بەلام عەبدوڵڵا... هەڵەی کرد و وتی: پەلە بکە.. هەی گوێدرێژ...!!

کابرای باخچەوان تووڕە بوو ئەمەش هەقی خۆیەتی..وتی: من گوێدرێژم!!

لقە دارخورمایەکی بڕی بە دەستەوەی گرت و واخەریکە دابەزێ بۆ ئەوەی سەری عەبدوڵڵا لە سەرلاشەی پێ نەرم بکات!!

عەبدوڵڵاش لە ترسادا دەم و چاوی خۆی داپۆشی بۆ ئەوەی کابرای باخچەوان نەیناسێتەوە و خۆی کرد بە ناو خەڵکەکەدا... بەرەو مزگەوت هەنگاوەکانی خێراتر کرد...

کابرای باخچەوان دابەزی و بە تووڕەییەوە چووەماڵەوە... دوای نوێژکردن و ئیسراحەت... لەپاشاندا بەرەو باخچەکەی بەڕێ کەوتەوە بۆ ئەوەی ئەوەندەی کە ماوە لەئیش و کارەکانی رایپەڕێنێت...

کاتێ نوێژی عەسر هات و عەبدوڵڵا بەرەو مزگەوت کەوتە ڕێ...

بەهەمان شێوە بەلای باخچەوانەکەدا تێ دەپەڕێ لە سەر دارخورمایەك... بەلام ئەم جارە شێوازی دایەلۆگی و قسەکانی خۆی گۆڕی...

بۆیە وتی السلام علیکم... حاڵت چۆنە...

باخچەوان وتی: سوپاس بۆ خودا زۆرباشم... عەبدوڵڵا وتی: دەی مژدەی خێر بێ!! ئەم ساڵ بەرو بووم چۆنە؟..باخچەوان وتی سوپاس بۆ خودا... زۆرباشە... عەبدوڵڵا وتی: خودای گەورە سەرکەوتووتان بکات رۆزیت بدات... فراوانی بخاتە ماڵ و حاڵت... پاداشتی ماندووبوونت بداتەوە ،لە سەر رۆزی پەیدا کردنت بۆ ماڵ و منداڵت...

باخچەوان، زۆر دڵخۆش بوو بەم دووعایانە بۆی... سوپاسی عەبدوڵڵاشی کرد.

عەبدوڵڵا وتی: لەوانەیە لەبەر سەرقاڵیت ئاگات لە بانگدان نەبووبێت بۆ بانگی عەسر!! بانگی فەرمووە و لەوانەیە کاتی قامەتکردنیش نزیك بووبێتەوە...

تـۆش تۆزێك حەوانـەوە بـدە بـەخۆت و فریای نوێژەكەشت دەكـەوی و... لـە دواتـریش كارەكانی باخچەوانی خۆت تەواو دەكەیت... خودا لاشەو تەندروستیت بەساغ بۆ بهێڵێتەوە...

باخچەوان: انشاء الله... انشاء الله.دەستی بە دابەزین كرد هێواش هێواش...لەپاشاندا رووی لە عەبدوڵلا كرد و زۆر بەگەرمییەوە تەوقەی لەگەڵ كرد..

باخچەوان وتی: سوپاسی تۆ دەكەم لەسەر ئەم رەوشتە جوان وبەرزەت..

نەیدەزانی ئەم عەبدوڵلایە هەرهەمان كەسی جاری تر بوو كە شێوازی بە دو خراپ بوو ...

بۆیە باخچەوان وتی: ئای ئەگەر ئەمزانی ئەو كەسە كێ بوو كە نیوەڕۆ بە لای مندا تێپەڕ بوو، خۆزگە دەمزانی كێ بوو بۆ ئەوەی پێی نیشان بدەم كێمان (من یان ئەو)گوێدرێژە!!.

دەرئەنجام...

بەهرەكان و توانابیە كانـت بـەكار بهێنـە لـە هەڵسوكەوتت لەگـەڵ خـەڵكی.. لـە سـەر بنـەما و بنـچینەكانی ریگـەی هەڵسوكەوتی خەڵكی دیار دەبێت بەرامبەر تۆ...

مەگری لەسەر شیری رژاو یان داکراو..

هەندێ کەس گومان دەبەن ئەو سروشت و نەریتە کە لە سەری پەروەردە وگەورە بوون .. خەڵکی ئەویان بەو نەریتە یان کار و پیشە ناسیوە.. لە هزرو بۆچوونیاندا وێنەی ئەو کەسەیان کێشاوە پێی دەناسرێ..

ئەم کەسانە وادەزانن دەکەن هەرگیز لەتواناو دەسەڵاتیاندا نییە کە بتوانن ئەم هزر و بۆچوونەی خەڵکی دەربارەی خۆیان بگۆڕن.. هەر بۆیە ئەوانیش چاریان ناچارەو خۆیان دەدەنە دەستی ئەم هەڵسوکەوتەی خەڵکی دەربارەی ئەوانەوە..

وەك چۆن مرۆڤ کە دەسەڵاتی نییە ئەگەر درێژ بێت یان کورت لە جەستە ولاشەیدا یان رەنگی پێستی کە رەش پێست بێت یان سپی پێست بێت..

چونکە هیچ ناتوانی ئەم شتانە بگۆڕێ.. لە گەڵ ئەوەشدا مرۆڤی هۆشمەند سروشتی خۆی بگۆڕێ لە خراپ بۆ چاك وەك چۆن ئەگەر جل وبەرگێکی بەدل نەبێ بتوانێ بیگۆڕێ!!

سروشت وەك شیرێکی رژا و نییە کە نەتوانین کۆی بکەینەوە یان فریای بکەوین..

بەڵکو لە بەر دەستی خۆمانە ..

بەڵکو ئێمە دەتوانین بە جۆرێك وشێوازێکی تایبەتی سروشتی خەڵکانی تریش بگۆڕین.. بەڵکو لە وانەشە بتوانین هۆش وبیریشان بگۆڕین!!

زانا ئیبن حزم لە پەرتووکە جوانەکەی خۆیدا ناوی (طوق الحمامة) باس لەو بارەیە دەکات کە کابرایەکی بازرگان زۆر ناودار بوو لە ئەندەلووسدا کێشە کەوتە نێوان ئەوو چوار بازرگانی تر.. بە هۆی مونافەسەکردنی ئەوە وە بۆ ئەو چوار کەسە ئەوانیش سوێنو پەیمانی تۆڵە لێسەندنەوەی خۆیاندا..

بۆیە کابرا سەروێنێکی (جامانەیەکی) سپی وجوانی لەسەر کردبوو.. ئەو چوار کەسەش مەریەکەو قسەیەکیان بۆ هەڵبژاردبوو..

یەکەمیان: ئەو سەروێنە- جامانە زەردە زۆر جوانە..

ئەویش وتی: ئەوە بۆ کوێری ئەو جامانە سپییەیە کابراش پێی وت دڵتەنگ مەبە بازەردیش

بێت بەڵام هەر جوانە وزۆر لەتۆ دێت..

کەسی دووەم: پێی گەیشت وزۆر بەگەرمی بەخێرهاتنی کرد..و

وتی : ئەمڕۆ تۆ زۆر جوانی بەڵام بەتایبەت بەمجامانە سەوزەوە..

تۆ ئەوەندەیتر جوان بوویت بەو جامانە سەوزە..

ئەویش زۆر نیگەران دەبێ دەڵێت: برۆ لەپێش چاوم ون بە..بەڵکو جامانەکەم سەوز بەڵکو سپییە.. بەڵام ئەم قسانە کاریگەری لەسەر دەروونی کابرا دەکات.. بۆیە دوو دڵی دەکەوێتە دڵیەوەو زۆر دیقەت بەجامانە کەی خۆی دەدات!! کاتێك دەگاتە دووکانەکەی خۆی..

کابرای سێیەم پێی دەڵێت: ئەم بەیانیە تۆ زۆر کەشخەیت بەتایبەت بەوجلە جوانانەتەوە.. بەتایبەتیتریش ئەو جامانە شینەت..

بۆیە کابرا سەیری جامانەکەی خۆی کردوو وتی: برام جامانەکەم سپییە...

کابراش، وتی: نەخێر شینە..بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا هەر جوانە.. نیگەران مەبە..

کابرای چوارەم..خۆی کرد بە دووکانە کەیدا، وتی:

((مەرحەبا ئەی فلان کەس.. ماشاء الله!! ئەوە تۆ لە کوێت کڕیوە ئەو جامانە سوورە؟!)) ..

کابرای بازرگان هاواری لێبەرز بووەوە و وتی: جامانەکەم سەوزە..

کابرای چوارەم وتی: نەخێر سوورە..

بازرگانەکە وتی: نەخێر سەوزە.. نەخێر .. نەخێر .. سپییە.. نا..نا..کەسکە..نا..نا...رەشە.. لەپاشاندا دەستی بەپێکەنین کرد ..لەپاشاندا هاواری کرد.. لەپاشاندا دەستی بە گریان کرد.. هەتا سەرگەردان بوو.. بەلای راست وچەپی خۆیدا خۆی فڕەدەدا بۆ ئەولاترا!!

بەکورتی واتە: ((شێتیان کرد. .))

ئیبن حەزم دەڵێت: خۆم ئەو بازرگانەم بە چاوی خۆم دی کە شێت بوو بوو منداڵان بەردەبارانیان دەکرد...

مەبەستمان ئەوەیە ئەگەر ئەم چوار کەسە بەم شێوازە سادە و ساویلکە توانییان سروشتی ئەو کەسە بگۆڕن...

بەڵکو توانیان مزر و هۆشی بگۆڕن..

ئەی تۆ دەڵێی چی ئەگەر توانایی ولێهاتوویی بەهرەکان بەشێوەیەکی داڕێژراو کاریان

بۆ بکرێت.. بەتایبەت ئەگەر پشتیوانی بکرێت بەدەقەکانی نیگای خودای گەورە وسوننەتەکانی پێغەمبەر ((ﷺ))..

ئێمە پێی هەستین وەك ئەوەی پەرستن وخێری بۆ ئێمە تیادا بێت..

خودای گەورە پاداشتت لەسەر بداتەوە..

بۆیە تۆ بە جێی بهێنە هەرچ بنەماو یاسا یەك لە توانایی ولێهاتوویی و بەهرەداری کە پێی دەگەیت بۆ ئەوەی لە ئامادە باشیدا بیت..

ئەگەر پێم دەڵێیت: ناتوانم..!

منیش پێت دەڵێم: هەوڵ بدە..

ئەگەر پێم دەڵێیت: نازانم..

منیش پێت دەڵێم: فێر بە..

چونکە پێغەمبەر ((ﷺ)) دەفەرموێت :((انما العلم بالعلم، وانما الحلم بالتحلم..)).

واتە:((زانست بە خۆفێرکردنە لەسەرخۆییش بە خۆڕاهێنانە..)).

بۆچوونێك..

پاڵەوان ئەو کەسەیە توانایییەکانی هەردەم زیاترو زیاتر دەبێ وبەردەوام دەبێ لەسەر ئەوەی بەهرەو توانایییەکانی پێش بخات.. بۆ توانایی و دەسەڵات لە سەر پێشخستنی توانایییەکانی خەڵکی.. یان لەوانەشە بۆی بکرێت بەهرەو توانایییەکانی خەڵکی بەرەو باشترو چاکتر بگۆڕێ!!

Be distinguish Person	كن شخصا مميزا

کەسێکی تایبەتمەندیدار بە..

بۆچی دوکەس لەجێگەیەك دادەنیشن لە دوای پەیوین مشت ومڕ دەکەوێتە نێوانیانەوە..
کەچی دووکەسی تر پەیوینیش(پەیڤین) دەکەن بەڵام دەرئەنجام بەهێمنی ولە سەرخۆیی و بەیەك ئاشنابوون لەیەکرازی بوون کۆتایی پێ دێت..
ئەمەیە وەگەڕخستنی بەهرەو تواناکان لە پەیوین کردندا.. ئەی بۆچی دوو وتاربێژ هەمان وتار دووبارە دەکەنەوە بە هەمان و شە و دەربڕینەوە..

بۆ وتار بێژی یەکەم ئامادەبوان باوێشك وخەودەیانباتەوە.. یان خۆیان سەرقاڵ دەکەن بە وفەرشەی لەژێر خۆیاندایە..یان شێوازی دانیشتنیان دەگۆڕن، چەند جارێك لە ئەم شێواز بۆ ئەو شێواز.. بەڵام ئامادەبوان بۆ وتاربێژی دووەم هەموو گیانیان دەبێتە گوێ و دەبیستن و تێکەڵ بە وتارەکە دەبن..

تەنانەت چاوتروکانێکیش ناکەن یان دڵیان ناڕوات .. ئەمە هەموو ی هۆی لێهاتوویی و شارەزایی و پسپۆڕییە لە دەربڕیندا..ئەی بۆچی کەسێك لە ناو کۆڕو کۆمەڵێکدا ئەگەر هاتە قسە هەموو خەڵکانی تر چاوی تێ دەبڕن گوێ بیستی وتەکانی دەبن.. بەڵام کەسێکی تر ئەگەر قسەی کرد خەڵك هەریەکەو خۆی بە کەس تەنیشت خۆیەوە سەرقاڵ دەکات.. یان بە خوێندنەوەی کورتە نامەکانی مۆبایلەکەیەوە خۆی سەرقاڵ و خەریك دەکات.. ئەمە هۆیەکەی شارەزایی و پسپۆڕییە لە قسەکردندا..

ئەی بۆچی ئەو مامۆستایە لە هەر کوێوە بڕوات قوتابیان ڕێگەی لێ دەگرن چواردەوری لێدەدەن..

ئەمەیان تەوقەی لەگەڵ دەکات.. ئەوەیتریان ڕاوێژی پێ دەکات.. قوتابی سێیەم کێشەی خۆی بۆ باس دەکات.. تەنانەت ئەگەر بچێتە جێگەی دانیشتنی خۆشی دەرفەتی قوتابیان بدا و بچنە ژووریٚ بۆ لای، ژوورەکەی پڕدەکەن..
بەکورتی هەموویان حەزیان بە دانیشتنی لە گەڵی هەیە..؟؟

بەڵام مامۆستایەکی تر.. یان زۆربەی مامۆستایان هیچ قوتابیەك سەلامیشی لێ ناکات، کەس بە روویەوە پێ ناکەنێ.. خۆی چۆن بە تەنها دێتە قوتابخانەوە بەهەمان شێوە بەتەنها دەڕواتە دەرەوە..
ئەگەر لە بەیانی تا ئێوارە دەرگای هۆدە و جێگەکەی کرابێتەوە کەس رووی تێ ناکات.. کەس لە قوتابیان حەزیان بەدانیشتن نیە لەگەڵی..
بۆ چی؟!!
بەراستی ئەمە لێزانی ولێهاتووییە لە هەڵسووکەوت لەگەڵ خەڵکی..
ئەی بۆچی ئەگەر کەسێك هاتە ناو کۆڕێکەوە خەڵکی پێخۆشحاڵن پێی روویان خۆش دەبێ لە گەڵی.
هەر هەموو خەڵك حەزیان بەوەیە کە لەپەنای ئەو دانیشێ..بەڵام کەسێکی تر دێتە ژوورەوە، ئەگەر تەوقەی لەگەڵ بکەن بەساردییەوە لەگەڵی دەکەن- یان هەروەك موجامەلەیەك ونەریتێك لەپاشاندا کابرا ئەم لادەکات و ئەولا دەکات، جێگەیەکی دەست ناکەوێت کە تیایدا دابنیشێ، هیچ کەسێك ئامادە نییە جێگەی بۆ بکاتەوە ،یان هیچ کەس حەزی بەوەنییە لە پەنای خۆی دابینێ؟!!
بە راستی لێهاتوویی وهونەری کارتێکردنە لەسەر هەست ونەستی خەڵکی بۆچی ب ئەگەر باوکێك هاتە ژوورەوە منداڵەکانی..
زۆر بەخۆشحاڵییەوە باوەشیان بۆ باوکیان دەکەنەوە.. بەڵام باوکێکی تر منداڵەکانی هەر بە خێرهاتنەوەیشی ناکەن..

بەراستی لێهاتوویی هەڵسووکەوت کردنە لە گەڵ منداڵەکانیان..
بەهەمان شێوە بڵێ بۆ مزگەوت.. شایی کردن.. بێجگە لەمانەش..

خەڵکی جیاوازییان هەیە لە تواناییان بۆ هەڵسوکەوت کردنیان بەرانبەر خەڵکانی ترە..
بێ گومان خەڵکیش جیاوازییان هەیە بۆ گرنگیپێدان ورێگەی هەڵسوکەوت لە گەڵیان..
کاریگەری لە خەڵکی بە دەست هێنانی خۆشەوستییان ئاسانترە لەوەی کە تۆ زۆر بە زەحمەتی دەزانی..!
ئەمەش هیچ زیادەرەوی نیە کە دەیڵێم بەڵێ خۆم ئەمەم زۆر جار تاقی کردووەتەوە..

بۆم دەرکەوت کە زۆر بەی کەسان لە ئێمە دەتوانین کاریگەری وشوێنەوار لە دڵی خەڵکیدا بەجێبهێڵن، بە رێگەی زۆر ئاسان وتواناییەکی سادە.. بە مەرجێك ئێمە راست بکەین تیایدا خۆمانی لەسەر رابهێنین وبەرێك وپێکی وجوانی وتەواوی پێی هەستین..

خەڵکیش سەرسام وکاریگەری ئێمەیان لەسەر دیارە لە هەڵسوکەوتی ئێمە لە گەڵ ئەوان ..
ئینجا ئێمە هەستی پێ بکەین.. یان هەستی پێ نەکەین.. ئەوە شانزە ساڵە من پێشنوێژ ووتارخوێنم لە مزگەوتی کۆلیژی سەربازی.. لە رێگەی مندا بۆ مزگەوت ئەبێت بە دەرگایەك دابڕۆم کە پاسەوانێکی ئاسایش دەرگاکە بکاتەوە ودایبخاتەوە..

منیش هەردەم سوور دەبووم لە سەر ئەوەی هەر جارێك بە وێدا بچم خەندەو رووخۆش بم لە گەڵی.. بەم شێوەیە بەهەر دوو دەستم سڵاوم دەکردوو خەندەو روو خۆشیم پێوەدیار و ئاشکرابوو... لە دوای نوێژیش سواری ماشینەکەی خۆم دەبووم بۆ ئەوەی بگەڕێمەوە بۆ ماڵەوە..زۆر جار لە گەڕانەوەم سەرقاڵ دەبووم بە خوێندنەوەی ئەو کورتە نامانەی کە لە کاتی نوێژەکەمدا بۆم هاتبوون.

کابرا دەرگاکەی کردەوە وتی یاشێخ تۆ لە من زویری..؟ وتم: بۆچی؟ وتی چونکە لە هاتنت رووت لە گەڵم خۆش بوو.. بەڵام کە گەڕایتەوە بەس سەلامت لێکردم..بۆچی؟!!

منیش ،وتم: نەخێر هیچ لە تۆ زویر نیم، داوای لێبوردنم هەیە.. ئەویش، ئەو بەستەزمانە دەستی کرد بە سوێندخواردن کەمنی خۆش دەوێ و حەزی بە بینینی من هەیە..

بەم شێوەیە دڵنیابووم ئەم جۆرە بەهرە وهونەرە ئەگەر ئێمە خۆمانی لەسەر رابهێنین ئەوا دەبێتە بەشێك لە ئێمە ولێمان جیانابێتەوە ،هەر دەبێتە سروشت ونەریتمان..
خەڵکانیش زۆر بەچاکی تێبینیی خۆیانی لەسەر دەکەن تەنانەت ئەگەر ئێمە خۆمان جاروبار لێی بێ ئاگا بین..
ماڵ و سامان کۆدەکەیتەوە لەسەر ئەوەی خەڵکی لە خۆت زویر بکەیت –نەکەیت ئەم کارە بکەیت..
چونکە بەراستی بەدەستهێنانی خۆشەویستیی خەڵکی بۆ تۆ رێگەیە بۆ بەدەستهێنانی ماڵ وسامان..
چێژ لە توانایی ولێهاتوویییەکانی خۆت وەرگرە.. لێهاتوویی خۆشییەکی هەست پێکراوە. مەبەست ئەوە نییە تەنها خاوەن پاداشتی دوا رۆژ دەبیت، بەڵکو خۆشی وسەر بەستییە ودڵشادبوونە ،لە راستیدا خۆت بە خۆت هەستی بێ سنووری پێ دەکەیت..

بۆیە چێژی لێ بکە، هەڵسوکەوتی لەگەڵ هەموو خەڵکی پێ بکە، گەورەو بەساڵداچوو بن یان منداڵ وگەنجبن و سەرەتای تەمەنیان بێت، دەوڵەمەند وهەژاربن.خزمت بن یان دوور بن لێت.. هەر هەموویان بەبێ هیچ جیاوازیەك..
ئەم تەکنیکەیان... لەگەڵ بەکاربهێنە .. بۆ ئەوەی خۆت لە خراپە وشەڕیان دوور بخەیتەوە..

یان بۆ ئەوەی خۆشەویستیان بەدەست بهێنی.. یان بە نیازی چاکردن و چاکسازی لێکردنیان..
بەڵێ چاکسازی لێ کردنیان..عەلیی کوڕی جەهم هونراوە بێژێکی زمان پاراو بوو..
_بەڵام دەشتەکی بوو.. وشکوبرینگ بوو.. هیچ شتێکی لە ژیاندا نەدەزانی تەنها ئەوەندە نەبێ لە بیابانەکاندا دەیبینی.. جێنیشی موسوڵمانان ئەوکات ((المتوکل)) بوو زۆر دەسەڵاتدار بوو.. چی بویستایە بۆی جێبەجێ دەکرا..

جارێك ئیبن جەهم چووە لای لە بەغداد .. پێیان وتبوو هەرکەس بە ((المتوكل))دا بهەڵبەستێت بە هۆنراوە ئەوا خەلآتی زۆر گەورەی دەکات.. بۆیە ئیبن جەهم دڵی بەمە زۆر خۆش بوو.. بەرەو تەلاری کۆشکی پادشا چوو .. چووە لای المتوکل..
وا سەیر دەکات هۆنراوە بێژان هۆنراوەی خۆیان بەسەر (المتوكل) دا دەڵێن و خەلآتی زۆر گەورە وەردەگرن..

بەڵام ئەوەمان لەبیرنەچێت (المتوكل) کابرایەکی دڵ رەق بوو ئەگەر لە زەوقی بدرایە .. تۆرەی لەبەرامبەر زۆر بەئێش وئازار دەبوو..

عەلی کوڕی جەهمیش دەستی کرد بە پیاهەڵدانی (المتوكل) بەوشتانە کە لە بیابانەکاندا رۆڵ کاری گەرییان هەیە وەك ئەوەی سەگ بەوەفایە..
ئازا و دلێرە وبوێرە بە دالْغەی خۆی لایەنە باشەکانی سەگی لە (المتوكل) دا دەخوێندەوە..
بەلأم(المتوكل) زۆر تووڕە بوو چونكە پێشتر هۆنراوەبێژان وەك مانگ و ئەستێرە نموونەی بۆدەهێننەوە بەلأم ئێستاش ئەوە حاڵە؟!

بۆیە پاسەوانەکان دەستیاندایە شیرەکانیان بۆ سەر لێکردنەوەی عەلی کوڕی جەهمی شاعیر بەلأم بەهەر هۆیەك بێت خلیفە المتوكل ..
زانی وبۆی دەرکەوت ئەم بەم هۆنراوانە مەدحی خەلیفەی پێ دەکات ، بەلأم لە ژیانی دونیا هەر ئەوەندەی دیوە؟!!

بۆیە بۆ نزیکەی حەوت مانگ لەلای خۆی میوانداریی کرد هەموو خۆشییەکانی دونیای پێ تام وچێژ کرد. ئەوجا هێنایەوە ناو شاعیران، وتی: بڵێ ئەی عەلیی کوڕی جەهم..
ئەویش پیاهەڵدانێکی سەرسوڕمانی بە خەلیفەدا وت بووە مایەی سەرسوڕهێنەری سەرجەم شاعیران وپیاوماقولآن..
مەبەستمان ئەوەیە: بڕوانە چۆن خەلیفە توانی ئەریت وسروشت وبەهرەی عەلی کوڕی جەهم بگۆڕێ..

بەڵام ئێمە چەندە دڵتەنگ دەبین بە خوو رەوشتی منداڵەکانمان.. یان هاوەڵان وبرادەرانمان ئایا هەوڵمانداوە بۆ گۆڕینیان.. ئێمەش گۆڕیبێتمان؟..
بەڵێ چاکتر دەتوانی خۆت وسروشتی نەریتی خۆت بگۆڕیت.. دەم وچاوگرژیت بەخەندەو پێکەنین.. تورەییت بە لێبوردەییت..
رەزیلیو چاوچنۆکی بەسەخاوەت ودڵفراوانی.. ئەمەش هیچ گرانیەك و زەحمەتێکی تیادانییە..

بەڵام پێویستی بە بەویستن و بەردەوامیەتی ئێمە هەیە لەسەری.. شارەزایی وپسپۆڕی وتەکنیکی تایبەتی خۆی بۆ بگرینەبەر..
کەواتە پاڵەوان بەوەدەست پێ بکە .. هەرکەس بە وردی بروانێتە ژیاننامەی پێغەمبەر ((ﷺ)) دەزانێت چۆن هەڵسوکەوتی لەگەڵ خەڵکیدا دەکرد بەهرە وتەکنیکی جوان ولێهاتوویی.. دڵەکانیانی بەلای خۆیدا راکێشابوو..

ئەمە لە کاتێکیدا ئەوەش بزانە ئەم رەوشتە بەرزانەی پێغەمبەر((ﷺ)) ئەوە نەبوو زۆر لە خۆکردن بێت لە پێش چاو خەڵکیدا بێت..
کاتێك چووە ناو ماڵ ومنداڵی ئەم رەوشتە بەرز وبێوێنانەی لە گەڵ نەبوویێ بەڵکو خۆی دەفەرموێت (چاکترین کەستان ئەوەتانە کە بۆ خێزانەکانتان چاك بن ،منیش لە هەمووتان چاکترم بۆ خێزانەکانم..
نەك بێتەوە لەماڵدا لێبووردەیی بکات بە تووڕەیی یان نەرم ونیانییەکەی بە دڵ رەقی..
نەخێر .. روو کراوە نەبووە لە دەرەوە.. داخراو بێت لەماڵەوە.. سەخی نەبووە لەگەڵ خەڵکی ودەستگیرۆ بوو بێ لەگەڵ ماڵ ومنداڵ وخێزانی.. نەخێر .. رەوشتە بەرزو بێ وێنەکانی لە ناخ ودڵیەوە هەڵ قوولابوون..
بەڵکو بەشێك بوو لەجەستە و رۆح ودەروونی لێ پێك هاتبوو وەك سەرجەم ئەندامە کانی تری لاشەی وابوو..بە هیوای پاداشتی خوداو بەپەرستنی دەزانی..
وەك چۆن نوێژەکانی بەپەرستن وهیوای پاداشت پێبوونی بوو..
خەندەی بە لەخودای گەورە نزیك بوونەوە دەزانی.. نەرمی بەپەرستن دەزانی..

لیبوردەیی ولێخۆشبوونی بە ئەو پەڕی چاکەکان دەزانی.. بەراستی هەر کەسێك رەوشت بەرزی بە پەرستن بۆ خودا بزانێت..

ژن وا هەردەم لەگەڵی دەبێ وخۆش جوان ورازاوە تر دەکات.. لە ئاشتی و لە جەنگبوونیدا.. لە برسێتی وتێربوونیدا.. لە ساغی و لە نەخۆشیدا.. بەڵکو لە خۆشی و ناخۆشیدا..

بەڵێ .. زۆر لە ئافرەتان گوێیان لە مێردەکانی خۆیان دەبێت .. باس لەرەوشتیان .. سینەو سینگ فراوانیان.. خەندەو سەخاوەتیان ..

بەڵام ئافرەتانی هاوسەرانیان تەنها بە گوێیان ئەوشتانە لەمێردەکانیان دەبیستن و لە رۆژانەی ژیانی خۆیاندا هەرگیز ئەم رەوشتانە ناخرێنە باری کارەوە و پیاوانیان بەکارو کردار ئەم رەوشتە نیشانی خێزان ومنداڵەکانیان بدەن..

بۆیە پیاوان لەماڵدا رەوشتیان ناشیرینە.. دڵ وسینەیان گوشراوە.. روویان گرژە.. هاوارکارو جنێوو نەفرین ئەفرین کارن.. چاوچنۆك وهەردەم چاکەوچاکەکاری بە منەتی دەزانن بەسەر ماڵ ومنداڵەکانیاندا..

بەڵام پێغەمبەر ((ﷺ)) دەفەرموویت:((خيركم خيركم لاهله، وانا خيركم لاهلي)).رواه الترمذي وابن ماجة وهو صحيح ..

ئینجا وەرە بڕوانە کردەوەی پێغەمبەر ((ﷺ))لە خێزان وماڵ ومنداڵەکانی خۆیدا..خاتوو عائیشەی خێزانی دەفەرموویت پێغەمبەر ((ﷺ))لە خزمەت خێزانەکانیدا بوو..

واتە یارمەتی دەریان بوو بۆ ئیش وکاری ناوماڵ..

کاتێکیش بانگ بدرایە دەست نوێژی دەگرت و دەچوو بۆ مزگەوت..

بەهەمان شێوە بڵێ بۆ دایکان وباوکان.. زۆر کەس لەرەوشت بەرزی وجوانیانە لەگەڵ خەڵکانی دەرەوە.. سەخێن وخەندەدار و رووخۆشن.. بەو پەڕی شێوازی جوانییەوە هەڵسوکەوتیان لەگەڵ دەکەن..

بەڵام لەگەڵ نزیکترین کەس لێیانەوە .. گەورەترین کەس کە مافی رەوای بەسەریانەوەیە.. لەگەڵ دایکان و باوکان وخێزان ومنداڵەکانیان وشکو برینگن، دڵ رەقن... تەنانەت قسەیان لەگەڵ ناکەن..

بەڵێ چاکترین کەستان ئەوەتانە چاکترینتان بن بۆ کەس وکاریان.. بۆ دایك وباوك .. بۆ خێزان..تەنانەت بۆ منداڵەکانیشی..

لە رۆژێکی پڕ هەستیار وخۆشی بێ وێنەدا.. هاوەڵانی پێغەمبەر ((ﷺ)) لەگەڵی دانیشتبوون.. حەسەن یان حوسێن دێت.. پێغەمبەر ((ﷺ)) بە ئامێزوسینگی خۆیەوە دەگرێت..

ئەویش میز دەکاتە سەرسینگی پێغەمبەر ((ﷺ))هاوەڵەکەی دەڵێت: هەتا میزی منداڵەکە بەسەر سینگی پێغەمبەردا ((ﷺ)) هێڵیخۆی کێشا..

دەڵێت :ئێمە پرماندا منداڵەکە لەسەر سینگی لابدەین..بەلاّم پێغەمبەر ((ﷺ)) فەرمووی: ((واز لە منداڵەکەم بهێنن.. مەیترسێنن ئەو منداڵە شیرینەم..

کاتێك منداڵەکە لە میزەکەی خۆی بووەوە..)) پێغەمبەر ((ﷺ)) داوای ئاوی کرد خۆی پێ خاوێن کردەوە١.. رواه احمد والطبراني ورجال ثقاب"

ئای بۆ خاتری خودای گەورە چۆن دەروونی پێغەمبەر ((ﷺ)) لەگەڵ ئەم رەوشتە بەرزو بێ وێنانەدا تێکەڵکێش و لەیەکنەبڕاوە بووە.. !؟

ئەگەر ئەم نموونانە بزانین ئەو کات سەرمان سوڕنامێنێ لەوەی کە چۆن پێغەمبەر ((ﷺ)) توانیویەتی دڵی گەورەو بچووك بۆ خۆی کۆنتڕۆڵ بکات..

بۆچوونێك..

لە باتی ئەوەی قسە بە تاریکی بلێیت...هەوڵ و تێکۆشانی بێوچان بدە بۆ چاککردنەوەی چرا و گلۆپەکە..

مع الفقراء	With poor

لەگەڵ هەژاراندا..

زۆرن ئەو كەسانەی ئەمڕۆ ڕەوشتیان بازرگانییە.. هەر بۆیە لەلای ئەوان تەنها دەوڵەمەندەكان قسە خۆشن وخەڵك بە پێكەنین دەخەن
بۆیە پێدەكەنن كاتێك گوێبیستی دەبن.. هەڵەكانیشیان هەرچەندە گەورە بن هەر بە بچووكییان دەزانن وچاوپۆشییان لێ دەكەن..
بەڵام هەژارەكان: قسەیان قورسە..گاڵتەیان پێ دەكەن كاتێك گوێ بیستییان دەبن..
هەڵەكانیان با زۆر بچووكیش بن بەڵام لێخۆشبوونی نیە و زۆر گەورەیە لە پێش ئەواندا. كاتێك ئەم هەڵەیە بكەن هاواریان بەسەردا بەرز دەكەنەوە..
بەڵام پێغەمبەر ((ﷺ)) سۆزی یەكسان بوو بەسەر هەژاران ودەوڵەمەنداندا.. ئەنەسی كوڕی مالیك دەفەرمووێت: كابرایەكی دەشتەكی ناوی زاهیری كوڕی حیرام بوو..
جاروبار دەهاتە شاری مەدینەوەو كاروپیشەی خۆی دەكردو دەگەڕایەوە .. لەگەڵ خۆیدا هەندێك كەشك وڕۆنی گوندی دەهێنا بە (دیاری) بۆ خزمەت پێغەمبەر ((ﷺ))) ..كاتێكیش بگەڕایەتەوە بۆ گوندەكەی پێغەمبەر ((ﷺ)) هەندێك خورماو شتی تری تایبەتی لەگەڵ بەڕێ دەكردەوە...
پێغەمبەر ((ﷺ)) ئەم كابرایەی زۆر خۆش دەویست.. دەیفەرموو ((ﷺ)) : (ان زاهرا بادیتنا.. ونحن حاضروه).
واتە: (زاهیر گوندە بۆ ئێمە ... ئێمە شارین بۆ ئەو ..) .
ئەم كابرایە هەتا بڵێی ناشیرین وهەژار بوو.. دەمو چاوی ڕەش بوو. پرچی ئاڵۆزبوو..سەری خواروخێچ بوو.. لاواز وبێ هێز بوو....

ڕۆژێك لە گوندەكەی خۆیەوە دەرچوو.. هاتە ماڵی پێغەمبەر ((ﷺ))..

بەڵام پێغەمبەر ((ﷺ)) لەماڵ نەبوو.. ئەویش هەندێ شتی گوندی هێنابوو بۆ فرۆشتن، بۆیە ڕووی لە بازاڕ کرد بۆ فرۆشتنیان..

کاتێك پێغەمبەر ((ﷺ))ئەمەی زانی بەرەو بازاڕ بەدوایدا چوو وگەڕا بەدوایدا ...

هەتا پێی گەیشت ئەوسەرقاڵی فرۆشتن بوو.. ئارەقی گەرمی هاوینی لێ دەچۆڕایەوە... جل وپۆشاکی لادێیی لەبەردابوو بە شێوازو بۆنی ناشیرین وناخۆشەوە..

لەنا ئەو بازاڕەدا پێغەمبەر ((ﷺ)) لە پشتەوە گرتی، زاهیریش پێغەمبەری ((ﷺ)) نەدی .. نەی زانی ئەوە پێغەمبەرە ((ﷺ)) کە گرتوویەتی..

بۆیە ترساو دەیوت بەرم بدە.. تۆ کێیت؟

پێغەمبەریش ((ﷺ)) بێ دەنگ بوو خۆی ئاشکرا نەکرد. زاهیریش هەر هەوڵی ئەوەی دەدا خۆی ڕزگار بکات لەو گرتنە.. ڕووی کردەوە دواوە.. پێغەمبەری ((ﷺ))دی ئەو کات دڵی دڵنیابوو لە پێغەمبەر ((ﷺ)) ترسەکەی لێ ڕۆیشت..

بۆیە پشتی خۆی بەسینگی پێغەمبەرەوە ((ﷺ)) دەنا کاتێك زانی ئەوە پێغەمبەرە ((ﷺ)).

بۆیە پێغەمبەر ((ﷺ))دەستی کرد بە سووعبەت وگاڵتە کردن لەگەڵ زاهیردا.. بە دەنگی بەرزەوە بەخەڵکی دەفەرموو ((ﷺ)):(من يشتري العبد؟.. من يشتري العبد؟..

واتە: (کێ بەندەو کۆیلە دەکڕێت؟ کێ بەندەو کۆیلە دەکڕێت؟..

زاهیریش وا جوان سەیری حاڵی خۆی دەکات .. کە هەژارێکی زۆر بێ دارەو بێ ئەوازە.. نەماڵ.. نە جوانی..

بۆیە وتی: کەواتە ئەی پێغەمبەری خودا((ﷺ)) سوێند.. بە خودا کەس من لە تۆ ناکڕێت.. کەم بەهام..

بەڵام پێغەمبەر ((ﷺ)) فەرمووی :((بەڵام تۆ لەلای خودای گەورە بێ بەهانیت بەڵکو زۆر بەسەنگ و بە بەهایت لەلای خودای گەورە..))

بۆیە هیچ سەرسوڕنامینێ کاتێك دڵانی هەژاران وبێ ئەوازان بە پێغەمبەرەوە ((ﷺ)) بەسترابوو چونکە ئەو بەم ڕەوشتە بەرز بێ وێنانە دڵی ئەوانی بەلای خۆیدا ڕاکێشابوو..

لەوانەیە ڕەخنەیان نەبێت لەدەوڵەمەندو سەرمایەدارەکان بە هۆی چاوچنۆکی وپێ نەدانی سامان بۆیان بەڵکو ڕەخنەی ئەوەیان لێ دەگرن بێ سۆزن بەرامبەریان هەڵسوکەوتی جوانیان بە پێی پێویست لەگەڵ ناکرێت..

[illegible] لە هەژاران بە ڕوویانەوە پێ کەنیویت وخەندەدار بوویت بە ڕوویاندا.. هەستی ئەوەت تیادا درووست کردووە کە نرخ وبەها و ڕێزی هەیە..
ئەوکات ئەویش لە تاریکیی شەودا دەستی پاڕانەوەو نزاو لاڵانەوە بەرز دەکاتەوە بۆ ئەوەی خودای گەورە سۆزو ڕێزی تۆ بگرێت..
هەر بەو هۆیەوە میهرەبانیی خودا دادەبەزێتە سەر سەری تۆ لە ئاسمانەوە..

لەوانەشە کەسێك دەربکەوێت و دەرگای لێ نەکرێتەوە سەرو پرچ تێکچوو بێ.. تەپ وتۆزی لەسەر نیشتبێ..
بەڵام ئەگەر سوێند بە خودای گەورە بخوات کە ئەبێت بۆی بەجێبهێنێ بۆی بەجێ دەهێنێ، ئەمەش دەقی فەرموودەیە..
بۆیە هەردەم بە خەندە بە لە گەڵ بێ نەواو هەژاراندا..

ئامۆژەیەك...
«لە وانەیە خەندەیەکت بە ڕووی هەژارێکەوە..
پلەو پایەیەکانت لەلای خودای گەورە پایەدار تر بکات..»

With Women	مع النساء

ئافرەتان.. یاخود (ژنان)

لە باپیرمەوە گوێم لێ بووە دەیوت قسەیەکی نەستەقی کۆن هەیە دەڵێت: (من غاب عن عنزه جابت تیس)..

واتە : ((هەر پیاوێك سۆز بە ئافرەتەکەی خۆی نەدات ئافرەتەکە بەدوای سۆزدادەگەڕێت..))

ئەگەر بە قسەی خۆش وشیرین بانگی بکەن..

ئەگەر خودای گەورە شان وشەوکەتی داوە بە پیاو .. سۆزو خۆشەویستی داوە بە ئافرەت..

زۆرمان لە گەورە پیاوانی ژیان وجیهان دی کە هێزو بازوویان دەپوکێتکێ لەبەرامبەر سۆزو خۆشەویستی ئافرەتدا..

لە لێزانی و تەکنیکی هەڵسوکەوت لەگەڵ ئافرەتان ئەوەیە بزانیت بەکام کلیلە تۆ دەتوانی کاریگەری خۆت بکەی لەسەری.

ئەویش سۆزە.تۆش بەم چەکەی ئافرەت خۆی لەگەڵی بکە..

هەر بۆیە پێغەمبەر ((ﷺ)) ئامۆژگاریت دەکات کە چاکەکارو سۆزداربیت بەرامبەر خێزانەکەت سۆزەکەیش بگرێت..

بۆ ئەوەی بەختەوەرو کامەران بیت لەگەڵی..

بەهەمان شێوە ئامۆژگاری باوکان دەکات کە چاکەکار بن لەگەڵ کچانیان سۆزیان بۆیان هەبێت.. بۆیە دەفەرموێت : ((من عال جاريتين حتى تبلغا جاء يوم القيامة انا وهو ، وضم اصابعه))(رواه مسلم).

واتە هەرکەسێك دوو کچ پەروەردەو بەخێو بکات من و ئەو لە قیامەتدا وەك ئەم دوو بەنجەواین..

بەهەمان شێوە ئامۆژگاری منداڵانیش دەکات کە ئەو پەڕی چاکەکار بن لەگەڵ دایکان و باوکانیاندا کاتێك پرسیاری لێکرا(من احق الناس بحسن صحبتی؟ کێ لە هەموو کەس زیاتر پێویستی بە هاوەڵی وچاکەکردنی من هەیە؟

پێغەمبەر ((ﷺ)) فەرمووی:((امك.. دایکت . ثم امك.. لە پاشاندا دایکت، ثم امك.)). لە پاشاندا دایکت.. ثم ابوك لە.. (متفق علیه)

لە پاشاندا باوکت هەتا ئامۆژگاری بۆ ئافرەتانیش دەکات کە ئێمە لەگەڵیان لەوپەڕی چاکی وباشیدابین.. یان لێیان تووڕە نەبین..بڕوانە پێغەمبەر ((ﷺ))کە هەستا بێ لە کاتی حەجی ماڵ ئاواییدا.. ئەوا زیاتر لەسەد هەزار حاجی راوەستاون چاوەڕوانی دوائامۆژگاریەکانی پێغەمبەر ((ﷺ)) دەکەن..

لە ناویاندا پێست رەش وپێست سپی.. گەورەو بچووك .. هەژارو دەوڵەمەند.. بەدەنگێکی زۆر بەرز هاواری کرد و ئامۆژگاری کردن و پێی فەرموون: (الا واستوصوا بالنساء خیرا.. الا واستوصوا بالنساء خیرا..رواه مسلم

واتە: (ئاگاداربن ئامۆژگاریی خێری ئافرەتان بکەن.. ئاگادار بن ئامۆژگاریی خێری ئافرەتان بکەن..) رۆژێك لە رۆژان هەندێك لە ئافرەتان هاتنە ماڵی پێغەمبەرو ((ﷺ)) شکات و سکاڵای خۆیان بەخێزانەکانی پێغەمبەر ((ﷺ))راگەیاند. ئەوانیش پێغەمبەریان ((ﷺ)) لێ ئاگادار کردەوە.. کاتێك ئەمەی زانی .. هەستاو.. فەرمووی بەخەڵکی: (لقد طاف بآل محمد صلی الله علیه وسلم نساء کثیر یشتکین ازواجهن.. لیس اولئك بخیارکم..

واتە: (بەراستی زۆرێك لە ئافرەتان هاتوونەتە ((ﷺ))ماڵی من سکاڵای حاڵی خۆیان لەلای خێزانەکانی من کردووە کە پیاوانیان بۆیان چاك نین.. بزانن ئەوانە چاکە کانتان نین.. بزانن ئەوانە چاکەکانتان نین..

تەنانەت .. رێزو بەهای ئافرەت لە ئاییندا گەیشتووەتە ئەو رادەیەی کەسەر و گەردەنیان لە پیاودا بۆ بپەڕێت و جەنگی لە پێناودا بەرپابببێت لە پێناو ئەوەی هەتك وحورمەت وئابڕووی تەنیا یەك ئافرەت چووە یان سووکایەتییان پێ کردووە..

رۆژێك لە رۆژان ئافرەتێکی داوێن پاکی داپۆشراو پارچە زێڕێکی پێ دەبێ بۆ فرۆشتنی روو لەبازاڕی زێڕینگرەکان دەکات بۆ فرۆشتنی)) ئەو بازاڕەش دوکانەکانی زیاتر یەهودییەکان

بوون، زۆریش نابێت ئایەتی داپۆشین و بالاَ پۆشی دابەزی بوو بۆیە یەهودییەکان زۆر لەسەر دڵیان گران بوو. چاو تێرکردنیان ئەما لە ئافرەتانی بێ تاوانی بەستەزمان..

بۆیە حەزیان بەوە دەکرد ئەم ئافرەتە داوێن پاك و بالاّپۆشە دەموچاو رووی خۆی دەرخات بۆ ئەوەی گاڵتەی پێ بکەن وپێی رابوێرن بەڵام ئافرەتەکە بەرهەڵستی کرد ئەوانیش زیاتر توانییان سووکایەتی بکەن بە جەستەی ئافرەتەکە بۆیە ئەویش هاواری کرد وتی: ((خۆزگە ئەو جەستە تان بکوشتایە نەك سوکایەتی پێ بکەن)) موسوڵمانێکیش لەوێ گوێی لێ بوو غیرەت گرتی .. دەستی دایە شمشێرەکەی کابرای دەستدرێژیکاری کوشت کۆمەڵە یەهودییەکیش توانیان شەهیدی بکەن..

کاتێك پێغەمبر ((ﷺ)) ئەمەی زانی کە یەهودییەکان سۆزو پەیمانی خۆیانیان شکاند.. تەنانەت دەستدرێژیش دەکەنە سەر ئابڕوی ئافەرتانی موسوڵمانان.. بۆیە ئابلوقەی دان.. ئەوانیش خۆیان دابەدەستەوە.. کاتێك پێغەمبەر ((ﷺ)) ویستی تۆڵەیان لێ بکاتەوە... سەربازێك لەسەربازەکانی شەیتان لە جل و بەرگی مرۆڤدا ..

ئەو کەسانەی کە هیچ گرنگی نادەن بە ئابڕوی موسوڵمانان.. نە بۆ پاراستنیشی هەوڵ دەدەن.. تەنها گرنگی و هەوڵدانی خۆشی ئارەزووەکان و تێرکردنی سکیەتی..

کە سەرۆکی دووڕووەکانی شاری مەدینە بوو عەبدوڵلا کوڕی ئوبەی کوڕی سەلوول ..

وتی: ئەی (محمد) ((ﷺ))چاکەت هەبێ لە گەڵ ئەو کەسانەی کە هاوسۆزو پەیمانی من بوون.. بەڵام پێغەمبەر ((ﷺ))رووی لێ وەرگێرا.. دوو ڕووەکە ئەوەی کە دەیەوێت داوای لێبوردن بکات بۆ کەسانێك کە دەیانەوێ داوێن پیسی بڵاوبکەنەوە لەناو موسوڵماناندا!!!

دووبارە هەستایەوە.. وتی:چاکەیان لەگەڵ بکە ئەی (محمد).. پێغەمبەریش دووبارە پشتی لێ کردەوە.. چونکە ئابڕووی موسوڵمان سووکایەتی پێکراوە.. پاکیەتی سنووری بەزێنراوە..

کابرای دوو روو زۆر تووڕە بوو دەستی خستە ناو درعەکەی پێغەمبەر ((ﷺ)) ورایکێشا بۆ لای خۆی وتی چاکەت هەبێ لەگەڵ سۆزدارانم بۆیە پێغەمبەر ((ﷺ)) تووڕە بوو چونکە ئەگەر چاوپۆشیی لە وکارە بەدرەوشتیە یان بکات ئەوا هی تریش بەدوادێت..

فەرمووی درعەکە بەردەو لێی تووڕە بوو بەڵام کابرای دوو روو هەروازی نەهێنا.. هاوارو تکای

زۆری کرد لە پێغەمبەر ((ﷺ))ئازادیان بکات و بە تۆڵەی عادیلانە نەگەن. پێغەمبەریش ((ﷺ)) رووی کردە کابرای دوو روو و فەرمووی : ((ئەوان بۆ تۆن..)).
واتە: ((نەگەیشتن بە تۆڵەی خۆیان..))
بەڵام نەبێت لەشار دەربەدەر بکرێن ولەوێ نەمێنێن.. بەڵێ ئافرەتێکی لاواز بێ کەس لە ئیسلامدا شیاوی زیاتری بۆ هەیە بۆی بکرێت. .
(خەولە) ئافرەتێکی لەخودا ترس بوو.. پیاوەکەی زۆر زوو تووڕە دەبوو..
رۆژێك هاتەوە و داوای شتێکی لە خێزانەکەی کرد.. ئەویش بۆی بەجێ نەهێنا، کێشە کەوتە نێوانیانەوە ..
پیاوەکەی وتی:((تۆ وەك پشتی دایکم وایت بۆ من)). تووڕە بوو رۆیشت وو لەماڵ دەرچوو..
ئەم سوێندەش پێشتر وەك جیابوونەوەو تەڵاقدان بوو لەلای ئەوان.. بۆیە ئافرەتەکەی خۆی دوورتر دەخستەوە لە پیاوەکەی ووتی سوێند بە خودای گەورە لەمن نزیك نابیتەوە هەتا خودای گەورە حوکمی خۆی لە نێوان من و تۆدا نەکات..
بۆیە (خەولە) هاتە خزمەت پێغەمبەر ((ﷺ)) باس وسکاڵای لە پیاوەکەی خۆی کرد.. بەڵام پێغەمبەر ((ﷺ)) هەر دەیفەرموو:
((دان بە خۆتا بگرەو ئارام بە: ئەی (خەولە) ئەوە ئامۆزای خۆتە.. کابرایەکی بەتەمەنترە لە تۆ.. تۆیش لەخودا بترسە هەق ومافی رەوای خۆی بەجێبهێنە..)).. ئەویش دەیوت ئەی پێغەمبەری خودا بە گەنجی لەگەڵی بووم سکی خۆم بۆ کوڵی..
هەتا بە تەمەندا کەوتم ئێستا لێم جیادەبێتەوە..کە منداڵم نابێت.. ئەی خودایە من سکاڵای خۆم بۆ لای تۆ دەهێنم..
بۆیە پێغەمبەریش ((ﷺ)) چاوەڕوانی نیگای خودای کرد لەسەری ..
هێشتا هەر (خەولە).. لە خزمەت پێغەمبەردا بوو ((ﷺ)).
جبریل نیگای خودای بۆ پێغەمبەر ((ﷺ)) هێنا پێغەمبەر ((ﷺ)) رووی لە (خەولە) کردو فەرمووی: ((ئەوا خودای گەورە نیگای دەربارەی تۆو پیاوەکەت ناردووە..)) ..
لە پاشاندا ئەم سورەتەی خوێند: ((قد سمع الله قول التي تجادلك في زوجها وتشتكي الى الله والله يسمع تحاوركما ان الله سميع بصير)) هەتا ئەو ئایەتانە لە سورەتی (المجادلة))دا.

لەپاشاندا پێغەمبەر ((ﷺ)) فەرمووی بە پیاوەکەت بڵێ: ((بابەندەیەك (کۆیلەیەك) رزگارو سەربەست بکات..))ئەویش وتی: ئەی پێغەمبەری خودا ((ﷺ)) .. هیچ شتێکی نیە کە کۆیلەی پێ ئازاد بکات.. پێغەمبەر ((ﷺ)) فەرمووی: با رۆژووی دوو مانگ بەڕۆژوو بێت بەدوای یەکدا بەبێ نێوان خستن تیایدا..

(خەولـە) وتی: سوێند بەخودا کابرایەکی پیرەو بەساڵدا چووە ناتوانێ بەڕۆژوو بێت..

پێغەمبەر ((ﷺ)) فەرمووی:((با خواردنی شەست هەژار بدات لەخورما..))

(خەولـە)وتـی: ئەویـشی نییـە.. پێغەمبـەر ((ﷺ))فـەرمووی: ((ئێمـە یارمـەتی ئەدەیـن بـەنیوەی..)) ئافرەتەکـەش وتـی منـیش بەنیوەکـەی تـر یارمـەتی ئەدەم..پێغەمبـەر ((ﷺ))فەرمووی: چاك ئەکەیت، خێرە بۆت.. برۆ لە جیاتی ئەو بەو خورمایە خێر بکە.. لەپاشاندا تۆ چاك بە لەگەڵ کوڕی مامەکەت..رواه ابو داود وهو صحیح.

پاك وبێگەردی بۆ ئەو خودایەی کە سۆزو میهرەبانیی خستبووە دڵی پێغەمبەرەوە ((ﷺ)) بۆ هەموو خەڵکی .. تەنانەت بۆ کێشەی تایبەتی خۆیشیان.. هەر چارەسەری بۆ ئەکردن..

بەڵێ بە راستی من خۆم ئەمەم تاقی کردۆتەوە.. هەڵسوکەوت بە نەرم ونیانی لەگەڵ خەڵکی و سۆزو بەزەیی لەگەڵ کچانم و خێزانەکەمدا. لـەپێش ئەمانیـشدا نـەرمونیانی لەگـەڵ دایـك وخوشکدا..

ئەمەم بە چاوی خۆم دی.. کاریگەری زۆر گەورەی هەبوو.. کە بەراستی چاوەڕوان نەکراوە تەنها بۆ ئەو کەسە نەبێت کە خۆی پێیان هەستا بێت.. ئافرەتان رێزیان لێ ناگرن ئەگەر ئەو کەسە نەبێت کە خۆی رێزدار بێت.. هەر کەس سووکایەتییان پێ بکات ئەوە خۆی سووك وچروکە..

هەڵوێستێك..

لە وانەیە ئافرەت وان بە خۆیدا بگرێت لە سەر هەژاری و فەواری پیاوەکەی..یان ئەگەر پیاوەکەی زۆر جوانیش نەبێت..

یان لەسەرقاڵی پیاوەکەی.. بەڵام کەم جاری وادەبێت کە بتوانێت وان بەخۆیدا بگرێت لەسەر رەوشتی خراپی پیاوەکەی بەرامبەری.. ((واتە ئافرەت بۆ سۆزیی پیاوەکەی پێ پەسەند ناکرێت و نابێت....))

With slaves	مع الخدام

لەگەڵ خزمەتكاراندا..

پێغەمبەر ((ﷺ)) شارەزاو پسپۆڕ بوو بۆ چوونە ناودڵەكانیان بەو شێوازەی كە دەرئەنجامی دەستكەوتنی خۆشەویستیی ئەوانە بۆ پێغەمبەر ((ﷺ))..

كاتێك مامی پێغەمبەر وەفات وكۆچی دوایی دەكات .. زیاتر ئەشكەنجەو ئازاریان توندتر بوو بۆ پێغەمبەر ((ﷺ))..

پێغەمبەریش ((ﷺ)) چوو بۆ شاری (تائیف) بۆگەیاندنی بانگەوازی خودای گەورە بۆ ئەوەی ببنە پاڵپشت بۆی بۆ بانگەوازەكەی..

هیوای ئەوەی هەبوو كە ئەو پەیامە پیرۆزەی لێ وەرگرن كە لەلای خوداوە پێی هاتووە..بۆیە پێغەمبەر ((ﷺ)) گەیشتە شاری (الطائف)(تائیف)..

لەگەڵ سێ كەسیان كۆبووەوە لە هۆزی سەقیفییەكان بوون كە ئەوانیش سەرگەورەی خێڵەكانی خۆیان بوون و براش بوون.. (عبد یالیل).. و(سعود).. (حبیب).. نەوەكانی (عەمری)كوڕی (عومەیر) بوون.. بۆیە پێغەمبەر ((ﷺ))دانیشت لەگەڵیاندا..

بانگی كردن بۆ بانگەوازی خودای گەورە.. باسی ئەوەی كرد بە نیازی ئەوە هاتووە وهیوای وایە پشت گیری لێ بكەن.. بەڵام ئەوان زۆر بە ناشیرینی وەڵامیان دایەوە..

بەم شێوەیە یەكێكیان وتی: ئەگەر خودا پێغەمبەری((ﷺ)) ناردبێ ئەوا ئەو لەسەر خۆی فەرز كردووە پەردەی كەعبە بدڕێنێ!!..

دووەمیان دەڵێ: بۆ خودا كەسی تری نەدیتەوە كە بینێرێ وبیكاتە پێغەمبەر((ﷺ)) بێجگە لە تۆ!!..

سێیەمیان: زۆر بە فە لسەفەوە دەستی بەقسەکردن کرد: سوێند بە خودای گەورە هەرگیز قسەت لەگەڵ ناکەم! ئەگەر تۆ پێغەمبەر((ﷺ)) بیت وەك ئەوەی خۆت دەیڵێی زۆر لەوە گەورەتری کە من بتوانم وەڵامت بدەمەوە.. ئەگەر بەناوی خودای گەورەشەوە درۆبکەیت هەر پێویست ناکات من وەڵامت بدەمەوە..

کاتێك پێغەمبەر ((ﷺ)) ئەمەی لەئەوان گوێ لێ بوو.. کە هەڵوێستیان زۆر ناشیرین بوو.. بەڵام زۆر ترسا لەوەی ئەم هەواڵە بگاتەوە لای قورەیشییەکان داوای لێ کردن کە ئەم دانوستانە نەگەیەنرێنە قورەیشیەکان نەوەك زیاتر دژایەتی پێغەمبەر((ﷺ)) و بانگەوازەکەی بکەن..

بۆیە پێغەمبەر((ﷺ)) ئەمەی بە زمانی خۆی پێ وتن: ئەگەر باوەڕم پێ ناهێنن ئەوا ئەم هەواڵە بانهێنی بێت.. بەڵام بەداخەوە ئەمەشیان نەکردوو بەڵکو منداڵ و شێتەکانی خۆیانیان لە پێغەمبەر((ﷺ)) بەردا بەرد بارانیان کرد بە قسەو بەجنێو بە دووای دەکەوتن..

هەتا پێغەمبەریش ((ﷺ))خۆی کرد بە بێستانی عوتبەی کوڕی رەبیعە.. شەیبە کوڕی رەبیعە.. ئەوانیش لەناو باخەکەی خۆیان بوون .. بۆیە منداڵ و شێتەکانیش وازیان لێهێناو گەڕانەوە.. لەدوای ئەوەش پێغەمبەر ((ﷺ)) زۆر هیلاك وماندوو بوو بۆیە لە ژێر سێبەری دار مێوێکدا هەندێك حەوایەوە..

هەردوو کوڕەی رەبیعەش سەیری پێغەمبەریان ((ﷺ))کرد کە چۆن جنێو و بەردباران کرا لەلایەن منداڵان وشێتەکانی تائیفەوە.. کاتێك ئەم حاڵەتە یان دی کە بەسەر پێغەمبەردا ((ﷺ))هاتووە سۆزیان بۆ پێغەمبەر چوو..

خزمەتکارێکیان هەبوو.. گاور بوو.لەسەر دینی پێغەمبەر عیسا ((ﷺ)) بوو ناوی عەداس بوو وتیان هەندێك مێشووە ترێ ببە بۆ ئەو کەسەی کە لە سێبەری ئەودار مێوەدا دانیشتووە بۆ ئیسراحەت وەرگرتن بەڵام بەهیچ شێوەیەك قسەی لەگەڵ نەکەیت پێی بڵێ بالەوترێیە بخوات..ئەویش ئەوەیکرد..

هەتا پێغەمبەر((ﷺ))دەستی برد بۆ ترێیەکەو فەرمووی: ((بسم الله))، لە پاشاندا لێی خوارد.. بۆیە عەداس بیریکردەوە وتی ئەم وتنە زمانحاڵی خەڵکانی ئەم شارە نییە..

پێغەمبەر((ﷺ)) فەرمووی: ئەی تۆ خەڵکی کوێیت؟ ئەی ئاینت چییە؟ وتی: من نە سرانیم .. کابرایەکی خەڵکی شاری نەینەوام.. پێغەمبەر((ﷺ)) فەرمووی:

((لە گوندی برام یوونسی کوڕی مەتای؟..

عەداس وتی چۆن یونس دەناسی؟.. پێغەمبەر((ﷺ)) فەرمووی ئەو برامە پێغەمبەر ((ﷺ))بوو..

منیش پێغەمبەرم((ﷺ)).. بۆیە عەداس یەکسەر سەرو دەستەکان وپێیەکانی پێغەمبەری((ﷺ))

ماچ کرد.. هەردوو کوڕەی رەبیعە واسەیریان دەکەن.. برایەکیان بە براکەی تریانی وت: ئەوە خزمەتکارەکەی لەسەر خراپ کردی..

کاتێك عەداس هاتەوە بۆ لای گەورەکەی..کاریگەری وشوێنەواری بینینی پێغەمبەر ((ﷺ))گوێ بیستی وشە شیرینەکانی ئەوی پێوە دیار بوو..

گەورەکەی پێی وت: ئەوە چ بوو عەداس سەرو دەست وپێی ئەو کابرایەت ماچ کرد؟.. ئەویش وتی:((ئەوە کەسێکە چاکترین مرۆڤە لەسەر رووی زەوی..)).

ئایا ئێمە ئەمڕۆ دەتوانین هەڵسوکەوتی جوان بکەین بە پێی پێویست بەرزو بڵندبێت ولە ئاست خۆیدا بێت لە گەڵ هەموو کەسێك .. یا هەرچی وچۆن بێت چینەکەیان؟

دیار خستن و ئاشکراکردنێك...

هەڵسوکەوتت لە گەڵ مرۆڤەکان بەو شێوە و شێوازە بێت کە مرۆڤ نەك لە سەر شێوە و روخساریان ..یان لەسەر ماڵیان..
بەپێی موچەکانیان و فەرمانبەرییەکانیان..

Marcy full for anima	ـ ـرحمة ـ ـخيو ـن

هەڵسوکەوت لەگەڵ بێ زمانەکان !! ئاژەڵانددا!!

هەر کەسێك لێهاتوویی بۆ چاکەوخێر بێت دەبێتە سروشت تێکەڵ بە گیان و بەخوێن وهۆشی دەبێت.. بەهیچ شێوەیەك لێی جیانابێتەوە.. هەردەم نەرم و لەسەر خۆ دەبێت ودان بەخۆدا گر و سۆزدار دەبێت..لەگەڵ هەموو کەسێك تەنانەت لەگەڵ بێ زمان ئاژەڵانیشدا وبەهەمان شێوە لەگەڵ رووەك ودارەکانیشدا.. پێغەمبەر ((ﷺ)) لەکاروانێکدا دەبێت لەگەڵ هاوەڵانی.. بۆ هەندێك ئیش وکاری خۆیان دەچن.. هەندێ لە بێچوە باڵندەیەکیان گرتبوو، لەلایەن منداڵانی هاوەڵانەوە یان هەر لەلایەن هاوەڵان خۆیانەوە ..

بۆیە پێغەمبەر ((ﷺ)) دایکە بێچووەکانی دەبینی دەهات ودەچوو بەسەریاندا..

رووی کردەوە هاوەڵانی فەرمووی: ((من فجع هذه بولدها؟ ردوا ولدها اليها))..

واتە ((کێ کۆسی ئەم دایکەی خستوە بە منداڵەکەی؟ بێچووەکەی بۆ بگێڕنەوە..

لەرۆژێکی تردا شارە مێروولەیەکی دی سووتا بوو. فەرمووی((ﷺ)) : ((کێ ئەم سووتانەی کردووە؟)). هەندێك وتیان ئێمە..بۆیە پێغەمبەریش((ﷺ)) توورە بوو: فەرمووی((ﷺ)): (لا ينبغي ان يعذب بالنار الا رب النار).واتە (نابێت هیچ کەسێك سزا بە ئاگر بدات بێجگە لە خودای گەورە خۆی نەبێت..

لە سۆزو میهرەبانی پێغەمبەر((ﷺ)) کاتێك دەست نوێژی دەگرت وپشیلە دەهاتە لایەوە پێغەمبەریش ((ﷺ))قاپە (کاسەکەی) بۆ خوارو نزیك دەکردەوە بۆ ئەوەی ئاوی لێ بخواتەوە لە ئاوەکەی دەخواردەوە.. لەپاشاندا پێغەمبەر((ﷺ)) لەو ئاوەکەی کە ماوەتەوە لە پشیلەکە دەست نوێژەکەی پێ تەواو دەکرد..

جارێك پێغەمبەر((ﷺ)) بەلای کابرایەکدا تێ پەڕدەبێ کابراش پێی لەسەر ملی بەرخێك

داناوە چەقوەکەی بەدەستی خۆیەوەتیژ دەکاتەوە.. ئەو بەرخەش وا سەیری ئەو چەقۆ تیژکردنەوەیە دەکات ..بۆیە پێغەمبەر((ﷺ)) تووڕە دەبێت کاتێك ئەمەی لە کابرا بینی.. فەرمووی: ((ئەتەوێ دووجار بمرێنیت؟ ئایا نەدەکرا پێش تر چەقۆکە تیژ بکەیتەوە.. پێش ئەوەی ئەو بەرخە پاڵ بخەیت؟...))

رۆژێك پێغەمبەر((ﷺ)) تێپەڕ دەبێت بەلای دووکابرادا کە سوارییەکەی سەر پشتی حوشتریان وەك کورسی لێ کردبوو لەسەری پاڵ کەوتبوون.. کاتێك ئەمەی لێ دین.. بەزەیی وسۆزی بەدوو حوشترەکەدا هاتەوە. فەرمووی((ﷺ)): ((نابێت ئاژەڵەکان وەك کورسی تەماشا بکرێن..)).واتە : تەنها لەکاتی پێویست نەبێت نابێت سواری حوشتر وهەر سوارییەکی تر بین.. کاتێك پێویستییەکەت تەواو بوو ئەوا تۆش ئەبێت لەسەری دابەزیت و بۆ ئەوەی ئەویش ئیستراحەی پشووی خۆی بدات.. هەر بە هەمان شێوە قەدەغەی فەرمووە((ﷺ)) کە ناوچاوانی ئاژەڵان داخ بکرێت بە ئاسنی گەرم..

چیرۆکێکی سەیرو خۆش دەگێڕنەوە.. کۆمەڵە کەسێك لە کافرەکان هاتن لەدەرەوو بەری شاری مەدینەدا هەندێك حوشترو ئافرەتێکیان غارەکردو راپێچان کردن..

کاتێك کە زۆر دوور کەوتنەوە لە شاری مەدینە حوشترەکانیان بەرەڵا کرد بۆ ئەوەی خواردنی خۆیان بخۆن بۆ رێگەی دوورتر.. خۆیشیان لە مەترسی دوور کەوتوونەتەوە بۆیە پێویستە پشویەك بدەن..

ئافرەتەکەش کاتێك ئەوان لە خەوی زۆر خۆشدا بوون هەوڵی دا سواری یەکێك لە حوشترەکان ببێت بۆ ئەوەی خۆی پێ رزگار بکات.. بەڵام هەرچ حوشترێکی دەگرت دەنگی لێوە دەهات خۆی نەدەدایە دەستی ئافرەتەکەوە کە سواری ببێت هەتا گەیشتە حوشترێك ئەو بێ دەنگ بوو.. بۆیە ئافرەتەکە سواری بوو.. زۆر بە خێرایی رووەو شاری مەدینە خۆی خستەوەڕێ..

لە رێگەدا لەسەر خۆی نەزرکرد کە ئەگەر خودا رزگاری بکات ئەوا ئەم حوشترە دەکاتە خێرا..

بەلام کاتێك هاتەوە شاری مەدینە خەڵکەکە حوشترەکەیان ناسیەوە کە ئەوە حوشترەکەی پێغەمبەرە((ﷺ)) و ناوی (العضباء).. بۆیە حوشترەکەیان هێنایەوە خزمەت پێغەمبەر ((ﷺ)) لەبەیانیدا ئافرەتەکە داوای حوشترەکەی کرد بۆ ئەوەی نەزرەکەی بەجێ بهێنێ و حوشترەکەسەرببڕێت!! ..پێغەمبەریش فەرمووی((ﷺ)): بە خراپترین شێوە پاداشتی ئەو

حوشترە دەدەیتەوە کەرزگاری کردویت.. لە پاشاندا فەرمووی((ﷺ)) (لاوفاء لنذرٍ في معصية الله ولا فيما لا يملك ابن آدم)).واتە (لەسەر مرۆڤ پێویست نییە وەفاداری کردن بۆ نەزرێك کە فەرمانی خودای گەورەی تیادا شکابێت یان مرۆڤ نەتوانێ بە جێی بهێنێ بەهۆی ئەوەی کە موڵکی ئەو نەبێت..

بۆچی تواناییی ولێهاتوویی خۆت ناگۆڕیت بۆ هەڵسوکەوتت لەگەڵ خەڵکی وەك لەسەر خۆیی ومیهرەبان وسۆزداری و خەندەو سەخاوەت- هەردەم لەگەڵت بێت لێت جیا نەبێتەوە..

بە هیچ شێوەو شێوازێك .. لەگەڵ هەموو شتێکدا کە هەڵسوکەوتی لەگەڵ دەکەیت.. هەتا ئاژەڵ و بێ گیانەکانیش داروبەردەکانی چوار دەورت..!!

پێغەمبەر((ﷺ)) لە ڕۆژی وتار خوێندندا پاڵی دەدایەوە بە بنە دارخورمایەکەوە.. بۆیە ئافرەتێك وتی بە پێغەمبەر((ﷺ)): ئایا شتێکت بۆ دروست نەکەین کە پشتی پێوەبدەیت.. چونکە خزمەت کارێکی دارتاشم هەیە.. پێغەمبەریش ((ﷺ)) فەرمووی ئەگەر حەزت لێیە..

بۆیە مینبەری بۆ درووست کرا.. کاتێك ڕۆژی هەینی هات.. پێغەمبەر((ﷺ)) چووە سەر مینبەرەکەی کە بۆیان درووست کردبوو..

کاتێك دانیشت لەسەری.. بنەدارخورماکە دەنگێکی وەك دەنگی جوانەگایە دەیناڵاند.. دار خورماکە هاواری لێ بەرز بوویەوە.. هەتا خەریك بوو مزگەوت پارچە پارچە ببێت لەبەر ئەو دەنگە گەورەیە.. مزگەوت بەیەك جار هەژا.. بۆیە پێغەمبەر((ﷺ)) دابەزی لەسەر مینبەرەکەی.. بنە دارخورماکەی بەخۆیەوە گوشی.. ئەو کات وەك گریانی منداڵ گریانەکەی ورتە کەم بکاتەوە تەواو ببێت هەتا هێمن بووەوە.. لە پاشاندا پێغەمبەر((ﷺ)) فەرمووی: (اما والذي نفس محمد بيده لولم التزمه لما زال هكذا الى يوم القيامة..) واتە(سوێند بەو خودایەی کە دەروونی منی بەدەستەوەیە ئەگەر لە ئامێزو باوەشی خۆمم نەگرتایە هەتا ڕۆژی قیامەت هەر ترکەو ناڵەی دەهات..

ئاماژەیەك..

خودای گەورە ڕێزی تەواوی مرۆڤی بە سەر هەموو درووستکراوەکاندا داوە.. بەڵام ئەمەش ئەو دەرگایە و دەرفەتە ناکاتەوە و فەوات بۆی و پێی بۆ ئەوەی سەرجەم درووستکراوانیتر بچەوسێنێتەوە بە دەستی مرۆڤەکان.

١٠٠ طريق لجلب القلوب الـيـل	Way for get the hearts for you

١٠٠ ڕێگە هەیە بۆ دڵگیری دڵەکانی خەڵکی بەلای خۆتدا..

هــەر هەمووخاوەن پیشەیەك تەكنیكی خۆی بەكار دەهێنێ ودەخاتە گەڕ بۆ ئەوەی ئەو نێچیرەی كە خۆی دەیەوێ بە تۆڕەكەیەوە بێت.. عاشقی ماڵ وسامان تەكنیكی جۆراوجۆر دەكات بۆ كۆكردنەوەی ماڵ وسامان گەشە پێكردنی سووره لەسەر فێربوونی توانایی و بەهرەكانی بازرگانی وسوود لێ وەرگرتن..

بڕوانە كەناڵە ئاسمانیەكان هەموو تەكنیكی شیاو و ناشیاو دەكەن بۆ ئەوەی بتوانن زۆرینەی رای خەڵكی بۆ خۆیان بكێشن بە جۆراوجۆر كردنی بەرنامە وپرۆگرامەكانیان وهەڵبژاردنی شێوەو شێوازی تازەو نوێ بە ئەو مەبەستە.. راهێنان وفێكردنی پێش كەش كارانی بەرنامە وپرۆگرامەكان بۆ شێوازی سەرنج راكێشانی خەڵكی بە خۆیدا..

بۆ ئەوەی بەردەوام بێت لەسەیر كردنی ئەم بەرنامەیە.. بەهەمان شێوە بڵێ بۆ هەموو هۆكارەكانی راگەیاندنی ..خوێندنەوەیی بێت .. یان بیستراوی..

بەهەمان شێوەنە ئەو كەسانەی كە دەیانەوێ پڕو پاگەندە بكەن بۆ كاڵاو بەرهەمەكانیان جا حەڵاڵ بێت یان حەرام بێت..

هەر هەموویان سوورن وهەوڵی ئەوە دەدەن بۆ ئەوەی لەو پەڕی شارەزایی و پسپۆڕیدا بن ولێهاتوویی خۆیان گەشە پێ بكەن بۆ ئەوەی سودیان پێ بگەیەنێ لەو بوارەی كە ئەوان حەزیان لێیە و خۆشییان پێیەتی.. راكێشانی دڵانیش تەكنیكێكە لە تەكنیكەكان ڕێگەو شێوازی تایبەتی خۆی هەیە.. وا دابنێ كە تۆ دەچیتە ناو كۆڕێكەوە نزیكەی چل كەسی لێیە.. تۆش یەكە بەیەكە بەلایاندا تێپەڕ دەبی و تەوقەیان لەگەڵ دەكەیت..

یەکەمیان.. کاتێک تۆ تەوقەی لەگەڵ دەکەیت تەنها بە سەرەپەنجەکانی تەوقەت لەگەڵ دەکاتەوە.. بە ساردییەکەوە: بەخێربێیت.

دووەمیان.. لەبنەڕەتدا هەر خۆی سەرقاڵ بوو بەقسەی ئەم لاو ئەولای خۆی.. تۆش لەم کاتەدا سەلامت لێ کرد.. ئەویش بەساردی وەڵامی تۆی دایەوەو تەوقەی لەگەڵ کردی بەبێ ئەوەی هەر بۆت بڕوانێت..

سێیەمیان.. بە مۆبایل قسەی دەکرد.. تەنها دەستی درێژ کرد بەبێ ئەوەی هیچ بەزمانی بەخێر هاتنت بکات.. یان هیچ گرنگییەکت پێ بدات..

بەڵام چوارەمیان.. کاتێک تۆی بینی بەرەو ئەو دەچیت یەکسەر هەستاو خۆی ئامادەکرد بۆ وەڵام دانەوە سەلامەکەت .. کاتێک چاوی تۆ بەچاوی ئەو کەوت خەندەی بە رووەوە کردیت وخۆشحاڵیی خۆی بەگەیشتن بە تۆ دەربڕی.. تەوقەی لەگەڵ کردی زۆر بەگەرمییەوە.. گرنگیی زۆری بە هاتنت دا..

تۆش نایناسیت نە ئەویش تۆ دەناسی!! لە پاشاندا سەلامەکەت بۆ هەموو خەڵکی تەواو بوو.. دانیشتیت.. سوێندت دەدەم بەخودای گەورە!

ئایا دڵت بەلای ئەو کابرادا ناڕوات؟بەڵێ.. دڵت بە لایدا دەچێت با تۆ نەیشی ناسی.. ناوی نەزانی .. پلەو پایەی فەرمان بەرییەکەی نەزانی.. لەگەڵ ئەوەشدا ئەو توانی دڵی تۆ بە لای خۆیدا رابکێشێت.. نەک سەروەت و سامان..نە بە پلەوپایەی.. نە بە رەگەزو تیرەی ..

بەڵکو بەلێهاتوویی لە هەڵسوکەوتییدا لەگەڵت.. کەواتە دڵەکان بەهێزو بازوو وماڵ وسامان و جوانی و فەرمانبەری راناکێشرێن بەلای خۆیدا.. بەڵکو لە ئەمانە سووک و ئاسانترە.. لەگەڵ ئەوەشدا کەسێک دەتوانێ دڵەکان بەلای خۆیدا بکێشێت.. نەماڵ وسامانی نە بە پلە وپایەی نەبە رەگەزی.. بەڵکو بە لێهاتوویی لە هەڵسوکەوت کردنی لەگەڵ تۆدا..کەواتە من و تۆش دەتوانین دڵانی خەڵکی بەلای خۆماندا رابکێشن.. قوتابییەکم لە کۆلیژ تووشی نەخۆشیی دەروونی بوو.. نەخۆشیەکەی زۆر زەحمەت بوو.. باوکی زۆر جار دەهات بۆ لام بۆ کۆلیژ لەوێ رێک کەوتین لەسەر ئەوەی کۆمەکی یەکتر بکەین بۆ چارەسەری نەخۆشیی کوڕەکەی.. زۆر جار کە دەچوومە ماڵیانەوە.. وا سەیرم دەکرد ماڵیان زۆر قەرەباڵغ بوو.. چونکە ئەو کابرایە پلەو پایەیەکی سەربازیی گەورەی هەبوو.. خەڵکیش لە دەوری کۆدەبوونەوە بۆ ئیش وکارێک.. بەڵام پاش چەند ساڵێک چوومە سەردانیان.. واسەیر دەکەم پەنجا کورسی رێز کراوە..

تەنها یەك پیاوی لێیەو خۆی سەرقاڵی تەماشاکردنی تەلەفزیۆن دەکات.. کابرایەکی تری خزمەتکار چایی وقاوەی بۆ تێ دەکات.. چونکە تەقاعود بوو بوو..

بۆیە زانیم سەردانی ئەو خەڵکە بۆ ئەم کابرایە تەنها لەبەر پلەو پایە بوو نەك لەبەر جوانیی رەوشتی کە خەڵکی بەلای خۆیدا راکێشا بێ..

بۆیە داوا ئەکەم کە تۆش لەم برادەرەمان پەندو ئامۆژگاری وەرگریت.. هەڵسوکەوتت لەگەڵ خەڵکی بە لێهاتوویی چوونە ناو دڵیانەوە بێت بۆ ئەوەی تۆیان خۆش بوێت لەبەر کەسایەتییەکەت .. قسە و وتەکانی تۆیان خۆش بوێ.. خەندو پێکەنین وزمان شیرینیی تۆیان خۆش بوێ.. جوانی هەڵسوکەوت و رەوشتی تۆیان خۆش بوێ..

ئەوەیان لە تۆدا خۆش بوێ کە تۆ چاوپۆشی لە هەڵەو نەنگییەکانیان دەکەیت.. و هەڵوێستت لەگەڵیان هەبێ لەکاتی ناخۆشیەکاندا ...

دڵەکانیان وا لێ مەکە گرێ بەستی کورسی و پلەو پایە گیرفانت بن!!.ئەو کەسەی کە بەتەنها خواردن و خواردنەوە بۆ خێزان و منداڵەکانی پەیدا دەکات.. ئەوە دڵی ئەوانی بەلای خۆیدا رانەکێشاوە بەڵکو سکی ئەوانی بەلای خۆیدا راکێشاوە..

ئەوەی بە ماڵ و سامان منداڵەکانی خۆی داپۆشیوە.. هەڵسوکەوتی لەگەڵیان ناشیرینە.. ئەوە دڵیانی بەلای خۆیدا نەکێشاوە..

بەڵکو تەنها گیرفانی ئەوانی بەلای خۆیدا کێشاوە..

بۆیە هیچ بەلاتەوە جێی سەرسوڕمان نەبێت کاتێك گەنجێك دەبینی دەکەوێتە کێشەیەکەوە سکاڵای خۆی دەبات بۆ لای برادەرێکی یان پێشنوێژ خوێنی گەڕەك، یان مامۆستای قوتابخانە.. هەر باوکی لێ تێ ناگەیەنێ .. چونکە ئەو باوکە دڵی منداڵەکەی بەلای خۆیدا نەکێشاوە..

نێوانە پۆ لایینەکانی نێوان خۆی و منداڵەکانی نەشکاندووە.. بەڵام ئەم دڵەی بۆ خۆی راکێشاوە پێش نوێژخوێنەکە یان مامۆستای قوتابخانەکە .. لەوانەشە دوژمنێکی ناحەز بۆ خۆی راکێشابێ!!

شتێکی تری گرنگ...

ئەی تۆ تێبینی ناکەیت کاتێك هەندێکەس دێنە کۆڕو کۆمەڵێکەوە کە قەرەباڵغ بێت ئەملاولا دەکات و دەگەڕێت بەدوای جێگەیەکدا بۆ ئەوەی تیایدا دابنیشێ! .. بۆچی؟ ئایا جارێك بانگ

کراویت بۆ دەعوەتێك هەرکەسەو خواردنی خۆی بە دەستەوە.. کەسانێك هێشتا راوەستاون بەڵام زۆربەی دانیشتتوانی بانگی لێوە دەکەن بۆ ئەوەی لە پاڵی خۆیاندا جێگەی بۆ بکەنەوە..

بەڵام کەسێکی تر خواردنەکەی بەدەستەوەیە هەر دەگەڕێ بەم لاولادا چاوەڕوانە کەسێك بانگی بکات..

بەڵام کەسێ هەر خۆی لێ ناکات بە خاوەن.. هەتا خۆی جێگەیەکی خاڵی دەدۆزێتەوەو لەسەری دادەنیشێ..

بۆچی خەڵکی هەوڵی ئەوەیان دەدا کە کابرای یەکەم بێت لە گەڵیان دابنیشێ بەڵام بۆ دووەم بە پێچەوانەوە..

ئایا هەست ناکەیت هەندێك کەس دڵان روویان تێ دەکەن بۆ هەر کوێ برۆن و لەکوێ بن، وەك ئەوەی لە دەستییدا موغناتیس هەبێت و خەڵکی بۆ رابکێشێ!!

جێی پرسیار و سەرسوڕمانە!!

چۆن توانیویانە و دەتوانن دڵی ئەم هەموو خەڵکە بە لای خۆیاندا رابکێشن؟!..

بەراستی رێگە گرتنە بەری بەزیرەکانەیە کە مرۆڤ پێی دەتوانێ دڵی خەڵکی پێ راوبکات بۆ خۆی..

بڕیارێك..

لێهاتوویی و توانایەکانی بۆ بەندکردنی دڵانی خەڵکی..

بەدەست هێنانی خۆشەویستیی راستەقینەی خەڵکی زۆر لایەن و رووی گەورەمان پێ دەبەخشن کە بتوانین چێژ و تام لە ژیاندا بکەین..

Be good entention and sincer et to allah	احسن نيتك و أخلصه لله

نیازت ڕێك بخە.. با تەنها بۆ خودای گەورە بێت..

وامن خۆم سەرقاڵ كردووە بەوەی بیردەكەمەوە.. شێوازەكانی هەڵسوكەوتی هەندێك لە مرۆڤەكان.. دەیەها ساڵ لەگەڵیان ژیاوم.. نایەتە یادم كە بۆ تەنها جارێك خەندەیەكم لە روویان دی بێ.. بەڵكو تەنانەت ئەگەر بۆ موجامەلەش بێت كە خەندەیان بەقسەیەكی خۆش كردبێ.. یان لەگەڵ وتەبێژ تێكەڵ یەكیان نیشان دابێ.. منیش وام گومان دەبرد ئەوانە بەوشێوەیە گەورە بوون وپەروەردەكراون و وەبەهیچ شێوەیەك ناتوانن گۆڕانكاریی تیادا بكەن..لەپاشاندا بەلامەوە سەیر بوو لەهەندێ جێگەی تایبەت دەم دین..
لە گەڵ هەندێك خەڵكی تایبەت لەدەوڵەمەندەكان و كەسانی دەست ڕۆیشتوو زۆر بەجوانی وتەواوی دەزانن پێ بكەن وئەرمونیان بن.. بۆیە بۆم دەركەوت ئەم كارەیان تەنها بۆ بەرژەوەندیە.. هەر بۆیە پاداشتێكی زۆر گەورەیان لەدەست خۆداوە.
چونكە باوەڕدار تەنانەت بەرەوشت وهەڵسوكەوتی لەگەڵ خەڵكی چاوەڕوان پاداشتە لەلایەن خودای گەورەوە.. لەگەڵ هەموو خەڵكیدا.. نە بۆ سەروەت وسامان.. نە بۆ پلەوپایەی دونیایی.. نەبۆ ئەوەی خەڵك باسی خەندەدایی ئەو بكەن.. نە بۆ ئەوەی ژنێكی بدەنێ.. نە بۆ ئەوەی سوولفەیەك وەرگرێت.. تەنها و تەنها بۆ ئەوەیە خودای گەورە خۆشی بوێ لە پاشاندا لە لای خەڵكیش خۆشەویستی بكات..
بەڵێ.. هەر كەس رەوشتی جوان وبەرز بەپەرستن بژمێرێ و لە پێنووس بدات..
دەبێتە لێهاتووترین مرۆڤ و بە جوانترین شێوە لە هەڵسوكەوتی بەرامبەر خەڵكی لەگەڵ دەوڵەمەندو لەگەڵ هەژاردا.. لەگەڵ بەڕێوەبەرو خزمەتكاردا..

ئەگەر رۆژێـك تێپەڕمووی بەلای کرێکارێکدا خزمەتی جادەکانی دەکرد بە پاککردنەوەیان دەستی خۆی بۆ درێژکردی بۆ ئەوەی تەوقەت لەگەڵ بکات"

رۆژێکی تر چوویتە لای بەرپرسێکی گەورە دەستی درێژ کرد بۆ ئەوەی تەوقەت لەگەڵ بکات ئایـا ئـەم دووتەوقەکردنـە یەکسانن بـەلای تـۆوە؟ لـەوەی چـۆن گرنگـی و بایـەخیان پـێ دەدەیت لەوەی چۆن خەندەو رووخۆشییان لەگەڵ دەکەیت؟ نازانم''

بەلای پێغەمبەری خوداوە ((ﷺ)) هەردوو دەستەکە بەلایەوە یەکسان بوون لە گرنگی وبایەخ پێدانیان لە خەندەو رووخۆشی لە گەڵیان . بە ئامۆژگاری و دڵسۆزی بۆیان.

تۆ نازانیت لەوانەیە ئەوەی تۆ بە کەمی دەزانیت خۆت لە ئەو بە گەورەتر دەژمێریت لەلای خودای گەورە چاکتربێ بە پڕاو پڕی زەوی لەو کەسەی لەتۆ رێزی زیاتری لێ دەنێی و گرنگی و رۆڵ و بایەخی پێ دەدەیت

پێغەمبەر((ﷺ)) دەفەرموێت: (ان من احبكم ان من احبك ال واقربكم مني مجلسا يوم القيامة احاسنكم اخلاقا)([1]). واتە لەهەموو کەس خۆشەویسترو نزیکتر لەمنێوە بۆلای من لەرۆژی دواییدا رەوشت بەرزترینتانە......)

بۆ ئەشەجی کوڕی قەیس ((ﷺ))فەرمووی: ان فيك خصلتين يحبهما الله الحلم والاناة.. دوو رەوشتی جوانت تیادایە خودای گەورە خۆشی دەون هێمنی و لەسە رخۆیی..

پرسیاری لێ کرا باشترین کارە مرۆڤ پێی لێ رازی بێت (خلق حسن)([2])

لە کاتێکـا لـە پێغەمبـەر ((ﷺ))پرسـیار کـرا چـی باشـترین چـاکەیە فـەرمووی (رەوشـتبەرزی وجوانییە)؟....

وسئل عن اكثر ما يدخل الناس؟سوء الخلق).

واتە:پرسیارکرا لەزۆرینەی دۆزەخییەکان فەرمووی: بەدرەوشتییە......

وقال (اكمل المؤمنين ايمانا احسنهم خلقا)([3])

واتە : ((تەواوترین باوەڕدار لە باوەڕەکەیدا ئەوەیانە کە رەوشتی بەرز و جوان بێت)).

---

[1] صحيح ابن ماجة (٣٤٣٦) كتاب الطب من حديث اسامة بن شريك رضي الله عنه، صححه العلامة الالباني في صحيح الجامع (٣٢٢١)

[2] صحيح رواه الترمذي (١٩٧٥) كتاب البر والصلة من حديث عبدالله بن عمرو وصححه الالباني رحمه الله تعالى في السلسلة الصحيحة (٢٨٦)

[3] صحيح ابو داود (٤٦٨٢) كتاب السنة والترمذي (١١٦٢) كتاب الرضاع وصححه الالباني في صحيح الجامع (١١٢٨)

زانا ئیبن ئەلقەیم دەڵێت. رەحمەتی خودای لێ بێ : (ئایین هەر هەمووی رەوشتە، هەر کەسێك رەوشتی زیادبێ لە تۆ ئەوا لە ئایینداشی لە تۆ زیادی هەیە ..)).

وقال: ما من شيء ثقل في ميزان العبد المؤمن يوم القيامة من حسن الخلق)([1])

واتە (هیچ شتێك گرانتر نییە بۆ کێشانی کردەوەکانی بەندەی باوەڕدار لە رۆژی قیامە (زیندووبوونەوە) وەك رەوشتی جوان و بەرز.)..

پێغەمبەر((ﷺ)) دەفەرموێ : (ان العبد ليبلغ بحسن خلقه درجة الصائم القائم)([2])

واتە: (مرۆڤی باوەڕدار بە رەوشت بەرزی دەگاتە پلەی رۆژووەوان و شەونوێژکاران..

ئەگەر حەز دەکەیت بڕوانە دایکی سەلەمە رەزای خودای لێ بێ.. لەگەڵ پێغەمبەردا دانیشتووە. دوا رۆژی بەبیرهاتەوەو خودای گەورە چ خۆشییەکی ئامادە کردووە بۆ بەهەشتییەکان. .

وتی ئەی پێغەمبەری خودا((ﷺ)).. ئافرەتێك لەدونیادا دوو مێردی کردووە بۆ کامیان دەبێت لە دوا رۆژدا.. کاتێك هەردوو مێردەکەی وخۆشی بەهەشتی بێت..

ئافرەتەکە بۆ کامیان دەبێت؟ پێغەمبەر چی فەرموو؟ دەفەرمووێت ئەوەیان زیاتر شەونوێژی کردووە؟

یان بۆ ئەو کەسەیان کە زۆر بەرۆژوو بووە؟ یان بۆ ئەو کەسەیان کە زانا بووە؟ نەخێر، بەڵکو فەرمووی: تكون لا حسنهما خلقا.. بۆ ئەو کەسەیان دەبێت رەوشتەکەی جوانتر بێت بۆیە دایکی سەلەمە سەری سوڕ دەمێنێ.. کاتێك پێغەمبەر ((ﷺ)) دەبینێ واقی وڕماوە فەرمووی: ((يا ام سلمة.. ذهب حسن الخلق خيري الدنيا والآخرة..واتە ئەی دایکی سەلمە. کەسی رەوشت بەرز و جوان خێری هەردوو دونیا بۆ خۆی دەبات..بەڵێ خێری هەردوو دونیا دەبات .. خێری دونیا ئەوەیە خەڵك خۆشیان دەوێ.. خێری دوارۆژیش ئەو پاداشتە گەورەیە کە خودای گەورە بەبەشی دەکات ..

مرۆڤ هەرچەندە کاری چاك وباشی هەبێت.. ئەگەر رەوشتی بەد بێت کارە چاکەکانی پووچەڵ دەبنەوە..کاتێ رەوشتی ناشیرین بێت.

---

[1] صحيح: رواه ابو داود (٤٧٩٩) كتاب الادب والترمذي (٢٠٠٢) كتاب البر الصلة من حديث ابي الدراء ﷺ وصححه الالباني رحمه الله في صحيح الجامع (٥٧٢١).

[2] صحيح: رواه ابو داود (٤٧٩٨) كتاب الادب واحمد (٢٣٤٢٤) من حديث عائشة رض الله عنها وصححه الالباني

ئافرەتێـك باسـكرا نوێــژو رۆژی زۆری هبــوو بــەلام ئــازاری خــەلكی دەدا پێغەمبــەر ((ﷺ))فەرمووی ئەو دۆزەخییە)).

چونكە نوێژو رۆژووەكەی بۆ مافی خودایە بەلام ئازار دانی خەلكی سنووری خەلك بەزاندن و مافخواردنی خەلكییە!؟...پێغەمبەر((ﷺ)) خۆی سەر مەشق وماموستا كاروانی رەوشت بەرزانـە.. لەهـەموو رەوشـتێكی بـەرزدا.. سـەخی تـرین مـرۆڤ بـوو.. ئـازاترین مـرۆڤ بـوو.. لێبوردەترین مرۆڤ بوو.. زۆر بەشەرم بوو لە كچێك لە چوار چێوەی مالەكەی خۆیدا..

دەست پاكترین كەس بووە... تەنانەت كافرەكان شایەدی و گەواهی دەستپاكی و راستگۆیی پێغەمبەریان((ﷺ)) دەدا... هەتا خەدیجە فەرمووی: ((واللە لا یحزیك اللە واللە انك لتصل الرحم وتصدق الحدیث وتحمل الكل وتكسب المعدوم، وتقری الضیف، وتعین علی نوائب الحق)([1])

واتە : ((سوێند بە خودای گەورە خودای گەورە تۆ سەر شۆڕ ناكات چونكە تۆ خزمایەتی بەجێ دەهێنی و راست گۆیت، فریای خەلك دەكەویت و ئیش و كاری پێویست بوان دەكەیت و ریزی میوان دەگریت، هاریكارو پشتیوانی هەر لیقەوماوێك دەكەیت)).

(انك لعلی خلق عظیم)..واتە (بە راستی تۆ لە سەررەوشتی بەرزی).

بەلكو خودای گەورە باسی رەوشی كردووە... عائیشە دەفەرموێت: ((كان خلقە القرآن..

واتـە: ((رەوشتی پێغەمبـەرقورئان بوو.. كاتێك خودای گـەورە دەفـەرموێت: (واحسنوا ان اللە یحب المحسنین). واتە چاكە بكەن چونكە خودای گـەورە چاكەكارانی خۆش دەوێ.. چاكەی كرد.. بەلێ چاكەی كرد لەگەل گەورە وبچووك.. دەولەمەندو هەژار.. گەورە بێت لەناو خەلكدا یـان دیار نـەبێت..كاتێـك گـوێی لـێ بـوو خـودا فـەرمووی:((فـاعفوا واصـفحوا) لێخۆشـبوون ولێبوردنی كرد. كاتێـك خـودای گـەورە فـەرمووی: ((وقولـوا للنـاس حـسنا) .. بـە جـوانترین شێوەو شێواز

دەهاتـە گفـت وقسەكردن..مـادەم ئـەو پێغەمبـەرە((ﷺ)) پێـشەواو رابـەرو مامۆسـتاو پـەیام هێنەری خودا بێت بۆ ئێمەیە.. پەیرەوو پرۆگرامەكەی بۆ ئێمە.. جوان بیرو هزرو تێرامان بكە لـە ژیـانی پێغەمبـەر ((ﷺ)) .. چـۆن هەلـسوكەوتی لەگـەل خـەلكی دەكـرد؟.. چـۆن هەلـە ولادانەكانی بۆ چارەسەر دەكردن.. چۆن ئارام و خۆراگر و دان بە خۆدا گریوو لەسەر ناخۆشی

[1]-متفق علیە رواە البخاري (٤)بدء الوحي، ومسلم (١٦٠) الایمان من حدیث عائشة رض اللە عنها.

و ئازار و ئەشکەنجە یان بۆی..چۆن هەموو هەوڵێکی بۆ ئەوە بوو ئەوان بحەوێتەوە؟.. خۆی ماندوو و هیلاك ئەکرد بۆ بانگەوازیکردنیان..

رۆژێك ئەتبینی بەدوای بەجێهێنانی ئیش وکاری هەژارێك ئەکەوت.. رۆژێکی تر کێشە وگرفتی نێوانیانی چارەسەر ئەکرد.. رۆژێکی تر بانگەوازی کافرەکانی ئەکرد..

هەتا پیری زۆری بۆ هێنا.. ئێسکەکانی نەرم بوون..

بۆیە دایکمان عائیشە ئەفەرمووێت:((کان اکثر صلاته بعدما کبر جالسا..)؟ لماذا؟؟.. واتە زۆربەی نوێژەکانی پێغەمبەر((ﷺ)) لەدوای پیربوونی بەدانیشتنەوە ئەیکرد بۆچی؟؟..چونکە خەڵکی شکستەیان و پۆرتکاندیان .. بەڵێ تێیان شکاندو پۆرتکاندیان..

چونکە لە خەم وپەژارەی ئەواندا ئیسراحەتی لە خۆی هەڵگرتبوو..

واذا کانت النفوس کباراً.. تعبت في مرادها الاجسام

ئەگەر دەروونەکان گەورەبن ..... بۆ مەبەستی لاشەکان ماندوو ئەبن.

بەڵێ .. ئەوەندە سوور بووە لەسەر رەوشتی جوان و بەرز.. تەنانەت لە پاڕانەوەکانیشدا هەر نزاو پاڕانەوەی بۆ رەوشت جوانی وبەرزی بووە.: ((اللهم کما حسنت فحسن خلقي)).

واتە :ئەی خودا تۆچۆن روخسارت جوان کردووم بەهەمان شێوە رەوشتم جوان بکە..

ئەفەرمووێت((ﷺ)): (اللهم اهدني لاحسن الاخلاق) .

واتە: تۆ ئەی خودایە من رێنموویی بکە بۆ جوانترین رەوشت....

کەواتە ئێمە پێویستمان بەوە هەیە کە شوێنپێی هەڵگرینەوە لەرەوشتە بەرزەکانی لەگەڵ موسوڵمانان بۆ ئەوەی دڵیان بۆ خۆمان رابکێشین وبانگەوازیان بکەین بۆ ئایینی خودا..

تەنانەت لەگەڵ کافرو بێ بڕواش بۆ ئەوەی دەرفەتی پێناساندنی راستێتی ئیسلامیان پێ بگەیەنین..

ئامۆژگاری

نیازی خۆت رێك و خاوێن بێت بۆ خودا. بۆ ئەوەی پەیوەندییەکانت لەگەڵ خەڵکانی ردا پەرستن بێت.. خودای گەورە پێ رازی بکەیت و نزیك ببیتەوە لە پەروەردگارت

With a first look	مع أول نظرة

لە یەکەم بینین وبەیەک گەیشتندا نەرم بە:

هەواڵێك لە هەندێ گوندەکانی میسر بلاوبووەوە کە کابرایەکی زاوا پێش بە زاوا بوونی لە هۆدەی بەزاوابوونی پشیلەیەك دەشارێتەوە.. کاتێك بووکەکەی هێنا..
کورسییەکی جووڵاند بۆ ئەوەی ئەو پشیلەیەدەربچێت.. لەپاشاندا زاواش گرتی و خنکاندی چونکە هێزو تواناى خۆی بۆ دەربڕی لەپێش چاوی بوکەکەی..
بۆ ئەوەی لە مێشکی ئافرەتە داماوەکە ترس وزاڵبوون دەربڕێت لەیەکەم پێ گەیشتنی...
منیش ئەوەم دێتەوە یاد کاتێك دەرچووم لە زانکۆ.. دامەزرام بە (موعید) لەیەکێك لە کۆلیژەکان.. یەکێك لە مامۆستا کانم وەسێت و ئامۆژگاری کردم:
لەیەکەم وانەتدا بە قووتابیان زۆریان لەسەر توند بکە.. چاویان لێ سوور بکەوە!! هەتا لێت بترسن وکەسایەتی خۆت هەر لە سەرەتاوە بسەلمێنی ئەمەم بەبیر هاتەوە..
کاتێك ئەم باسە دەنووسم.. بۆیە دڵنیام لەوەی کە هەموو شتەکان لەلای هەموو خەڵکی بۆ یەکەم بەیەکگەیشتن لە ٧٠٪ی لە مێشکدا دەمێنێتەوە روخسارو وێنەی تۆ.. ئەوەش ئەوەیە کەناو دەنرێت بە وێنەی هەزرو مێشکە دەمێنێتەوە.. ئەوەشم دێتەوە یادکە کۆمەڵێك لە ئەفسەرەکان کاروانی دەکەن بۆ ئەمریکا لە راهێنانێکدا بۆ ماوەیەکی تایبەت.
ئەم راهێنانەش بۆ فێرکردنی هەڵسوکەوتە لە فەرمانبەری.. لەیەکەم رۆژدا.. ئامادەی هۆڵی راهێنان بوون.. بۆیە دەستیان بە قسەو لێ پرسینەوە لەیەکتر.. خۆناساندن کرد.. و مامۆستا یەك لەناکاو خۆی کرد بە ژووری هۆڵەکەدا ئەوانیش یەکسەر بێ دەنگ بوون..

مۆستاکە چاوی بە قووتابییەك کەوت هێشتا هەر خەندەی لەسەر لێوان بوو.. مامۆستاکە هاواری بەسەرداکرد: ئەوە بۆ چی پێ دەکەنی؟ قوتابییەکە داوای لێبووردن دەکەم پێ ناکەنم..

مامۆستاکە: بەڵێ پێ کەنیت.. لەپاشاندا بەردەوام بوو لە لۆمەو سەر زەنشتکردنی:

تۆ هەر لە بنەڕەتدا مرۆڤێکی کار بەکاڵ وکرچی دەگریت..

پێویستە تۆ لەگەڵ یەکەم فڕۆکە دەفڕێ دەچێتە وڵاتی تۆ، تۆی پێ بگەڕێنرێتەوە بۆ ماڵەوەتان.. هیچ خۆشحاڵ نیم بە وانەوتنەوەلەگەڵ کەسێك تۆ بێت..

قوتابییە هەژارو داماوەکەش ڕەنگی تێکچوو.. هەر سەیری مامۆستاکەی دەکرد.. ئاوڕیشی دەدایەوە بەلای هاوەڵەکانیدا .. هەوڵی ئەوەی دەدا چۆن هەندێك لە ئارەقی ناوچاوانی بۆ بگێڕێتەوە..

لە پاشاندا هێشتا مامۆستاکە لەقسەنەبوو بوە وە ئەو واسەیری قوتابیەکە دەکات بەدەم وچاوگرژیەکەوە ئاماژەی بۆ دەرگاکە کرد کە لێی بچێتە دەرەوەو بە قوتتابیەکەی وت: بڕۆ دەرێ.. قوتابیەکەش بەلەرزو تێکچووییەوە.. بەپەلە چووە دەرەوە..

ئەوجا مامۆستا دەستی بە ڕوانین کرد بۆ یەکەی یەکەی قوتابییان وتی: من دکتۆر فلاَن.. فلاَن وانەتان پێ دەڵێمەوە.. بەلاَم پێش ئەوەی دەست بە وانەکە بکەین ..ئەمەوێت ئێوە ئەم ئیستمارەیە پڕ بکەنەوە.. بەبێ ئەوەی ناوی خۆتان بنووسن.. لە پاشاندا ئیستمارەیەکی بەسەردا دابەش کردن کە بۆ هەڵسەنگاندنی مامۆستاکە ..

پێنج پرسیاری تیادایە:-

١- بۆچوونت بەرامبەر ڕەوشتی مامۆستاکەت؟

٢- بۆ چوونت چۆنە بۆ ڕێگەی لێکدانەوەی وانەکەی؟

٣- ئایا بۆچوونی بەرامبەر وەردەگیرێت؟

٤-تا چەند تۆ حەز دەکەیت وئامادەیت تیادایە بۆ ئەوەی جارێکی تر دەرسی لەلا بخوێنی؟

٥-ئایا خۆشحاڵی بەوەی بەرامبەر وپێی بگەیت لەدەرەوەی پەیمانگە؟

بۆ هەر یەك لەم پرسیارانە هەڵبژاردن هەیە:-

نایاب.. باشە..پەسەندە.. لاوازە... قوتابییەکانیش ئیستمارەکانیان پڕکردەوە دایانەوە دەستی.. ئەویش لەلایەکییەوە داینا..

دەستی کرد بە لێکدانەوەو وتنەوەی وانەکەی دەربارەی کاریگەریی تەکنیکی هەڵسوکەوت لە کاتی فەرمانبەریدا.. لە پاشاندا وتی: ئێوە! بۆچی برادەرەکەی ئێوەش بێ بەش بێت لە سوود وەرگرتن.. چووە دەرێ بۆ لای قوتابییەکە .. تەوقەی لەگەڵ کردو بەرووییەوە پێ کەنی..

هێنایەوە هۆڵی وانە وتنەوە..

لە پاشاندا داوای لێ بوردنی بۆ قوتابییەکە هێناویەوە.. وتی لەوانەیە من هەڵسوکەوتم لەگەڵ تۆ ناشیرین بوو بەبێ هیچ هۆکارێکی رەواو گونجاو.. بەڵام من داوای لێبووردنت لێ دەکەم.. من خۆم هەندێك کێشەی تایبەتیم هەبوو..

ئەمەش وای لێ کردم جامی تووڕەیی خۆم بەسەر تۆدا خاڵی بکەمەوە.. دووبارە داوای لێ بوردنت لێ دەکەم.. تۆ قوتابییەکی سوور بووی بۆ فێربوونی زانست.. بەڵگەشم ئەوەیە کە تۆ ماڵ و کەس ونیشتمانی خۆت بەجێ هێشتووە بۆ فێربوونی زانست ئەمەش خۆی گەورەترین بەڵگەیە بۆ ئەوەی کە تۆ قوتابییەکی لێهاتوویی.. سوپاست دەکەم..

بەڵکو سوپاسی هەمووتان دەکەم بۆ هاتنتان بۆ ئێرە .. زۆر شەرمەندییە کە من وانە بەئێوە بڵێمەوە.. لە پاشاندا نەرمی وپێکەنینی لەگەڵ دەربڕین بۆ ئەندازەیەك..

لەپاشاندا چەند ئیستماریەکی تری بەسەر ئەواندا دابەش کرد وتی: لەبەر ئەوەی برادەرەکەتان ئەوەی لە کیس چوو ئیستمارەکە لەگەڵ ئێوە پڕ بکاتەوە پێتان چۆنە ئەگەر ئێوەش لەگەڵی دووبارە ئیستمارەکە پڕ بکەنەوە ئەوانیش دووبارە پڕیان کردەوەو پێیاندایەوە..

مامۆستاکەش ئیستمارەی جاری یەکەم و دووەمی دەرهێنا بەراوردکارییەکی لە نێوانیاندا کرد.. وا سەیر دەکات ئەو خانەیەی کە (لاوازە) لە ئیستمارەکانی جاری یەکەمدا پڕبووەتەوە.. بەڵام بۆ جاری دووەم زیاتر (لاوازە) بوو بەڵام جاروبار پەسەندیشی تیابوو.. بۆیە دەستی کرد بە پێکەنین وتی: ئەوەی کە ئێوە دیتان بەڵگەیەکی کاری بوو بۆ کاریگەریی شوێنەواری هەڵسوکەوتی خراپ لەکەش وهەوایەك کە خراپ بێت لە نێوان بەڕێوەبەرو فەرمانبەرەکانیدا.. ئەوەی من بە سەری برادەرەکەی ئێوەمدا هێنا تەنها نواندن بوو ویستم لە پێش چاوی ئێوەدا بەجێی بهێنم.. بەڵام ئەو قووتابیە هەژارە بوو بە قووربانی..

بۆیە بڕوانن چۆن بۆچوونیان گۆڕا بە تەنها بەوەی کە من هەڵسوکەوتم لەگەڵ گۆڕین.. ئەمەیە سروشتی مرۆڤ.. بۆیە پێویستە چاودێری ئەم سروشتەی مرۆڤ بکرێت.. بە تایبەت لەگەڵ ئەو

کەسەی کە یەکەم جار پێی دەگەیت بۆ تەنها یەك جار..مامۆستاو پێشەوای یەکەم محمد((ﷺ))دڵەکانی بەند دەکرد بە یەکەم بینین ویەکەم پێ گەیشتن پێی..
لەدوای رزگارکردنی شاری مەککە.. ئیسلام جێی خۆی گرت.. نوێنەرانی گەلان و

هۆزان پێش بڕکێی یەکتریان دەکرد بۆ هاتن بۆ لای پێغەمبەر((ﷺ)) پابەند بوونی خۆیان بە ئیسلامەوە راگەیاند.. بۆیە نوێنەری عبدالقیس- هاتنە لای پێغەمبەر((ﷺ)) ..
کاتێك بینی ئەوان هێشتا هەر لە سواری حوشترەکان نەهاتبوونە خوارێ پێغەمبەریش چاوی بە ئەوان کەوت بۆ سەلام کردنیان بەخێرهاتنیان فەرمووی((ﷺ)):
((مرحبا بالقوم..غير غزايا..ولاندامى..))
واتە:((زۆر بەخێرهاتنی ئەم کەسانە دەکەین سەربەرزتان دەکەین وکارێك دەکەین کە ئێوە پەشیمان نەبن لە هاتنتان بۆ ئێرە..)).
ئەوانیش دڵیان خۆشبوو.. هەر بەپەلە خۆیان لە سواریەکانی ولآخەکانیان دابەزین.. بەپەلەبوون بۆ ئەوەی لە پێش یەکتر بکەون بۆ تەوقە کردن لەگەڵ پێغەمبەر ((ﷺ))..
لە پاشاندا وتیان ئەی پێغەمبەری خودا .. لە نێوان ئێمە وتۆدا فلأن هۆزی (کافر) هەن.. ئێمە ناتوانین سەردانت بکەین ئەگەر لە مانگە قەدەغەو حەرام کراوەکاندا نەبێت.. کاتێك کە شەڕکردن رادەوەستێ.. ئەی بۆیە داوا دەکەین کورت ترین شتمان فێر بکە.. ئەگەر کارمان پێ کرد پێی بچینە بەهەشتەوە.. بانگەوازو بانگێشەی ئەوکەسانەشی بۆ بکەین کە لەپاش ئێمە جێماون..پێغەمبەر فەرمووی((ﷺ)) :

(آمركم باربع.. وانهاكم من اربع...امركم بالايمان بالله ،اتدرون ما الايمان بالله؟قالوا :الله ورسوله اعلم..قال :شهادة ان لا اله الا الله ..واقام الصلاة وايتاء الزكاة .وان تعطواالخمس من الغنائم وانهاكم عن اربع ..عن نبيذ في الدباء والنقير والحنتم .والمزفت.زرواة البخاري .
واتە: ((من فەرمانتان پێدەکەم بەوەی باوەڕبەخودا بهێنن ئایا دەزانن باوەڕ بەخودا چۆنە ؟وتیان خوداو پێغەمبەری ((ﷺ))خودا دەزانێ: فەرمووی وتنی هیچ خودایەك نیە بێجگە لە ئەڵلاً(الله)بەجێهێنانی نوێژ دانی زەکاتە و پێنج یەکی دەستکەوتە قەدەغەتان لی دەکەم لە چارشتە -کەهەرچواریان ئامێرن بۆدرووست کردنی ئارەق..)).

له هەلونستێکیتردا.. پێغەمبەر((ﷺ))وهاوەڵان شەو رەوی دەکەن.. دوای ئەوەی کە زۆر ماندوو دەبن.. هەتا دوا کۆتایی شەو.. خۆیان لادا له رێگە بۆ ئەوەی بخەون.. خەو زووری بۆ هێنان هەتا خۆریان لێ هەڵ هات و بەرزبووەوە.. یەکەم کەسێك کە بە هۆش هاتەوە له خەوەکەی ئەبوو بەکر بوو.. له پاشاندا عومەر بوو ئەبوبەکر دانیشت لەلاسەری پێغەمبەرەوە ((ﷺ))دەیوت (الله اکبر) دووبارەی دەکردەوەو دەنگی پێ بەرز دەکردەوە.. هەتا پێغەمبەر((ﷺ))

هەستا لەخەو .. بۆیە دەستیان بەنوێژی بەیانی کرد.. کاتێك له نوێژەکەیان بوونەوە پێغەمبەر ((ﷺ)) کابرایەکی بینی نوێژی لەگەڵ نەکردن..

پێغەمبەر((ﷺ))فەرمووی: ئەی فلان کەس چی وایلێکرد نوێژمان لەگەڵ نەکەیت؟

ئەویش وتی:لەش پیس بووم.. ئاویش نییە.. پێغەمبەر((ﷺ)) فەرمانی پێ دا تەیەمموم بکات.. له پاشاندا نوێژەکەی بکات..

له پاشاندا پێغەمبەر((ﷺ)) فەرمانی بە رێکردن پێ کردن.. هیچ ئاویان پێ نەمابوو.. بۆیە تینوو بوون.. هیچ بیرێکیان دەست نەکەوت یان هیچ ئاوێك..

عمرانی کوڕی حصین دەڵێت: ئێمە رێمان دەکرد واسەیر دەکەین ئەوە پیرەژنێکە لەسەر حوشترێك دوو گۆزەی ئاوی پێ بوو.. وتمان: ئاو لە کوێیە؟!..

وتی: ئاونییە.. وتمان ئاو لە ئێمە چەندە دوورە ؟.. ووتی شەوو رۆژێك..

وتمان :وەرە بۆلای پێغەمبەر. ((ﷺ)). وتی پێغەمبەر((ﷺ)) کێیە..!!؟

ئێمەش لەگەڵ خۆمان بردمان بۆ لای پێغەمبەر بۆ ئەوەی رێگەی ئاومان پێ نیشان بدات.. هەتا چووینە خزمەت پێغەمبەر((ﷺ))پرسیاری ئاوی لێکرد.. بەهەمان وەڵام کە وەڵامی ئێمەی پێ دابووە... وەڵامی پێغەمبەریشی((ﷺ))پێدایەوە.. ئەوەندەشی وت ئەو دایکی چەند منداڵێکی هەتیووە.. پێغەمبەر ((ﷺ))ئاوەکەی لێ وەرگرت.. ناوی خودای لێهێنا.. دەستی بەسەر ئاوو گۆزە کەدا هێنا.. له پاشاندا پێغەمبەر((ﷺ)) بەدەستی خۆی لەو گۆزە ئاوی دەکردە ئەو قاپ وەمەنجەڵەی ئێمە پێمان بوو.. ئێمە هەموومان خۆمان پێ تێر ئاو کرد چل کەس بووین.. هەتا هەموومان تێر بووین.. هەر چیشمان پێ بوو لێمان پڕ کرد. لەپاشاندا

هەردوو گۆزەی ئافرەتەکەمان بەجێ هێشتەوە بۆ ئافرەتەکە.. لەوپەڕی پڕیدابوون.. لەپاشاندا پێغەمبەر ((ﷺ))فەرمووی: دەی خواردنەکانتان بهێنن.. هەندێك نان و خورمامان بۆ ئافرەتەکە کۆکردەوە.. لەپاشاندا پێغەمبەر((ﷺ)) بە ئافرەتەکەی فەرمووی:- ئەم خۆراکە ببەوە بۆ منداڵەکانت.. ئەوەش بزانە ئێمە هیچ ئاومان لەجەوانەکەی تۆ کەم نەکرد.. ئەوە نەبێ کە خودا رۆزی ئێمەیدا..

لەپاشاندا ئافرەتەکە سواری حوشترەکەی بوو.. زۆر پێ خۆشحاڵ بوو.. بە وخواردن وخورمایە. هەتاگەیشتە لای منداڵەکانی..

وتی: من لەلای ساحیرترین بە مرۆڤەوە هاتووەمەتەوە.

یان راست دەکات پێغەمبەری ((ﷺ))خودایە وەك چۆن خۆیان وتیان..

خزمانی سەریان سوڕما لەو رەوشتە بەرزەی پێغەمبەر((ﷺ)) لەگەڵ ئەو ئافرەتە.. بۆیە زۆری پێ نەچوو هەتا ئافرەتەکەو خزمانی مۆسوڵمان بوونی خۆیان راگەیاند(متفق علیه).

بەڵێ... ئەم ئافرەتە سەرسام بوو بە هەڵسوکەوت. سەخاوەتی پێغەمبەر((ﷺ))بۆ یەکەم جار بینی..

لە رۆژێك لە رۆژان کابرایەك هاتە خزمەت پێغەمبەر و داوای ماڵ وسامانی لە پێغەمبەر کرد کۆمەڵە مەڕێکی زۆری پێ بەخشی لەنێوان دوو چیادابوون..

کابرا گەڕایەوە بۆ ناو خزمانی.. وتی: ئەی خزمان وەرن باوەڕ بهێنن.. چونکە پێغەمبەر((ﷺ)) بەخشینێك دەدات هەرگیز لە هەژاری ناترسێن..

ئەنەس دەڵێت: کابرایەك دەهاتە خزمەت پێغەمبەر ((ﷺ))تەنها دونیای دەویست بەڵام کە دەگەڕایەوە ئێوارەی لێدادەهات ئایینەکەی دەبووە خۆشەویسترین شت بۆی.. بەرزترین شت لەسەری .. لە دونیاو هەر چیشی تیادابێ.(رواه مسلم)

پێش نیاریك..

بەیەکەم گەیشتن بەخەڵکانی تر لە ٧٠٪ وێنەی تۆ لەسەر مێشکیان تۆمار دەبێت..کەواتە هەڵسوکەوتت لەگەڵ خەڵکی بەوشێوەیە بێت کە ئەمە یەکەم پێی گەیشتنە و دوابە یەکگەیشتن بێت لە نێوانتاندا..

تەنها موویەك..!!

مامۆستایەك وانەی بیرکاریی ئامادەییی دەوتەوە .. هەستی دەکرد زۆریان فەرامۆشییان هەیە بۆ مادەکەیان.. ئەویش ویستی فێری ئەوەیان بکات گرنگی بدەن بە وانەو مادەکەیان ..
بۆیە رۆژێك لە ناکاو پێی وتن ئەمرۆ تاقیکردنەوە.. قوتابیان زۆرباری دەروونییان ئاڵۆز بوو.. چۆن ئەمرۆ ئەزموونمان دەکات ئێمە هیچمان نەخوێندووە؟!ئەویش وتی تەواو بڕیارم داوە ئەزموونە..
قوتابییەکی زەبەلاح باڵا بەرزی بە گرفت وتی: من ئەزموون ناکەم..
مامۆستاکە: ئەبێت تاقیکردنەوە بکەیت پێت خۆش بێت یان پێت ناخۆش بێت ..
قوتابی: ئاخر من تاقیکردنەوە ناکەم ..
مامۆستاکە: نزیك دەبێتەوە لە قوتابییەکە ئاخر تۆ بە دەستی خۆت نییە تاقی کردنەوە نەکەیت..
قوتابییەکە: ئاخر هیچ مامۆستایەك بۆی نیە بە زۆر تاقیکردنەوە بەمن بکات..
مامۆستا: ئەرێ تۆ ئەزانیت زۆر دەم درێژیت! دەبڕۆ دەرێ..
قوورتابییەکە: تۆ ئەبێت بڕۆیتە دەرێ..
بۆیە: قوتابییەکە هەتا بۆی کرا لە مامۆستاکەی دا..چونکە مامۆستاکە قسەی پێ وت و سوکایەتیی پێ کرد..

هەر پرسیار مەکە چی لێ بە سەرهێنا!! ئەمەش گەیشتە بەڕێوەبەرایەتیی قووتابخانە .. قوتابییەکە سزا درا بەوەی دوو پلەی لێ شکا، سۆزداری ئەوەیان پێ کرد کە جارێکی تر دەست بە زمان درێژی نەکات..

بەلام .. مامۆستاکە بوو بەباس وخواسی گەورە و بچووک نزیک ودوور.. وای لێهات خەڵک نموونەی پێ دەهێنایەوە.. بوو بە گاڵتە جاڕ هەموو قوتابییان.. لە هەر کوێوە تێپەڕبووایە ئاماژەیان پێ دەکرد گوێی لە تانە وتەشەری ئەوان بوو . هەتا چاری ناچار بوو لەو قوتابخانەیە خۆی گواستەوە بۆ قوتابخانەیەکی تر.

بەلأم مامۆستایەکی تر بەهەمان هەڵویستدا چوو بەپەلەو لەناکاودا ئەزموونە..

بەهەمان شێوە قوتابییەکی تری تیادابوو.. ئاژاوەچی. بەدەنگی بەرز هاواری کرد: مامۆستا بەدەستی تۆ نییە ئەزموون بەبێ ئاگاداری کردنەوە نییە!!

بەلأم مامۆستاکە کێوێك بوو نە هەژا ئەوکەسە هەست بەگرانبەهایی دەکات کاتێك ئەیەوێت بەسەریدا سەرکەوێت بۆیە مامۆستاکە دەزانێ توڕەیی بەرامبەری !!.. ناکرێت بە تووڕەیی.. خەندەی کردو بە قوتابییەکەی وت کەواتە تۆ ناتەوێ تاقی کردنەوە ئەنجام بدەیت؟

قووتابییەکە: بەهاوار ودەنگی بەرزەوە وتی: نەخێر..

مامۆستاکە زۆر بە لەسەر خۆییەوە..باشە.. هەرکەسێك نایەوێ تاقیکردنەوە بکات ئێمە بە یاسا لە گەڵی دەڕۆین..

بۆیە مامۆستاکە پرسیاری یەکەمی نووسی ئەم هاوکێشەیە بنووسن. س +ص -ع+ ١٥ بۆچی..؟ چوو نموونەی تری هێنایەوە.. بەلأم قوتابییەکە ئارامی نەگرت و وتی ئاخر مامۆستا من نامەوێ تاقی کردنەوە ئەنجام بدەم..

مامۆستاکەش زۆر بە لەسەر خۆییەوە...و..

وتی: ئایا زۆرم لێ کردوویت.. تۆ خۆت بەرپرسیاری هەڵسوکەوتی خۆتی..

قوتابییەکە هیچ شتێکی دەست نەکەوت کە توورەی بکات.. بۆیە هێمن ولە سەر خۆ بوویەوەو پێنووس و پەڕاوی دەرهێنا چاری ناچار بوو تاقیکردنەوەی خۆی دەست پێ بکات..

لەپاشاندا لێپرسینەوەی لێ کرا لەسەر بەدرەوشتییەکەی لەرێگەی بەڕێوەبەری قووتابخانەوە. ئەم چیرۆکە داهێنراوەم هاتەوە بیر، بەرا ورد کردنم کرد لەگەڵ ئەوەی کە مرۆڤ توانای هەبێت

ئه‌وه‌ی له سه‌ر ئه‌زموونی هه‌موو به‌ته‌ئکیده‌وه به‌رده‌وام ئه‌وه‌یه که
له‌سه‌ر هه‌ڵسوکه‌وت کردن له‌گه‌ڵ هه‌ڵوێسته‌کان منیش تێرامان و بیرکردنه‌وه‌م ئه‌وه‌یه که لێهاتوویی وشاره‌زایی مرۆڤه‌کان ده‌توانێت ئاگر هه‌ڵگیرسێنێت و خامۆشی بکات زیلکه‌ی لێبپڕێ..

هه‌ڵسوکه‌وت کردن له‌گه‌ڵ مرۆڤی تووڕه وعه‌سه‌بی به تووڕه‌یی و عه‌سه‌بییه‌ت سه‌ربۆ ئه‌وه ده‌کێشێ له‌وکات وشوێنه بته‌قێته‌وه ولێکدان دروست بێت.. له‌و شتانه که له‌لای هه‌موو هۆشمه‌ندان زانراوه.. ئه‌وه‌ی ئاگر به ئاگر بگه‌یه‌نێ زیاتر بڵێسه داری ده‌کات زیاتر خۆش ده‌بێ و گڕو کڵپه ده‌سێنێ..

له‌به‌رامبه‌ری ئه‌وه‌شدا ئه‌وه‌ی ساردی به‌رامبه‌ر ساردی ئه‌نجام بدات.. کاره‌کان رێك ناکه‌ون.. که‌واته په‌یوه‌ندی و هه‌ڵسوکه‌وتت له‌گه‌ڵ خه‌ڵکی به پێی پێویست بێت وه‌ك موعاویه-ره‌زای خودای لێبێت-به وشێوه‌یه بێت..

(که لێی پرسرا چۆن توانیوته که خه‌ڵکی به‌رێوه‌به‌ری بۆ بیست ساڵ وه‌ك سه‌رکرده‌یه‌ك بۆ سه‌ربازه‌کان له پاشاندا ببێته جێنشینی مسوڵمانان بۆبیست ساڵی تر؟.

ئه‌ویش وتی: هه‌ڵسوکه‌وتم له‌گه‌ڵیان ئه‌وه‌بوو موویه‌کم له نێوان خۆم وئه‌واندا دانابوو سه‌رێکی مووه‌که به‌ده‌ستی منه‌وه بوو.. سه‌ره‌که‌ی تریش به‌ده‌ستی ئه‌وانه‌وه بوو.

ئه‌گه‌ر ئه‌وان رایان کێشایه به‌ره‌و خۆیان منیش ده‌ستم بۆ شل ده‌کرد بۆ ئه‌وه‌ی نه‌پسێت .. ئه‌گه‌ر ئه‌وان ده‌ستیان شل بکردایه من ده‌ستی خۆمم توند ده‌کرد..راستی فه‌رمووه. ره‌زای خودای لێ بێ زۆر دانابووه!!)

وا گومان نه‌به‌م له‌م ژیانه‌ی رۆژانه‌ی خۆماندا هیچ ژن وپیاوێك ناتوانن به خۆشی ژیان ببه‌نه سه‌ر ئه‌گه‌ر هه‌ردووکیان تووڕه وعه‌سه‌بی بن..وه‌ك چۆن هیچ دوو براده‌رو هه‌ڤاڵ و دۆستێکیش به‌هه‌مان شێوه ناتوانن ژیان ببه‌نه‌سه‌ر ئه‌گه‌ر هه‌ردووکیان عه‌سه‌بی وتووڕه بن..

ﮬﻪر بەم بۆنه‌وه دێته‌وه یادم موحازه‌ره‌یه‌کم دا له گرتووخانه‌یه‌کدا به‌ناوی هۆکاره‌کانی کوشتن دوای کۆتاییهاتنی موحازه‌ره‌که هه‌ر هه‌موویان چوونه‌وه سه‌ر جێگه‌ی خۆیان..کابرایه‌کیان هاته لام، وتی : سوپاست ده‌که‌م بۆ موحازه‌ره‌که‌ت..

له‌پاشاندا خۆی پێ ناساندم که به‌رپرسی باڵێکه له گرتووخانه‌که وه‌ك لایه‌نی رۆشنبیری .. منیش لێم پرسی هۆی جێبه‌جێکردنی کوشتن چییه بۆچوونی تۆ له‌لای ئه‌م گیراوانه وتی: تووڕه‌یی.. توڕه‌یی.. سوێند به‌خودای گه‌وره‌ی مامۆستا تیایاندایه کاسێکی کوشتووه له پێناو چه‌ند پاره‌یه‌کی هه‌ر زۆر که‌م که کێشه‌که‌وتووته نێوان ئه‌و کابرایه‌کی دووکاندار یان به‌نزین

فرۆشی. ئا لەوکاتەدا فەرموودە گەورەکەی پێغەمبەرم((ﷺ)) دێتەوە یاد کە دەفەرموێت:(
ليس الشديد بالصرعة ولكن الشديد من يملك نفسه عندالغضب ...(متفق عليه).
واتە: ((پاڵەوان ئەو کەسەنیە کەپاڵەوانی بازبێت بەڵکو ئەو کەسە یە کەلەکاتی توورەییدا کۆنتۆڵی خۆی پێ دەکرێت..بەڵێ ڕاستە ئازاو لێهاتو ئەوەنیە لەشو لاری بەهێزبێت بەڵام ئازاو لێهاتو ئەوەیە مرۆڤ دان بەخۆدا گربێت..)).
ئەگەر وانەبێ ئاژەڵ ودڕندەکان بە هێزترو لێهاتووتر دەبوون لەمرۆڤ بەڵکو لێهاتوو ئازاو دلێر ئەوەیە بزانیت چۆن هەڵسوکەوت دەکات لەگەڵ خەڵکی..لەگەڵ خێزانی ..لەگەڵ منداڵەکانی.. ماوەڵ وبرادەرەکانی..
بەبێ ئەوەی ئەوان لەدەستی خۆی بدات بەهۆی توورەبوونییەوە.
لە فەرموودەداهاتووە :(لا يقض القاض وهو غضبان))(رواه ابو داود والترمذي وقال حديث حسن صحيح) .
واتە: ((با هیچ دادوەرێك فەرمان نەدات لەکاتی توورەییدا)).
فەرمان دراوە بەراهێنانی دەروون لەسەر لێبووردەیی خۆڕاهێنانی لەسەر ئارامگری وەك پێغەمبەر ((ﷺ))دەفەرمووێت: (((انما العلم بالعلم (رواه الدار قطني في الافراد وهو حسن)..
واتە : ((زانستەکان بەفێربوونەو هێمنیی و لەسەرخۆییش بەخۆڕاهێنانە)).
بەڵێ بە خۆڕاهێنان لەسەر ئارام گری بۆ جاری یەکەم ١٠٠٪ ئەو زەحمەتە.. لە جاری دووەمدا٩٠٪ لەجاری سێیەمدا ٨٠٪ زەحمەتە.. هەتا وردە وردە دەبێتە ڕەوشت ونەریت لە تۆدا..
چیرۆکێکی خۆشیان بۆ باس کردم ئەویش لە شاری (املج) کە ٣٠٠ کم لە خوارووی جدەوەیە کابرایەکیان بۆ باس کردم کە زۆر تووڕە و عەسەبییە بەڵام ڕۆژێك زۆر بەهێواشی ولەسەرخۆ دەڕوات لەناو سەیارەکەیدا..
سەیارەی لەدوای ئەویش هەر هۆڕن و (هێمای)ڕماشی بۆ دەکات بۆ ئەوەی دەرفەتی بدات بەڵام ئەو هەر بە هێواشی دەڕوات و بەدەستیش ئاماژەدەکات بۆ ئەوەی سەیارەی پاش خۆیشی بە هێواشی بڕوات.
بۆیە سەیارەی پاش ئەو زۆر تووڕە دەبێ .. پێش ئەو دەکەوێت خۆی دەداتە پێش سەیارەکەیخەریك بوو بەیەکدابکێشن.. بەڵام توورشی زیان نابن..

فرۆشی. ئا لەوکاتەدا فەرموودە گەورەکەی پێغەمبەرم((ﷺ)) دێتەوە یاد کە دەفەرموێت:(لیس الشدید بالصرعة ولکن الشدید من یملك نفسه عندالغضب ...(متفق علیه).

واتە: ((پاڵەوان ئەو کەسەنیە کەپاڵەوانی بازبێت بەڵکو ئەو کەسە یە کەلەکاتی توورەییدا کۆنتڕۆڵی خۆی پێ دەکرێت..بەڵێ ڕاستە ئازاو لێهاتو ئەوەنیە لەشو لاری بەهێزبێت بەڵام ئازاو لێهاتو ئەوەیە مرۆڤ دان بەخۆدا گربێت..)).

ئەگەر وانەبێ ئاژەڵ ودڕندەکان بە هێزترو لێهاتووتر دەبوون لەمرۆڤ بەڵکو لێهاتوو ئازاو دلێر ئەوەیە بزانیت چۆن هەڵسوکەوت دەکات لەگەڵ خەڵکی..لەگەڵ خێزانی ..لەگەڵ منداڵەکانی.. هاوەڵ وبرادەرەکانی..

بەبێ ئەوەی ئەوان لەدەستی خۆی بدات بەهۆی توورەبوونییەوە.

لە فەرموودەداهاتووە :(لا یقض القاض وهو غضبان))(رواه ابو داود والترمذي وقال حدیث حسن صحیح) .

واتە: ((با هیچ دادوەرێك فەرمان نەدات لەکاتی توورەییدا)).

فەرمان دراوە بەراهێنانی دەروون لەسەر لێبووردەیی خۆڕاهێنانی لەسەر ئارامگری وەك پێغەمبەر ((ﷺ))دەفەرمووێت: (((انما العلم بالعلم (رواه الدار قطني في الافراد وهو حسن)..

واتە : ((زانستەکان بەفێربوونەو هێمنیی و لەسەرخۆییش بەخۆڕاهێنانە)).

بەڵێ بە خۆڕاهێنان لەسەر ئارام گری بۆ جاری یەکەم ١٠٠٪ ئەو زەحمەتە.. لە جاری دووەمدا٩٠٪ لەجاری سێیەمدا ٨٠٪ زەحمەتە.. هەتا وردە وردە دەبێتە ڕەوشت ونەریت لە تۆدا..

چیرۆکێکی خۆشیان بۆ باس کردم ئەویش لە شاری (املج) کە ٣٠٠ کم لە خوارووی جدەوەیە کابرایەکیان بۆ باس کردم کە زۆر توورە و عەسەبییە بەڵام ڕۆژێك زۆر بەهێواشی ولەسەرخۆ دەڕوات لەناو سەیارەکەیدا..

سەیارەی لەدوای ئەویش هەر هۆڕن و (هێمای)ڕماشی بۆ دەکات بۆ ئەوەی دەرفەتی بدات بەڵام ئەو هەر بە هێواشی دەڕوات و بەدەستیش ئامارەدەکات بۆ ئەوەی سەیارەی پاش خۆیشی بە هێواشی بڕوات.

بۆیە سەیارەی پاش ئەو زۆر توورە دەبێ .. پێش ئەو دەکەوێت خۆی دەداتە پێش سەیارەکەیخەریك بوو بەیەکدابکێشن.. بەڵام تووشی زیان نابن..

بۆیە کابرای تووڕە.. زۆر تووڕە دەبێ.. خێرایی سەیارەکەی زۆر زیاتر دەکات بەلایتی سەیارەکەی ئاماژەیان بۆ دەکات بۆ ئەوەی دەبێ راوەستن.. هەتا راوەستان..

بۆیە جامانەکەی سەری خۆی لادا.. پارچە ئاسنێکی بەدەستەوە گرت کە بۆ کردنەوەی تایەی سەیارەکەی هەڵی گرتبوو.. دابەزی لە سەیارە بەپەلە بەرەو سەیارەکەی تر رۆیشت.. زۆر تووڕەیی پێوە دیار بوو ئاسنەکەشی بەدەستەوەیە..

کاتێك نزیك بوووەوە لە سەیارەکە وا سەیر دەکات سێ کەس بازوویان لە جلەکانەوە هاتبقووە دەرو ماسولکەکانیان هێزیان لێوە دیاربوو.. شان وشەوکەت پان و بەرین ئەوانیش بەرەو ئەو غاردەدەن زۆر تووڕە تر لە ئەو..

واسەیر دەکات ئەوان خۆیان ئامادەکردووە بۆ شەڕکردن!! کاتێك ئەوانی بینی راچڵەکی.. تف لە قوڕگیدا وشك بوو..

کە ئەوان دەڕواننە ئەوو ئاسنەکەیش کە بەدەستییەوەیە ...

کاتێك ئەمەی لێ تێبینی کردن کە ئەوان جوان دیقەت دەدەنە ئاسنەکەی دەستی..

ئەویش زۆر بەهێواشی و لەسەر خۆییەوە ئاسنەکەی بۆ درێژ کردن ..

وتی: داوای لێبوردنم هەیە ویستم ئەوەتان پێ بڵێم ئەم پارچە ئاسنە لە سەیارەکەی ئێوە کەوتووەتە خوارەوە..!!

بۆیە کەسێك لە ئەوان لێی وەر گرت زۆر بە تووڕەییەوە..گەڕانەوە بۆ سەیارەکەیان .. ئەویش بەدەستی خۆی خواحافیزیی لێ کردن..!!

هاوکێشەیەك..

تووڕەیی وعەسەبی + تووڕەیی وعەسەبی = بە تەقانەدنەوە و تەقینەوە.

مفتاح القلوب	Hearts key

کلیلی کردنەوەی دڵەکان...

بۆ هەموو دەرگایەك کلیلی کردنەوەی خۆی هەیە .. کلیلی گونجاوو لەبار بۆ کردنەوەی ولەکاتی بیینیی مرۆڤەکان بریتییە لە ناسینی سروشتە کانیان..
چارەسەرکردنی کێشاکانی خەڵکی.. چاکسازی کردنی نێوانیانە.. سودیان لێ وەرگری چۆن لەبەد وخراپە یان خۆ بپارێزیت.. ئەمانە هەموو ئاسان دەبن ئەگەر تۆ سروشتیان بزانیت..
وادابنێ کێشەکەوتە نێوان گەنجێك وباوکیەوە کێشەکە گەورەبوو هەتا باوکەکە کورەکەی خۆی دەرکرد لەماڵی خۆیدا، کورەکە چەند جار هەوڵی گەرانەوەی دا بەڵام باوك دڵرەق بوو بەردەوام بوو لەسەر ئەوەی کە نەهێڵێ کورەکەی بگەرێتەوە بۆ ماڵەوە..
تۆش خۆت لێ هەڵقورتاند بە نیازی ئەوەی رێکیان بخەیتەوە.. هەر ئاوڕی بۆ نەدایتەوە.. زۆر پربوو لە هەموو توڕەییەك.. تۆش ئایەتت بۆ هێنایەوەو فەرموودەی پێغەمبەر ((ﷺ))وترساندن بە گەورەیی تاوانی کەسێك کە صیلەی رەحم بپچڕێنێت..
بەڵام هەر هیچ ئاوڕی بۆ نەدایتەوە هەوڵت دا شێوازەی جیاجیان لەگەڵ بەکاربهێنی بۆ گوێدانی ئالێرەدا بۆت دیار دەبێ کە ئەو کابرایە لە سروشتییەوە توورەیی هەیە یان ئەوەتا زۆر سۆزدارییە چونکە ئەگەر مرۆڤی سۆزدار توورە بێت زۆر بەرەحمەت وەك خۆی لێ دێتەوە وئاشت دەبێتەوە..

ئەو کات تۆ دێیت دەڵێت ئەی فڵان کەس.. ئەوە منداڵی خۆتە سۆزت بۆی نابێ..
ئەوە لەسەر زەوی دەخەوێ.. ئاسمان پێ خەفیەتی..!! تۆ خۆت دەخۆیت ودەخۆیتەوە.. بەڵام
هەژارەکەی کوڕت شەو دەکاتەوە وا لەسەرمادا رەق دەبێتەوە.. رۆژ دەکاتەوە ولەبرسادا قوڕەی
گەدەو ناوسکی دێت ..

بۆ ئایا تۆ ئەو کوڕەی خۆتت بە بیرنایەتەوە کاتێك پارچە پارەو نانێك بەدەستی
خۆت بەرز دەکەیتەوە بۆ دەمی خۆت.. ئایا بە بیرت نایەتەوە ئەو بەوگەرما دەڕوات ودێت لەبەر
هەتاودا شوێنێك نییە لێی بحەوێتەوە..؟ بۆ ئایا نایەتەوە بیرت لەکاتی منداڵیدا چۆن لە
باوەش وئامێزی خۆتت دەگرت ..بۆنت دەکرد وماچی زۆر بەگەرمیت لێ دەکرد.. ئایا تۆ
رازیت بەوەی ئەو منداڵەت پێویستی خۆی ببات و بخاتە لای خەڵکی تر کە تۆی باوکی هێشتا
لە ژیاندای و زیندووی!!..

ئا لێرەدا هەست دەکەیت سۆزی باوکایەتی دەجوڵێ بەم وشەو وتانە.. وردە وردە نزیك
دەبێتەوە لە خاڵی بەیەك گەیشتن..بەڵام ئەگەر بۆت دەرکەوت باوکەکە چاوچنۆکەو زۆر زیاد لە
سنوور ماڵ وسامانی خۆش دەوێ..

تۆ ئەوکات پێی دەڵێیت: ئەی فڵان کەس ئاگات لە خۆت بێت خۆت نەگلێنیتە کێشەو بێشەیەك
کە لە توانای تۆدا نەبێت..

کوڕەکەی خۆت بگێڕەوە و با لە ژێر چاودێریی خۆت بێت چاکترە.. کابرا لەوە دەترسم دزییەك
یان زیادە رەوییەك بکات لە کەسێك .. ئەو کات حکومەت ومەحکەمە قەرەبووەکەی لە تۆ
وەربگرێتەوە.. یان ئەوەی ئەو کوڕە زیانی بە خەڵك گەیاندبێ بە تۆی ببێژن..
ئەوەت لەبیر نەچێت تۆ هەر باوکی ئەو کوڕەی هەر چۆنێك بێت..

ئاگات لەخۆت بێ..

ئالەم کاتەدا تۆ هەست دەکەیت باوکە چاوچنۆکەکە دەست بە وە دەکاتەوە کە پێوەرەکانی
دووبارە رێك دەخاتەوە.. بەڵام ئەگەر قسەت بۆ کوڕەکە کرد.. وا هەستت کرد کوڕە زۆر
تەماعبازە.. پێی دەڵێت: ئەی فڵان کەس.. کەس سوودت پێ ناگەیەنێ بێجگە لە باوکت..
سبەینێ تۆ ژن دەخوازی و پێویستت بە ژنهێنان هەیە.. کێ مارەییەکە و خەرجی ئەم
زەماوەندەت بۆ دەکات بێجگە لە باوکت؟

تەنانەت ئەگەر تایەی ماشێنەکەت خراپ ببێ و پێویستی بە خەرجی لێکردن بێت کێ بێجگە
لە باوکت خەرجیت بۆ دەکات؟ ئەگەر نەخۆش بوویت ..

کێ بێجگە لە باوکت خەرجی خەستەخانەکەت بۆ دەکات براکانت بە حەزو ئارەزووی خۆیان لاف وگەزاف بە پارەی باوکت لێ دەدەن تۆش خۆت دوورە پەرێزدەکەیت لەو هەموو ئازو نیعمەتانە.. خەرجییەکان بەخشین ودیارییەکان.. تۆش لێرەدا بۆ من دانیشتووی وکەوتووی!

ئەی تۆ چ زەرەرو زیانێك دەکەیت ئەگەر بچیت دەست لە ملی باوکت بکەیت ناوچاوانی باوکت ماچ بکەیت.. یان داوای لێبوردنێکی لێ بکەیت و بەگوێی باوکی خۆتیا بهێنی..
بەهەمان شێوە ئەگەر تۆ هەوڵی ئەوەت دا چاکسازی بکەیت لەنێوان ژن و مێردێکدا.. بەهەمان شێوە هەڵسوکەوت تەندرووست ڕێگەی خۆی دەگریتەبەر و.. دەرگای هەر کام لە ژن و مێردەکە بە کلیلی تایبەتی خۆی دەکاتەوە..
بەهەمان شێوە ئەگەر ویستت مۆڵەتێك وەرگریت لە بەرێوەبەرەکەت لەکاردا..
تۆش دەزانی کە بە هیچ شێوەیەك رۆڵ و گرنگی بەداواکەت نادات و هەرلاناکاتەوە بۆ لایەنی سۆزداری نە بۆ کۆمەڵایەتی.. تەنها ئەو کاری دەوێ و((هیچی تر))..
ئەو کات تۆ پێی دەڵێیت: من پێویستم بە مۆڵەتی سێ رۆژ هەیە بۆ ئەوەی تواناو وزەکانی کارکردنم بۆ بگێرێتەوە.. هێزو بازووی کارکردنم بۆ تازە ببێتەوە..
چونکە بە راستی من خۆم لەخۆمدا هەستم کردووە توانای بەرهەم هێنانم هێواش هێواش کەم بووەتەوە دەرفەتم پێ بدە بۆ ئەوەی هەندێك ئیسراحەت بدەم بە "سەرو مێشکم" تەنها بۆ سێ رۆژ، بۆئەوەی بگەرێمەوە بەهێزو بازووی زیاترەوە بۆ ئیش کردن...
بەڵام ئەگەر بەرێوەبەرەکەت کابرایەکی کۆمەڵایەتی بوو، بە ئەوەی تۆ تێبینیت کردووە لەکاتی هەڵسوکەوتی..
کە ئەو سوورە لەسەر ئەوەی خێزان و خانەوادە دەرفەتی گونجاوی خۆیان وەرگرن.. تویش پێی دەڵێیت: مۆڵەتم دەوێت بۆئەوەی باوك و دایکم ببینم.. منداڵەکانم ببینم ..
من وادەست دەکەم ئەوان لەشێوو دۆڵێکن، منیش لە شێوو دۆڵێکی ترم.بێجگەلەم قسانەش .. کەواتە شارەزاو پسپۆر بە لەم جۆرە لێهاتوویانەدا.. ئەو کات دەبینی کە خەڵك پێت دەڵێن: کە هیچ کەسمان وەك فلان کەس نەدیوە کە توانای ئیقناعکردن و رازی کردنی هەبێت..

دەرئەنجامێك...

بۆ هەموو مرۆڤێك کلیلی کردنەوەی تایبەتی خۆی هەیە..
شارەزایی لە سۆز و رەوشتی هەر مرۆڤێك رێگە نیشاندەرتە بۆ سەر

Feel that you Like them	شعرهم بانك تحبهم

چاودێریکردنی جیاوازیەکان لە دەروونەدا..

خەلکان بە تێکڕا زەوقیان لە ژیانەدا لەنێوان کەساری و خۆشی دایە.. تەندروستی و نەخۆشیدا.. دەولەمەندی و هەژاریدا .. راگیربوون و دلەراوکێیان..
لە پاشاندا شێوازی هەلسوکەوتیان بۆیە پەسندکردنی ئەم جۆرەها بەسەرهاتە دەگۆڕێت "یان بۆبەر پەرچدانەوەی ئەم جۆرە لێ بەسەرهات و رووداوەکان هەر کەسە و لەسەر ئەو شێوازەی کە دەتوانێ ئەم کارە پەسەند بکات یان پێی رازی نەبێت ئەمەش بە روون و ئاشکرا رەنگدەداتەوە لەکاتی هەلسوکەوتەکاندا لەگەلٚ خەلکانی تر..
بۆیە جاری وادەبێت نوکتەیەکت لێ وەردەگرێ و حەزی بە گالتە و سوعبەت کردن لەکاتێکا راگیرو دلنیایە لە دەروونی خۆیدا.. بەلام هەر هەمان کەس نە نوکتەی خۆشیت لێ وەردەگرێ نە سوعبەت کردنت لێ پەسەند دەکات کاتێك دلتەنگ و پەژارەو کەسار رووی لە دەروونی کردووە..

بۆیە هیچ گونجاو نییە کە تۆ پێبکەنیت لەکاتی "تەعزیە" و مردوو لێ مردووان..!!
بەلام قسەی نەرم و لەسەرخۆت لێ وەردەگرێ باتێکەلٚ بێ بەکەمێ پێکەنین و زەردەخەنە..
ئەمەش لەلای هەموو هۆشمەندانی دونیا پەسەندە با ئەمەش مەبەستی تایبەتیم نەبێت لە هێنانەوەی ئەم قسەو باسەدا لێرەدا..بەلکو مەبەستم لێرەدا ئەوەیە کە مرۆڤ لەسەریەتی

چاودێری بارودۆخی خەڵکان بکات و هەستەکانیان رابگرێت لەکاتی قسە کردن لەگەڵیان یان لەکاتی هەڵسوکەوت لەگەڵ خەڵکیدا..

وا دابنێ کە ئافرەتێک جیا بوویبێتەوە لە پیاوەکەی لەکاتێکا باوک و دایکیشی نەمابن.. ئەوانیش لەوەو پێشتر مردو بن.. بۆیە ئافرەتەکەش چاری ناچارە کە شتوومەکەکانی خۆی کۆبکاتەوە بۆئەوەی لە گەڵ براو خێزانی براکەی بژی.. ئەوان لە لەو حاڵەتەدا بوون دراوسێیەکیان بەسەردان هات بۆلایان..

ئافرەتە تەڵاقدراوەکەی پێش پێشوازی لێ کردو بەخێرهاتن و خزمەتی کرد بە پێشکەش کردنی چایی و قاوە بۆی.. بۆیە کابرا سەردانیکار بیری لەوە دەکردەوە کە قسە و باسێک بدۆزێتەوە بۆئەوەی دڵنەوایی ئەوەی پێ بداتەوە بەڵام ئافرەتە تەڵاقدراوەکەی لەوی پرسی.. دوێنێ تۆم دی لە ماڵی خۆتان دەرچووی..

کابرای سەردانی کار "دراوسێ" وتی ئا بەڵێ.. باوکی فلان –مەبەست پێی مێردەکەیەتی کە ئەو ئافرەتەی تەڵاقدراوە– زۆری لێکردم بۆئەوەی بچینە دەرێ بۆ پیاسە کردن ئێمەش دەرچووین و چووینە بازار بۆیە جلێکی جوانی کڕی بۆ خوشکەکەم کە بە مێردەدرێت..

لەپاشاندا لەدووکانێکی زێر وەستاین و ئەڵقەیەکی زێڕی کڕی بە دیاری بۆ من بۆشاییەکە..

کاتێکیش گەڕاینەوە بۆماڵ منداڵەکان بێ تاقەت بوون سۆزی ئەوەیشیدا کە لە حەفتەی ئایندەدا ئەوانیش بۆ گەشتێک ببات..

ئافرەتە تەڵاقدراوە داماوەکەش هەر گوێ دەگری و زۆر بێ تاقەت بووە خەیاڵ و داڵغە دەیباتەوە کە ئێستا ئەو لە ماڵی برایەتی!!..

پرسیار لێرەدا ئەوەیە ئایا باسکردنی ئەم جۆرە قسەو باسە گونجاوو لەبارە لەگەڵ ئافرەتێک کە سەرکەوتوو نەبووە لە پرۆسەی هاوسەرایەتی لەگەڵ ئەو پیاوەی خۆی؟!!..

ئایا گومان دەبەیت ئەم ئافرەتە تەڵاقدراوە خۆشەویستی و رێزی بۆ ئەم کابرایەی دراوسێ زیاد بکات؟.. حەزی بەوە بێت کە لەگەڵی دانیشێ؟.. شادو دڵخۆش بێت بە سەردان ئەم کابرایەش بۆ ماڵی ؟ با هەموو کۆبین لەسەر یەک وەڵامی ئەم پرسیارە و بەڕاشکاوی بڵێین نەخێر..بەڵکو دڵی پڕ رق و کینە دەبێت لەو کابرایە..

کەواتە ئەی چارە؟ ئایا ئەو کابرایە درۆ بکات؟نەخێر..

بەڵام با کورتی بیبڕێنێتەوە.. وەک ئەوەی بڵێت ئێمە هەندێک ئیش و کارمان هەبوو بۆ جێبەجێ کردنیان چووین.. لە پاشاندا قسەی لابداو بگۆڕێ بۆ قسەو باسێکی تر کەباس و

دڵنەوایی ئافرەتەکە بداتەوە لەسەر ئارامگری و خۆڕاگری لەسەر ئەو ناخۆشیانەی کەلە ناویاندایە. یان وادابنێ.. دوو هاوەڵ و برادەری قوتابخانە بە ئەزموونی کۆتایی ساڵدا تێپەڕیوون. قوتابییەکیان سەرکەوتوو بوو بە پلەیەکی زۆر باشەوە.. بەڵام دووەمیان لە چەند وانەیەکدا مایەوە.. یان ئەگەر دەرچوو بێت پلەکانی بەرز نییە بەڵکو لاوازە جێی ئومێدی ئەوەی لێ ناکرێت کە پەسەندی بدرێتێ لە هیچ زانکۆیەکدا.. ئایا تۆ بەگونجاو و لەباری دەزانیت کاتێك برادەرە سەرکەوتووەکە بە بە دەستهێنانی پلەی بەرز باس لە زانکۆکان بکات چۆن تیایدا وەرگیراوە یان ئەو تایبەتمەندیانەی کە پێی دەدرێت تیایاندا..

بێ گومان وەڵامەمان ئەوەیە: نەخێر.. کەواتە ئەی چارە؟چارە ئەوەیە هەندێ شتی گشتی بۆ باس بکات کە ئەو ناخۆشیەی ئەوی تیادایە لەسەری سووك ببێت.. وەك ئەوەی باس لەزۆری قەرەباڵغی بکات لە کۆلیژەکاندا.. کەم کەسێك وەردەگیرێ..

تەنانەت ئەوانەش کە دۆسیەکانیان لێ وەرگیراوە ترسی ئەوەیان هەیە وەرنەگیرێن.. هەتا بۆئەوەی هەندێك قورسایی لەسەر برادەرەکەی ئاسان بکات.

بۆیە بەم شێوەیە ئەویش حەزی لەوە دەبێت زیاتر لەگەڵی دابنیشێت.. زیاتر خۆشەویستی بۆ بەردەوامتر دەبێت.. دڵی بەلایدا دەچێت.. هەست ئەکات کە ئەو لێیەوە نزیکە..

بەهەمان شێوە بڵێ ئەگەر دوو گەنج یەکێیان باوکی زۆر دڵی کراوەیەو پارەو پوول بەسەریدا دەڕژێنێ ئەویتریان باوکی زۆر چاوچنۆکە دەستی لەگەردەن و ملی خۆی گرێ داوە و نایکاتەوە..

تەنانەت ئەوەندەی پارە ناداتێ کە بە تێرو تەسەلی شتە پێویستییەکانی پێ بکڕێت.. کەواتە گونجاو نیە کوڕی کابرای سەخی باس لەو سەروەت و سامانە بکات کە باوکی بەسەریدا دەڕژێنێت.. چەندە دەوڵەمەندەو چی مەبەست بێ پێی دەدات.. و چونکە ئەم جۆرە قسەیە دڵی برادەرەکەی پێ تەنگ دەبێت..

ئەوەی بە بیر دێنێتەوە کە باوکی چەند خراپە لە گەڵی.. بەم کارەش ئەو برادەرە حەزی بە دانیشتن و هەڵسوکەوت لەگەڵ برادەرەکەی کەم دەبێتەوە یان هەر حەز ناکات بیبینێ و هەست بەوە دەکات ئەم برادەرەی دوورە لە هەست کردن بە کێشەو ناخۆشیەکانی..

هەر لەبەر ئەوە پێغەمبەر ((ﷺ)) ئیمەی ئاگادار کردەوە بۆ چاودێری کردنی هەست و نەستی خەڵکانیتر و لایەنی دەروونییان لەبەرچاو بگیرێت..ئەوەی فەرمووی: ((لا تطيلوا النظر الى المجذوم)) رواه ابن ماجة وهو صحيح.واتە "ئێوە لە روانینتان بۆ ئەو کەسە کە گەڕیووە درێژ

خایەن مەبن.. گونجاو و لەبار نییە کاتێك ڕەتدەبێ بەلای کەسانێکدا ئەوان چاوی تێبڕێ چونکە ئەمە خۆی بەڵاو موسیبەتەکەی بەسەریەوەیەتی بەبیری دەهێنێتەوە ئەمەش وای لێ دەکات نیگەران و دڵتەنگی بکات.

لە هەڵوێستێکی سەرنج ڕاکێشی پێغەمبەر((ﷺ)) کە چۆن هەڵسوکەوتی جوان و بێ وێنەی لە گەڵ باوکی ئەبووبەکری صدیقداکرد.. کاتێك سوپای ئیسلام بەسەرکردایەتی پێغەمبەر((ﷺ)) نزیك دەبێتەوە لە شاری مەککەو باوکی ئەبوبەکر دەڵێت :

((مبەنەوە ماڵێ بۆ ئەوەی لەوێدا هەست بە دڵنیایی بکەین دڵنیایان دەکەنەوە چونکە پێغەمبەر((ﷺ)) فەرمووی ((من دخل داره فهو آمن)).

بەڵام ئەوان هێشتا لەم قسەو باسەدابوون سوپای ئیسلام خۆی گەیاندە شاری مەککەی پیرۆز بۆیە ئەبو بەکری کوڕی چووە خزمەتی باوکی زۆر بەگەرمییەوە خۆشحاڵی خۆی دەربڕی بە بینینی باوکی و هێنایە خزمەت پێغەمبەر((ﷺ)) بۆ مزگەوت کاتێك پێغەمبەر((ﷺ)) باوکی ئەبوو بەکری بینی ..

وا سەیر دەکات لەوانەیە مردنیش لێی نزیك بووبێتەوە.. ئەبوبەکریش زۆر بەتام و چێژەوە دیقەتی داوەتە باوکی.. چونکە ئەوا چەندەها ساڵە لە یەك دابڕاون و.. نەیتوانیوە خزمەتی بکات وەك باوك و کوڕ لەبەر خزمەتکردنی ئەم ئایینە پیرۆزە..

بۆیە پێغەمبەر((ﷺ))ڕووی کردە ئەبوو بەکر بۆئەوەی دڵنەوایی و دڵخۆشی ئەبوو بەکر بکاتەوە.. نرخ و بەهای گەورەی ئەبوبەکر بۆ ئەبووبەکر و خەڵکانی تریش دەربخات لەلای پێغەمبەر ((ﷺ)): ((هلا ترکت الشیخ في بیته حتی اکون انا آتیة فیه؟!))..

ئەی ئەبوبەکر نە ئەکرا کە ئەم باوکە بە ساڵاچووەت لەماڵ دابنیایە بۆ ئەوەی من خۆم بچوومایە بۆلای بۆ ماڵی؟!..

ئەبوبەکر ڕەزای خوای لێ بێ- دەزانێ ئەوان وا هێشتا لە جەنگدان.. ڕابەرو پێشەوایان پێغەمبەرە((ﷺ)).. کاتی زۆر لەوە کەمترە.. کاروباری زۆر زیاترە لەوەی لە دەرفەت و مۆڵەتی هەبێت بۆ ئەوەی بچێتە ماڵی باوکی و لەوێ بانگەوازی بکات بۆ ئیسلام..

بۆیە ئەبوبەکر سوپاسی پێغەمبەری((ﷺ)) کرد: ئەی پێغەمبەری((ﷺ))خودا ئەو شیاو ترە کە بە پێی خۆی بێتە لای تۆ.. لەوەی کە تۆ بڕۆیت بۆ لای ئەو.. بۆیە پێغەمبەر بەدەستی خۆی

باوکی ئەبووبەکری، دانیشاند فەرمووی((ﷺ)) ئەی باوکی قوحافە و لەنێوان هەردوو دەستی خۆیدا..
بە هەموو نەرمییەك و سۆزێکەوە.. لەپاشاندا دەستی بە سینگیدا هێناو.. لەپاشاندا فەرمووی((ﷺ)): موسوڵمان بە.. بۆیە دڵی باوکی ئەبوبەکری خۆش و شادکرد و رووی پێ گەش بوو.. یەکسەر وتی: گەواهی وشایەدی دەدەم کە هیچ خودایە نییە بێجگە لە ئەڵلاَ لەپاشاندا تۆیش ئەی محمد پێغەمبەر((ﷺ))و بەندەی خودای..
ئەبوبەکر راچڵەکی لە خۆشیاداو دڵخۆش بوو.. لەخۆشیادا لەدونیا جێگەی نەدەبوویەوە..
پێغەمبەر((ﷺ))ووردبوویەوە لەرووی باوکی ئەبوو بکر.. ئەوا سەیر دەکات ریش و سەری یەکپارچە سپی بووە.
بۆیە فەرمووی((ﷺ)): ((غيروا هذا الشيب من راسه واجتنبوا السواد..)) .
واتە : ((ئەم رەنگە سپییە بگۆڕن.. بەڵام دوور بن لە رەنگی رەش.)).
بەڵێ پێغەمبەر((ﷺ))چاودێری لایەن و باری دەروونی دەکرد لە هەڵسووکەوت کردنی.. بەڵکو کاتێك تەشریفی هاتە ناو شاری مەککە سەربازەکانی کردبووە چەند بەشێکەوە..
هەر ئاڵایەکی دابووە دەستی پاڵەوانێك لە پاڵەوانەکانی هاوەڵانی.. ئاڵاو بایەخێکی دایە دەست سەعدی کوڕی عووبادە رەزای خوای لێ بێ چونکە ئەمەش جێی ئەو پەڕی شانازیە بۆ سەعدو خزمانیش..
بۆیە سەعد وا سەیر دەکات و دەڕوانیتە خەڵکانی شاری مەککە.. ئەوە ئەو کەسانە بوون کە دژایەتی پێغەمبەریان((ﷺ)) لەشاری مەککەدا دەکرد..
هەموو رێگەیەکیان لە پێغەمبەر((ﷺ)) گرتبوو.. خەڵکانیان لەدژی هاندەدا.. هەر ئەوان بوون سومەمەیەو یاسری دایك و باوکی عەمماریان شەهید کرد..
لەپاش ئەو هەموو ئەشکەنجەو ئازارەیان بۆیان.. هەر ئەوان بوون سزاو ئەشکەنجەی بیلال و خەبباب و کەسانی تریان دابوو..
بۆیە ئەم جۆرە کەسانە پێویستیان بەوە هەیە تۆڵەی کرداری خراپیان لێ وەرگیرێتەوە.. بۆیە سەعد ئاڵاو بایەخەکەی راوەشاند وتی: اليوم يوم الملحمة اليوم تستحل الحرمة.

واتە: ((ئەمڕۆ ڕۆژی تۆڵەیە ئەمڕۆ حەڵاڵ دەبن حەرامەکان کاتێک قورەیشییەکان ئەمەیان گوێ لێ بوو زۆر لەسەر دڵیان گران بوو))..

دونیایان لێ تەسک بووەوە.. ترسان کە دواییان ببڕێت-واتە بن بڕین- بە شەڕکردن لە گەڵ پێغەمبەر((ﷺ))..

بۆیە ئافرەتێکیان وەڵامی سەعدی دایەوە و هاتە خزمەت پێغەمبەرو((ﷺ)) .. سکاڵای خۆی لە لای پێغەمبەر ((ﷺ))کرد و وتی:

ئەی پێغەمبەری((ﷺ)) ڕێگەی ڕاست..

بۆ لای تۆیە هیواو مەبەست...

هیچ پەنا تر نییە بۆمە بەست ..

بێجگە لە تۆ و بە هیوا و ئاوات و مەبەست..

ڕێگەی فراوانمان لێ تەسک بووە مەبەست ..

خودای گەورە لە ئاسماندا جەنگی ئەوانی کرد مەبەست..

سەعد دەیەوێ کەسانی ئەم شیوەو دۆڵە ی مەبەست..

چونکە لە هۆزو خێڵی خەزرەجییە بۆیە ناتوانێ بێ مەبەست..

ڕق و کینەی خۆی بۆ ئێمەی لێ کردووە مەبەست..

دەسا ئێوە قەدەغە و ڕێگەی لێ بگرن بۆ مەبەست ..

چونکە ئەو شێرە دلێرە هەڵکەوتوو بۆ خوێن مەبەست..

ئەگەر بایەخەکانی تر وەك خۆی لێ بکات مەبەست..

هاوار بکات ئەی پارێزەرانی ئاڵاو بایەخ ائێوەم مەبەست..

ئەو کات لەم نشیوو دۆڵە دەبێتە وێران بەمەبەست ..

تەنها دەکەرێتە لەپی ئەو ئافرەتە لێی دەبێت مەبەست..

ئەو سەعدە دلێرە و شێرە شێری دەرهێناوە بەمەبەست..

دەیەوێت ئەم خەڵکە بکوژێت بۆ ئەو بێتەجێی مەبەست..

گوێی ناپیستێ بۆ ئێمە هیچ هیواو مەبەست ..

وەك ماری کەڕ وایە تێناگات لە هیچ مەبەست..

کاتێک پێغەمبەر ((ﷺ)) تەشریفی نامەو هۆنراوەی لەو ئافرەتەوە گوێ لێ دەبێت..
میهرەبانی و سۆزی دەکەوێتە دڵەوە بەرامبەریان..
بۆیە پێی خۆش بوو ئومێد و هیوای ئافرەت و قورەیشییەکانیش لە خۆی بێ ئومێد نەکات..
حەزی نەکرد سەعدیش لەخۆی زویر و تووڕە بکات لەدوای ئەوەی کە رێزی گەورەی لێنا..
بۆیە فەرمانی دا کە سەعد ئاڵاکە بداتە دەستی کوڕەکەی خۆی لەدوای ئەوەی کە رێزی گەورەی لێنابوو.. هەمان رێزیش لە کوڕەکەی نا..

بۆیە قەیسی کوڕی سەعد ئاڵاکەی بە دەستەوە بوو پێی چوونە ناو شاری مەککەوە.. باوکیش لەپەنای کوڕەکەیەوە بوو..
ئافرەتەکەشی رازی کرد و قورەیشیەکان دڵنیا کردەوە کاتێک کە بینیان ئاڵاکەی لەسەعد وەرگرتەوە و ئاڵاکەی بەدەستەوە نییە..

سەعدیش تووڕە نەبوو چونکە هەر خۆی بە رابەری مایەوە لەگەڵ ئەوەشدا لە قورسی و سەنگی و بارگرانی ئاڵاو بایەخەکەش رزگاری بوو و منداڵ و کوڕەکەی ئەم بارگرانیەی لەسەر سووک کرد..
ئای چەندە جوانە ئێمە چەند نێچیرێک بە یەک نێچیر بکەیت..
بۆیە هەوڵ بدە هیچ کەست لە دەست و لە کیس نەچێت..
خۆت بکە بە کەسێکی سەرکەوتوو هەموو خەڵکان بۆ خۆت رابکێشە کۆنترۆڵی سۆزو دڵیان بەلای خۆتدا رابکێشە با هەموو مەبەستەکانیشیان جێبەجێ نەکەیت..

رێکەوتن نامەیەک..

ئێمە هەڵسوکەوت لەگەڵ دڵانی خەڵکانی تردەوە دەکەین.. نەک لە لاشەکانیاندا..

Feel that you Like them	أشعرهم بانك تحبهم

هەستیان بۆ ئەوە راکێشە کە تۆ خۆشیت بە خێرو خۆشیی ئەوان هەیە..

هەرچەندە دڵت پڕ بە خۆشی و خۆشەویستی بێت بۆ خەڵکی ئامۆژگاری و دڵسۆزیت بۆ ئەوان هەبێت ئەوەندە راست و راستگۆ تر دەبیت لە لێهاتوویی و بەهرەکانتدا بۆ هەڵسوکەوت کردنت لەگەڵ ئەواندا..

ئەوەندەش خەڵك هەست دەکات و هەستی دەبزوێ کە تۆ ئەوانت خۆشدەوێ و خێری ئەوان بۆ تۆ دەبێ و پەسەند دەبیت و خۆشی تۆیان مەبەست دەبێت..

دکتۆرەیەکی خاوەن عیادە زۆر خۆشەویست دەبێ لەلای نەخۆشەکانی بەوەی کە لەگەڵ سکرتێرەکەی رێککەوتووە هەر نەخۆشێك هات بۆ لای ناوی بنووسێ زۆر بەخێرهاتنی دکتۆرەی پێ بگەیەنێ داوای مۆڵەتی ئەوەی لێ بکات کە چاوەڕوانی بکات و دکتۆرەیش پێی خۆشە چارەسەری ئەو بکات..

بەهەمان شێوە لەگەڵ سکرتێرەکەی رێککەوتووە کە فایلێکی بۆ درووست بکات ناونیشانی کەسایەتیی ئەوی تیادا بێت..و تەنانەت ناوی منداڵەکانی لە گەورەوە تا بچوکیان باس بکات..

بۆیە کاتێك نەخۆش دەچووە لای دکتۆرە بۆ پشکنین ئەویش زۆر بە گەرمی پرسیاری چۆنیەتیی منداڵەکانی لێ دەکرد لە بچوکەوە بۆ گەورە بەناوهێنانیشیانەوە..

بۆیە نەخۆشەکە زۆر دڵی خۆش دەبوو دەیوت ئەم دکتۆرە زۆر منی خۆش دەوێ و پرسیاری هەموو لایەنێك لە لایەنەکان باری ژیانی کەسێتی خۆمم لێ دەکات هەر لەبەرئەوە هەستی دەکرد ئەم دکتۆرە وەك دکتۆری خێزانی و خانەوادەیی خۆی بێت.بۆیە هەردەم بۆ هەر نەخۆشییەك خۆی دەگەیاندە لای هەمان دکتۆرە!!..

ئایا بۆت دەرکەوت چۆن توانی دڵەکان بەلای خۆیدا رابکێشێت؟

ئەمەش هیچ تاوانێك نییە ئەگەر بەراشکاوی خۆشەویستیی خۆت بە خەڵکان رابگەیەنی..با ئەگەر باوك بێت یان دایك بێت یان خێزان یان منداڵەکانت بن. یان هاوەڵانی کارو دراوسێیەکانت بن..

هەستی خۆت مەشارەوە بەرامبەریان.. هەرکەسێکت خۆش دەوێ پێی بڵێ: خۆشم دەوێیت.. تۆ بەرێزی لەلای من لەسەر دڵی من.. با تەنانەت جاروبار سەرپێچیکاریش بێت پێی بڵێ: تۆ لەلای من لە زۆر کەس خۆشەویستتری.. ئەمەش راستە و هیچ درۆ تیادانیه ئەو خۆشەویسترە لە هەزارەها کەسی بێ باوەڕ بەو پێغەمبەر ((ﷺ)) .. ئایا وانییە؟..

بۆیە زیرەك بەو ئەم بەهرەیە لەدەست خۆت مەدە..

ئەوەم دێتەوە یاد کە چووم بۆ گەشتی عومرە لەکاتی "الطواف والسعی" دوعام کرد بۆ هەموو موسوڵمانان بەوەی کە خودا سەریان بخات و کاریان بۆ ئاسان بکات.. لەوانەیە وتبێتم خودایە لەخۆم و برادەرانم خۆش بیت..

لەپاشاندا سوپاسی خودام کرد کە کارەکانی بۆ ئاسان کردم..لە پاشتر چوومە ئوتێلێك بۆ ئەوەی تیایدا بخەوم.. لەکاتێکدا سەرم لەسەر سەرینەکە دانا بۆ ئەوەی خەوم لێ بکەوێت نامەیەکم بە کورتە نامە نارد بۆ هەموو ئەو برادەرانەی کە ناویان لەسەر مۆبایلەکەم هەبوو.. ژمارەیان زۆر بوون.. تیایدا وتم: ئا ئێستا لە واجباتی عومرە تەواو بووم هاوەڵ و برادەرانی خۆمم لەبیر بووە تۆیش یەکێك بووی لە ئەوان تۆم لەبیر نەچوو بوو.. کە دوعات بۆ بکەم خودای گەورە بت پارێزێ و سەرکەوتووت بکات..

نامەکە کۆتایی پێ هات بە ئەوەندە دەربڕینە..

من لە گومانم دا نەبوو.. ئەوەندە کاریگەری و شوێنەوار لەناو دڵیاندا بەجێ بهێڵێ.. تیایاندا بەم شێوە وەڵامی منی دایەوە: سوێند بە خودای گەورە من چاوم بە گریان بوو کاتێك نامەکەتم خوێندەوە.. سوپاست دەکەم کەمنت لەبیر بووە لە پاڕانەوەکانتدا..

کەسێکی تر نووسی و وتی: سوێند بە خودای گەورە ئەی باوکی عەبدول رەحمان نازانم چۆن وەڵامت بدەمەوە! ئەوەندە نەبێ بڵێم خودای گەورە پاداشتت بداتەوە.. سێیەمیان نووسی و وتی: داوا دەکەم خودای گەورە پاڕانەوەت لێ وەربگرێت.. سوێند بە خودای گەورە ئێمەش تۆ

لەیاد ناکەین..لەراستیدا ئێمە ناو بەناو پێویستمان بەوە هەیە کە بە بیری خەڵکی بهێنینەوە کە ئێمە ئەوانمان خۆش دەوێت.. زۆریی سەرقاڵی و بێ دەرفەت بوون لەم دونیایەدا

ئەوان لە بیری ئێمە نابانەوە..

خراپیش نییە ئەگەر ئەم شێوازە بە کورتە نامەی مۆبایل بێت.. دەتوانیت بنووسیت بۆ برادەرەکان و خۆشەویستانت: بۆتان پاڕاوەمەتەوە لەنێوان بانگدان و قامەتکردندا.. یان لەکاتەکانی رۆژی جومعەدا..

ئەگەر نیازت خاوێن بێت ئەمە نابێتە هۆی لەبەرچاو و بیستنی خەڵکی بۆت.. بەڵکو دەبێتە هۆی ئەوەی کە زیاتر تۆ خۆشەویست بیت لەناو موسوڵماناندا.. موحازەرەیەکم دا لە خێوەتگایەکی هاوینیدا لە شاری ((الطائف)).. کە قوتابیان و خوێندکارانی زۆرجار لێ کۆدەبنەوە .. زۆربەی ئەو کەسانەی کە ئامادەی موحازەرەکە بوون.. لەو کەسانە بوون کە چاکەکاروچاکە خوازبوون.. بەڵام ئەو گەنجانەی تر کە بەم شێوە نەبوون ئامادەی موحازەرەکە نەبوون پەیوەست بوونیان بە ئایینەوەکاڵ وکرچ بوو. تەنانەت خۆیان سەرقاڵی یاری کردن خۆ لەسەرقاڵی دان کردبوو لە دەرەوەی تاوڵگاکەدا..

کاتێک موحازەرەکە تەواو بوو.. هەندێک گەنج هاتن بۆ تەوقەکردن لەگەڵم.. لەناویاندا گەنجێکیان تیادابوو پرچی بەشێوەیەکی نامۆ و پانتۆڵێکی کابۆی تەسکی لەبەردابوو.. ئەویش هات و تەوقەی کردو سوپاسی کردم.. منیش سەلامم لێ کرد زۆر بەگەرمیەوە.. سوپاسی ئەوەم کرد بۆ ئامادەبوونی دەستەکانم راوەشاند و پێم وت: رووت لەرووی بانگەوازی کار دەچێت.. ئەویش پێ کەنی و رۆیشت..

لەدوای دوو هەفتە تەلەفۆنێکم بۆ هات وتی: ها نام ناسیت.. ئەی شێخ من ئەو کەسەم کە پێت وتم رووت لەرووی بانگەوازخواز دەچێت.. سوێند بەخوای گەورە دەبێت ببم بە بانگەوازیکار.. لەپاشاندا دەستی بەوە کرد کە هەستی خۆی دەربڕی بەوتنەکەم رووت وەك رووی بانگەواز کارە!..

ئایا نابینی چۆن خەڵکی کاریگەری و شوێنەوار لەسەر دڵیان دەمێنێ بەوەی تۆ وتەی راستیان بۆ دەربڕیت.. خۆشەویستیان پێ رابگەنیت..!

بەڵام پێغەمبەری خودا((ﷺ))دڵەکان بەلای خۆیدا رادەکێشان بە جوانی و بەرزی تەواوی و گەورەیی رەوشتەکانی.. بە تواناو لێهاتوو بوو بۆ ئەوەی خۆشەویستی و رێزی راستی خۆی بۆ ئەوان دەرببرێت..

ئەبوبەکر و عومەر رەزای خوایان لێ بێت گەورەترین و بەرێزترین هاوەڵی پێغەمبەر((ﷺ)) بوون..

هەردەم لە پێشبڕکێی یەکتردابوون بۆ بەدەستهێنانی خێرو چاکەکردن.. هەردەم ئەبوبەکر لەپێش بوو.. ئەگەر عومەر زۆر زوو بهاتایە بۆ نوێژ وا سەیری دەکرد ئەبوبەکر پێش ئەو کەوتووە..

کاتێك خواردنی بە هەژارێك بدایە ئەبوبەکر پێشتر بەم کارەی هەستابوو.. ئەگەر شەونوێژی بکردایە.. ئەبوبەکر لەپێشیەوە بوو..

رۆژێك لە رۆژاندا پێغەمبەر ((ﷺ)) فەرمانی بە هاوەڵانی کرد کە خێر و چاکە بکەن بۆئەوەی ئەو کەلێنە و پێویستییەی ناو موسوڵمانان پڕ بکرێتەوە..ئا لەو کاتەدا عومەری کوڕی خەتتاب ((داراو))هەبوو بوو لە ماڵ و سامان.. بۆیە وتی ئەمڕۆ پێش ئەبوبەکر دەکەوم.. ئەگەر رۆژێك بێت پێش بکەوم تەنها ئەمڕۆیە.. بۆیە عومەر نیوەی ماڵەکەی هێنا بۆ خزمەت پێغەمبەر((ﷺ)).

خستیە پێش پێغەمبەر((ﷺ))ئەبێت پێغەمبەر((ﷺ)) چ وشەیەکی بە عومەر فەرموو بێ کاتێك ماڵ و سامانەکەی بەخشی و خستە بەردەم پێغەمبەر((ﷺ))ر؟ ئایا لە جۆرەکەی پرسیاری کرد زێڕە یان زیو؟

نەخێر.. بەڵکو کاتێك ئەو ماڵە زۆرەی عومەری دی کە بەخشی وشەیەکی فەرمووی((ﷺ)) کە عومەر لێی تێ بگات کە ئەو خۆشەویستە لەلای پێغەمبەر((ﷺ))فەرمووی بە عومەر ئەی چیت بۆماڵ و خێزان و منداڵەکانت بەجێ هێشتووە ئەی عومەر؟.. ئەویش وتی: ئەی پێغەمبەری خودا((ﷺ)).. هەمان ئەوەندەم بۆ ئەوانیش هێشتووەتەوە.. عومەر دادەنیشێ لە خزمەت پێغەمبەردا((ﷺ)) بەخۆشیەکەوە.. چاوەڕوانی ئەبوو بەکر دەکات.. کاتێك ئەبوبەکر دێت بە ماڵ و سامانێکی زۆرەوە خستیە خزمەت پێغەمبەر((ﷺ)). عومەریش لە جێی خۆی راوەستاوە.. بەخشینەکان دەبینێ و گوێبیستی دایەلۆك و قسەو باسەکان دەبێ.. سەیر

ئەکات پێغەمبەر((ﷺ)) پێش ئەوەی سەیری ئەو پێویستیانەی خۆیان بکات بۆ ماڵ و سامان.. پرسیار لە ئەبوبەکر ئەکات: ئەی ئەبوبەکر چیت بۆ خێزان و ماڵ و منداڵت هێشتووەتەوە؟.. بەڵێ پێغەمبەر((ﷺ)) زۆر ئەبوبەکری خۆش ئەویست.. تەنانەت کەس و کاری ئەبوبەکریشی خۆش ئەویست لەبەر خاتری ئەبوبەکر.. حەزی بەوە نییە ئەوان زەرەرو زیان بەخۆیان بگەیەنن یان زیانیان پێ بکات..ئەبوو بەکر وتی: ئەی پێغەمبەری خودا..خوداو پێغەمبەرم بۆ هێشتوونەتەوە..

بەڵام وەکو سەروەت و سامان هەرچیم هەبوو هێناومە.. نیوەیم نەمێناوە.. نە سێیەك و نە چواریەك بەڵکو هەموو ماڵ و سامانەکەم هێناوە..

بۆیە عومەر وتی تەواو.. هەرگیز پێش ئەبوبەکر ناکەومەوە بۆ چاکەکردن نە پێشبڕکێی ئەوم بۆ ئەکرێت هەتا ماوم..

خەڵکی هەستیان ئەکرد کە پێغەمبەر((ﷺ)) ئەوانی خۆش ئەوێت بۆیە ئەوانیش پێغەمبەریان((ﷺ)) خۆش ئەویست..

جارێك نوێژی بۆ کردن.. وەك ئەوەی پەلەی کردبێت لە نوێژەکەیداو کورتر لە نوێژی جاران.. کاتێك نوێژەکە تەواو بوو..

پێغەمبەر((ﷺ))هاوەڵانی خۆی دی سەریان سوڕماوە چۆن ئەم جارە نوێژەکەی کورت تر بوو.. بۆیە فەرمووی((ﷺ)): لەوانەیە ئێوە سەرتان سوڕمابێ لەوەی کە نوێژەکەم کورتتر کردەوە لە جاران؟!.ئەوانیش وتیان: بەڵێ!..

پێغەمبەر((ﷺ)) فەرمووی: من گوێم لە گریانی منداڵێك بوو بۆیە بەزەیی وسۆزم بە دایکدا هاتەوە!.. نوێژەکەم کورت کردەوە..

ئایا نابینیت چۆن خەڵکانی تری خۆش ئەویست..

ئەم خۆشەویستییەی بۆ دەردەبڕین لە کاتی هەڵسوکەوت کردنی لە گەڵیاندا.

تۆ تەنها نیت لەم گەردوونەدا.....

لێهاتوو ییەکانی خۆت ئاشکرا بکە.. هەروەها ڕاشکاو بە و بڵێ: من خۆشم دەوێیت.. دڵشادم بە پێی گەیشتنت.. تۆ زۆر بە بەهاو بەڕێز بۆ لای دڵی من..

Keep nowise	أحفظ الأسماء

ناوەکان بزانەو لەبەریان بکە..

ئەمەش خۆی لەخۆیدا گرنگیدانە بە خەڵکی.. ئای چەندە جوانە کە چاوەڕوانی کەسێک بکەیت لە شوێن و کاتێکی ناچاوەڕوان کراودا.. وەک ئەوەی لەنزیک بەنکێک.. بازار.. لەناو فرۆکەیەک.. یان لە دەعوتکردنێکی گشتیدا.. تۆ پرسیاری ناوەکەی بکەیت لە پاشاندا لە جێگەیەکی تردا.. کە پێی بگەیت بەناوی خۆی بانگی بکەیت سلاوی گەرمی لێ بکەیت.. بێ گومان بەم کارەت – لە دڵیدا جێگەی خۆت دەکەیتەوە–..

کە ناوەکان لەبەر بکەیت ئەمە ڕێزت بۆ زیاد دەکات..

جیاوازییەکی زۆری هەیە لەنێوان مامۆستایەک کەناوی قوتابیان بزانێت لەگەڵ مامۆستایەک کە ناوی قوتابیانی نەزانێت..

کاتێک بە قوتابیەکت دەڵێیت: هەستە ئەی فلان کەس.. چاکترە لەوەی کە بڵێی هەستە..ئەی قوتابی..

هەتا لە تەلەفۆندا.. کامیانت بەلاوە خۆشترە.. کە وەڵامت بداتەوە بڵێ:.. بەڵێ.. یان ئەلوو یان بڵێت:– ئەی کاک فڵان کەس و ناوت بهێنێ بە گەرمی ئەحواڵت بپرسێت..

بێ گومان گوێبیستی ناوی خۆت بیت لە دڵدا دەنگی خۆی دەداتەوە پێش ئەوەی گوێ وەڵامی بداتەوە.واباوە لەپاش موحازەرە گشتیەکاندا خەڵک قەرەباڵغی دروست دەکات بۆ ئەوەی کە خەڵکان تەوقە لەگەڵ یەکتر بکەن.. منیش بەردەوام سوور بووم لەسەر وتنەوەی وشەی: ناوی تۆی بەرێز چیە؟

یاخود بەخێربێیت ئەم برایەم کێیە؟..

ئەمم دووبارە دەکردەوە بۆ هەر کەسێك کە تەوقەم لەگەڵ بکردایە وەك گرنگی پێدان بێت بۆی. هەموویان زۆر بە خۆشحاڵییەوە وەڵامیان دەدایەوەو دەیانوت: برات فڵان کەسە..

ئەوەم دێتەوە یاد ڕۆژێك لەدوای ئەوەی خەڵکێکی زۆر بەخێرهاتن و خودا حافیزییان لێ کردم و چوون.. کەسێکیان گەڕایەوە بۆ پرسیارکردن.. هەر کە هاتەوە بۆ لام منیش پێم وت: خودا بە خێرت بهێنێتەوە کاك خالید..بەم وتەیە زۆر دڵخۆش بوو وتی: ماشاءالله!! ناویشم دەزانیت!! خەڵکی بەگشتی خۆش و حەزیان بەوەیە کە بانگیان لێوە بکرێت بەناوی خۆیان..

ئەوەی کە ئاشکرایە فەرمانبەری عەسکەری تکتێك کە پێناسەی ئەوی تیادا لەسەر سنگیانە لە جێگەیـەکی سـەربازگەیی موحازەرەیەکمـدا.. قـەرەباڵغی درووسـت بـوو لـە هاتنیـان بـۆ بەخێرهاتنی من لەپاش موحازەرەکەدا..

کەسێکیان لێم نزیك دەبووەوە و دووبارە دوور دەکەوتەوە.. وەك ئـەوەی بیـەوێ بـەخێرهاتن و سـەلامم لێ بکـات بـەلام لـە بـەر قەرەباڵغییەکـە شـەرمی دەکـرد کـە خـەڵکانی تـر نارەحـەت بکات..منیش رووم وەرگێڕا و سەیری ناوەکەیم کرد..

دەستم بۆ درێژ کرد و وتم: بەخێربێیت فڵان کەس!! یەکسەر ڕەنگی گۆڕاو سەری سوڕما..

ئەویش دەستی درێژ کرد بۆ تەوقەکردن و پێکەنی وتـی: ها!! چۆن ناوی منت زانـی؟منیش وتم: برام ئەو کەسانەی کە خۆشمان دەوێن ئەبێت ناویان بزانین.. ئـەم کارە کاریگـەری زۆری هەبوو لەسەری.. کەسانێکی زۆریش ئەمە دەزانن و ئاواتە خوازن کە زۆربەی ناوەکانیـان بۆ لەبەر بکرایە..

بەلام هۆکارەکانی لەبەرنەکردنی ناوەکان یان لەبیرچوونەوەی ناوەکان زۆرن..

لەوانە.. گرنگی نەدان بەو کەسانەی کە بەرامبەرییان لەگەڵ دەکەیت..

لەوانـە.. سـەرقاڵبوون لـە کـاتی خۆناساندنەکەدا و وردنەبوونـەوە لـەکاتی گوێبیسـت بـوونی ناوەکە..

لەوانە.. هەڵوێستی تۆ بۆ کەسی بەرامبەر بوو..

وەك ئەوەی گومانت وا بێت کە جارێکی تـر بەرامبـەری لەگـەڵ ناکەیتـەوە.. بۆیـە لـە دەروونی خۆیدا دەڵێت: هیچ پێویست ناکات ناوەکەی لەبەر بکەیت..

یان لەوانەیە مرۆڤێکی سادە بێت کەجێی گرنگی دانی تۆ نەبێت..

یان کاتێك ناوەکەی دەمێنێت تۆ بەباشی گوێت لە ناوەکە نەبووە پێشت شەرمە دووبارە داوای ناوەکەی لێ بکەیتەوە.. ئەمانە کۆمەڵە هۆکارێك بوون کە وا لە خەڵکی دەکات ناوەکان لەبەر نەکات..

بەڵام چارەسەری بۆ لەبەرکردنی ناوەکان.. چەند هۆکارو رێگەیەکی هەیە..لە وانە:

١. - قەناعەت بۆ خۆ دروست کردن بە گرنگی ئەو ناوە.
٢. - هەست بکەیت تۆ بە گوێبیستبوونت لە دوای چەند خولەکێکی تر پێویستت پێ دەبێ و پرسیاری لێ دەکەیت..
٣. - گرنگی و تەرکیز بکەیتە سەر رووی کابرا کاتێك گوێ بیستی قسەی دەبی و ناوەکەی خۆیت پێ دەڵێ..
٤. -مەوڵ بدە جوان و رێك و پێك بە وردی دیقەت بدەیتە کەسی بەرامبەر.
٥. = سروشتی قسەکانی بزانیت خەندە بە روویەوە بکەیت بۆئەوەی لەمێشك و هزرت جێی خۆی بکاتەوە کەواتە..
٦. = لەکاتی قسەکردنت لەگەڵی بۆ چەند جارێك بەناوی خۆیەوە بانگی لێوە بکە.. وەك ئەوە بڵێ راستەکەی کاك فلان کەس..؟ گوێم لێ بووە کاك فلان..؟ تۆ لەگەڵمی ئەی فلان کەس..؟ چەند جارێك دووبارە و سێ بارەی بکەرەوە..ئەمە زۆر گرنگە..

ئەگەر تۆ لە گەڵم بە وردی بیر بکەیتەوە ئەوا خودای گەورە زۆر جارێك ناوی پێغەمبەرەکان بەناوی خۆیانەوە بانگیان لێ دەکات..

ئەمەش بۆئەوەیە ئێمە فێری ئەوە بکات ناوەکان فێربین وەك ئەم شوێنانە ((یا ابراهیم اعرض عن هذا))

واتە: ((ئەی ابراهیم تۆ پشت لەم بەرەڤانی کردنەت بکە بۆ قەومی لووت.. فەرمانی خودایە ئەبێت لەناوبچن.((یا نوح انه لیس من اهلك))سورە هود..

واتە: ((ئەی نووح ئەوە لە کوڕی تۆ نییە کاتێك پاڕانەوەی کرد خودای گەورە کوڕەکەی رزگار بکات چونکە خودای گەورە لەوەوپێش سۆزی دابوو کە کەسانی ئەو رزگار بکات کەسانی ئەو مەبەست پێی موسوڵمانان بوو.. نەك مەبەست پێی منداڵەکانی بێت..

بە کورتی ..

هەستم بیزوێنە کە تۆ گرنگیم پێ دەدەیت بەوەی ناوەکەم لە بەر بکەیت.. بەو ناوەم بانگم بکەیت.. بۆ ئەوەی تۆم خۆش دەوێ.

Becaceful and strict to become good behavior person	إنتبه وكن مدققا لحسن أخلاقهم

ئاگادار بە.. دیقەت و وردبینی تۆ تەنها بۆ لایەنی جوانی و چاکی و باشی بێت..

هەندێك لە خەڵکی زۆر بەگەرمی و حەماسەوە تێبینی و دیقەت دەدات.. تەنانەت کاتێك نابێ بێ دەنگ بێ لە تێبینییەکانی و دەربڕینیشیان.. بەڵام لەدێر زەمانەوە وتراوە ((الشيء اذا زاد عن حده.. انقلب الى ضده.. ومن تعجل الشيء قبل اوانه.. عوقب بحرمانه.. واتە هەر شتێك لە سنووری شیاوی خۆی زیادەڕەوی بکات.. ئەوا دەگۆڕێت بۆ پێچەوانەی خۆی.. هەر شتێکیش پەلەی لێ بکرێت.. سزا دەدرێت بەوەی بێ بەش دەبێ پێی..

دەسا بۆیە هەردەم تۆ تێبینی شتە جوان و دڵ خۆشکارەکانی بخەروو.. ئەوەی کە دڵی خەڵکی پێ خۆش دەبێ کاتێك دەبینێ.. چاوەڕوانی پیا هەڵدان بکات.. هەڵ دەپەڕێ بۆ گوێبیستنی لە باس لە سەرسام بوونی بەرامبەر بکات بۆی بەڵام شتەکانی تر کە خەڵك شەرمی بە بینینی بێت.. یان شەرم بکات لەوەی دیقەت و تێبینی خۆی بکات ئەمە پێویستە تۆ خۆی لە ئاستی بە کوێر بزانیت..

بۆ نموونە: کاتێك دەچیتە ماڵی برادەرێکەوە وا دەبینی کورسییەکان کۆنن ئاگامان لە وەبێ خۆت نەکەیت بە کەسێك لەو کەسانە کە زۆر بارگران بکات دەست بکەیت بە تێبینی دەربڕین لە کاتێکا هیچ داوای ئەوەی لێنەکردوویت تێبینی خۆتیان بۆ دەربڕیت..ئاکات لەوە بێت زمانت زیادە ڕەوی نەکات ئەوە بڵێیت: بۆچی کورسییەکان ناگۆڕیت؟

گلۆپەکان ناو سوورییاکان نیوە یان لە ئیش کەوتوون..!! رۆنی چەورکردنی دەرگاکان کۆنەو.. بۆچی چەوری ناکەیتەوە بە رەنگی تازەتر و نوێتر!!..برام کەس داوای پێشنیاری لێ نەکردوویت.. نە تۆش ئەندازیاری دیکۆری و کابرا رێکەوتبێ کە سوود لە بۆچوونەکانت وەربگرێت.. بەبێ دەنگی بمێنەرەوە.. لەوانەیە نەتوانێ بیگۆڕێ.. لەوانەیە کارەساتێك بێ

پاردیی لێ بەسەرهاتبێ.. لەوانەیە..و.. هیچ شتێك لەوە قورس و گرانتر نییە لەسەر خەڵکی کە تۆ بیانخەیتە ئەمری واقیعەوە بەوەی تۆ سەرنج بدەیت لەوەی ئەوان شەرم دەکەن کەتۆ سەرنجی بۆ بدەیت.. لەپاشاندا تۆ باسی لێوە بکەیت دەست رەخنە گرتنەکانی خۆت بکەیت..بەهەمان شێوە وەك ئەمەیە.. ئەگەر جل و پۆشاکی لەبەری کۆن بوو.. یان فێنککەرەوەی ماشێنەکەی شکاو بوو.. تەنها خێر بڵێ یان هەر بێ دەنگ بە..

چیرۆکێك دەگێڕنەوە کابرایەك بە میوانی دەچێتە ماڵی برادەرەکی خاوەن ماڵیش هەندێك نانو زەیت دەخاتە پێش میوانەکەی بەڵام میوانەکەی دەڵێت: خۆزگە زەعتەریشی(جۆرە خواردنێکی تایبەتییە) لە گەڵ بووایە.. کابرای خاوەن ماڵ بە خێزانەکەی دەڵێت: زەعتەرمان هەیە؟ ئەویش ئەڵێت: نەخێر..

کابرا خاوەن ماڵ دەچێتە دەرەوە بەڵام مەسینەیەکی مسی دەبێت دەیکات بە رەهن هەتا پارەی زەعتەرەکە بۆ کابرای دوکاندار دەهێنێتەوە.. لە پاشاندا پێشکەش بە کابرای میوانی دەکات.. ئەویش دەست بە خواردنی دەکات.. کاتێك تێر دەبێ کابرای میوان دەڵێت سوپاس بۆ ئەو خودایەی کەرۆزی داین لە خواردن و خواردنەوە و قەناعەتی پێ هێناین بەوەی کە رازی بن بە بەشی خودا بۆمان.. کابرای خاوەن ماڵ دەڵێت: ئەگەر رازی بوویتایە بە بەشی خودا من مەسینە مسەکەم بە رەهن نەدەچوو بۆ پەیدا کردنی زەعتەر بۆ تۆ!!..

بە هەمان شێوە کابرایەك دەچێتە سەردانی نەخۆشێك لەوێ واسەیر دەکات کابرا رەنگی زەرد هەڵگەڕاوە هەندێك لەلای دادەنیشێ و پرسیاری نەخۆشییەکەی لێ دەکات؟.. نەخۆشەکەش دەڵێت فلان نەخۆشییە.. نەخۆشییەکی ترسناکی بۆ باس دەکات..کابرای هاتوو بۆ لای نەخۆش: ئا ئا ئەم نەخۆشییە تووشی فلان کەسی برادەرم بووە پێی مرد..

کابرایەکی تری هەڤاڵم تووشی ئەم نەخۆشییە بوو تووشی شەلەلی کرد هەتا وەفاتی پێکرد.. تووشی فلان کەسی دراوسێی ماڵی مێردی خوشکم بوو.. هەتا نەیکوشت وازی لێ نەهێنا..نەخۆشەکەش خەریکە پیایدا دەتەقێتەوە..

کابرای سەردانیکاربۆ لای نەخۆش هەڵ دەستێ بڕوات بە نەخۆشەکە دەڵێت:- ها.. هیچ شتێکت نییە پێم بڵێیت وبۆت بەجێبهێنم..؟نەخۆشەکە دەڵێت: بەڵێ.. ئەگەر لێرە دەرچووی مەگەڕێوە بۆ لام.... ئەگەر سەردانی نەخۆشت کرد باسی مردووەکانی لە لا مەکە.ئامۆژگاری: کاتێك دەچێتە لای نەخۆشێك. وا سەیر دەکەیت رووی زەرد هەڵگەڕاوە... هەر چاوی

قووڵ بوو.. پێستی وشك بووەتەوە.. ئەڵێیت ئاخ..ئۆف.. بۆیە سەرم سوڕ دەمێنێ ئایا تۆ پزیشکی؟ خێر بڵێ یان بێ دەنگ بە.

دەڵێن: ئافرەتێکی پیرەژن نەخۆش دەبێ.. لە دەستە خوشکێکی دەیەوێت بچێت بۆ لای.. هەندێك منداڵی دەبێت داوایان لێ دەکات کە بیگەیەننە لای نەخۆشەکەی دەستە خوشکی.. بەڵام ئەوان هەریەکە و پاساوێك دەهێننەوە بۆ دەرفەت نەبوونیان.. هەتا منداڵێکیانی رازی دەبێ.. ئەویش بە ماشێنەکەی خۆی دەیبات بۆ لای نەخۆشەکە..

کاتێك دەگەنە ماڵی پیرەژنە نەخۆشەکە.. کوڕەکەی چاوەڕوانیەتی لەناو سەیارەکەدا..

دایکەکە دەچێتە لای پیرەژنە نەخۆشەکە وا سەیر دەکات نەخۆشی تەنگی پێ هەڵ چنیوە ئەویش سەلامی لێکرد و دوعاو پاڕانەوەی بۆ کرد، کاتێك هەستا بچێتەوە دەرێ تێپەڕ دەبێت بەلای هەندێك کچی نەخۆشەکەدا ئەوانیش وا دەگرین بۆ دایکیان..

ئەویش بە هەموو هۆشێکی خۆیەوە وتی: من لێرە بەدواوە پێم ناکرێت بێم بۆ سەردانتان.. ئەوە دایکتان زۆر نەخۆشە وا هەست دەکەم ئەو دەمرێت..

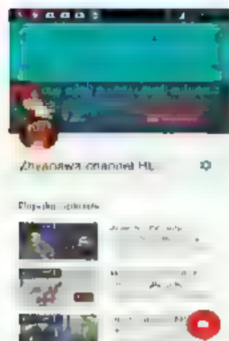
خودا خێری ئێوە بنووسێت لە ئێستاوە..!!

ئەی هۆشمەند.. ئاگاداری ورد بینی و دەربڕینت بە... با تەنها بۆ شتە دڵخۆش کارەکان بێت..نەك تێبینی و دیقەت و دەربڕینت بۆ شتێك بێت کە دڵی خەڵکی نیگەران و کەسار و ناخۆش بکات..

گرفتێك..

ئەگەر چارت ناچار بوو بۆ ئەوەی تێبینی بکەیت و وردبیتەوە لە شتێکی خراپ.. وەك ئەوەی پۆشاکەکەی کەسی بەرامبەر پیسی پێوە بوو.. یان بۆنێکی ناخۆشی لێوە دەهات.. بەرێکو پێکی و جوانی ئاگاداری بکەوە.. نەرم بە و زیرەك بە

چاودێریی لایەنی دەروونی بکە بە ووردی دەروونی بڕیندار نەکەیت گرفتەکەش چارەسەر بکەیت....

لا تتدخل فيما يعنيك	Own youp basins

خۆت هەڵمەقورتێنە لە هیچ شتێك کە پەیوەندیی بە تۆوە نەبێت..

پێغەمبەر((ﷺ))دەفەرموێت:((من حسن اسلام المرء ترکه مالا یعنیه..))

واتە: ((لە جوانیی موسوڵمانبوونی مرۆڤە کە خۆی هەڵنەقورتێنێتە هیچ شتێك کە پەیوەندیی بە ئەوەوە نەبێت..)).

چەند جوانە ئەم وشەیە تۆ گوێت لێ بێ لە دەم و زمانێکی پاك و خاوێن بێتە دەرێ.. دەم و زمانی پێغەمبەر ((ﷺ))بەڵێ ڕاستە واز لە هەر شتێك بهێنێ کە پەیوەندی بە ئەوەوە نەبێت..

ئای چەندە ڕەزاگرانن ئەو کەسانەی کە ئیزعاجت دەکەن بەوەی خۆیان هەڵنەقورتێنن لەو کاروبارەی کە پەیوەندی بە ئەوانەوە نەبێت.. سەرقاڵت دەکات کاتێك کاتژمێرەکەت دەبینێ.. بە چەندت کڕیوە..

تۆش دەڵێی: بە دیاری بۆم هاتووە..

دەڵێت: !! لەکێ وە؟

وەڵام دەدەیتەوە: لەبرادەرێکمەوە..

دەڵێت: برادەرەکەت لە زانکۆوە یان لە گەڕەکەکەتان.. ئەی لەکێ وە؟!

تۆیش دەڵێیت.. ئاخ ئاخ برادەرێکم لە زانکۆ و تەواو..
کابراش دەڵێت: باشە.. بەڵام بە بۆنەی چییەوە؟! تۆیش دەڵێت ئاخ.. واتا بە بۆنەی ڕۆژانی زانکۆوە..دەڵێت: بە بۆنەی چییەوە؟!! هۆی چی بوو؟!! یان تۆ لە گەشتێك بوویت.. یان هەر شتێکی تر..ئا ئا..

هەر بەردەوام دەبێت لە پرسیارکردن بۆ پرسیارکردن لەسەر شتێکی بێ بەها..!!
سوێندت دەدەم بەخودای گەورە ئایا دەروونت داوای ئەوەت لێ ناکات کە هاوارت لێ بەرز ببێتەوە:

نەخێر ئا ئاخ خۆت هەڵمەقورتێنە!!.. لەوانەیە بۆ خراپتر بڕوات ئەگەر لەناو کۆڕێکی خەڵکانی زۆردا بێت ئەم پرسیارانەی لەتۆ ببێتە هۆی ئەوەی شەرمەزارت بکات..
لە شوێنێك دانیشتبووین لەگەڵ هەندێك برادەردا.. زەنگی مۆبایلی کەسێکمان لێی دا.. کە نزیك من دانیشتبوو وەڵامی دایەوە و وتی:
بەڵێ؟..خێزانەکەی پێی وت ئەوە تۆ لە کوێیت هەی گوێ درێژ؟! دەنگی ئافرەتەکە بەرزبوو هەتا من گوێم لە کێشەوگرفتەکەیان بوو.ئەویش وتی من باشم خودای گەورە تۆش بپارێزێ!!!
وا دیار بوو کە لەوەوپێش سۆزی ئەوەی پێ دابوو کە لە دوای مەغریب بچنە جێگایەك ئەویش بەهۆی ئێمەوە سەرقاڵ بوو بێت..

خێزانەکەی تووڕەبوو: خودا تۆ نەپارێزێ.. تۆ خۆشحاڵی لەگەڵ برادەرەکانت منیش چاوەڕوانم سوێند بەخودا تۆ وەك گامێش وایت پیاوەکەی وتی: خودا لێت رازی بێت.. لە دوای بانگی عیشا دێمەوە..هەستم کرد قسەی پیاوەکە لەگەڵ قسەی خێزانەکەی یەکی نەدەگرت..

بۆیە دەرکەوت ئەم شتە دەکات بۆئەوەی خۆی شەرمەزار نەکات.. قسەکردنی تەلەفۆنەکەیان تەواو بوو.. منیش ئاوڕم دەدایەوە بۆ لای کەسانی ئامادەبووان بەداڵغەم دا هات کە کەسێکیان پرسیاری لێدەکەن؟ کێ قسەی لەگەڵ کردیت؟ چی دەویست لێت؟ ئەی بۆچی رەنگت گۆڕا لەدوای قسەکردنەکە؟!! بەڵام خودای گەورە رەحمی پێ کرد کە هیچ کەسێك خۆی هەڵ نە قورتاند..

هەروەك ئەوەیە سەردانی نەخۆشێکت کرد.. پرسیاری نەخۆشییەکەیت لێ کرد.. ئەویش بە گشتی وەڵامی دایتەوە! سوپاس بۆ خودا.. شتێکی ئاسانە.. نەخۆشیەکی بچووك و تەواو.. یان هەر وشەیەکی تر لەو بارەیەوە یان بێجگە لەم وشەو دەربڕینانە کە هیچ وەڵامێکی

کردن لەگەڵی! ببورە.. واتە نەخۆشییەکەت چیە؟ زیاتر روونی کەرەوە..!! مەبەستت چییە..!! بێجگە لەم جۆرە پرسیارانەش..جێی سەر سوڕمانە چ پێویست دەکات لەوە زیاتر شەرمەزاری بکەیت..؟لە جوانیی ئیسلامبوونی مرۆڤەکە وازبهێنێ لە وەی کە پەیوەندی بە ئەوەوە نەبێت.. واتە.. تۆ چاوەڕوانی ئەوە دەکەیت پێت بڵێت من تووشی نەخۆشی "بواسیر"-مایسیری- بووم.. یان تووشی هەر نەخۆشییەکی تر بە جۆرێك لە برینەکان لە ..یان..

ئەو کات تۆیش شەرمەزاری مەکە بە لێکۆڵینەوەو وردەکاری ڕاشکاوانە نادات بەدەستەوە..

ماوەم وەڵامدانەوەکەی بە گشتی بوو هیچ پێویست ناکات لەسەری درێژی بکەیتەوە لە گەڵی.. مەبستم ئەوە نیە پرسیار لە حاڵی نەخۆشییەکەی نەکەیت؟ بەڵکو وردەکاری نەبێت لە پرسیارەکانی تۆدا..بەهەمان شێوە کەسێك بانگی قوتابییەك دەکات لەناو ئەو هەموو قوتابیانەدا و لە جێگەیەکی گشتیدا.. پرسیاری لێ دەکات بە دەنگێکی بەرزەوە: ها ئەحمەد.. سەرکەوتوو بوویت؟.. دەڵێت بەڵێ.. لێی دەپرسی پلەکانت چەند بوو؟ چەندەم ناوبووی؟ ئەگەر راست بکات بە گرنگیپێدانی بە تەنهایی لێی دەپرسێت.. لە پاشاندا ئەو کات هیچ پێویستی بەوە نەدەکرد بە ئەم وردەکاریە لێی.. لەسەدا چەند بوو.. ئەی بۆچی لەوەوپێش لێی نەپرسی..

بۆچی وەرنەگیرای لە زانکۆ.. ئەگەر تۆ ئامادەبووایە بۆ یارمەتیدانی کەمێك لەگەڵی دەوەستا و قسە بە تاك و تەنهایی هەردووکیان قسەو باسی لەگەڵ دەکرد.. بەڵام بۆ بڵاوکردنەوەی شەرمەزاری لەناو خەڵکیدایە..

نەخێر پێغەمبەر((ﷺ))فەرمووی "لە جوانی ئیسلامبوونی مرۆڤە کەواز لە هەر شتێك بهێنی پەیوەندی بە ئەوەوە نەبێت.."بەڵام ئاگاداربە!! ئەم قسەو باسەمان زیاد لە سنووری قەبارەی خۆی پێ مەدە.. پێش ماوەیەك پێش ئێستا بەکاروانی چووم بۆ شاری مەدینە. سەرقاڵی هەندێك موحازەرات بووم.. رێکەوتم لەگەڵ گەنجێکی چاکدا کە هەردوو کوڕم عەبدول رەحمان و ئیبراهیم ببات بۆ جێگەی قورئان لەبەرکردنەکەیان یان جێگەی بەرێبردنی کاتی هاوین.. لە دوای بانگی عیشا بیان هێنێتەوە بۆ لای خۆم.. عەبدول رەحمانی کوڕم لە تەمەنی دە ساڵیدایە..

لەوە ترسام کە ئەو گەنجە وەك ئەوەی زیادە حەزێك بێت بۆ زانین.. کە هیچ پێویست نەبێت.. وەك ئەوەی لێی بپرسێت.. ناوی دایکت چییە؟ چەند برات هەیە؟

ماڵتان لە کوێیە چەندت پارە پێ دەدات لە ڕۆژانەی خۆتدا؟..بۆیە عەبدول ڕەحمانم ئاگادار کردەوە ئەگەر هەر پرسیارێکی لێکردی کە گونجاونەبوو پێی بڵێ پێغەمبەر((ﷺ)) فەرموویەتی "لە جوانیی ئیسلامبوونی مرۆڤە کە خۆی هەڵ نەقورتێنێ لە هیچ شتێك کە پەیوەندیی بە ئەوەوە نەبێت))..

عەبدولڕەحمان و براکەی سواری سەیارەکە بوون لەگەڵ ئەو گەنجەی کە ئامادەم کرد بوو بۆ ئەم کارە..

عەبدول ڕەحمان لە ئامادە باشیدا بوو..

گەنجەکە وەك دڵ نەوایی کردنەوە بە عەبدول ڕەحمانی وت: خودا بە خێرت بهێنێ.. عەبدول ڕەحمان زۆر بە دڵنیاییەکەوە وەڵامی دایەوە خودا تۆیش بەخێر بهێنێ..

گەنجەکە دەیەوێ جەوەکە(باروودۆخەکە) بۆ خۆی خۆش بکات..

وتی باوکت ئەمڕۆ موحازەرەی هەیە؟!

عەبدولڕەحمان هەوڵی دا فەرموودەکە بهێنێتەوە یادی خۆی بەڵام بۆی نەهات بۆیە وتی:

((خۆت هەڵ مەقورتێنە لە ئیشێك کە پەیوەندیی بە تۆوە نەبێ!!))..

گەنجەکە وتی: نا هیچ مەبەستێکم نەبوو.. تەنها ئەوە نەبێت کە ئامادەی موحازەرەکەی بم و سوود وەرگرم..عەبدولڕەحمان گومانی وابوو کە گەنجەکە ئەیەوێت قسەی پێ دەربهێنێ: بۆیە هەمان قسەی خۆی دووبارە کردەوە خۆت هەڵ مەقورتێنە لە شتێك کە پەیوەندی بە تۆوە نەبێت..

گەنجەکە دەیوت: ببورە عەبدول ڕەحمان مەبەستم..

عەبدول ڕەحمانی منداڵیش هەر دەیوت :((نا نا نا خۆت هەڵ مەقورتێنە لەوەی کە پەیوەندی بە تۆوە نییە!!)).

ئا بەم شێوەیە بوو هەتا گەڕانەوە..!!

ئەم هەواڵەی پێ دام عەبدول ڕەحمان وەك شانازی بەخۆیەوە بکات..

منیش لەگەڵی پێ دەکەنیم بۆ جارێکیتر فەرموودەکەم تێ گەیاندەوە..

وەرشەی کارکردن..

هەوڵدان لە گەڵ دەروونی خۆتدا لە سەر ئەوەی ڕزگار بێت کە خۆت هەڵقورتێنی لە کاروباری خەڵکانی تر..

لە سەرەتاوە زۆر خۆشە.. بەڵام لە دوایی و دوور ئەنجامدا زیانە و مرۆڤ لە سەری رادێت..

چۆن هەڵسوکەوت دەکەیت لە گەڵ ئەو کەسانەی کە خۆیان هەڵدەقورتێننە کاروبارت؟..

جاری وا دەبێت برادەرێك لە برادەرانت مۆبایلەکەت وەردەگرێت سەیر دەکات کەبۆت هاتووە..

برادەرێکم دەعوات کرابوو.. لە ماڵی قازی یەکدا.. هەر کەس لەو ماڵە بوو پیاو ماقووڵ بوو ..ناو دار بوو لە رووییەکەوە..

برادەرەکەیشم لەگەڵیان دانیشت و قسەی لەگەڵ گۆڕینەوە.. ئامێری مۆبلایلەکەی قورس بوو.. بۆیە لە گیرفانی دەری هێنا و خستییە سەر مێزەکەی لە پەنای خۆیدا..

کابرایەکی ماقووڵیش کە لە پاڵیدا بوو قسەی لەگەڵ دەکرد دەستی بە مۆبایلەکەیەوە گرت سەیری کرد.. کاتێك سەیری کرد رووی گۆڕاو.. لەجێی خۆی دایناوە..

کابرای برادەرم پێکەنینێکی خۆی خواردەوەو شاردییەوە کاتێك هاتینە دەرێ من ئەو برادەرەم بەیەکەوە سواری یەك سەیارە بووین.. کە ئامێرەکەی لەپاڵی خۆی دانا.. منیش ئامێرەکەم هەڵگرت وەك چۆن کابرا ماقووڵەکە ئامێرەکەی هەڵگرت کاتێك روانیم بۆ شاشەکەی دەستم کرد بە پێکەنین.. بەڵکو زۆر پێکەنیم.. دەزانی بۆچی؟..چونکە لە نەریتی خەڵکانی موسوڵمان دەنووسن یادی خودا بکە.. یان هەر شتێك لەو بابەتەوە بەڵام ئەو برادەرەم نووسیبووی ئامێرەکە بگێڕەوە بۆ جێگەی خۆی ئەی کەسی خۆ هەڵقورتێنەر!..

زۆرن ئەو کەسانەی کە خۆیان هەڵ دەقورتێنن لە کاروباری خەڵکانی تردا.. زۆر بەلایەوە سروشتییە کاتێك سوار دەبیّ لەگەڵت بۆ سەیارەکەت دەرگای چەکمەچەکە بکاتەوە بزانێت چی تیایە..!!ئافرەتێك بەلاییەو ئاساییە کە جانتای دەست ئافرەتێکی تری هاوەڵی بکاتەوە سەیری شتەکانی ناوەوەی بکات.. جاری واش دەبیّ کابرا لێت دەپرسیّ لە کویّ بووی؟ تۆیش دەڵێی: تۆزێك لە مالّ دەرچووم، ئەویش دووبارە دەڵێت: لە کویّ..؟ کێت لەگەڵ بوو؟ ر کەسانێکی زۆر هەن کە تێکەڵیان دەبین ئەمەیە هەڵسوکوتیان و بەم شێوەیەن لە گەڵمان..

ئەی ئێمە چۆن هەڵسوکەوت لەگەڵ ئەوان بکەین؟

گرنگترین شت ئەوەیە تۆ لەخۆتی زویر نەکەیت..هەوڵی ئەوە بدە کە تووشی کێشەو پێشە نەبیتەوە لەگەڵی..هەوڵی ئەوە بدە کەست لیّ زویر نەبێت.. زیرەك بە لەخۆ دەرباز کردنت لەم جۆرە هەڵوێستانەدا.. بەبیّ ئەوەی هیچ شتێك لەنێوان تۆو برادەرەکانتا روو بدات.. ئاسانکاری لەوە مەکە کە خەڵکی بە دوژمنی خۆت بکەیت یان هاوەڵانت لەدەست بچن.. بە هەر هۆیەکەوە بێت.

لە چاکترین شێوازی هەڵسوکەوت کردنە لەگەڵ ئەو کەسانە کە خۆیان هەڵ ئەقورتێنن لە ئیش و کارتا وەلاّم دانەوەی پرسیارەکەی بە پرسیار بکە.. یان باسەکە بگۆڕە بۆ ئەوەی پرسیاری یەکەمی لە بیر بچێتەوە.. ئەگەر پرسیاری لیّکردی مانگانە چەند وەردەگریت؟

تۆیش پێی بڵێ: ((بەلاّم بە خەندەو پێکەنینەوە))بۆ ئایا فەرمانبەرییەکی باشترت بۆ دۆزیومەتەوە؟..ئەویش دەڵێت: نەخێر.. بەلاّم دەمەویّ بزانم..

بڵیّ: مووچەخۆری لەم رۆژگارەدا بووەتە کێشەو پێشە. وا دیارە بەهۆی گرانبوونی نرخەکانی نەوت!!ئەویش دەڵێت: تۆچیت بەسەریەوەیە؟ تۆش بڵێ: نەوت کۆنترۆڵی بازاری لە دەستدایە...

ئایا هەست ناکەیت جەنگەکان لەپێناو پترۆڵدا بەرپا دەبنن..؟ ئەویش دەڵێت : ئەمە راستنیە.. جەنگەکان هۆکاری تری خۆیان هەیە..

جیهانی ئەمرۆمان هەموو پڕ لە جەنگە.. وە..پرسیاری یەکەمی لەبیر چوویەوە..

(ها چۆنە بۆچوونت؟ ئایا خۆت دەربازنەکرد بەزیرەکانە لە هەڵوێستەکەدا؟..

بەهەمان شێوە ئەگەر پرسیاری کاروانی کردنەکەی لیّ کردی..تۆیش پرسیاری لێبکەرەوە: بۆچی؟ تۆ هاوەڵیم دەکەیت؟..دەڵێت نەخێر: نازانم "بەلاّم پێم بڵێ.. تۆیش بڵێ: ئەگەر کاروانیت لەگەڵ کردم.. ئەوە کرێی رێگە لەسەر تۆیە..ئەوکات دەچێتە باسی کریّ و کرێکرانی

باسی یەکەمی لەبیر دەچێتەوە.. ئا بەم شێوەیە ئێمە دەتوانین دەرباز بین لەم جۆرە هەڵوێستانە بەبێ ئەوەی هیچ کێشەو بێشەیەک رووبدات لە نێوان ئێمەو خەڵکانی تردا..

هەڵوێستێک..

ئەگەر تووڕە بووی بە کەسێك خۆی لێ هەڵدەقورتاندی... تۆ لە ئەو باشتر و چاکتر بە. بە رێکو پێکی خۆت دەرباز بکە بەبێ ئەوەی هەستی بریندار بکەیت...

Do not f0llow critics K	لاتكن نقادا

رەخنەگر مەبە..!!

کابرایەك لەگەڵ برادەرێکی خۆی سواری سەیارەی برادەرەکەی بوو.. بە قسە وتی: ئای چەندە کۆنە ئەم سەیارەیە!! کاتێك چووەماڵیان.. شت وەمەکی ناوماڵی دی وتی: ئۆووە..!! چەندە لەمێژە ئەم شت وەمەکانەت نەگۆڕیوە؟! کاتێك منداڵەکانی بینی وتی: ماشاءالله جوانن..

بەڵام جلی جوانیان لەبەر دانیە!!کاتێك خێزانی برادەرەکەی خواردنی بۆ هێنا.. ((پێشکەش کرد..)) ئەو ماوە زۆرەی لە مەتبەخدا وەستاوە بۆ درووستکردنی خواردن بۆ ئەو کابرایە.. کاتێك ئەو جۆرەها خواردنە خرایە بەردەستی وتی: یا ئەڵلا بۆچی برنجت لێناوە؟ ئۆووف.. خوێی کەمە!من حەزم لەم جۆرە خواردنە نەبوو!!چووە ناو دووکانی میوە فرۆشێك ..

وا سەیر دەکات دووکانەکە هەموو جۆرە میوەیەکی تیادایە.

وتی:: مانجۆت هەیە؟

دوکاندار: نەخێر .. رەخنەی پووچ:ئەممەت نیە لە هاویندا..؟

وتی: کاڵەکت هەیە؟ دووکاندار: نەخێر. کابرا تووڕە بوو و رەنگی گۆڕا وتی: هیچت نییە.. ئەی بۆچی دووکان دەکەیتەوە! لە دووکان دەرچوو..

ئەوەی لەبیر چوو لە دووکانەکەدا زیاتر لە دەیەها جۆر میوەی تیادایە..

بەڵێ.. هەندێك لە خەڵکی بەس ئیزعاجت دەکەن بە ئەو هەموو رەخنەگرتنانەی..

بەهیچ شێوەیەك دانانێت بە جوانی و رێکو پێکیدا.. لەو خواردنە بەتام و چێژانە هیچ نابینێت تەنها ئەوەندە نەبێت لەوەی کە موویەك کەوتووە ناو خواردنەکەوە.. لەو کراسە جوان و خاوێنە تەنها جێی نوکی حیبرەکە دەبینێ کەیەك تۆز شوێنەوارێکی کەمی بەجێ هێشتووە..

لە پەرتووکێکی بەسووددا تەنها هەڵەی چاپەمەنی لێ دەخوێنێتەوە، کە روویداوە..

هیچ کەس لەدەستی دەرناچێت بۆ رەخنەگرتن.. هەردەم وا خەریکی تێبینییەکان و دەربڕینی ئامۆژگاری یەکانیەتی.. وردەکاری دەکات لەسەرگەورە و بچووك..

کابرایەك دەناسم زۆر برادەرایەتی و هاوەڵییم کردووە لە رۆژانی زانکۆدا و رۆژانی تری ناوەندی و دواناوەندیدا.. هەتا ئێستا دۆستایەتی و برادەرایەتیی ئێمە بەردەوامە.. بەلام هەرگیز نەم بینیوە مەدح و سەنای هیچ شتێك بکات..

پرسیاری پەرتووکێکی خۆمم لێکرد کە خەڵکی زۆر باسیان لێوەکرد هەزارەهای لێ چاپ کراوە ئەویش بەهەموو ساردیەکەوە: دەڵێت وەڵلاهی باشە.. بەلام فلان چیرۆکی تیادایە گونجاو نیە.. قەبارە فۆنتەکەم بە دڵ نییە.. جۆری چاپەکەی باش نییە..و..

رۆژێك پرسیاری وتار خوێنێکی سەرکەوتووم لێکرد.. هەر باسی لایەنی چاکەی تیادا نەکرد.. هەتا ئەوەندەی وت زۆر لەسەر دڵم گران بوو وەك ئەوەی چیایەك لەسەرشان و سەرم بێت.. بۆیە لەو کاتەوە هەرگیز پرسیاری هیچ شتێکی لێ ناکەم بۆ ئەوەی بۆچوونی خۆیم پێ بڵێت.. چونکە پێشوەخت دەزانم بۆچوونی چییە.. بەهەمان شێوە بڵێ بۆ ئەو کەسانەی کە دەیانەوێ خەڵکی هەردەم لەنموونەیدا بن..

دەیەوێت خێزانەکەی لە ماڵدا ٢٤ سەعات ١٠٠٪ لە خاوێنی و ئامادە باشیدا بێت..

دەیەوێت منداڵەکانی هەردەم بە خاوێنی بمێننەوە و رێکو پێك بن لەسەرتاسەری رۆژدا ئەگەر میوانێك سەردانی کرد دەیەوێت چاکترین خواردن ئامادە بکرێت..ئەگەر دانیشت قسەی لەگەڵ کرد بە جوانترین دەربڕین قسە دەربڕێت..

بەهەمان شێوەیە بێت لەگەڵ منداڵەکانی.. دەیەوێت١٠٠٪ لە هەموو شتێکدا.. لەگەڵ هاولاتی.. لەگەڵ هەموو کەسێك لە بازارو سەرجادە..و..

ئەگەر کەسێکیان کەم و کورتیەکی هەبێت ئەوا بە زمانی دەیخوات زۆری لەسەر دەڵێ و دووبارەی دەکاتەوە تێبینییەکانی.. هەتا هەموو خەڵکی لێ ماندوو دەبێت.. چونکە ئەو لە لاپەڕەی سپی تەنها خاڵێکی رەش دەخوێنێتەوە..هە رکەس ئەمە هەڵسوکەوتی بێت ئەوا خۆی

زیاتر ئازار ئەدات لەپێش هەموو کەسێکەوە.. خەڵکانیش خۆشیان ناوێت با نزیکترین کەسیش بێت لێی دانیشتنەکەی لەسەر دڵیان گران ئەبێت..

اذا انت لم تشرب مراراً على القذا...ظمئت، واي الناس تصفو مشاربه؟!

اذا كنت في كل الامور معاتباً... رفيقك لن تلقى الذي لا تعاتبه

واتە:ئەگەر تۆ هەردەم ئاو نەخۆیتەوە لەبەر ئەوەی لیلی تێدایە..

ئەوا تۆ هەردەم بەتینویی ئەمێنیتەوە..

ئەگەر تۆ هەردەم رەخنە گربی...لە هاوڕێت هیچ کەس نابینی کە بێرەخنە بیت لێی..)).

پاك و بێگەردی بۆ خودای گەورە!! کە ئەفەرموێت:((واذا قلتم فاعدلوا)).

واتە ئەگەر ئێوە قسەتان کرد با دادپەروەر بن لە قسەکانتانا..

دایکمان عائیشە.. (ما عاب رسول الله طعاماقط) واتە هەرگیز پێغەمبەر((ﷺ)) ئەنگیی لەخواردن نەگرتووە...

ئەنەس ئەفەرموێ :(والله لقد خدمت رسول الله عشر سنين فلم يقل لي فعلت ولم لم تفعل)..واتەسوێندبەخودا (ده) ساڵ خزمەتی پێغەمبەرم ((ﷺ))کردهەرگیز بەمنی نەوت بۆ ئەوەت کرد یان بۆ ئەوەت نەکرد..من بەم شتانە داوای ئەوە ناکەم کە ئامۆژگاری نەبێت یان بێ دەنگ بیت لەکاتی هەڵەکاندا، بەڵام ورد مەبەرە لەهەموو شتێکدا.. بەتایبەت لە کاروباری دونیایدا.. خۆت رابهێنە لەسەر ئەوەی کارەکان وەك خۆیان بڕۆن..

ئەگەر کەسێك لە دەرگای دایت بە میوانی تۆیش بەخێرهاتنت کردو هێناتە ژوورەوە کاتێك چاییت بۆ دانا سەیری پیاڵەکە بکات و بڵێت: ئەوە بۆ پڕ نییە؟تۆیش وتت بیهێنە بۆت پڕبکەم؟وتی: نا..نا..

بەسە..داوای قاوەی کرد.. تۆیش گلاسێك ئاوت بۆ هێناو لێی خواردەوە.. کاتێك تەواو بوو: بڵێت :ئاوەکەتان سارد نییە.. لە پاشاندا روو بکاتەوە بەلای ساردوی گەرمەی ژوورەکەداو بڵێت: ساردو و گەرمەکەتان ماڵ فێنك ناکاتەوە!! هەرشت لە دوای شت رەخنەتان لێ بگرێت.. لە پاشاندا.. ئایا هەست ناکەیت ئەم کابرایە رەزای گرانە؟.. هیواو ئاوات ئەخوازیت ئەگەر لە ماڵت دەرچوو هەرگیز بۆی نەگەڕێتەوە.. کەواتە خەڵکانێك هەن حەزیان بە رەخنەگرتن نییە لێیان..بەڵام ئەگەر هەر پێویست بوو رەخنەت هەبێت ئەوا تۆ لە بەرگێکی جواندا پێشیکەشی

بکە بۆ خەڵکانی تر.. پێشکەش بکە وەك وێنەی پێشنیار.. یان بەشێوازێکی نایەکسەر.. یان با وشەکانی دەربڕینت گشتی بن..

پێغەمبەر ((ﷺ))کاتێك ئەگەر تێبینی هەڵەیەکی بکردایە لە بەرامبەر راستەوخۆ بەو کەسەی رانەدەگەیاند بەڵکو دیفەرموو: ئەوە چییە کەسانێك ئەو شتانە دەکەن و ئەوەی تر دەکەن.. وەك ئەوەی بفەرموێت مەبەستم تۆیە دراوسێ گوێ بگرە..

لە کوردەواریدا دەڵێن: ((بوکێ لەگەڵ تۆمەو بەڵام خەسو گوێ بگرە)).

لە رۆژێك لەرۆژاندا سێ گەنجی دڵ گەرم هاتنە شاری پێغەمبەر((ﷺ)).. بۆ ئەوە هاتبوون بزانن چۆنیەتی پەرستنی پێغەمبەر((ﷺ)) چۆنە؟!!..

پرسیاریان لە هەندێك لە خێزانەکانی پێغەمبەر (((ﷺ)))کرد بۆ ئەم مەبەستە.. ئەوانیش فەرموویان هەندێ رۆژ بە رۆژوو دەبێ.. هەندێ رۆژ بەرۆژوو نابێت.. لە هەندێ شەودا دەخەوێت .. لەهەندێکی تردا شەو نوێژ دەکات

وەك ئەوەی ئەوان ئەو پەرستنەی پێغەمبەریان((ﷺ))پێ کەم بووبێت بۆیە هەریەکەو سۆزێکی دا بۆ خۆتەرخانکردن بۆپەرستن یەکێکیان وتی:(اما انا اصوم فلا افطر وقال الثاني اقوم الليل ولا انام وقال الثالث لااتزوج النساء من بەرۆژو دەبم و هەرگیز نایشکێنم دووەمەدەم شەونوێژ دەکەم سێەممن هەرگیز ژن ناهێنم.. کاتێك پێغەمبەر((ﷺ)) ئەمەی گوێ لێبوو فەرمووی((ﷺ)) :((امانا اصوم وافطر واقوم الليل وارقد واتزوج النساء...فمن رغب عن سنتي فليس مني) من بەرۆژوودەبم، ودەیشکێنم شەونوێژدەکە م دەخەووم، ژن دەهێنم ، هەرکەس لە رێگەی من لابدات ئەوە لەمن نییە .. لە رۆژێکی تردا .. پێغەمبەر((ﷺ))تێبینی ئەوەی کرد هەندێك کە هاوەڵانی لە نوێژیان لەگەڵ دەکرد.. چاویان بۆ ئاسمان بەرز دەکردەوە لەکاتی نوێژەکانیاندا.. ئەمەش هەڵەیە لە نوێژدا چونکە ئەبێت مرۆڤ بڕوانێت بۆ جێگەی سوجدەی....

پێغەمبەر ((ﷺ)): چیانە ئەو کەسانە کە چاویان بەرز دەکەنەوە بۆ ئاسمان لەنوێژەکانیاندا.. بەڵام ئەوان وازیان لەو کارەیان نەهێنا بەردەوامبوون لەسەری..

بەڵام هیچ سوکایەتی پێ نەکردن یان ناویان بهێنێ بە ناوەکانیان..

بەڵکو فەرموویەتی: (لينتهين عن ذلك...او لتخطفن ابصارهم..)واتە :ئەوانە واز دەهێنن یان خودا چاوەکانیان بۆ ناگەڕێنێتەوە.. کۆیلەیەکی ئافرەت ناوی بورەیرە بووخۆی کریەوە عایشە دایکی موسوڵمانان یارمەتی خۆ کڕینەوەکەیدا بەڵا .خزمانی بەرجیانگرت کەئەبێ مەرلەژێر چودێری ئەواندابێت بەڵام فەرموو ی مەرج لەسەریان بگرە مادەم تۆ ئازادی دەکەیت تۆ سەرپەرشتیاریی دەبیت بۆیە وەك وەڵامدانەوەیەك بۆ ئەو جۆرە کەسانە: ((فمابال رجال يشترطون شروطا ليس في كتاب الله شيئا كل شرط ليس في كتاب الله فهو باطل. فهو باطل..))واتە هەرمەرجێك لە پەرتووکی خودا نەبێت ئەوە پووچەڵە.. ئەوە پووچەڵە..

بەڵێ دارەکە نیشان بدە و پێی بترسێنە لە دوورەوە بەڵام پێی لێ مەدە .. چەندە جوانە بە خێزانەکەی خۆت بڵێت: دوێنێ لە خاوێنیکردنەوەدا لە لای براەرێکمان بووین.. هەموو خەڵکەکە باسی خاوێنی ئەویان دەکرد..

یان بە منداڵەکەت بڵێیت کاتێ فەراموشی هەیە لە چوونی بۆ مزگەوت.. بڵێیت: ((من سەرم سوڕ دەمێنێ لە کوڕی دراوسێکەمان هەردەم بۆ نوێژەکان ئامادەیە..))!!

مەبەستت ئەوەیە بەتۆ دەڵێم بەڵام دراوسێ گوێت لێ بێ!!بۆت هەیە بپرسیت خەڵکی بۆچی رەخنەیان لەسەر دەروون گرانە؟ منیش دەڵێم: چونکە هەستی بە کەم و کورتی خۆی پێ دەردەخات.. هەموو خەڵکی حەز ئەکەن لە شتەکاندا تەواو بن..

کابرایەکیان بۆ باس کردم.. کابرایەکی سادە بوو حەزی بەوە بوو کە شتێك بکات و کۆنترۆڵی لە دەستی ئەودابێت.. بۆیە دوو تەرموز ئاوی دانا.. دانەیەکیان کەسك بوو.. دانەکەی تریان سوور بوو..

هەردووتەرموزەکەی پڕکرد لە ئاوی سارد.. لە پاشاندا لەسەر رێگەی خەڵك دانیشت.. هاواری دەکرد. ئاوی سارد ئاوی سارد بە خۆڕای..

کابرای تینوو دەمات و گلاس و پەرداخەکەی بە دەستەوە دەگرت بۆ ئەوەی لە ئاوەکە بخواتەوە کاتێك کابرا دەیبینی واندەست بۆ ئاوی تەرموزە سەوزەکە دەبات..

پێی دەوت.. نا.. بەڵکو لە ئاوی تەرموزە سوورەکە بخۆرەوە.. کابراش لە تەرموزە سوورەکەی دەخواردەوە و دەڕۆیشت..کاتێك کەسێکیتر دەمات و دەیوست لە تەرموزە سوورەکە بخواتەوە.. دەیوت لە تەرموزە سەوزەکە بخۆ.. ئەگەر پرسیاری بکدرایە و بیوتایە.. جیاوازیان چیە؟.. دەیوت: من بەرپرسیاری ئەم ئاوەم.. ئەگەر ئەم یاساو دەستوورەت پێ باشە ئەوا

فەرموو یان برۆ ئاوی تر لە جێگەیەکی تر بخۆرەوە..ئەوە ئەو هەستەیە کە مرۆڤی ئەوەی ئادەم هەردەم پێویستی بە ئەوە هەیە حسابی بۆ بکرێت و گرنگیی پێ بدرێت..

هەنگ و مێش..

تۆ وەك هەنگەکە بە : تەنیا لە سەر خاوێنی بنیشە دوور دەبێت لەسەر خراپەیەك.. خۆت وەك مێش و مەگەز لێ مەکە بە دوای برینەکان و بۆ گەنیوەکان دەکەوێت!!

Do not be supportina	لاتكن نقادا

هەردەم خۆت مەکە بە مامۆستا بە سەرخەڵکانی ترەوە!!..

بەراوردێ بکە لەنێوان سێ باوکدا.. هەرسێکیان کوڕەکەی خۆی ببینێ لەبەر تەماشاکردنی بۆ تەلەفزیۆن رۆژانی تاقیکردنەوەکاندا..

باوکی یەکەم بە منداڵەکەی دەڵێت: ئەی محمد.. وانەکانت لەبیر بێت..

باوکی دووەم بە منداڵەکەی دەڵێت: ئەگەر وانەکانت نەخوێنیت سوێند بە خوای گەورە لێت دەدەم.. خەرجیشت بۆ ناکەم..وە..

باوکی سێیەم دەڵێت: کوڕم.. ئەگەر وانەکانت بخوێنیت بۆ تۆ چاکترە لە تەماشاکردنی تەلەفزیۆن.. راستە؟!

بێگومان باوکی سێیەم.. چونکە ئامۆژگارییەکەی لەسەر شێوەی پێشنیار...

بەهەمان شێوە لەهەڵسوکەوت کردن لەگەڵ ئافرەتەکەت.. ئەی هاوسەرم خۆزگە چاییەکت لێ نابا.. ئەی هاوسەرم خۆزگە دەخوازم نانی بەیانی ئەمڕۆ زوو بخۆم.. بەهەمان شێوە ... کاتێك مرۆڤ هەڵە بکات..

چارەسەری هەڵەکەی بکە بە شێوازێك هەست بەوە بکات هزرەکە هزری ئەوە.. منداڵەکەت لە نوێژ دوا دەکەوێت لەگەڵ جەماعەتدا..

پێی بڵێ – بۆ نموونە-: ئەحمەد.. ئایا ناتەوێ بچیتە بەهەشتەوە..ئەویش بەڵێ .. کەواتە پارێزگاری لە نوێژی جەماعەت بکە..

لە رۆژێك لە رۆژان..لەرەشـەماڵێکی عەرەبدا لە بیابانـدا.. ئافرەتێك هـاوار دەکات..منـداڵی دەبێت..زیاتر ئازاری منداڵ بوونەکە زیاد بوو هەتا گەیشتە ئەوپەڕی ئازارەکە ومنداڵەکە بوو..

بەڵام منداڵەکە رەشپێست بوو!! کابرا سەیری خۆی کرد.. سەیری ئافرەتەکەی کرد واسەیر دەکات هەردووکیان سپی پێستن.. بۆیە سەری سوڕما ئەی چۆن ئەم منداڵە رەشپێستە!!.

بۆیە شەیتان دوو دڵی((گومانی)) خستە دڵیەوە..لەوانەیە ئەم منداڵە لە تۆ نـەبێت!! لەوانەیە کابرایەکی رەشپێست داوێن پیسی لەگەڵ کردبێت ئەم منداڵە لە ئەو بوو بێ؟!! لەوانەیە..کابرا حاڵی بە رەو تێکچوون دەچێت. بۆیـە کاروانی کـرد بۆ شاری مەدینـە..هـەتا چـووە خزمـەت پێغەمبەرەوە ((ﷺ)) هەندێك لە هاوەڵانیشی لە خزمەتدا بوون..

کابرا وتی: ئـەی پێغەمبـەری خـودا ((ﷺ)) ..هاوسـەرەکەم لـە ژێـر نیکاحـی منـدا منـداڵێکی رەشپێستی بوو!! ئێمەش لەرەگەزو تیرەمان هەرگیز رەش پێستمان تیادا نەبووە..!!

پێغەمبـەر((ﷺ))سـەیری کـرد و روانـی بـۆی زانیـی دوو دڵـە هەیـە لـە منداڵەکـەی..

پێغەمبـەر((ﷺ))دەیتـوانی ئامۆژگارییـەکی رێـك وپێکـی بکـات کـە هـەردەم گومـانی بـاش بـە خەڵکانی تر بەرێ .. گوناهو تاوان نەداتە پاڵ ژنەکەی خۆی بەبێ هیچ زانیارییەك ..

بەڵام پێغەمبەر نەیەوێت هەڵسوکەوتێکی وای لەگەڵ بکات چارەسەرێك بێت لە شێوازێکی تر.. بەوەی ویستی ئەم کابرایە خۆی بەخۆی ئەم کێشەیەی خۆی چارەسەر بکات.. بۆیە پێغەمبەر نموونەی بۆ دەهێنێتەوە بە شێوەیەك وەڵامەکەی لێ نزیك بێتەوە.. کەواتە ئەی چ نموونەیەك شێوازەکەی نزیکە بۆی؟ ئایا نموونە بەدار بۆ بهێنێتەوە؟ یان بە دارخورما؟ یان نموونەی بە فارس ورۆمەکان بهێنێتەوە؟ بۆیە پێغەمبەر((ﷺ)) تەماشای کابرای کرد شوێنەواری لادێی پێوە بوو.. لەهەمان کاتدا هەموو جۆرە هزرێك بە مێشك وهۆشیدادێت دەربارەی ئافرەتەکەی..

پێغەمبەر ((ﷺ)) پێی فەرموو: ((ئایا خاوەن حوشتریت؟))

کابرا وتی: بەڵێ..

پێغەمبەر((ﷺ)) : ((ئایا رەگەزەکانیان چۆنە؟))

وتی: سوورن..

پێغەمبەر((ﷺ)): ((ئایا رەشیان تیادایە؟))

کابرا وتی: نەخێر..

پێغەمبەر((ﷺ)):((ئایا لەناویاندا نییە رەنگی رەش وسپی تێکەڵ بووبێت؟))

کابرا: بەڵێ..

پێغەمبەر(ﷺ): ((ئەی بۆچی ئەمە هەیە؟!)).

وەك ئەوەی پێغەمبەر((ﷺ)) پێی بفەرموێت مادەم هەموو حوشترەکان بە نێرو بە مێ سوورن.. هیچ رەنگێکیان تیادا نییە بێجگە لە سوور.. ئەی چۆن و بۆچی بەچکە حوشتر رەش بە سوورو سوور بەرەش تیادا دەبێت..رەنگەکەی جیاوازە لە رەنگی حوشترە نێرو مێیەکان.کابرا هەندێك بیرو تیارامانی کرد.. لە پاشاندا وتی: لەوانەیە لە باوباپیریانەوە ئەم جۆرە رەنگانە هەبێت.. هەر بۆیە ئەم بێچووەش چووەتەوە سەر باوباپیرانیان.. بۆیە تێیدا دەرکەوت..

پێغەمبەر ((ﷺ)) فەرمووی: ((لەوانەیە منداڵەکەی تۆش لەباو باپیرانتان تۆ یان خێزانەکەت رەش پێستی تیادا بووبێ)) (فلعل ابنك هذا نزعه عرق. رواه مسلم ابن ماجه وللفظ لابن ماجه.

کابرا ئەم وەلامەی پێغەمبەری((ﷺ)) گوێ لێ بوو.. هەندێك بیرکردنەوەی کردوو.. هزر هەمان هزری خۆیەتی.. بۆیە دڵنیا بوو رازیش بوو بە وەلامەکەی پێغەمبەر((ﷺ)).. بۆیە گەڕایەوە بۆ لای ئافرەت و منداڵەکەی خۆی.

لە رۆژێکی تردا پێغەمبەر لەگەڵ هاوەلانی دانیشتبوو.. باسی دەرگاکانی خێری بۆ دەکردن.. خاڵێك لەو خالانەی کە پیغەمبەر ((ﷺ))فەرمووی: (وفي بضع احدكم اصدقة...قالوا اياتي احدناشهوته فهو له بها صدقة ؟اقال ارايت ان وضعها في الحرام اما كان عليه وزر ...واتە ئەنانەت بچنە لای خێزانەکانتان خێرە ؟اوتیان:(کەسێك بۆئارەزوی‌خۆی ئەمە دەکات خێریشی دەکات ؟!))فەمووی ((ﷺ))ئەگەر بەحەرام بێت تاوانی هەیە ؟وتیان: بەڵێ فەمووی((ﷺ)) ((حەڵالیش بەهەمان شێوەیە))..

بەڵکو هەتا لە کاتی گفتو گۆدا لەگەڵ خەڵکانی تردا بەهێواشی وهێمنی وردە وردە فێری چاکەکانی دەکردن.. پێغەمبەر((ﷺ))بۆ عومرە دەچێ لەگەڵ هەزاروچوار سەد کەسی هاوەڵی

خۆیدا.. قورەیشییەکان نەیان هێشت بچێتە ناو شاری مەککەوە بۆجێبەجێکردنی عومرەکەی..
بۆیە رووداوەکانی چیرۆکی حودەیبییە دروست بوون..لە دوا دەرئەنجام لە پاش ئەوەی راوێژ
لە نێوان پێغەمبەر ((ﷺ)) وقورەیشییەکان.. رێکەوتن لەسەر رێکەوتننامەو ئاشتینامە بۆ
دەساڵ.. ئەوەی کە هەستا بە رێکەوتننامەکە و لەسەر برگەکانی لەلایەن قورەیشییەکانەوە
بریتی بوو. لە سوهەیلی کوڕی عەمرو ..پێغەمبەر((ﷺ)) رێکەوت لەگەڵ سوهەیلدا لەسەر
چەند مەرجێك..

لەوانە: ١-موسوڵمانان بگەڕێنەوە بۆ مەدینە بەبێ ئەوەی عەمرەکەیشیان بکەن..
٢- هەرکەس بێتە ناو ئایینی ئیسلامەوە لەخەڵکانی مەککەیی وبییەوێت کۆچ بۆ شاری
مەدینە بکات موسوڵمانان لە شاری مەدینە قوبووڵ وپەسەندی ناکەن..٣- بەڵام هەر کەس لە
ئیسلام پەشیمان ببێتەوە بچێتە لای هاوەڵ پەیدا کاران لە شاری مەککە ئەوان وەریدەگرن..!!
بێجگە لەو مەرجانەش کە لە رووکەشیدا رووخاندنی موسوڵمانانە وبێ دەسەڵاتییانە..
قورەیشییەکان دەیانزانی ئەگەر پێغەمبەر بیەوێ شاری مەککە رزگار بکات ئەوا دەتوانێ
رزگاری بکات.. دەترسان لەم هاوەڵانەی پێغەمبەر((ﷺ)) هەر لەبەر ئەوە قورەیشییەکان
چاریان ناچار بوو کە نەرم بن لەگەڵ پێغەمبەر((ﷺ))..

وەك ئەوەی خەویان بەم مەرجانەوە بینی بێ وابوو ئەم مەرجانە یان هەموو بەسەرکەوتن
ودەستکەوتی گەورە لە پێنوس دەدا. لە کاتێکدا زۆربەی هاوەڵانی پێغەمبەر ((ﷺ)) ئەم
مەرجانەیان پێ پەسەندنەدەکرا وبە ستەمیان دەژمارد..

بەڵام بۆیان نییە لە فەرمانی پێغەمبەری((ﷺ)) خودای گەورە لابدەن.. ئەو کەسەیش کە
رێکەوتننامەکەی دەنووسی لە موسوڵمانان عەلی کوڕی ئەبوطالیب بوو..

عومەر سەیری لای چەپ ولای راستی خۆی دەکرد.. ئاواتی ئەوەی دەخواست کە شتێکی پێ
بکرێت.. بۆیە دانی بەخۆیدا ئەگرت..چوو بۆ لای ئەبوبەکر..دەیویست بۆچوونی خۆی بە
ئەبوو بەکر بگەیەنێ..

زانایی دانایی عومەر لەوەوە دەستی پێ کرد کە هەردووکیان قەناعەتیان پێی هەیە..بۆیە
پرسیاری لە ئەبوبەکر دەکرد پرسیارێك کە بەڵێ وبەراست وەڵام بدرێتەوە..

وتی: ئەی ئەبوو بەکر..ئایا محمد پێغەمبەری((ﷺ)) خودانییە..؟

ئەبوبەکر وتی: بەڵێ..

عومەر: ئایا ئێمە موسوڵمان نین؟!

ئەبوبەکر: بەڵێ..

عومەر: ئایا ئەوان هاوەڵ پەیداکارنین؟!

ئەبوبەکر: بەڵێ..

عومەر: ئایا ئێمە لەسەر هەق نین؟

ئەبوبەکر: بەڵێ...

عومەر: ئایا ئەوان لەسەر پڕو پووچەڵی نین؟

ئەبوبەکر: بەڵێ..

عومەر: ئەی بۆچی سەرشۆڕی پەسەند بکەین لە ئایینەکانماندا؟!

ئەبوبەکر: ئەی عومەر ئایا محمد پێغەمبەری ((ﷺ)) خودا نییە؟

عومەر بەڵێ..

ئەبوبەکر: دەی کەواتە ئەو دووریتەی ((هێڵو فەرمانی))(پێغەمبەر ((ﷺ)) وەرگرە مەبەست بە ڕێکەوتننامەکەیە..

من سوێند دەخۆم ئەو پێغەمبەری((ﷺ))خودایە.. مەبەستی ئەبوو بەکر ئەوەبوو شوێن کەوتەی پێغەمبەر ((ﷺ))بێت نەك سەرپێچی پێغەمبەر((ﷺ)) بکات.. وەك چۆن دەرزی تەقەڵ تەقەڵ دەدوورێت وبەدوای یەکدا دێت..

عومەر: منیش شایەتی دەدەم کە پێغەمبەری خودایە ..

عومەر دەچێت.. هەوڵی ئەوەی دا دان بەخۆیدا بگرێت.. بەڵام نەیتوانی ..بۆیە چوو بۆ لای پێغەمبەر.

هەمان پرسیارەکانی دوبارە کردەوە..

وەڵامی پێغەمبەر ((ﷺ)): ((انا عبدالله ورسوله.. لن اخالف امره ولن یضیعنی..)). واتە من پێغەمبەری ((ﷺ))خودام وفەرمانی خودا ناشکێنم ..خودایش من فەرامۆش ناکات..عومەریش بێ دەنگ بوو.. ڕێکەوتننامەکەش مۆرکرا..

موسوڵمانان گەڕانەوە بۆ شاری مەدینە.. چەند ڕۆژگارێکی بەسەردا چوو.. قورەیشییەکان پەیمانەکانی خۆیانیان شکان.. جارێکی تر پێغەمبەر((ﷺ)) هات شاری مەککەی ڕزگارکرد.. ماڵی خودای لە موشریك وکافرەکان خاوێن کردەوەو بتەکانیش...

ئەو کات عومەر بۆی دەرکەوت کە هەڵە بووە لە نارازیبوونەکەی .. بۆیە عومەر دەفەرموێت:
لەو رۆژەوە بە رۆژوو دەبم.. خێرو چاکە دەکەم.. نوێژ دەکەم.. کۆیلەکان رزگار دەکەم..
لەوەی کە ئەو رۆژە ئیعتیرازم کرد ئەو قسەیەم کرد کە کردم.. هەتا هیوام وایە خودای گەورە لێم خۆش بوو.. ئۆخەی چەند شیرپاکە عومەر.. ئۆخەی چەند شیر پاکە پێغەمبەر لەپێش عومەریش..
چۆن دەتوانین زۆرترو زیاتر سوود و وانە وەرگرین لەم لێهاتووییە؟
ئەگەر منداڵێکت گرنگی وچاودێری بە لەبەرکردنی نەدەکرد.. بەڵام تۆیش دەتەوێ زیاتر هەوڵی پێ بدەیت.. لەوەوە دەست پێ بکە کە هەر دووکتان لەسەری کۆکن.. بۆ نموونە کورِم ئایا ناتەوێ خودای گەورە تۆی خۆش بوێ..؟
ئایا ناتەوێ پلەو پایەت بەرزبێت لە بەهەشتدا؟..بێ گومان وەڵامدانەوەکەی بەوە دەبێت: ((بەڵێ)) ئەو کات تۆیش ئامۆژگاریی خۆتی پێ بکەیەنە لەسەر شێوازی پێشنیار کردنێك: وەك ئەوەی پێی بڵێیت :کورِم! کەواتە ئەگەر بەشداری لە قورئان خوێندندا بکەیت ئەو شتانەت بەبەش دەبێ..
بەهەمان شێوە تۆی ئافرەت: ئەگەر ئافرەتێکت دی فەرامۆشی دەکرد لە پۆشاکەکەیدا..دەست پێ بکە بەوشتانەی کە نێوە هەردوکتان لەسەری کۆکن..
وەك ئەوەی بڵێیت ئەزانم تۆ باوەرِداری .. حەزت بەخێرەو .. ئەویش دەڵێ: راستە .. تۆیش بڵێ سوپاس بۆ خودا.. ئافرەتێکی خاوێن وباوێنیشی.. خوداو پێغەمبەرت خۆش دەوێ..
ئەویش دەڵێ: بەڵێ بە خودای گەورە وایە.
تۆیش بڵێ سوپاس بۆ خودا .. ئەو کات ئامۆژگاریەکەی خۆت وەك پێشنیار پێشکەش بکە:
وەك ئەوەی بڵێیت: خۆزگە ئەگەر تۆ زیاتر بایەخ وگرنگیت بە پۆشاك وبالآپۆشییەکەت زیاتر بدایە.. زیاتر خۆت داپۆشیبایە..
ئا بەم شێوەیە دەتوانین ئەوەی دەمانەوێ بەدەستی بهێنین لەناو خەڵکیداو بەدەستمان دێت بەبێ ئەوەی کە هەستیان بریندار بکەین.. بەبێ ئەوەی ئەوان بەخۆیان بزانن..

تروسکایی رووناکییەك..

تۆ دەتوانی لە هەنگوینەکە بخۆیت بەبێ ئەوەی هیچ شانەکە کاولی بکەیت و بیشکێنیت..

Eliminate mistakes then correct it	اقتعه خطأه ثم إنصحه

بە قەناعەتی بهێنە کە هەڵە یە بۆ ئەوەی ئامۆژگاریت لێ وەرگریت..

هەندێک مرۆڤ خەڵکانی تر سەرقاڵ دەکەن بە زۆریی رەخنەگرتن و تێبینییەکانیان هەتا وا لەبەرامبەر دەکەن کە تووشی ماندووبوون ولەشگرانیی دەکەن.. بەتایبەت کاتێک تێبینییەکان و ئامۆژگارییەکان لەسەر بنەمای زەوقی کەسی تێبینەر بێت..

وەک ئەوەی کەسێک ئامادەی دەعوەتێکی گشتی بووبێ خاوەن دەعوەتەکە زۆر ماندوو وهیلاک بووبێ هەتا ئامادەی کردبێ ماڵ ومنداڵیشی بەهەمان شێوە لەگەڵ خۆی ماندوو کردبێ بۆ ئامادەکردنی ئەم خواردنە!..

لە پاشاندا کابراش دێت وەک ئەوەی ئامۆژگاری ودڵسۆزی بۆ دەربڕێت: ئەی برام ئەمە هەر بۆنیەک بووبێت.. ماندووبوونەکەت بە فیڕۆچوو.. من گومانم وابوو زۆر لە ئاستێکی زۆر بەرز تردا دەبوو..

تۆیش دەڵێیت: بۆ چی؟

دەڵێت: برام گۆشتی برژاو زیاتر بوو منیش حەزم دەکرد زیاتر گۆشتەکە کوڵاو و سورکراوە بوو بایە!!
زەڵاتەکان زۆر ترش بوون بە هۆی لیمۆو ئاوی لیمۆکەوە..منیش ئەمەم پێ خۆش نییە..
بەهەمان شێوە کێکەکان رازانرابوونەوە بە کرێمی سەریانەوە..
ئەمەش وای لێکردبوو تامی کێکەکەی شاردبووەوە.. لەپاشاندا پێت دەڵێت: بە گشتی زۆربەی خەڵکەکە نارەحەت بوون.. تەنها وەك موجامەلەیەك خواردنەکەیان خوارد.. چونکە چاریان ناچار بوو!!

بێ گومان تۆ کەسەیری ئەم جۆرە کەسە دەکەیت زۆر بە چاو سوکییەوە سەیری دەکەیت گرنگی بە ئامۆژگاری وتێبینییەکانی نادەیت.. لە بنەڕەتدا هەر لێی وەرناگریت، چونکە تێبینییەکان بە زەوقی خۆی بوو بۆ زەوقی خۆی بوو..!!
بەهەمان شێوە بڵێ بۆ کەسێك کە رەخنە لە باوکێك بگرێت لە پەروەردەکردنی منداڵەکانیدا.. یان هەڵسوکەوتی لەگەڵ خێزانی.. یان چۆن ماڵەکەی درووست کردبێ.. یان جۆری سەیارەکەی..لەسەر زەوقی تایبەتیی خۆی رەخنەت لێ بگرێت ئاگاداری زۆربەی ئامۆژگاری ورەخنەکان لەسەر بنەما زەوقی تایبەتی کابرای هەڵدەقوڵێ..
بەڵێ کاتێك داوای ئامۆژگاری ورەخنەی لێکردی .. ئەوکات ئامۆژگاری ورەخنەی خۆت دەربڕە.. بەڵام تۆ قسەی لەگەڵ بکەیت. ئامۆژگاری بکەیت ئەوەی ئامۆژگاری کەسێکی هەڵەکردوو دەکەیت.. ئەمە.. نابێت و نەخێر..
زۆر جاری واش دەبێ کابرای ئامۆژگاریکار هەست بە وە ناکات خۆی هەڵە یە بۆیە پێویستە بەڵگەکەی زۆر بەهێز بێت لە ئامۆژگاریەکەیدا.. کابرایەکی دەشتەکی لەگەڵ هەندێك لە پیاو چاکاندا دانیشتبوون ئەوان باسیان لە چاکەکردن لەگەڵ دایك وباوك دەکرد.. کەسێکیان وتی: ئەی برای دەشتەکی تۆ چۆنی لەگەڵ چاکەکردن لەگەڵ دایك وباوکتدا..؟
ئەویش وتی: من زۆر چاکەکارم لە گەڵیان..
وتی: چاکەی تۆ چۆنە لە گەڵیان؟..
دەشتەکی:- هەرگیز بەقامچی لێم نەداون!!
مەبەستی ئەوەیە تەنها بە زللەلێیان دەدات کاتێك ئەگەر پێویستیان بەلێدان هەبێت!!!
ئەمەیش لەوپەڕی چاکەکردن لەگەڵ دایك وباوکی حساب دەکات..

ئەم کابرا دەشتەکییە قورِ بەسەرە لە پێوەری چاکبوون لەگەڵ دایك وباوکیدا زۆر بەمەڵە داچوو بوو... بۆیە هەردەم نەرم بە بۆ ئەوەی ئەو کەسەی بەرامبەرت قەناعەتی بەمەڵەکەی خۆی بێت لەپێش چاوی تۆدا..

لە سەردەمی پێغەمبەر((ﷺ))ئافرەتێکی مەخزومی دزی کردنێکی لێ ئاشکرا بوو... ئافرەتێکی خاوەن هۆزو خێڵی گەورەو بەناو بانگ دزی کردنی لەسەر سەلمێنرا، ئەبێت پێغەمبەر((ﷺ)) وەك دادوەر حوکمی خوداو فەرمانی ئەو بەجێ بهێنرێ لەخێڵی مەخزومی قورەیشی بوو بۆیە قورەیشییەکان هاتن ئوسامەی کوڕی زەیدیان نارد بۆ خزمەت پێغەمبەر ((ﷺ)) بۆ ئەوەی دادگاییەکە نەکرێت !! بۆیە دەستی دایە وتارێکی بەپێزەوەو فەرمووی :

﴿ انما اهلك الذين قبلكم انهم كانوا اذا سرق فيهم الشريف تركوه، واذا سرق فيهم الضعيف اقاموا عليه الحد، وأيم الله لو ان فاطمة بنت محمد سرقت لقطعت يدها ﴾ ، واتە ((ئەوەی کە ئەو کەسانەی

لەپێش ئێوەدا هاتوون بۆتە هۆی لەناو بردنیان کاتێ ئەگەر کەسێکی بەناوبانگ دزی بکردایە وازیان لێ دەهێناو فەرمانیان لەسەر جێ بەجێ نەدەکرد !! بەڵام ئەگەر کەسێکی هەژارو بێ کەس دزی بکردایە دەستیان دەبڕی !! سوێند بەخودا ئەگەر فاتمەی کچی محمد((ﷺ)) دزی بکات، (محمد) ((ﷺ)) خۆی دەستی دەبڕی)) . .

بەڵکو بڕوانە بۆ هەڵسوکەوتی پێغەمبەر ((ﷺ)) لەگەڵ ئوسامەی کوڕی زەیدا.. کە خۆشەویست کوڕی خۆشەویستی پێغەمبەر ((ﷺ)) بوو.. لەماڵی پێغەمبەردا((ﷺ)) گەورەبوو.. ئوسامەش یەك لەو هەنگاوانەبوو. کە لەگەڵ هۆزی جوهەینەدا شەڕ بەرپابوو..

لەبەرەبەیانێکی زۆر زوودا.. موسوڵمانان سەرکەوتن.. جەنگاوەرێك لە جەنگاوەرەکانی دوژمن چەك و شیری خۆی فڕێ داو دەستی بەراکردن کرد. ئوسامە کابرایەکی ئەنساری بەدوای کەوتن.. هەتا کابرا خۆی دایە پاڵ دارێك.. ئووسامە و کابرا ئەنسارییەکە دیتیان کابرای دوژمن یەکسەر شەهادەی هەقی هێنا: ((اشهد ان لا اله الا الله .. واشهد ان محمداً عبده ورسوله..))کابرای ئەنساری و ئوسامە نەیانزانی چی بکەن ئایا کابرا لە دڵەوە موسوڵمان بووە.. یان ئەمە فێڵێکەو بەکاری دێنێ بۆ دەرباز بوون..واتە ئەوانیش لە گۆڕەپانی جەنگدان.. کەس ئاگادار لە کەس نییە.. کوژراو و بریندار لە هەردوو لا هەیە و زۆرە.. کاتی بیرکردنەوەش نییە بۆیە ئەبێت زوو بڕیار بدرێت..

کابرای ئەنساری دەستی هەڵگرت.. بەلام ئوسامە وتی ئەوە فێڵە بۆیە شیرێکی لێداو کوشتی..
بۆیە کاتێك گەڕانەوە بۆ شاری مەدینە و هەریەکە پاڵەوانیەتی خۆی دەگێڕێتەوە دڵخۆشن بە سەرکەتنەکەیان..ئوسامەش بەسەرهات و چیرۆکەکەی خۆی گێڕایەوە بۆیە یەکسەر رووی پێغەمبەر ((ﷺ)) گۆڕاو فەرمووی کابرا وتی:((لا الـه الا الله..)) لەپاشاندا تۆ هەر کوشتت؟!!ئوسامەش هەر دەیوت ئەو لە دڵیەوە نەبوو.. بەڵکو لەترسا وای دەوت..
پێغەمبەر ((ﷺ)) فەرمووی : دەیوت : ((لا اله الا الله)) لەپاشاندا تۆ کوشتت!!
بۆیە تۆ دڵت دوو کەرت کردبوو تا بزانیت لە تۆ ترسا وا دەڵێت بە قەناعەتەوە وا دەڵێت..
بۆیە پێغەمبەر ((ﷺ)) رووی دەکردە ئوسامە و دووبارەی دەکردەوە وتی: ((لا اله الا الله..))

لەپاشاندا .. تۆ کوشتت..!!
ئەی تۆچی دەکەیت بەو وشەیە: ((لا الـه الا الله))کە لە رۆژی قیامەتدا بیکاتە بەڵگە بە سەرتەوە!! هەر دووبارەی دەکردەوە لەسەر ئوسامە.. هەتا ئوسامە دەڵێت: خۆزگە لە ئەمڕۆوە موسوڵمان بوومایە..
بڕوانە پێغەمبەر((ﷺ))چۆن هێواش هێواش و وردە وردە لەگەڵی بوو هەتا قەناعەتی پێ هێنا.. لە پاشاندا ئامۆژگاری کرد..بۆ ئەوەی کابرای ئامۆژگاریکراو قەناعەت بهێنێ بەوەی تۆ پێی دەڵێیت.. گفتوگۆ گۆڕینەوەی لەگەڵ بکە بەمەزر و بۆچوونەکانی بە پێی توانا.. بەڵێ وەك هزری ئەو بیربکەرەوە..
لەکاتێکدا کە پێغەمبەر ((ﷺ)) لەگەڵ هاوەڵانی دانیشتبوو.. کابرایەکی گەنج هاتە مزگەوتەوە رووی بەلای راست و چەپدا ئاوڕی دەدایەوە، وەك ئەوەی بۆ کەسێك بگەڕێت.. کاتێك پێغەمبەری((ﷺ)) بینی..
بەرەو پێغەمبەر((ﷺ)) چوو.. خەڵك وهاوەڵانی چاوەڕوانی ئەوە بوو لە خزمەت پێغەمبەردا((ﷺ))دانیشێ گوێ بۆ ئایەت و فەرموودەکان بگرێت..بەڵام ئەمەی نەکرد..!
بەڵکو روانی بۆ پێغەمبەر((ﷺ)) وهاوەڵانی لە چواردەوری بە هەموو ئازاییەکەوە وتی:
((ئەی پێغەمبەری((ﷺ)) خودا ..((رێگەم پێ بدە بۆ ..فێربوونی زانست)) نەخێر.. ئەمەی نەوت.. خۆزگە ئەمەی بوتایە.. ((بۆ تێکۆشان..)) نەخێر.. خۆزگە ئەمەی بوتایە..

ئایا دەزانی چی وت؟ وداوای چی دەکرد؟ئەی پێغەمبەری خودا((ﷺ)) دەرفەتی زیناکردنم پێ بدە...

جێی سەرسوڕمانە !! ئاوا بەو هەموو ڕاشکاوییەوە؟!! بەڵێ.. بەو هەموو ڕاشکاوییەوە: دەرفەتی زیناکردنم پێ بدە...

پێغەمبەر((ﷺ)) سەیری کابرای گەنجی کرد.. دەیتوانی ئامۆژگاریی بکات بە چەند ئایەتێك.. یان ئامۆژگارییەکی کورتی بکات ئیمان وباوەڕ لەدڵی بجۆشێنێ. بەڵام نەخێر پێغەمبەر((ﷺ))شێوازێکی تری لە گەڵ بەکارهێنا.. پێی فەرموو: ((اترضاه ؟الا قال لا قال اترضاه لخالتك؟ قال لا قال اترضاه لعمتك؟ قال لا قال وكذالك الناس..)).

واتە فەرمووی: ((تۆڕازی دەبیت بۆ دایکت یان بۆپوورت یان بۆخوشکی باوکت ؟کابرا وتی نەخێر پێغەمبەر ((ﷺ))فەرمووی خەڵکیش بەهەمان شێوە))..

لە پاشاندا بڕوانە چۆن پێغەمبەر((ﷺ)) نەرم بوو لەگەڵی..بانگی کرد.. دەستی لەسەر سینگی دانا.. دووعاو پاڕانەوەی بۆ کرد..

واتە هەموو جۆرەکان وشێوازەکانی لەگەڵ بەکارهێنا بۆئەوەی بەقەناعەتەوە لە پێش چاوی خۆیدا چاك ودرووست بێتەوە..

لەدوای ئەوەی کەوای لێکرد قەناعەتی پێ بێنێ کە هەڵەیەکی گەورەی کردووە وداوای هەڵەیەکی گەورە دەکات..

بۆ ئەوەی هەرگیز بۆی نەگەڕێتەوە..نە لە پێش چاوی پێغەمبەرو نە لەپاش پێغەمبەریش((ﷺ)).. بەم شێوەیە هەڵسوکەوتی لەگەڵ کردن..

بنەما و بنچینەیەك..

کاتێك کابرای هەڵە کارو هەڵە کردوو هەست بەهەڵە گەورەکەی بکات ئەوکات قانیع ورازی دەبێت بەوەی پێویستی بەوە هەیە ئامۆژگاری بکرێت..

هەر ئەوکات پەسەندکردنی بۆ ئامۆژگارییەکە زیاترو زۆرتر دەبێت.. قەناعەتی ئاوەوە ڕازی بوونی لەناخ ودەروونەوە هەڵدەقوڵێ بۆ وەرگرتن وپەسەندکردنی ئامۆژگارییەکە..

كن متأكدا من الخطأ لـلآخرقبل الـنصيحة	be sure to know mistakes from others before advice

دڵنیابە لەوە کە هەڵەکەی کردووە لە پێش ئەوەی ئامۆژگاری بکەیت بۆ راستکردنەوەی هەڵەکەی..

دەنگی ئاشکرا بوو لەوەی کەتوورەیە بەڵام تووڕەیی خۆی دەخواردەوە ئەوەندەی پێی بکرایە.. ئەمە ئەو دەنگەنییە کەمن لە ئەحمەدم گوێ لێ بووە.. بۆیە هەستم کرد کە شتێکی پێیە بەرامبەری من.دەستی بە قسەکردن کرد.. باسی فیتنەو تاقیکردنەوەکانی مرۆڤی کرد لە ژیانی دونیاداو کە خەڵك و کەم کەسێك دەتوانێ لێی دەرباز بێت.. لەپاشاندا قورگی گیراو.. بەدەنگێکی کزەوەدوو بارەی دەکردەوە: تۆ بانگەواز چیت.. قوتابیی زانستە شەرعییەکانی .. کردەوەو کارەکانت لەسەر دەژمێردرێت.. من ..وتم: ((کاك ئەحمەدی باوکی عەبدوڵلا خۆزگە یەکسەر بچیتە ناو باسەکەی کە تۆ دەتەوێ)) .. وتی: ئەو موحازەرەی کە تۆ دات لە فلان جێگە.. منیش سەرم سوڕدەما.. وتم کەی بوو؟ وتی: پێش سێ حەفتە پێش ئێستا.. منیش لەوەڵامدا وتم : ((وا بۆ ساڵێك دەچێت نەچوومەتە ئەو جێگەیە..)).

وتی: بەڵێ چوویت موحازەرەکەت دەربارەی ئەوەو بوو..

لەپاش ئەمە بۆم دەکەوت بوو کە ئەم برادەرەم هەواڵێکی درۆی گوێ لێبووەو ئەویش باوەڕی پێ هێناوە.. لەسەر ئەم بنچینەو بنەمایە ئامۆژگارییەکانی خۆی دەکات.. هەڵوێستی خۆی دەردەبڕێت.. قسەکانی خۆی دەکات.. بەڵێ راستە کەمن هێشتا خۆشم دەوێت.. بەڵام ڕێزم بۆی کەم بووەوە چونکە بۆم دەرکەوت پەلە دەکات لە هەڵسوکەوتی..

زۆرن ئەو کەسانەی کە هەڵوێستیان لەسەر پڕوپاگەندە دادەمەزرێنن.. زۆریان لەوان وەك ئامۆژگاریکار دێن بۆ لات.. بۆ ئەوەی بۆ تۆ دەربکەوێ کە دوای پڕوپاگەندە کەوتوون..

زۆریان ئەو پڕوپاگەندەیە مۆر دەبێ لەسەر دڵیان و لەسەر ئەو بنەمایەش بۆچوونی خۆی دادەمەزرێنێ بەرامبەر تۆ.. کە ئەوەش درۆیە.. جاری وا دەبێت بڵاو دەبێتەوە فلأن کەسێك شتێکی کردووە..

بۆ ئەوەی تۆ ڕێزی خۆت بپارێزی لەلای ئەو کەسە.. دڵنیابە لەو هەواڵە پێش ئەوەی قسەی لەسەر بکەی.. ئەمەش خۆی لەخۆیدا پەیڕەوو پڕۆگرامی پێغەمبەرە ((ﷺ)) ..

کابرایەك هات بۆ خزمەت پێغەمبەر .. پێغەمبەر تەماشای کرد.. واسەیر دەکات جل وبەرگی کۆن ورزیون.. پرچی ئاڵۆزو لێکهاڵا بوو..

بۆیە پێغەمبەر((ﷺ)) بیری کردەوە ئامۆژگاری بکات بۆ ئەوەی خۆی ڕێکوپێك بخات.. بەڵام پێغەمبەر((ﷺ)) لەوە ترسا کە ئەو کابرا هەژارو بێ پارەو پول بێت..

پێغەمبەر((ﷺ)): ئایا ماڵ وسامانت هەیە؟ کابرا: بەڵێ ...پێغەمبەر((ﷺ)): لەچ جۆرە ماڵ وسامانێك..؟ کابرا: لە هەموو جۆرەکانی سەروەت وسامان.. لە حوشتر.. ئەسپەکان.. مەڕو ماڵاتەکان....

پێغەمبەر((ﷺ)): ئەگەر خودا ماڵێکی پێدایت با بەهرەو نیعمەتەکانی بەسەرتەوە ببینێت.. لە ساڵی هاتنی نوێنەرەکان بۆ خزمەت پێغەمبەر((ﷺ)).. خەڵکانێك دەهاتن بۆ موسوڵمان بوون.. خەڵکانێکی موسوڵمانیش دەهاتن بۆ فێر بوون.. خەڵکانێکیش بۆ سۆزدان بە پێغەمبەر((ﷺ)) لەسەر ئایین وتێکۆشان.. کەسانێك هاتن نزیکەی دوانزە کەس بوون..بەبێ سەلام کردن دانیشتن..

پێغەمبەر((ﷺ)): ئایا ئێوە موسوڵمانن؟ وەفدەکە: بەڵێ ..پێغەمبەر((ﷺ)): خۆزگە سەلامتان بکردایە؟ ئەوانیش هەستانەوەو دەستیان بە سەلام کردن کرد بەوەی وتیان سەلامی خودات لێ بێ ئەی پێغەمبەری خودا((ﷺ))پێغەمبەرﷺ: وعلیکم السلام .. فەرمووی:دانیشن: ئەوانیش پرسیاری کاتەکانی نوێژیان کرد.. مەبەست ئەوەیە پێغەمبەر((ﷺ)) لەخۆیانی پرسیەوە ئایا سەلامتان کرد یان سەلامتان نەکرد.لە کاتی عومەری کوڕی خەتابدا.. سەعدی کوڕی باوکی وەقاسی کرد بە گەورەو بەرپرسی کوفەییەکان..چیرۆکەکە..خراپترین گومانە کە گومانی بێ بنەما ببرێت ..

فەرموودە: ((بەسە بۆ مرۆڤ کە بە درۆزن بژمێردرێت کاتێك هەرچی گوێی لێ بێت بیگێڕێتەوە..

Lash me with kindness	إجلدني بالرفق

دارکاریم بکە بەڵام بەلەسەرخۆیی!!

واتای ئەوە نییە کە ئێمە هەرگیز رەخنەمان نەبێت.. نەخێر.. زۆر جاری وا دەبێت پێویستیت بەوە دەبێت رەخنەو سەرزەنشتی خەڵکانی بەرامبەرت بکەیت.. منداڵت.. خێزانت.. برادەرت..

بەڵام دەتوانرێ دوابخرێت بۆ کاتی پێویستتر.. یان بەکارهێنانی شێوازی تایبەتی تر و ئاسانتر..

کابرا سەرزەنشت پێکراو دەرفەتی بدە با ئارەقی ناوچاوانی هەڵگرێتەوە..

لەدوای رزگارکردنی شاری مەککە پێغەمبەر((ﷺ))و هاوەڵانی زۆر پلەو پایە بەرز بوون لەناو عەرەبەکاندا.

خەڵکی بە شەپۆل دەهاتنە ناو ئایینی ئیسلام..

نزیکترین جەنگیش وا له ڕێیه جەنگی حونەین بۆ ئەوەی باوەڕدارەکانی نویٚ به ئەزوموندا زۆربه ی هاوەڵن ئەوانەی واتازە مسوڵمان بوون لەناخی خۆیانا هەستیان بەدەسەڵات زۆری وگەورەییی خۆیان دەکرد ئاواتەخوازی جەنگێك بوون ..

بۆئەوەی ئەوانیش بیسەلمێنن کەتێکۆشەرن هەندێك لەدەروونی خۆیانا هەستیان بەبایبوون دەکرد ..

بەڵام خودای گەورە کارێکی لێبەسەرهێنان تەنها چەندکەسێك نەبێت ما بەچواردەوریی پێغەمبەروە((ﷺ)) ..

دووبارە خودای گەورە سەرکەوتنی هێنایەوە ئەم حاڵەتە خودا ئاماژەی پێکردووە لەقورئاندا...

پێغەمبەر((ﷺ)) بەلای ئافرەتێکدا تێپەڕدەبیٚ فەرمووی: (اتقي الله واصبري (واتە لەخودا بترسە)فقالت اليك عني)).

(ئەویش وتی: تۆبرۆ بەولاوە)(فانك لم تصب بمصيبتي)

واتە(تۆبەڵای منت لێبەسەرنەهاتووە)نەیزانی ئەوە پێغەمبەرە ((ﷺ)) بۆیە لە پاشاندا هاتەوە

خزمەت پێغەمبە ر((ﷺ)) داوای لێبوردنی کردبەڵام پێغەمبەر((ﷺ)) فەرمووی:((انما الصبر عند الصدمه الاولی))[1] ،

واتە :((دان بەخۆ داگرتن لەکاتی لێکدانی یەکەم جاردایە))،

هەر کەسیٚ خۆی بگرێتەوە لەکاتی ڕوو داوە دژوارەکان و لەکاتی زۆر خۆشی و شادیدا، شیاوی ئەوە دەبێت بگاتە پلەی جێگیر بوون ، پلەی تێر بوون لە زانستەکان.

---

[1] متفق علیه بڕوانە (رياض الصالحين) باب الصبر.

((تەنانەت کوشتن و سەربڕینیشت بە لەسەر خۆیی بێت..))

((ان الله کتب الاحسان علی کل شيء فاذا قتلتم فاحسنوا القتلة واذا ذبحتم فاحسنوا الذبحة))..

واتە: ((خودا چاکەی لە سەرهەموو شتێک فەرز کردووە ئەگەر کوشتنتان کرد بە چاکی بکوژن، ئەگەر سەربڕینتان کرد بەچاکی سەربڕین بکەن))..

فەرمووە..

Dias pear From pro6lems	تـوار عن المشكلات

خۆت لە گرفتەکان بشارەوە!!

ئەگەر بچیتە تاقیگە ئەو کات ئەزانی چەندە کێشە وگرفتی لەلاشەی خۆیدا هەیە.. کەمترینیان پالەپەستۆی خوێن.. شەکرەیە!! چونکە ئەو هەزارە هەردەم لە سزادانی خۆیەتی لەبەر ئەوەی داوای مرۆڤی نموونەیی ئەکات.. هەردەم دڵی تەسکە بەرامبەر خێزانەکەی.. چونکە فلان قاپی تازەی لە دەست بەربووەوەو شکا..

ئەوەی لەبیرچوو هۆڵەکە گسک بدات..

بە وتوکردنەکەی کراسە جوانەکەی لێ سووتاندم.. منداڵەکانی.. تا ئێستا خالیدی کوڕی خشتەی بیرکاری لەبەر نەکردووە..

کامەرانی ..کوڕی هێشتا نەگەیشتوەتە پلەی زۆر نایاب.. بەڵام ساراو گوڵاڵەی کچی هەر مەپرسە.. ئەمە حاڵ وشێوازیەتی لەماڵدا.. بەڵام لە نێوان دۆست وبرادەرانی.. ئەوا هەر زۆر گەورەترە وکار لەکارترازاوە..

فلان کەس کاتێك باسی چاوچنۆکیی کرد مەبەستی من بووە..! باوکی ئەحمەد کاتێك باسی سەیارەی خۆیی کرد مەبەستی من بوو.
بەڵێ مەبەستی سەیارەکەی من بوو.. بەڵێ سەیری منی دەکرد.. هتد.. هەتا دوایی.. مەلۆێست وبیروبۆچوونەکانی ئەم کابرا هەژارە..
قسەیەکی ئەستەق هەیە دەڵێت: ((ئەگەر خەلکی لەگەڵت هاتن یان تۆ لەگەڵ ئەوان بڕۆ..))کابرایەکی دەشتەکی بوو بەبرادەرم زۆرجار دەهات بۆ لام ئەم رستەیەی بۆ دووبارەدەکردمەوە.. دەیوت: ((ئەو دەستەی کە ناتوانی بیچەمێنیتەوە تەوقەی لە گەڵ بکە.. ئەمەش ئەگەر بەوردی بیری لێ بکەینەوە..)). راستە.. ئەگەر ئێمە خۆمان رانەهێنین

ئەوەی لێبوردووییمان هەبێت .. شتەکان بەسادەیی و ساویلکەییەوە بەڕێ بکەین.. یان بە واتایەکیتر خۆمان لە زۆر شت چاوپۆشی وخۆلە گێلی بدەین.. خۆمان نەخنکێنین لە راڤەکردن وگومان بردندا.. ئەگەر وانەبێت ئەوا ئێمە خۆمان تووشی ماندوبونێکی زۆر زیاد دەکەین..
گەنجێك دێتە لای مامۆستاکەی خۆی دەڵێت: ((مامۆستا یارمەتیم بدە بۆ ئەوەی هاوسەری ژیان بۆ خۆم دابێنم هەتا مردن لەگەڵم بێت.. مامۆستاکە: مەرجەکانت چییە..؟ گەنجەکە: رووی جوان بێت.. بالاّ بەرزبێت.. پرچی ئاوریشم بێت.. بۆنی میسکی بێت..
خواردنی خۆش بێت.. قسەی بە تامو بە لەزەت بێت.. ئەگەر تەماشام کرد دڵم پێی خۆش بێ..
ئەگەر لەوێ نەبووم بم پارێزێ.. بەهیچ شێوەیەك سەرپێچی فەرمانم نەکات..
لە هیچ خراپەیەکی نەترسم.. ئایینی بەرزی کردبێتەوە..دانایی سوودی پێ گەیاندبێت!!
بەردەوام بوو لە باسکردنی مەرجەکانی.. مامۆستاکەش.. پێی وت: کوڕم ئەوەی تۆ دەتەوێ من پێی دەزانم لەکوێ دەستت دەکەوێ..! گەنجەکە: لە کوێ؟ مامۆستاکە: لەبەهەشتدا بە ئیزنی خودای گەورە.. بەلاّم لە دونیادا ئەبێت خۆت لەسەر لێبوردەیی رابهێنیت..بەڵێ خۆت رابهێنیت لەسەر لێبوردەیی..
ئەشکەنجە وسزای خۆت مەکە بەوەی بگەڕێیت گرفتەکان درووست بکەیت.. کێشەکان لەچواردەوری درووست بکەیت.. کابرا قسە بکات تۆ خۆتی لێ تووڕە بکەیت مەبەستت منە؟
رۆژێك بە رووی منداڵەکەتەوە دەڵێیت: تۆ دەتەوێ بە تەمەڵییەکەت من شەرمەزار بکەیت؟
رۆژێك لە رووی خێزانەکەتەوە دەڵێت: تۆ بە ئەنقەست ماڵت فەرامۆش کردووە؟.. بەرنامەو پەیڕەوی پێغەمبەر((ﷺ)) ((پێکەوە ژیان)) بووە.. خۆشی وچێژی لە ژیانی خۆی دەکرد..

دەهاتەوە ماڵێ لەکاتی چێشتەنگاودا..
پرسیاری دەکرد ئایا خواردنێك ئامادەیە بیخوات؟ خێزانەکان: نەخێر پێغەمبەر ((ﷺ)):
کەواتە ((ئەمرۆ بەرۆژوو دەبم..)).
نەئەهات کێشەو پێشەو گرفت دروست بکات لەبەر ئەوەی کە خواردن دروست نەکراوە یان ئامادە نییە.. نەیئەوت: بۆچی خواردنتان دروست نەکردووە.. ئەی بۆچی پێتان نەوتم بۆ ئەوەی شتی پێویست بکرم.. تەنهابە ((کەواتە من ئەمرۆ بەرۆژوو دەبم..)).کۆتایی بە مەسەلەکە دەهێنا.. هەڵسوکەوتی پێغەمبەر((ﷺ)) لەوپەڕی دان بەخۆداگرتندا بوو.. زۆر لەسەر خۆ دەژیا لەگەڵ خەڵکدا..(کە لئومکوری ئەلحصین).. کابرایەکی چاك بوو لەناو سەحابەکاندا..
خۆی دەڵێت : ((لە تێکۆشانێکدا لەگەڵ پێغەمبەر((ﷺ)) دابووم ولاخەکەم نزیك ولاخەکەی پێغەمبەر((ﷺ)) دەبووەوە منیش هەر دوورم دەخستەوە نەوەك پێغەمبەر((ﷺ)) ئازار بخوات بەوەی ولاخەکەم بچێتە سەر ڕێگەی ولاخی پێغەمبەر ((ﷺ))دەڵێت: ((من خەو بردمیەوە سوارییەکەم چووە سەر ڕێگەی سوارییەکەی پێغەمبەر((ﷺ)) پێم بەپێی پێغەمبەر((ﷺ))کەوت.. کە گەرمای لاشەی سواریەکە بەپێی پێغەمبەر((ﷺ)) کەوت ئازاریدا کاتێك گوێی لە ئازاری پێغەمبەر((ﷺ))بوو یەکسەر بەهۆش هاتەوە حاڵی تێکچوو گوتی ئەی پێغەمبەری خودا((ﷺ)) داوای لێخۆشبوونم بۆ بکە..
پێغەمبەر((ﷺ)) بەهەموو لێبوردەیی ودڵ فراوانییەکەوە فەرمووی: ((ڕێی خۆت بکە ڕێی خۆت)). واتە :هیچ لە دڵی خۆت مەگرەو وەك هیچ لە ئارادا نەبووبێ..بەڵێ بڕۆ.. هیچ کێشەو گرفتێکی دروست نەکرد.. وەك ئەوەی بڵێت بۆچی جێگەم پێ لێژ دەکەیت جێگەم لێ تەسك دەکەیتەوە؟ نەیفەرموو: ((ڕێگە فراوانە چی وای لە تۆ کردووە کە خۆت بدەیتە پاڵی منەوە!؟.. نەخێر خۆی پێوە ماندوو نەکرد.. لێدان وپێکەوتنێکی بێ مەبەست بوو.. تەواو .. بەڵێ ئەمە شێوازی هەڵسوکەوتی پێغەمبەر((ﷺ))بوو بۆ هەردەم و هەر کاتێك..
جارێك پێغەمبەر ((ﷺ)) لەناو هاوەڵانی دابوو ئافرەتێك پارچە قوماشێکی بەدیاری دووری بوو بۆ پێغەمبەر ((ﷺ))داوای کرد کە پێغەمبەر((ﷺ)) بیپۆشێت.. پێغەمبەر((ﷺ))

وەریگرت ویەکسەر چووە ماڵی خۆی ولەبەری کرد و هاتەوە ناو هاوەڵانی ئەو قوماشەی لەبەر دابوو کە بە دیاری بۆی هێنرابوو..

کابرایەك لە هاوەڵانی وتی: ئەی پێغەمبەر((ﷺ)) .. ئەو پۆشاکەی کە بە دیاری بۆ تۆ هاتووەو ئێستا لە بەری تۆ دایە بەمنی ببەخشە.. پێغەمبەر((ﷺ)): بەڵێ: باشە .. یەکسەر پێغەمبەر((ﷺ)) گەڕایەوە ماڵەوەو پۆشاکەکەی لەبەری خۆی داناو.. هەمان پۆشاکی کۆنی خۆی لەبەر کردەوەو پۆشاکە تازەو نوێیەکەی بەخشی بە کابرا.. لەپاشاندا خەڵکی بە کابرایان وت: شتێکی چاکت نەکرد.. بەوەی داوای ئەو پۆشاکەت کرد لە پێغەمبەر((ﷺ))لەکاتێکا کە تۆ دەزانیت پێغەمبەر((ﷺ)) داواکردنەکان پەرچ ناداتەوە؟! کابراش وتی:

((سوێند بەخودای گەورە.. هیچ مەبەستێکم لەداواکردنەکە نەبووە تەنها بەهیوای ئەوە نەبێت کە ببێتە پۆشاکی مەرگم.. منی پێ کفن بکرێت کاتێك کە دەمرم..)).

کاتێـك وەفـاتی کـرد لـەو پارچـە قوماشـەدا ناشـتیانئۆخەی چـەندە لـە ئـامێز گـرتنی پێغەمبەر((ﷺ)) بۆ داواکانی خەڵکی وپێدانی هەموو شێوازێکی سۆزداری پێغەمبەر((ﷺ)) ..

رۆژێـك پێغەمبەر((ﷺ))لەناو مزگەوتدا بوو بۆ نوێژی عیشا حەسەن وحوسێن دوو منداڵ بوون خۆیان بەناو مزگەوتدا..

یەکسەر بەرەو باپیریان چوون کە پێغەمبەر((ﷺ))لە نوێژی عیشادا بوو.. هەردووك چوونە سەر پشتی پێغەمبەر ((ﷺ))..

کاتێك هەڵئەستایەوە بەهێواشی لەخۆی دوریئەخستنەوە.. دەیخستنە سەر پشتی لە کاتێکدا کە سەری لەسەر سوجدە بوایە کاتێـك بەپێوە راوەستایە ئەوانی لەلایەك دادەنا.. کاتێـك دانیشتایە بۆ تەحیات خوێندن ئەوانی لەسەر چۆکی خۆی دادەنا لەپاشاندا باوکی هورەیرە دەڵێت بیانبەوە بۆلای دایکیان پێغەمبەر پەلە نەبوو لەبردنەوەیان هەتا تێر بوون لە یاری کردن لەپاشاندا خەریك بوو باران ببارێت ناردنیەوە بۆلای دایکیان..

لە رۆژێکی تردا بەهەمان شێوە هاتن و چوونە سەر پشتی پێغەمبەر پێغەمبەریش((ﷺ)) زۆر لەسەر سوجدە دەمایەوە بۆ ئەوەی نەکەونە خوارێ و ئازاریان پێ نەگات لەپاشاندا هاوەڵانی لە پێغەمبەریان پرسی تۆ زۆر لەسەر سوجدە مایتەوە هیچ جارێك ئەوەندە نەمایتەوە..!!

ئایا خودا فەرمانی پێداوی؟ یان نیگات بۆ هات؟

پێغەمبەر((ﷺ)) فەرمووی: ((نەخێر هیچیان لەئەوانە نەبوو.. بەڵام ئەو دوو کوڕەم لەسەر پشتم بوون منیش حەزم نەکرد پەلەیان لێ بکەم.. هەتا خۆیان دێنە خوارێ ..رواەالحاکم فی المستدرک .

جارێك پێغەمبەر ((ﷺ))دەچێتە ماڵی پووری خۆی ئوم هانیء ..

پرسی دەبێ دەفەرمووێ : ((ﷺ)) ((ئەی دایکی هانیء هیچ خواردنێکت هەیە کە بیخۆین؟ .))

ئەویش گوتی تەنها چەند پارچە نانێکم هەیە وشەرم دەکەم بیخەمە خزمەت تۆ ئەی پێغەمبەر((ﷺ))..فەرمووی: ((بیهێنە..منیش هێنام وپارچە پارچەم کردو بەئاو نەرمی کردەوە دەستی بە خواردن کرد..))لە پاشاندا.. فەرمووی((ﷺ)) ((ئەی دایکی هانیء هیچ شتێکی شلەمەنی نییە؟)).

وتم تەنها هەندێك سرکەمان هەیە..فەرمووی: بیهێنە..

کاتێك هێنای بەسەر نانەکەیدا پرشاندو لێی خوارد سوپاسی خودای کرد فەرمووی ((ﷺ)): ((چاکترین شلەمەنی سرکەیە)) . اصله من الصحیحین

- جابری کوڕی عەبدوڵڵا دەفەرمووێت: ((لە شەونوێژدا چوومە لای چەپی پێغەمبەرەوە راوەستام.. بەڵام پێغەمبەر بەنەرمی منی خستە لای راستی خۆیەوە.. ئەمە لە شەو نوێژدا بوو.. ئەوەندەی پێنەچوو هەتا جابری کوڕی سەخر هات.. دەستنوێژی گرت هاتە لای چەپی پێغەمبەرەوە ((ﷺ))بەنەرمی دەستی هەردووکمانی گرت خستینیە پاش خۆیەوە وەك نوێژی جەماعەت.

- لە رۆژێکدا دایکی قیس منداڵێکی هێنا بۆ ئەوەی پێغەمبەر گۆشی بکات ودوعای بۆ بکات.. پێغەمبەر لێی وەرگرت لەباوەشو ئامێزی خۆی داینا..

زۆری پێ نەچوو هەتا منداڵەکە میزی کرد بە کۆشی پێغەمبەردا کراسەکەی پێغەمبەر بەمیزی منداڵەکە تەڕ بوو.. پێغەمبەر لەوە زیاتری نەکرد تەنها ئەوەندە نەبێ داوای هەندێك ئاوی کردو لە میزی پرشاندو خاوێنی کردەوەو تەواو.. هیچی تر..

ئەتوڕە بوو.. ئەڕووی دا بەیەکدا.. ئەی ئێمە بۆچی خۆمان تووشی ئێش وئازار دەکەین مێش دەکەین بەگامێش.. مەرج نییە هەموو لەدەوروبەرت لە ١٠٠٪ بەدڵی تۆ بێ..

وان تجد عيبا فسد الخللا --- جل من لا عيب فيه وعلا

ئەگەر ئەنگیت دی کەلێن پڕ بکەوە..

گەورەی بۆ ئەو خودایەی بێ ئەنگی دەمینێتەوە..

هەندێک ئەعسابی خۆیان دەسوتێنین.. کاروبار گەورەتر دەکەت لە قەبارەی خۆی..

بەهەمان شێوە هەندێک لەدایکان بەم شێوەیەن لەوانەشە هەندێک لە مامۆستایانیش بەهەمان شێوە بن ..مەگەڕێ بە دوای هەڵەو ئەنگییەکاندا کە نادیارن..

بەڵکو دڵفراوان بە عوزری خەڵکانی تر وەربگرە..

بەتایبەت ئەو کەسانەی کە داوای لێبوردنت لێدەکەن بۆ ئەوەی خۆشەویستیی ئەوان بۆ تۆ بمینێت.. نەك بۆ بەرژەوەندیی تایبەتیی خۆت..

اقبل معاذير من ياتيك معتذرا	ان بر عندك فيما قال او فجرا
فقد اطاعك من يرضيك ظاهر	وقد اجلك من يعصيك مستترا

واتە :((پەسەندی بکە داوای لیبوردنی کەسێك کە داوای لێبوردنت لیٚ دەکات...

چاکە ئەوەیە لەلای تۆ بیڵێیت بەچاك یان بەخراپ...

ئەوە بەقسەی تۆی کردووە هەرکەسێك بێت تۆ لەخۆی رازی بکات..

رێزی لیٚ گرتووی کە بەنهێنی تۆ سەرپێچیت لیٚ بکات...)).

بەڵێ بە دوای هەڵەدا مەچۆو شوێن عەیب وئەنگییەکانی مەکەوە.. دڵ کراوەو دڵ فراوانبە ..

هەردەم پێغەمبەر((ﷺ)) سوور بووە لە سەر ئەوەی کێشەو بێشە نەورووژێنیٚ:

بۆیە هەردەم لە گەڵ هاوەڵانی بەدڵنیایی و ئارامییەکەوە ودڵپاکییەوە دادەنیشت فەرمووی((ﷺ)) بەهاوەڵانی: ((الا لايبلغني احد منكم عن احد من اصحابي شيئا.. فاني احب ان اخرج اليكم وانا سليم الصدر.))ابو داود الترمذي فيه مقال.

واتە: ئاگادار بن هیچ کەس لە ئێوە هیچ شتێك دەربارەی هاوەڵانم پێنەگەیەنیٚ.. بەراستی من حەز دەکەم بێمە ناو ئێوە دڵ ودەروونم ساغ و تەندروست بێ لەئاست ئێوەدا..

ئەو تۆوە لەسەر خۆت هەڵمەکە کە خۆی خەوتووە
ئەگەر تۆوە خۆڵەکە پەرش و بڵاو بوو ئەوا تۆ لووتی خۆت بگرە بە
رادیێنی کراسەکەت. چێژو خۆشی لە ژیانی خۆت وەربگرە.

دان بە هەڵەی خۆتا بنێ.. تکۆڵی لێ مەکە..

زۆرێك لە كێشەكان كە لەوانەیە چەند ساڵێكی پێ بچێت مانەوەی ئەو كێشەیە بێت..
لەوانەیە هەموو تەمەن لەسەری.. چارەسەرەكەی ئەوەیە كە كەسێكیان بەئەوی تریان بڵێت: من هەڵەم.. داوای لێبوردن دەكەم..
لەمەوعیدەكەی خۆتا نەڕۆیشت و.. یان قسەیەكی قورس وگرانت كردووە.. یان وشەیەكی رەق ودڵتەزێنت كردووە.. پەلە بكە بۆ كوژاندنەوەی شەڕ و خراپییەكەی، پێش ئەوەی ئاگرەكەی خۆش بێت..
من داوای لێبوردنت لێدەكەم.. مافت بەسەرمەوەیە.. ئەوەی دڵی تۆی پێ خۆش بێت هەر ئەوە دەكەم.. چەندە جوانە كە ئێمە فێربین.. گوێ بیستی ئەم جۆرە دەربڕینانە بین لە خۆمان ولە خەڵكیشەوە..
كێشەیەك دەكەوێتە نێوان باوكی ذر وبیلال.. رەزای خودایان لێ بێ.. ئەوانیش هەردووكیان هاوەڵن بەڵام هەر مرۆڤیشن..ابو ذر تووڕە دەبێ.. بەبیلال دەڵێت: ((بڕۆ بەولاوە ئەی كوڕی

ئافرەتــە رەش پێــستەکە.. بــیلال ســکالای خــۆی دەباتــەوە بــۆ لای پێغەمبــەر..
پێغەمبەر((ﷺ))بانگێشەی باوکی ذەر دەکات دەفەرمووێت:((ئایا جنێوت داوە بە بیلال..؟
باوکی ذەر.. بەڵێ:
پێغەمبەر((ﷺ)): ئایا بەناوی دایکییەوە قسەت پێ وت؟
باوکی ذەر: هەر کەس جنێو بدات.. بەباوکو دایك جنێو دەدات ئەی پێغەمبەری خودا ((ﷺ))
پێغەمبەر((ﷺ)): ((انك امرؤ فیك جاهلیة ..))واتە تۆ کابرایەکی هەندێ شتی نەفامی ونەزانیت تیادایە..بۆیە رەنگی باوکی ذەر گۆڕاو وتی: ئایا لەم تەمەنەمدا..؟
پێغەمبەر((ﷺ)): بەڵێ..
لەپاشاندا پێغەمبەر((ﷺ))پەیڕەوێکی پێدا کە هەڵسوکەوت بکات لەگەڵ ئەو کەسانەی کە کەمترن لە ئەو لە پلەو پایەدا فەرمووی: (انما هم اخوانکم.. خولکم.. جعل الله تحت ایدیکم.. فمن کان اخوة تحت یدیه.. فلیطعمه من .. ولیلبسه من لباسه.. ولا یکلفهم ما یغلبهم أي مالا یطیقه.. فان کلفه ما یغلبه فلیعنه علیه.. مسلم مختصرا.
واتە : ئەوانە برای خۆتانن.. خوای گەورە ئەوانی خستۆتە ژێر دەستی ئێوە.. هەرکەسێك لە ئێوە براکەی لە ژێر دەست بوو.. با لەو خواردنەی کە خۆی دەیخوات پێی ببەخشی.. لەو پۆشاکەی خۆی دەیپۆشێ ئەوی پێ بپۆشێ.. فەرمانی شتێکی بەسەردا نەدات کە نەتوانێ بۆی بەجێ بهێنێ.. ئەگەر فەرمانی شتێکی پێدا کە نەتوانێ بۆی جێبەجێ بکات.. با کۆمەکی لەگەڵ بکات..)).
باوکی ذەر چی کرد؟!چوو بۆ لای بیلال.. کاتێك پێی گەیشت..
((داوای لێبوردنی لێکرد.. لەسەر زەوی دانیشت.. لەنێوان هەردو دەستو پێی بیلالدا.. لەپاشاندا روومەتی خۆی لەسەر زەوی داناو بە بیلالی ووت: ئەی بیلال.. پێ لەسەر روومەتم دابنێ..)).
ئاوا بوون هاوەڵانی پێغەمبەر ((ﷺ)) لەسووربوونیان لەسەر کوژاندنەوەی دوژمنایەتی پێش ئەوەی گڕو کڵپە بسێنێ. ئەگەر گڕو کڵپەی هەستا نەیانئەهێشت زیاتر تەشەنە بسێنێ..
لەنێوان((ئەبوبەکر وعومەردا))((رەزای خودایان لێ بێ)) گرفت و کێشەیەك دروست بوو.. ئەبوبەکر تووڕە بوو.. عومەر بەجێی هێشت.. کاتێك ئەبو بەکر زانی عومەر تووڕە بوو داوای لێبوردنی لێکرد.. بەلام عومەر گوێی بۆ نەگرت ئەبوبەکر بەدوای عومەر چوو بۆ ئەوەی گەردن

ئازایی پێ بکات..بەڵام عومەر هەر ئاوڕیشی بۆ نەدایەوە.. هەتا خۆی کرد بەماڵەکەی خۆیداو دەرگای لە سەر رووی ئەبوبەکر داخست.. ئەبوبەکر گەڕایەوە..بۆ خزمەت پێغەمبەر کە لە دوورەوە هات پێغەمبەر((ﷺ))ئەبوبەکر شتێکی کردو هاتە خزمەت پێغەمبەر((ﷺ))لە تەنیشت پێغەمبەر دانیشت.. بێ دەنگ بوو رووی سوور بوو بووەوە..عومەریش بیری کردەوە کە هەڵە بوو..داوای لێبوردنەکەی ئەبوبەکری پەسند نەکردووە.. بۆیە پەشیمان بووەوە چونکە دڵیان خاوێن وبێ لەکە بوو..

بەدوای ئەبوبەکردا رۆیشت هەتا چووە خزمەت پێغەمبەر((ﷺ))سەلامی کردو دانیشت لەلا شانی پێغەمبەر((ﷺ)) هەواڵەکەی بە پێغەمبەر((ﷺ)) راگەیاند.. باسی ئەوەشی کرد کە چۆن داوای لێبوردنەکەی ئەبوبەکری پەسند نەکردووە!بۆیە پێغەمبەر((ﷺ)) زۆر تووڕەبوو: کاتێک ئەبوبەکر پێغەمبەری((ﷺ))دی تووڕە بوو..

دەیوت ئەی پێغەمبەری خودا((ﷺ)) سوێند بەخودا من ستەمم لە عومەر.. من ستەم کار تر بووم.. من ستەم کار تر بووم..

پێغەمبەر((ﷺ)) ((هل انتم تاریکون لي صاحبي؟ هل انتم تارکون لي صاحبي؟))واتا: هەتاکەی ئێوە ئەم هاوەڵەم بۆ ناهێڵنەوە؟ ئایا ئەم هاوەڵەم بۆ دەهێڵنەوە؟.

((ان قلت: اني رسول الله اليكم جميعا.. فقلتم: كذبت.. وقال ابو بكر صدقت..)).

واتە: من وتم پێغەمبەری ((ﷺ))خودام بۆ هەمووتان بە تێکڕا.. ئێوە لە وەڵامدا وتتان: درۆت کرد.. ئەبوو بەکر وتی راست دەکەیت..ئاگادار بە: بەو شێوەیە نەبێت خەڵکی چارەسەر بکەیت خۆت تێک بدەیت.. وەک چۆن گوێ درێژ لەناو خەرماندا گێرەی پێ دەکەن..ئەگەر تۆ لە جێگەیەکی وابووی کە خەڵک رێنموویی و چاو لەتۆ بکەن..

وەک مامۆستایەک لەگەڵ قوتابیان و خوێندکارانی.. باوکێک لەگەڵ منداڵەکانی.. یان دایکێک.. بزانە تۆ لەژێر چاودێریدای..هەموو خەڵک چاویان لەتۆ بڕیوە..

هەردەم هەوڵی ئەوە بدە رێک و پێک بیت لەو پەڕی توانایی خۆتدا..بەهەمان شێوە ژن و مێردەکانی لەگەڵ یەکتردا.. عومەر دەستی کرد بە دابەش کردنی پارچە پارچە قوماش بۆ هەر کەسێک لە هاوەڵان و خەڵکانی شاری پێغەمبەر ((ﷺ))کاتێک چووە سەر مینبەر لە یەکەم وتاردا فەرمووی: ((ان الله كتب لي عليكم السمع والطاعة..))واتە: خودا فەرزی کردووە ئێوە بە

قسەی من بکەن وەك لێپرسراوتان بەسەر خۆتانەوە بەجێ بهێنن ..کابرایەك هەستاو وتی: نە گوێت بۆ دەگرین نە قسەشت بەجێ دەهێنین..عومەر وتی: بۆچی؟

کابرا: چونکە تۆ هەر کەس لە ئێمە یەك پارچە قووماشت پێ داوە بەڵام تۆ خۆت دوو پارچە قووماشت هەڵگرتووە..عومەر بەناو خەڵکەکەدا چاوی گێڕا وەك ئەوەی بۆ کەسێك بگەڕێت..

کاتێك چاوی بە عەبدوڵلای کوڕی خۆی کەوت وتی: هەستە ئەی عەبدوڵلا.. ئەویش هەستا..عومەر: وتی: ئایا تۆ بەشە قوماشەکەی خۆتت بەمن نەدا بۆ ئەوەی وتاری پێ بخوێنم؟عەبدوڵلا: بەڵێ..کابرا دانیشتەوە وتی: ئێستا گوێت بۆ دەگرین و بە قسەشت دەکەین..

کێشەکەش تەواو بوو..بەرێزەکەم پەلەم لێ مەکە.. بەڵێ من لەگەڵتم کە شێوازی هەڵسوکەوتی کابرا رەق بوو.. کاتێك رەخنە لە عومەر بگرێت لەناو ئەو هەموو خەڵکە..

لە جێی خۆی نەبوو بەڵام ئەوەی جێی سەرسوڕمانە ئەوەبوو عومەر چۆن توانی ئەو هەڵوێستە بقۆزێتەوە و توانای هەڵگرتن و وەرگرتنی بکات.. ئاگرەکەش بکوژێنێتەوە..؟

لەدوایدا..ئەگەر ئەتەوێ خەڵکی روو لە تۆ بکەن تێبینیەکانت بەهەندو پەسەند وەرگرن.. بە ئامۆژگارییەکانتەوە.. هەر کێ بن لە هەر کوێ بن.. خێزان.. منداڵت.. خۆشك..برا.. خەڵکانی تر بەتێکڕا.. تۆ خۆت ئامۆژگاریی ئەوان بە هەند و پەسەند وەرگرە و بزانە.. خۆت بە گەورە مەزانە..

کابرایەك هەردەم بە خێزانەکەی دەوت: چاودێری منداڵەکان بکە زیاتر.. خواردنی چاکتر درووست بکە.. هەتا کەی پێت بڵێم هۆدەکە رێکخەرەوە..

خێزانەکەش هەردەم بە رووخۆشییەوە دەیوت: خەمت نەبێت هەر ئێستا ئەو فەرمانانەت بەجێ دەهێنم.. فەرمانی تۆیە و بەجێیە..ئافرەتەکەش رۆژێك بەپیاوەکەی وت: وەك ئامۆژگاری و وەبیرهێنانەوەیەك: منداڵەکانت لەکاتی ئەزموونەکاندا پێویستییان بەوە هەیە تۆ لە ناویاندا زیاتر بمێنێیتەوە..

ئەگەر چوویتە دەرێ بۆ ناو برادەرەکانت.. منداڵەکانت لەبیر نەچێ..

هەرکە ئەم قسەیەی گوێ لێ بوو هاواری لێ بەرزبووەوە: من خۆم چۆڵ و بەتاڵ و بێ کار نەکردووە بۆیان.. هەتا دوا بکەوم یان دوانەکەوم.. ئەمە ئیش و کاری تۆ نییە بەسەر مندا بیسەپێنی.. هیچ خۆت هەڵ مەقورتێنە ئیش و کاری منەوە!! .

توخودا سوێندت ده‌ده‌م به‌خودای گه‌وره پێم بڵێ: چۆن ده‌ته‌وێ له دوای ئه‌و هه‌ڵوێسته‌ت ئافره‌ته‌که‌ت به قسه‌ت بکات!!..له کۆتاییدا.. زیره‌ك و هۆشمه‌ند ئه‌وه‌یه که‌لێن و درزه‌کانی دیواری ماڵه‌که‌ی خۆی بگرێت و دابخات و بۆئه‌وه‌ی که‌س چاو له‌ماڵ و خێزانی ئه‌و نه‌بڕێت.. مه‌به‌ست ئه‌وه‌یه.. ده‌رفه‌تی گومانی خه‌ڵك له‌سه‌ر خۆی نه‌هێڵێت..

بانگێشه کراین بۆ به‌ستنی هه‌ندێك کۆڕ له‌سه‌ر کاروباری بانگه‌وازی له وڵاتی ئه‌لبانیا.. سه‌رۆکی ده‌زگاکان و سه‌نته‌ره‌کانی بانگه‌واز خوازی له‌وێ کابرایه‌کی بێ ردێن بووهه‌ندێك برادەر سه‌رنجیان دا..چۆن ئه‌بێ سه‌رۆکی باڵای بانگه‌وازه‌کان له‌وڵاتی ئه‌لبانیا بێ ریش بێت؟! کابرا هه‌ستی کرد به‌وه‌ی له هه‌ندێك برادەر تێبینی بێ ریشییه‌که‌ی لێ ده‌که‌ن بۆیه یه‌کسه‌ر

وتی: ((برام من خۆم کۆسه‌م ئه‌که‌ن بچن له دوای موحازه‌ره‌کان موحازه‌یه‌ك له‌سه‌ر بێ ریشی من بده‌ن.. ئێمه ده‌ستمان کرد به پێکه‌نین و سوپاسی ئه‌ومان کرد ئه‌و گومانه له دڵی ئێمه به‌رامبه‌ر به ئه‌و لایدا..

ئه‌گه‌ر حه‌ز ده‌که‌یت با بگه‌ڕێینه‌وه بۆ شاری پێغه‌مبه‌ر((ﷺ))..

جارێك پێغه‌مبه‌ر((ﷺ)) له ئیعتیکافدا بوو.. له‌شه‌وانی ره‌مه‌زاندا.. صفیه خێزانی هاته لای بۆ مزگه‌وت هه‌ندێك به یه‌که‌وه دانیشتن..

له پاشاندا هه‌ستا بڕواته‌وه به‌ڵام پێغه‌مبه‌ر((ﷺ)) حه‌زی نه‌کرد له‌و تاریکی شه‌وه‌دا به ته‌نها بڕواته‌وه بۆیه له‌گه‌ڵی هه‌ستاو بۆ ئه‌وه‌ی بیگه‌یه‌نێته‌وه ماڵه‌وه له رێگه به‌یه‌که‌وه چوون.. دوو هاوه‌ڵی ئه‌نساری کاتێك پێغه‌مبه‌ریان((ﷺ)) بینی و ئافره‌تێکی له‌گه‌ڵه تۆزێك خێراتر چوون! پێغه‌مبه‌ر ((ﷺ)) فه‌رمووی: ((هێواش بڕۆن ئه‌وه صفیه‌ی خێزانمه))..

ئه‌وانیش وتیان پاك و بێگه‌ردی بۆ خودایه که ئێمه گومان به تۆ به‌رین ئه‌ی پێغه‌مبه‌ری خودا ((ﷺ)) واته: ئایا ده‌چێته هۆشه‌وه که ئێمه گومان به تۆ ببه‌ین ئه‌ی پێغه‌مبه‌ری خودا له‌گه‌ڵ ئافره‌تێکی تری بێگانه‌دا بوو بێ؟!!پێغه‌مبه‌ر فه‌رمووی: ((ان الشيطان يجري من ابن ادم مجرى الدم.. واني خشيت ان يقذف في قلوبكما شراً..)) متفق عليه.

واته:شه‌یتان به ده‌ماره‌کانی مرۆڤدا ده‌چێت هه‌تا هه‌ر شوێنێ که خوێنی پێ بگات شه‌یتانیش ده‌گاته ئه‌وێ.. منیش له‌وه ترسام که شتێك بخاته دڵتانه‌وه و بۆ باوه‌ڕتان خراپ بێت..

دلێری و ئازایەتی و ئەبەردی و بوێری..

ئەمانە لە هیچ مرۆڤێکدا نییە ئەگەر بەردەوام ببێت لەسەر هەڵەکانی.. بەڵکو مرۆڤی ئازاو لێهاتوو و بوێر و دلێر و ئەبەرد و ئەبەز ئەو کەسەیە دان بە هەڵەی خۆیدا بنێت..
بەڵام بەمەرجێك هەرگیز و هەرگیز نەگەڕێتەوە سەر هەمان هەڵەی پێشوو . بەهیچ شێوەیەك لە شێوەکان.

بەستەی دارەکان لە یەك جیا بکەرەوە..!!

ئەگەر هاتوو هەڵەکە لەلایەن چەند کەسانێکەوە بوو.. پێویست وایە پێکەوە ئامۆژگارییان بکەیت..
بەڵام جاری وا دەبێت پێویستیت بەوە دەبێت کە کۆڕو بەستەکەیان لەیەك جیا بکەیتەوە.. هەر یەك بە تەنهایی ئامۆژگاری لێبکرێت..
بۆ نموونە چویتە ماڵی خۆتانەوەو برایەکت لەگەڵ چەند برادەرێکی خۆیدا رێکەوت لەسەر ئەوەی بەرنامە دابنێن بۆ ئەوەی بچن بۆ وڵاتێك ئەو وڵاتەش ناکرێت کەسێك بچێتە ئەوێ هەتا تووشی بەد رەوشتی نەبێت لەهەندێ لە شێوازەکانی ئامۆژگارییە..
ئەگەر تۆ قسەی خێری خۆت بکەیت بەجێیان بهێڵی..
بەڵام لەوانەیە زۆر سوود بەخش نەبێت جێی خۆی نەگرێت لەدڵیاندا بۆیە پێت چۆنە ئەگەر بەستەکە بکەیتەوەو دارەکان یەکە بەیەکە بشکێنیت..چۆن؟!
کاتێك هەر کەسەو بەرێ و شوێنی خۆیدا دەڕوات.. لەیەك جیادەبنەوە..

تۆ له‌گه‌ڵ ئه‌و که‌سه‌یان دانیشه که گومانی ئه‌وه‌ی پێ ده‌به‌یت له ئه‌وانیتر هۆشمه‌ند تر بێت پێی بڵێیت.. ئه‌ی فلان.. وام پێگه‌یشتووه که ئێوه به کاروانی ده‌چن..
تۆش له‌وانی تر به‌هۆشمه‌ندتر ده‌زانم.. تۆیش ده‌زانیت ئه‌و ولاته‌ی که ئێوه نیازتان هه‌یه بۆی بچن که‌م که‌سێك ده‌توانێ به ساغی له باوه‌ڕو داوێنی له‌وێ ده‌ربچێت.. یان تووشی ئایدز ده‌بێت.. یان به‌دره‌وشتی ئه‌وان هه‌ڵ ده‌گرێت..ئه‌ی تۆ پێت چۆنه ئه‌و خێره بۆ خۆت بکه‌یت ئه‌وان و خۆشت له‌و ئه‌گه‌ری خراپیه لابده‌یت؟.. تۆیش پێشنیاری بۆ بکه‌یت که بچن بۆ ده‌وڵه‌تێك دوورتر بێت له‌و خراپه‌کاریانه..

بێ گومان ئه‌و ئه‌م ئامۆژگارییه‌ی له تۆ وه‌رده‌گرێت چونکه به‌شێوازێکی جوان و رێك و پێك ده‌رت بڕی... ئه‌وا که‌ف وکوڵی چوونی بۆ ئه‌م ولاته ٥٠٪ داده‌به‌زێت..
به‌هه‌مان شێوه بچێته لای که‌سی دووه‌م هه‌مان ئامۆژگاری و ڕێ بگرێته به‌ر.. بۆ سێ یه‌میش به‌هه‌مان شێوه..
به‌بێ ئه‌وه‌ی هه‌ست بکه‌ین که‌تۆ به‌م کاره هه‌ستاوی ئه‌و کات ده‌زانیت که ئه‌وان دانیشتنه‌وه بۆ ئه‌م قسه‌و باسه..
که‌سێکیان ئه‌وانی تر هان بدات ئه‌ویتریان پێشنیار ده‌کات بۆ گۆڕینی شاره‌که.. سه‌یر ده‌کرێت که‌سی دووه‌میش..
پاڵپشتی ده‌کرێت به‌م شێوه‌یه‌ش تۆ ده‌توانی کێشه‌و خراپیه‌که بنبڕ بکه‌ی به شێوازێکی گونجاوو رێکو پێك..
یان بۆ نموونه سه‌یر ده‌که‌یت منداڵه‌کانت له‌وانه کۆبونه‌وه‌یان له ژوورێکدا بۆ ئه‌وه بێت سه‌یری فیلمێکی سیدی یان ڤیدیۆ کلیپ یان هه‌ر شتێکی ناشیرین و ناگونجاو..
تۆیش ئه‌گه‌ر ئه‌ته‌وێ ئامۆژگارییان بکه‌یت ئه‌وا هه‌ر یه‌که و به‌جیا ئامۆژگاریی بکه.. بۆ ئه‌وه‌ی سواری که‌ڵ شه‌یتان نه‌بن..
ئه‌ی ئایا ئه‌م شتانه‌ی من باسی ده‌که‌م له‌ژیاننامه‌ی پێغه‌مبه‌ر ((ﷺ))نموونه‌ی هه‌یه؟..به‌ڵێ..
کاتێك جیاوازی و دووبه‌ره‌کانێ که‌وته نێوان پێغه‌مبه‌ر ((ﷺ))له به‌رامبه‌ر قوره‌یشییه‌کاندا..
ئه‌م جیاوازییه‌ش گه‌یشته لووتکه بۆیه قوره‌یش له‌سه‌ر ئه‌وه بوون به‌یه‌ك ده‌ست و کۆك بوون

لەسەر ئەوەی هەموو جۆرە ئابلۆقەیەك بخرێتە سەر پێغەمبەر و هاوەڵانی بەتایبەتی خزمانی نزیکی پێغەمبەر ((ﷺ)) ((هاشمییەکان))..

تەنانەت نووسرا نابێت کڕین و فرۆشتنیش لە گەڵ هاشمییەکان بکرێت یان ژن و ژن خوازیان لە گەڵدا بکرێت..

پێغەمبەر ((ﷺ))خزمانی و هاوەڵانی بەندکران لەشێوو دۆڵێك کە هیچ شتێکی تیادا نییە و ناڕوێت..

نارەحەتیی نۆرییی بۆ هاوەڵان هێنا ، هەتا وای لێکردن گەڵای دارەکانیان دەخوارد..

بەڵکو وایان لێ هات هەتا کەسێکیان لەشەودا میز بکات..

گوێی بە دەنگێك بوو کە میزەکەی پێکەوتووە..

ئەویش سەیری کرد چەرم و پێستی حوشترێکە لەوێ ئەویش هەستاو خاوێنی کردەوە و شۆردی خۆی پێوە خەریك کرد کە بیخوات سێ ڕۆژی بە ئەمە بردە سەر..!!

ئابلۆقە ستەمکارەکەش وا درێژە دەکێشێ بۆ نزیکەی چەند مانگێك دەخایەنێ.. ڕۆژێك پێغەمبەر((ﷺ))فەرمووی: ((ئەی مامە کە ئەویش لەگەڵیان بەند بوو)) ((ان الله قد سلط ارضة علی صحیفة قریش.. فلم تدع فیها اسماً الا اثبتە.. ونفت منها الظلم والقطیعة والبهتان..)) واتە: ((خودای گەورە خۆرکەی زاڵ کردووە بەسەر ئەو نووسینەدا ، تەنها ناوی خودای تیادا هێشتووەتەوە ئەویتری هەر هەموو ڕنیوە و کۆڵیوە لە ستەم و دابڕینی و بوهتان و درۆکانیان))...

باوکی طالب بەلایەوە سەرسام بوو وتی خودای گەورە تۆ ئەوەی پێ ئاگادار کردووە..؟؟پێغەمبەر((ﷺ)): فەرمووی بەڵێ..باوکی طالب وتی:

((هەر ئێستا دەچمە لای قورەیشییەکان و پێیان دەڵێم: وتی ئەی قورەیشییەکان ، کوڕی براکەم ئەم هەواڵە سەرسامەی پێ داوم..

ئەگەر قسەکەی ڕا بوو ئەبێت واز لە ئازارو ئابلۆقەمان بهێنن ئەگەر ڕاست نەبوو..ئەوا من برازاکەی خۆمتان دەدەمە دەست چی لێ دەکەن لێی بکەن..)).

قورەیشییەکان وتیان ئێمە ڕازین و سۆزو پەیمانمان لەسەر ئەوەدا..

کاتێك سەیریان کرد.. وەك هەواڵەکەی پێغەمبەر((ﷺ)) بوو بەڵام لە سۆزو پەیمانەکانی خۆیان پاش گەز بوونەوە خراپەیان زیاتر بەسەر موسوڵمانان و خزمانی پێغەمبەردا((ﷺ)) هێنا.. هەتا نزیك بوو بمرن یەك لەدوای یەك..

هەندێك لە کافرەکانی قورەیش بە بەزەیی و سۆزدار بوون. لەوانە هیشام کوڕی عمر کە کابرایەکی خاوەن ڕێزو دەسەڵات بوو لەناو هۆزەکەی خۆیدا..

زۆر جار حوشتری بە بارەوە دەهێنا کە نزیکی شێو و دۆڵەکەی دەکردەوە بەرەڵای دەکرد هاوەڵانیش سوودیان لێ دەکرد...

چەند ڕۆژێکی تری پێ چوو.. بیری لەوە کردەوە ئەو بەم شێوەیە ناتوانێ خواردنیان بدات.. بەتایبەت زۆریش بوون. بۆیە بڕیاری دا ئەم نووسینە ستەمکارە هەڵ وەشێنێتەوە.. بەڵام ئەمەیشی بە تەنهایی پێ ناکرێت بەتایبەت قورەیشییەکان هەموویان یەك دەنگ وهاوڕان لەسەری.. بۆیە ڕێگەی کردنەوەی بەستەکەی گرتە بەر.. چی کرد؟

ڕۆیشت بۆ لای زوهەیری کوڕی باوکی ئومیە.. کەدایکی بریتی بوو لە عاتیکەی کچی عبدالمطلب..

وتی: ئەی زوهەیر تۆ ڕازی دەبیت کە تۆ خواردن بخۆیت و پۆشاکی جوان بپۆشی و کام ئافرەتت بوێ بیهێنی و. خاڵوانت نە خواردنیان هەبێت و بیخۆن و نە جلو بەرگ هەبێت بیپۆشن..

((نە ئافرەت هەبێت مارەی بکەن نە ئافرەتیشیان لێ مارە دەکرێت؟!((سوێند بەخوا ئەگەر خاڵوانی باوکی ئەلحەکەمی((مەبەست ئەبوجەهل)) بوو یان لەناو دابووایە..

((چونکە سەرۆکی ئەم دابڕانە بوو)) –ئەوا بەم شێوەیە نەی دەهێشتەوە.. زوهەیریش وتی: هەی ماڵ ئاوا ئەی هیشام..

ئەی من چی بکەم تەنها من کەسێکم سوێند بەخودا ئەگەر کەسێکی ترم لەگەڵ بوایەو ئەوا هەڵ دەستام بە شکاندنی ئەو ئابلۆقەیە..

هیشام وتی: کەسی خۆتت دەست کەوت..

زوهەیر: کێیە؟

هیشام: منم.

زوهەیر: هەوڵبدە سێیەمان هەبێت.

هیشام: ئەم گەی نێوانمان بشارەوە...

هیشام چوو بۆ لای المطعم بن عدي.. کابرایەکی هۆشمەند بوو..

پێی وت: مطعم!: تۆ رازیت دوو تیرە لە تیرەکانی عەبدی مناف تیا بچن..

ئەمەش هەمووی لە پێش چاوی تۆوەیە..

پەسندی قورەیش دەکەیت لەو ستەمەی کە دەیکات ..

مطعم وتی: ئەی من چی بکەم؟ من تەنها یەك کەسم..

هیشام: دووەمت دی..

مطعم: کێیە؟

هیشام: منم..

مطعم: هەوڵ بدە سێیەممان هەبێت..

هیشام: سێیەمیش هەیە..

مطعم: کێیە؟..

هیشام: زوهەیری کوڕی باوکی ئوممەیەیە...

مطعم: هەوڵبدە چوارەممان هەبێت..

هیشام چوو بۆ لای باوکی ئەل بوختری کوڕی هیشام..

هەمان دایەلۆك وقسەو باسی بۆ ئەویش کرد..

باوکی بوحتری زۆر بە گەرمیو دڵگەرم بوو بۆ ئەم کارە..

باوکی بوختری: ئایا کەسی تر هەیە یارمەتیدەر بێت بۆ هەستانمان بەم کارە؟

هیشام: بەڵێ..

باوکی بوختری کێیە..

هیشام: منم و زوهەیری کوڕی ئوممیە ومطعم ی کوڕی عدي..

باوکی بوختری: هەوڵ بدە پێنجەممان هەبێت.

هیشام چوو بۆ لای زەمعەی کوڕی ئەسوەد.

قسەی لەگەڵ کردو باسی خزمایەتی وماق ئەو خەڵکەی کە بەسەریەوەیەتی..

زەمعەی کوڕی ئەسوەد:ئایا کەسی ترمان لەگەڵە؟

هیشام: بەڵێ..من و فلأن وفلأن هەیە هەر هەموویان رێکەوتن لەسەر ئەم بۆچوونە..

((سۆزو پەیمانیاندا کە یەکبگرن وهەستن بەم کارە رەوایە..))

زوهەیر وتی:من دەست پێ دەكەم: لە پاشاندا هەمووتان هەڵ ئەستن قسەی خۆتان بكەن..
كاتێك بەیانی داهات هەریەكەو كورسی خۆی هەبوو لەچوارچێوەی كەعبەدا..
كاتێك خەڵكی كۆدەبنەوە.
زوهەیری كوڕی باوكی ئوممەیە جلێكی ئەوپەڕی جوانی لەبەر كرد..
حەوت جار بە چوار دەوری كەعبەدا سوڕایەوە لە پاشاندا رووی كردە خەڵكەكەو هاواری كردو
وتی: ئەی خەڵكی مەككە ئایا ئێمە بخۆین و بخۆینەوە..؟ پۆشاكی جوان بپۆشین؟!..
ئەوەكانی هاشم لەو شێوو دۆڵەدا بمرن!! ئەكڕین نە فرۆشتنیان لەگەڵ بكرێت سوێند بەخودا
دانانیشم هەتا ئەم نووسراوە ستەمكارە پارچە پارچە نەكەین..
ئەبور جەهل.. هاواری كرد.. وتی: درۆت كرد.. سوێند بە خودا ناتوانی پارچە پارچەی

بكەیت... یەكسەر زەمعە هەستاو هاواری كرد.. نەخێر تۆ درۆ دەكەیت ئێمە رازی نەبووین بە
نووسینەكەی كاتێك نووسرا..
ئەبو جهل هەستا بۆئەوەی پەرچی بداتەوە یەكسەر باوكی البختری هەستاو وتی: زەمعە
راستی كرد..
ئێمە رازی نەبووین كەچی تیادا نووسرابوو ئەدانیشی پیادا دەنێن..
ئەبو جەهل خەریك بوو روو بكاتە باوكی بوختری..
یەكسەر مطعم كوڕی عیدی هەستاو هاواری كرد..ئەوان راست دەكەن ئێوە..
هەر كەسێك هەر شتێكی تر بڵێت ئەو درۆی كردووە.. ((ئێمە دوورین و پەنا بەخودا دەگرین
لەوەی كە تیایدایەتی و تیایدا نووسراوە))..
هیشامیش هەستا هەمان قسەی ئەوانی دووبارە كردەوە..
بۆیە ئەبوو جەهل سەری سوڕما.. هەندێك بێ دەنگ بوو لە پاشاندا وتی:(ئەمە كارێكە
رێكەوتنی لەسەركراوە.. راوێژی تێرو تەسەلی لە بێجگە لەم شوێنەدا.))

لەپاشاندا مطعم كوڕی عیدی چوو بۆ لای كەعبە.. دەستی دایە پەڕاوەكە و بۆئەوەی پارچە
پارچەی بكات ، بەڵام خۆركە خواردبووی.. تەنها ناوی خودای تیادامابوو..

زیبرەك بە..

پزیشکی داناو زانا پسپۆر و زیرەك.. جێگەی دووربینەوەی دەزووەکانی بە پەنجەکانی دیاری و دەست نیشان دەکات ..کە جێی تایبەتی و گونجاوی خۆی بێت پێش دەرزی کردنە کە بە ناویدا..

أثبات الشخصية	Proof your self

سووربوونی خۆیەتی و کەسایەتی..!!

لەیادەوەریەکانە:ئێمە لەدەشت بووین بۆ سەیران کردن.. برادەرێکمان لەگەڵ بوو لەچاوی دا لاوازی هەبوو.. ئێمە هەموو ئیشەکانی ئەومان گرتبووە ئەستۆ.. بەلام ئەو هەر دەیووت و دووبارەی دەکردەوە کە ئەبێت تۆڵەمان بۆ بکاتەوە..
خێوەتێکی کاتی مان داناوە.. ئەو بەرخەی پێمان بوو سەرمان بڕی گۆشتەکەیمان کردە ناو مەنجەڵێك بۆئەوەی لە سەر ئاگری دابنێن.. کاتێك ئێمە خۆمان سەرقاڵ کردبوو مولیدەیەك بە کەڕ بخەین بۆ ئەم کارە..

برادەرە چاو لاوازەکە بۆ ئەوەی ئیشێك بکات هەستاو دەستی دایە جلێکانیْ لەناو سەیارەکە دەری هێنا بۆئەوەی بچێت ناو بکاتە ناو گۆشتەکەوە و بۆ کولانی بەلام دەستی دایە جلیکانی بەنزین؟!!

هەر لە دووری هاوارمان بۆ کرد مەکە.. ئەی فلان کەس مەکە.. بەلام هەر دەیووت لێم گەڕێن با ئیش بکەم.. بەلام خۆزگە هەر ئەو ئیشەی نەکردایە بۆیە دەستمان کرد بە پێکەنین و تێکەلْ بە گریان بۆ لەدەست چوونی گۆشتەکە!!ئێمە چارمان نەبوو برسێتییەکەی خۆمان بەنان و چایی خۆمان تێرکرد.. بەلکو بەردەوامین.. خۆشترین کاروان و سەفەرەکردن بوو.. ئەی بۆچی خۆمان سزا بدەین لە کاتێکا کە لە دەست چوو..

جارێك بە کاروانی چووینە سەفەرەیەك بەتاری سەیارە شەحنی نەمابوو... بۆیە سەیارەکەمان راگرت بۆئەوەی بە پاتریەکەی پاتری سەیارەکەی خۆمان شەحن کەین..

برادەرێکمان چووە نێوان هەردوو سەیارەکە بۆ ئەوەی سەری هەردوو وایەرەکان لەیەك بگەیەنیْ کابرای ناو سەیارە سولفی لێدا سەیارەکە هاتە پێشەوەو برادەرەکەی ئێمە هەردوو

قاچی تا ئەژنۆی کەوتە نێوان هەردوو سەیارەکە ئێمە سەیارەکەمان گرت و دورمان خستەوە یەکسەر کابرایش کەوت ئێمەش ترساین هەردوو قاچی شکابیْ.. بەدوو کەسەوە هەلمان گرت و بردمان هەندێك ئیسراحەتی کردو کەوتە سەر پێی خۆی.. ئێمەش سوپاسی خودامان کرد کە خراپتر نەبوو..

بەلام ئەوەی جێی سەرسوڕمان بوو هیچ هاوارێکی نەکردو بەلکو تەنها خەندە و پێکەنینی کرد.. بە بێ ئەوەی هیچ خۆی تورە بکات ئەمەش واتای رازیبوون و دلفراوانی بوو. هیچ قسەیەکی بە هیچ کەسێك نەوت.. چ سودێکی هەیە هاوارکردن؟ تەواو کارەکە قەوماو لێبووتەوە..

ئەگەر ئەتەوێ چێژ لە ژیانت وەرگریت..؛ ئەوا کار بە ئەم یاسایە بکە: گرنگی مەدە بەشتە بچوکەکان..

ئێمەی مرۆڤ زۆر جارێك خۆ ئازار و ئەشکەنجە دەدەین.. دارکاری دەکەین.. دونیای لیْ تەسك دەکەینەوە ئازار و ئێش دەچێژین. ئێش چەشتنەکە هیچ گرفتێکمان بۆ چارەسەر ناکات..وادادەنێم تۆ چوویتە شاییەك با جل و پۆشاکی زۆر جوان لەبەری خۆت بکەیت خۆت

لەزاواش قۆزتر کردبێت..!!یەکە یەکە تەوقەت لەگەڵ خەڵک کرد.. بەڵام منداڵێک هات جامانەکەی سەری تۆی راکێشا بە کڵاوەکەوە دەکەوتە خواریٚ پیس بوو وات لێهات خەڵک پێت پیٚ بکەنیٚ.. هەڵسوکەوتت چۆن دەبێت؟ زۆر کەسێک لە ئێمە هەڵسوکەوتەکەی لەگەڵ ئەم گرفتە بەشێوازێك دەکات کە چارەسەر نییە بۆی.. بەوەی کە بەدوای منداڵەکەدا رابکات.. هاوار بکات.. جنێو بدات.. نەفرین بکات..

دەرئەنجام ئەوەی کرد کە منداڵەکە لەئەوی دەویٚ.. لەوەی کە سەرنجی خەڵکی بۆ خۆی رابکێشیٚ.. هۆسە درووست بکات.. خەڵکی گاڵتە بەو کەسە بکەن.. لەوانەیە ببێتە نموونە و خەڵك بیگێڕنەوە..!!

لەراستیدا تۆ لێرەدا –سزا و ئازاری منداڵەکەت پیٚ نەدرا بەڵکو ئازار و سزای خۆتت بەخۆتدا..

وادابنیٚ کە تۆ جلێکی خاوێن و تازە لەبەر خۆت بکەیت.. لەوانەیە هێشتا پارەکەت بە تەواوی نەدابێت.. بچیت بۆ کۆمپانیایەك بۆئەوەی دابمەزرێنی.. بەلای دەرگایەکدا تێپەڕ بوویت تازە و

هەر ئێستا بە رۆنە رەشە کەلێنەکان چەور کرابی.. لە پەنایدا تابلۆیەکی ئاگادارکردنەوە هەبێت بەڵام تۆ ئاگات لێی نەبوو..شانت یان قۆڵت یان هە رجێگەیەکی ترت بە تەواوی پێی کەوتووە رەش بوو.. ئایاچۆن هەڵسوکەت دەکەیت لە گەڵ کابرای کرێکاری رۆن چەورکار؟ ئایا لێی تووڕە دەبی.. ئەی چۆن هەڵسوکەوت دەکەیت لەگەڵ ئەو کێشەیە؟ ئێمەی مرۆڤ زۆر جار رێگە و شێوازێك دەگرینە بەر وەك چارەسەر بەڵام لە راستیدا چارەسەر نییە..

هەڵدەچین.. جنێو دەدەین بە کرێکارەکە.. بۆچی تابلۆیەکی ئاگادار کردنەوەی گەورەت دانەناوە کە ئاشکرا تر بێت..

کابرای کرێکاریش وەڵامت دەداتەوە بە تووڕەییەوە..لەوانەیە دوا ئەنجام زیاتر بە گڵی زەویەوە بگەوزێت زیاد لەچەوری دەرگاکەوە!!

لەسەرخۆ بە .. ئایا دەزانیت بەم جۆرە هەڵسوکەوتەت خۆت زیاتر ئازار دەدەی..وەك ئەوەی خۆت داوای دارکاری بکەیت ئارایە..

بەهەمان شێوە بڵیٚ ئەگەر:– خۆت جوان و رازاوە بکەیت بچیت بۆ خوازبێنی..

ماشێنێك بەلای تۆدا تێپەڕ بوو ئاوی سەرجادەکەی هەموو کرد بەسەر تۆدا هەموو جلی تۆی پیٚ پیس بوو..

ئایا خۆت ئازار دەدەیت بەوەی دەست کەیت بە هاوار هاوار کردن دەنگی خۆت بە ماشێنەکەو خەڵکانی ناویشی بەرز و تورە بیت لە کاتێکا کەتۆ دەزانیت ئەوا ماشێنە کە نەفەرەکان لەوێ نەماون؟

بەهەمان شێوە پێویست ناکات هەر کات لایەنی ئێش و ئازار و ئەشکەنجەکانی کە تووشمان بوو لە رۆژانەی ژیانماندا بەیادی خۆمانی بهێنینەوە و بیری لێ قووڵ تر بکەیت..

محمد((ﷺ))رۆری بەسەرهات و کاتی زۆر دڵتەنگی و دڵتەزێنی لە ژیاندا زۆر دووبارە و سێ بارە و زیاتریش بووەتەوە هەتا جارێك لە گەڵ خێزانە دڵ نەرمەکەی و بەسۆزەکەی دادەنیشێ عائیشەی دایکی موسوڵمانان.. لە چرکەیەکی هێمن و ئارامیدا..

لە پێغەمبەری ((ﷺ)) پرسی ئایا هیچ رۆژێکی ترت لە رۆژی ئوحود خراپتر لێ بەسەرهات؟ یادەوەرییە تاڵەکانی ئەو جەنگە تێپەڕبوو رۆیشت.. ئاای ئۆۆۆف لەو وژە چەند تاڵ و دژوار بوو.. ئەو رۆژەی مامی پێغەمبەر ((ﷺ)) (حمزە) شەهید کرا کە خۆشەویستترین کەس بوو.. ئەو رۆژەی کە لەسەر تەرمی مامی راوەستاو لووت و چاوو گوێ کوڵرا بوون..

سکی دوو لەت کرابوو لاشەی پارچە پارچە کرابوو.

ئەو رۆژەی ددانەکانی پێشەوەی پێغەمبەر((ﷺ))شکێنرابوون.. رووی پیرۆزی بریندار بووبوو.. خوێنی لێ دەچۆڕایە سەر زەوی.. ئەو رۆژەی کە حەفتا هاوەڵی بەکوژراوی هێنرایەوە بەردەستی..

ئەو رۆژەی کە هاتەوە شاری مەدینە و حەفتا پاڵەوانی لە گۆڕەپاندا نەماو جێگەیان دیاربوو.. ئەو رۆژەی وا چەندە ئافرەتی صەحابە بێوەژن دەبێ.. سەدەها منداڵ بێ باوك دەبن.. دەگەڕێن بەدوای خۆشەویستەکانیاندا.. بەلاّم نایان بیننەوە بۆ یەکجاری چوون و ناگەڕێنەوە.. نا نا ناە..

بەڵێ بەراستی ناخۆشە و کارەساتەو رۆژێکی زۆر تاڵە لە مێژووی ژیانی پێغەمبەر و هاوەڵاندا..عائیشەی دایکمان چاوەڕوانی وەلاّمی پێغەمبەر ((ﷺ)). فەرمووی: ((ما لقيت من قومك كان اشد منه.. يوم العقبة.. اذ عرضت نفس..))ئەوەی لە خزمانی تۆم دی مەبەست پێی مەکەییەکانە زۆر زەحمەت و نارەحەتتر بوو.. لە رۆژی عەقەبەدا.. کاتێك خۆی پێشانی تیرو هۆزەکاندا بۆ ئەوەی ببنە پشتیوان بۆ من و ئایینی ئیسلام..لەپاشاندا پێغەمبەر باس لەو کاتە

دەکات.. کە دەچێت بۆ شاری الطائف بۆ ئەوەی لەوێ کەسانێك هەبن پشتی بگرن.. چۆن ئەوانیش بەدرۆیان خستەوە.. منداڵان و شێتانیان لێ هارکردن و بەردە بارانیان کرد هەتا هەر دوو پێی پڕ بە پێڵاو نەعلەکانی پڕ لە خوێن دەبێ..

لەگەڵ ئەم هەموو ناخۆشییە و سەدەها و هەزارەها ناخۆشی تر لە ژیانی پێغەمبەر((ﷺ)).. بەڵام پێغەمبەر ((ﷺ)) دەرفەت و مۆڵەتی ئەوەی نەدەدا کە ژیانی لێ تاڵ بکات و خۆشی و تام و چێژ لە ژیانی خۆی نەکات. نەخێر ئەم هەموو ناخۆشیانە شیاوی ئەوە نین کە پێغەمبەر ناوویان لێ بداتەوە.. ناخۆشیەکانی چوو ە بەسەرچوو.. پاداشت و چاکەو بەرهەمەکانی هێشتا و ماوەو هەردەم دەمێنێ..

کەواتە ئەی تۆی مرۆڤ بۆچی خۆت دەکوژێت بە کەسار خواردن.. بەهەمان شێوە کەسانی تریش لەگەڵ خۆت دەکوژێت بە کەسار((خەفەت خواردن))و سەرزەنشت کردن..

بەڵێ لەراستیدا ئێمەی مرۆڤ زۆر جار هەڵسوکەوت دەکەین لەگەڵ کێشەکان وەك چارەسەرێك.. بەڵام لەراستیدا هیچ چارەسەرێکی تیادا نییە.. ئەحنەفی کوڕی قەیس کابرایەکی لەسەرخۆ بوو.. سەرۆکی هۆزی تەمیمیەکان بوو بەهێزو بازووی خۆی نەبوو گەورەیان بەڵکو بەهێمنی و لەسەرخۆیی.. هەندێك کەس رقیان لێی دەبووەوە.. بۆیە کابرایەکی گێلیان بەکرێ گرت کە هەزار درهەمیان پێدا بۆئەوەی زللەیەك لەرووی ئەحنەف بدات..

کابرا هات بۆ لای ئەحنەف ئەویش دانیشتبوو کابرا لێی نزیك بووەوە ئەحنەف وای زانی هەواڵێکی پێیە بۆی.. بۆیە زللەیەکی لە روومەتی دا..

زۆر لەسەر خۆی وتی بۆچی وات کرد.. گێلەکە وتی:چونکە هەزار درهەمیان پێ دام بۆ ئەم کارە..

ئەحنەف بەڵام تۆ هیچت نەکرد من ئەحنەف نیم..! ئەحنەف ئەو کابرایەیە کە ئەوەیە لەوێ دانیشتووە ...((کە کابرایەکە تووڕەییەکەی دابەش بکەیت بەسەر نەتەوەکەیدا بەشی هەمووی دەکرد..)).

((ناوی حارثە ی کوڕی قودامە بوو..)).کابرای گێل بەرەو کابرای تووڕە رۆیشت کاتێك لێی نزیك بوویەوە وا سەیر دەکات هەردوو چاوی لە تووڕەییدا خوێنی تێ خزاوە و شیرێکی لەپەنادا بوو.. کابرای گێل زللەیەکی لێداو دەستی نەگەڕایەوە بۆ لاشەی هەتا بە شیرەکەی حارثە بە برین چوو..!!

قسەیەکی باو هەیە دەڵێت: ئەو کەسە بروەیە کە لە کۆتاییدا ئەو پێبکەنێ.

رازی بوون..

هەڵسوکەوت لە گەڵگرفتەکان بە شێوازێک کە نەبێتە چارەسەری گونجاو لە بار بۆی..سزا و ئازارت زیاد دەکات!!..

Angry dont solve problems	الـغضب لا يحل مـشكلـة

تووڕەبوون گرفتت چارەسەر ناکات!!..

زۆر کەس دەبینی شوفێرماشێن لێ دەخوڕێ و لەکاتی زۆر تووڕەییدا.. لەوانەیە بە دەستەکان لە سکوانەکەی بدات بۆ جارێك یان زیاتر..

دووبارەی دەکاتەوە: ئۆۆف گەرمایەکی زۆۆۆۆرە..!! یان دەڵێت: ئۆۆفف!!کە حەزی بە قسەکردن نییە لەگەڵ هیچ کەسێکدا..

لەوانەیە تۆیش هاوەڵی کاری بێت بەوەتاقی کرابێتەوە.. هەردەم ئەو ببینیت.. سەرقاڵیت هەر بە دانیشتنی.. ئەی برام کارەکان زۆرن.. ئۆزۆ.. هەتاکەی موچەکانمان زیاد ناکەن..

بەرووگرژییەکەوە خۆی دەکات بەژووروەدا بە تووڕەیییەکی کەوە لە ژوورەکە دەردەچێتەوە.. لەوانەیە زۆر هات و هاواری لەسەر ئێش و ئازاری لاشەی بێت.. یان منداڵێکی تەواو نەبێت..

بە کورتی و کرمانجی: ئێمە پێویستە هەردەم بەبەشوکاری خودای خۆمان رازی بین دڵنیا بین لەوەی زۆر جار و شتانێکی زۆر هەیە لەم ژیانەی دونیاماندا هیچ چارەسەرێکیان نییە.. بەڵکو

((ئەبێت واقیعە شانی بدەیتە ژێر و داوای کۆمەکی بکەیت لە خودای گەورە)) خراپترت لێ لادات.. داوای یارمەتی لەو بکەیت.. بزانیت هیچ شتێك بێ حیکمەت نییە بەلاّم مەرج نییە تۆ بزانیت حیکمەتەکەی چییە؟!!

کەواتە پێویستە ئێمە زۆر بە دڵکراوەیی و دڵفراوانییەوە هەڵسوکەوت بکەین لەگەڵ ئەو کێشانەی بێ چارەسەرن..

ئیلیای باوکی مازی دەڵێت : قال : السماء کئیبة ! و تهجمها

قلت : أبتسم یکفی التجهم في السماء !

وتی ئاسمان خەفەت بار و پەژارەیە

وتم خەندەت بێ بەسمانە ئاسمان پەژارەیە

قال : الصبا ولی : فقلت له : أبتسم

لن یرجع الاسف الصبا المتضرما !

وتی کاتێ منداڵی بسەر چوو

وتم خەندەت بێ : نایگەڕێنێتەوە خەفەت بۆدواوە

قال : التي کانت سمائي في الهوی

صارت لنفسي في الغرام جهنما

خانت عهودي بعدما ملکتها

قلبي فکیف أطیق أن أتبسما

وتی ئاسمانی من لە خۆشەویستیی ئەو دابوو

دەروونم دەکولاّ بۆ ئەو وەك دۆزەخ وابوو

پەیمانەکانی شکاندم پاش ئەوەی هێنابوومە دەستم

لەناو دڵم ئیتر چۆن بتوانم خەندەدار بم

قلت أبتسم وأطرب فلو قارنتها

قضیت عمرك کله متألماً !

وتم: پێکەنەو هەڵپەڕە

ئەگەر بەوردی بەراوردی کەی

هەموو تەمەنت دەبێتە سەر بەناخۆشییەکەی

قال للتجارة في صراع هائل

مثل المسافر كاد يقتله لضما

وتی بازرگانیم لەمەترسی گەورە دایە

وەك كاروانچی لەتینوویەتیدا نزیك بوو بمردایە

قلت أبتسم ما أنت جالب دائها

وشقائها ، فأذا أبتسمت فربما ...

وتم: خەندەت بیّ تۆ خۆ نەخۆشییەکەت بۆ نەهێناوە

وەك چۆن شیفاکەت بۆ نەهێناوە ، بەلأم خەندە شیفادەرە

أيكون غيرك مجرما ، و تبيت في

وجل كأنك أنت صرت المجرما ؟

کەسێکی تر بێجگە لەتۆ لە دوور تاوانبارە

خەوت لیّ ناکەویّ وەك ئەوەی تۆ خۆت بووی بەو تاوانبارە

قال : العدي حولي علت صيحاتهم

أأسرُّ والاعداء حولي في الحمى ؟

وتی: دوژمنانم لە چوار چێوەم دەنگی سەرکەوتنیان ڕاگەیان

ئایا چۆن دڵخۆش بم دوژمنانی چواردەورم پارێزران

قلت : أبتسم أيطلبوك بزمهم

لو لم تكن منهم أجل وأعظما ؟

وتم : خەندەت بیّ ، دوژمنان تۆیان ناویّ لەبەر نزمی و بیّ نرخیت

ئەگەر لەوان بەرێز و گەورەتر نەبیت نایانەوێت !

قال : المواسم قد بدت أعلامها

و تعرضت لي في الملابس و الدمى

وعليَّ للاحباب فرض لازم

لكن كفي ليس تملك درهما

وتی: هاتن نیشانەی جەژن و بۆنەکان

خۆی بۆ وەدەرخستم لەجل و بەرگا

لەسەرمە بۆخۆشەویستانم بکەم هاریکارییان

بەلآم سەد جار بەداخەوە لەدەستم دانییە بیانکەم بە جل و بەرگا

قلت أبتسم ، يكفيك أنك لم تزل

حيا ولست من الاحبة معدما !

وتم خەندەت بێ ، بەسە بۆ تۆ لەناویاندا هێشتا زیندوو

کە نەبووی بەیەکێك لە خۆشەویستانی مردوو

قال الليالي جر عتني علقماً

قلت أبتسم ، ولئن جرعت العلقما

فلعلك غيرك أن رأك حرنما

طرح الكآبة جانبا و مرنما

وتی تارێکی شەوان دەرمانداوی کردم

وتم پێکەنە با دەرمان داویش کرابی

بەهیوای ئەوەی ئەگەر کەسێك تۆی دی پێ بکەنێ

ناخۆشییەکانی خۆی وەلاوەنێ بۆ ساتێك پێ کەنێ

أتراك تغنم بالتبرم درهما

أم أنت تخسر بالبشاشة مغنما ؟

يا صاح لا خطر على شفتيك أن

تتثلّما تتسلما و الوجه أن يتحطما ؟

ئایا وا گومان دەبەی کە دەست کەوتت پارەیە

یان تۆ خۆت خەندەت دۆڕاندووە بەو پارەیە

ئەی برادەرم هیچ مەترسییەك لەسەر لێوانت نییە

یان دەم وچاوت لەوەی وتی بۆ نییە

فأضحك فأن الشهب تضحك

جی متلاطم ، ولذا نحب الانجما !

پێ کەنە چونکە فیشەکە هەواییەکان پێدەکەنن

تاریکییەکان بەیەکدا ئالأون ، بۆیە خۆشمان دەوێت ئەستێرەکان

قال البشاشة ليس أن تسعد كائنا

يأتي الى الدنيا و يذهب عنها عما مرغما

وتی خەناوی ئەوەنیە دڵرفێنی مرۆڤێك بێت

دێتە ئەم دونیایەوە دەیگەڕێننەوە پرسی پێ ناكرێت

قلت أبتسم مادام بينك والردي

شبر فأنك بعد لن تتبسما

وتم: خەندەت بێ مادەم لە نێوان تۆ و مردن بستێك مابێت

چونكە بەڕاستی لە دوای مردنت خەندە نامێنێ بۆ لێوانت

بەڵام ئەگەر خوای گەورە بەبەزیی خۆی شادت كا

بەڵێ چێژ لە ژیانی خۆت وەرگرە و تامی تایبەتی خۆتی لێ بكە..

ئاگادار بە باروودۆخت كاریگەری و شوێنەواری دەبێت لەسەر هەڵسوكەوتت.. لەكارەكانت.. بۆ منداڵەكانت.. هاوەڵانت..

ئەی ئەوان تاوانیان چییە سزاو ئەشكەنجە و ئازارو ئێشی تۆ هەڵگرنەوە.. كە هیچیان لە دەسەڵاتدا نییە نە بەشێكن لەو گرفتە.. نە توانایيان هەیە بۆ چارەسەركردنی؟

وایان لێ مەكە و لێ بەسەر مەمێنە ئەگەر تۆیان بینی.. یان تۆیان بەبیرهاتەوە.. بیرهاتنەوەی كەسارو پەژارو دڵتەنگی بێت لەگەڵت.. هەر لەبەر ئەوەیە پێغەمبەر((ﷺ)) قەدەغەی كردووە هاوار بكرێت لەسەر مردوو.. یەخەی خۆدڕان.. لەسەری خۆدان و شیعرو شانامە وتن بكرێت..وە.. بۆچی؟

چونكە هەڵسەكەوت لەگەڵ مردوو بۆچی؟ چونكە هەڵسوكەوت لەگەڵ مردوو ئەبێت ئەوە بێت بشۆرێت و كفن بكرێت و نوێژی لەسەر بكرێت و بشارێتەوە و دوعا و نزاو پاڕانەوەی بۆ بكرێت..

بەڵام هات و هاواركردن هیچ سودێك ناگەیەنێ.. بێجگە لەوەی خۆشیو چێژی ژیانت لێ تاڵ ئەكات بۆ كەسارو دڵتەنگی و پەژارەیی.. دوو برادەر بەیەكەوە بوون.. یەكێكیان وتی: ئەمڕۆ زۆر ساردە؟

خۆی ڕەزا گرانتر كردبوو..

برادەرە، هۆشمەند و ژیرەكەی وتی: ئا ئێستا من گەرمم بووەوە؟

کابرای ڕەزا گران: نا، چۆن؟

هۆشمەندەکە: چ سودێکت کردووە لە قسە پێ وتن ناڕەزایی کە هەردەم پیشەتە؟ ئەگەر خۆت خەریك بکەیت بە یادی خوداوە زۆر بۆت چاکترە لەم ناڕازیبوونەی هەردەمت.. چەندە جوانە و پڕبەهایە تێگەیشتن و داناییەکەی..

ژیانی خۆت بە خۆشی و کامەرانی ببە سەر ، مەگەڕێ بەدوای کەلێن و کەلەبەرەکاندا بۆ درووست کردن و دۆزینەوەی کێشەو گرفتەکان.. بەدواداچوون مەکە لە کارە بچووك و نادیارەکان..

بەڵکو چێژ تام و لەزەت و خۆشی لە ژیانی خۆت ببینە..خۆت مەکە کوشتەی کەساری بۆ شتێك کە هێشتانەبووە سەعد کە یەکێك بوو لە قوتابیانم لە زانکۆ..

بەدرێژایی حەفتەیەك ئامادە نەبوو لە زانکۆ.. لەپاشاندا پێی گەیشتم لێم پرسی: سەعد ها خێرە خودا سەلامەتی بدات؟سەعد: نا هیچ نەبوو.. هەندێك سەرقاڵ بووم..کەسارو پەژارەیی لەسەر روون و ئاشکرا بوو..

وتم: چ باسە؟سەعد: منداڵەکەم نەخۆش بوو.. جگەری دەرهێنراوەو پۆرتکاوە.. پێش چەند ڕۆژێکیش خوێنەکەی ژەهراوی بووە.. دەوێنێش پێمان ڕاگەیەنرا کە زەهرەکە چووەتە ناو دەماغیەوە..وتم: لاحول ولاقوە الا باللە.. دان بەخۆدا بگرە.. داوا بکە خودای گەورە شیفای بدات.. ئەگەر خودای گەورە شتێکی لەسەر نووسیبێت داوا بکە لەخودای گەورە بیکاتە تکا کارت لە ڕۆژی قیامەتدا..

سەعد: ببێتە تکا کار بۆم؟ کوڕەکەم منداڵ نییە..

وتم: چەندە تەمەنی؟

سەعد: حەڤدە ساڵانە.. وتم: داوا دەکەم خودای گەورە شیفای بدات.. بەرەکەت بکاتە ناو براکانی تریەوە..سەری نەوی کرد، وتی: مامۆستا.. هیچ برایەکی تری نییە..

خودای گەورە تەنها ئەو کوڕەی پێ داوم.. ئەویش تووشی ئەوە بوو وا تۆ دەیبینی..

شێوازی زۆر کاریگەر بوو.. بەڵام خۆم ڕاگرت وتم: سعد.. زۆر بە کورتی یە.. خۆت مەکە کوشتەی خەم و کەسارەکان.. ئەوەی خودا نەینوسێ نابێت..لەپاشاندا هەوڵم دا بەڵاکەی بۆ لەسەر ئاسان بکەم.. ڕۆیشتم.. بەڵێ خۆ مەکە کوشتەی کەساری و پەژارییەکانت چونکە هیچ

بەلات لەسەر سووك ناكات.. ماوەیەك پێش ئێستا برادەرێكم پێی وتم: پێت چۆنە ئەگەر بچین بۆ دڵنەوایی كردنەوەی دوكتۆر عەبدوڵڵا..

وتم: خێرە.. چ هەواڵە؟

وتی: دڵنەوایی بكەنەوە..

وتم: چی لێ بەسەرهاتووە؟!!

وتی: بەڵێ كورە گەورەكەی بە هەموو خێزانەكانی ماڵەوەی چوون بۆ ئامادەبوونی شاییەك لە شارێكی تردا.. بەڵام دوكتۆر خۆی لەبەر زانكۆ لە ماڵی خۆی مایەوە.. لەكاتی هاتنەوەیاندا تووشی رووداو و كارەساتێكی زۆر دڵتەزێن بوون.. هەر هەموویان مردن.. یانزە كەس بوون!!

دوكتۆر خۆی پیاوێكی ئارام و لەسەرخۆ بوو تەمەنی لە پەنجا ساڵیدا بوو.

بەڵام بە هەر حاڵ.. ئەویش مرۆڤە هەست و نەستی هەیە.. لەناو دڵیدا سۆز هەیە..

لەمەردوو چاویدا گریان هەیە.. دەروونێك هەست بە خۆشی و ناخۆشی دەكات..

هەواڵی بەڵای گەورەو دڵتەزێنی پێ گەیشت.. نوێژی لەسەر كردن.. لەپاشاندا گڵی بەسەردا دان بەمەردوو دەستی خۆی..

یانزە كەس لە یەك خێزان..

ئێستا وای لێهات بە تەنها دێت و دەچێت سەرگەردانە.. تێپەڕ دەبێ بەلای پارچەكانی یاریی منداڵەكانی.. ئەوە چەند رۆژێكی لێ بەسەرچووە كەس جووڵەی پێ نەكردووە چونكە سارە و گوڵە باخ ((ئەوان)) یارییان پێ دەكرد.. بەڵام وا ئێستا مردوون بەكارەساتەكە ئەوە دەچێتە سەر جێگەی خۆی.. جێگەی بۆ رێك نەخراوە.. چونكە دایكی منداڵەكانی..

كۆچی كردووە.. تێپەڕ دەبێت بەلای پاسكیلەكەی یاسردا.. هیچ جووڵەی پێ نەكراوە.. چونكە ئەوەی لێی دەخوڕی كۆچی یەكجاری كردووە..

دەچێتە هۆدەی كچە گەورەكەیەوە.. جانتاكانی بوكێنی و جل و بەرگەكانی لەسەر یەك ریزكراون.. پۆشاكەكان لەسەر جێگەكە راخراون.. ئەو بووكە مردووە. كە خۆی ئامادەكاری بۆ ساتی ژیانی دەكرد.. رەنگەكانی بۆ هەڵدەگرت و هەڵ دەبژارد و رێكی دەخستن..پاكی و بێگەردیی بۆ ئەو خودایەی كە ئارامگری خستبووە دڵیەوە.. دڵی راگیر كردبوو..

میوانەكان دەهاتن بۆ لای.. خواردنی خۆیان لەگەڵ خۆیان دەهێنا چونكە دەیانزانی هیچ كەسێك لەوێ نییە خزمەتی بكات یان یارمەتیی بدات.. ئەوەی جێی سەرسوڕمانە ئەوەیە

کاتێک لەناو خەڵکەکە دەتبینی وا هەستی دەکرد یەکێکە لەو کەسانەی کە هاتووە بۆ سەرەخۆشیکردنی و دڵدانەوەی..

وات دەزانی بەڵاکە بەسەر کەسێکی ترەوەیە بێجگە لە ئەو..

هەردەم ئەم وشەیەی دووبارە دەکردەوە.. ((انا لله وانا اليه راجعون..)) واتە ئێمە موڵکی خوداین و بۆ لای خودا دەگەڕێینەوە.. بۆ خودایە هەرچی بباتەوە هەر موڵکی خودایە چیش ببەخشێت.. هەموو شتێك لەلای خوای گەورە کاتی و دیاریکراوی خۆی هەیە..ئەمەش خۆی لەخۆیدا لووتکەی هۆشمەندییە.. ئەگەر ئەمە نەڵێت، چی دەڵێت..؟

بە خەم و پەژارەوە دەمرێت.. کابرایەك دەناسم هەردەم کامەرانەو بەختەوەرە.. ئەگەر بیر لەحاڵی بکەیتەوە ئەو کات بۆت دیار دەبێت کە:موچەی فەرمانبەرییەکە زۆر نییە.. لەخانوویەکی کرێداری تەسکدایە.. بەکرێ.. شوفێرەکەی کۆنە..منداڵەکانی زۆرن و

خەرجییان دەوێت.. لەگەڵ ئەمانەش (هەمووی)هەردەم روو بە خەندەوەیە.. خۆشەویستە.. ژیانی بە خۆشگوزەرانی دەباتە سەر..راستە..

خۆت مەکە کوشەی کەسارو پەژارەکان هەردەم هاوار و دادو بێداد مەکە.. خەڵکیت لێ بێ تاقەت دەبێت.وەك ئەوەی کابرایەك منداڵێکی پەککەوتەی هەبێت..

هەردەم سەرت قاڵ بکات کاتێك دەتبینێت.. منداڵەکەم نەخۆشە.. دڵم زۆر پێی تەنگ دەبێ.. منداڵەکەم چەندە بەسەزمانە..

بۆیە تۆ هەست دەکەیت و حەزت بەوە دەبێت کە ئەگەر بۆت بکرێت هاوار بکەیت پێی بڵێیت: ئەی برام تێکەیشتم بە کێشەو گرفتەکەت.. یان ئافرەتێك هەردەم بە پیاوەکەی دەڵێت: پیاوەکە ماڵەکەمان کۆنە.. ماشێنەکەمان پەکی کەوتووە.. جل و پۆشاکم وەك مۆدێرنی ئەمڕۆ نییە..

چ سوودێك لەم هاواری و بێزارییە و سکاڵاکردنە دەبینی تەنها ئەوەندە نەبێت کە ئازارو ئەشکەنجەکانی تازە ونوێ دەداتەوە:

أفنيت يا مسكين عمرك بالتأوة والحزن– – – وظللت مكتوف اليدين

تقول حاربني الزمن – – – ان لم تقم بالعبء انت فمن يقوم به اذن

ئەی هەژار تەمەنت رۆیی بە ئۆف و کەساری

هەردەم دەمێنێتەوە بە دەستەوەستانی

دەڵێیت: کات و سات لە گەڵم جەنگی

ئەگەر خۆت بەخۆت هەڵنەستی بە هەڵ گرتنی

ئەی کەواتە کێ پێی هەڵدەستێ بۆ ئەنجامدانی

ترووسکایی ئیشکێك..

ژیانی خۆت بەوە بڕۆ کە لە ژێر و نێوان هەردوو دەستی خۆقدایە لە بەخشینەکانی.. بۆ ئەوەی بتوانی بەختەوەر بیت..

Be maintain	کن جبلا

کێوێك بە..

لە سەرەتای بانگەوازیم بوو بۆ ڕێگەی خودا.. بانگێشە کرام بۆ وتنی موحازەرەیەك لە یەکێك لە گوندەکان.. برایەك هاتە پێشوازیم بەرپرسی بانگەواز بوو لەو گوندە .. سواری سەیارەکەی بووین سەیارەیەکی کۆن بوو.. قسەم لەگەڵ کرد و وتی واتازە خەریکە خوازبێنی ژن دەکەم.. لەپاشاندا باسی لە گرانی مارەیی کرد لەو گوندەدا..

بۆیە نەیتوانی سەیارەیەکی چاکتر بکڕێت.. منیش هیوای سەرکەوتنم بۆ خواست..لەپاشاندا چوومە موحازەرەکەوەو کۆتایی پێ هات هەندێك پرسیاریان هەبوو..

یەك لەو پرسیارانە پرسیاری گرانیی مارەیی بوو..منیش دڵخۆش بووم بارم بۆ لەبار بوو بۆ باسکردنی گرانیی مارەیی لە ئیسلامدا.. دەستم پێ کرد گرانی مارەیی وای لە گەنجەکان کردووە نەتوانن بچن بۆ داوای ژن هێنان..

لەپاشاندا باسی ئەوەم کرد کە کچەکانی پێغەمبەر ((ﷺ)) هیچیان لە پێنج سەد درهەم زیاتر نەدراوون بە مێرد.. لەپاشاندا دەنگم بەرزکردەوەو وتم: یەعنی کچەکانی ئێوە چاکترە لە کچەکانی پێغەمبەر((ﷺ)) کابرایەکی پیر هاواری کرد بۆ کچەکانی ئێمە چیانە؟ کابرایەکی تریش وتی قسە بە کچەکانمان دەڵێت..!!

کابرای سێیەم لەسەر ئەژنۆی دانیشت و وتی: ئۆ ۆۆ قسە لەسەر کچەکانی ئێمە دەکات؟!!بەراستی کەوتمە شێوازێك هیچ کەس خۆزگەی بۆ ناخوات.. وەك لە پێشدا وتم سەرەتای دەست پێکردنم بوو بۆ بانگەوازی کردن.. تازەش دەرچوو بووم لە زانکۆ.. هەندێك بەبێ دەنگی مامەوە..سەیری کابرای یەکەمم کردو پێکەنیم.. کاتێك دووەمیش قسەی کرد بەهەمان شێوە سەیرم کرد پێکەنیم.. سێیەمیش وەك یەکەم و دووەم هەندێك گەنج لە دواوە بوون لە مزگەوتەکەدا.. دەستیان کرد بە پێکەنین.. هەندێکیان هەستان وبەپێوە راوەستان وسەیریان دەکرد بزانن چی روودەدات..

کاتێك لەسەر خۆیی منیان دی.. ئەوانیش لەسەرخۆ بوونەوە((هێمن بوونەوە)).. لە پاشاندا کەسێکیان هەستاو وتی: ئەی خەڵکینە دەرفەت بدەن با مامۆستا مەبەستی خۆی روون بکاتەوە..ئەوکات هەموو خەڵك بێ دەنگ بوون.. منیش سوپاسی ئەوەم کرد بۆ ئەم کارەی.. لە پاشاندا منیش داوای لێبوردنم کرد باسی چاکەی ئەوان وکچانیانم کرد.. مەبەستی خۆیشم روون کردەوە بۆیان..کاتێك هەڵسوکەوت دەکەیت لە گەڵ خەڵکی بەراستی تۆ کەسایەتی خۆت درووست دەکەیت..

لە هۆش ئەواندا شێوازی کەسایەتیی و لێهاتوویی تۆ درووست دەبێت.. لەسەر شێوازەی تۆ هەڵسوکەوتت لەگەڵ دەکەن.. رێزت بۆ دادەنێن..

دڵنیابە دارەکانی رەگیان بەچەق وناخی زەویدا بردووە .. بەرەشەبا هەڵ ناکێشرێن.. با هەرچەند دژوار بێت.. سەرکەوتنیش سەرکەوتنی یەك کاتە..هەرچەندە هۆش وهزرت زیاد بکات.. ئەزانیت کەم دەبێتەوە ئەگەر رێزت زیادی کرد لەناو خەڵکیدا.. توڕەییت لەناخی خۆتا کەم دەبێتەوە..

وەك دەریا هیچ ناجوڵێنێ..

وەك کێو هیچ بایەك نای هەژێنێ..!

بەڵکو ئەگەر کەسێك بیەوێ تووڕەت بکات.. لەجێگەیەکدا.. یان لە ماڵێکدا یان لە کەناڵێکی ئاسمانیدا..

یان لە موحازەرەیەکی گشتیدا.. ئەگەر تۆ لەسەرخۆ مایتەوەو تووڕە نەبووی وەھەڵنەچووی .. خەنکی سوزیان بەلای تۆدا دەبێت دژی ئەو کەسەی کە دەیەوێت تۆ تووڕە بکات. کاتێ موسڵمانەکان زانییان کاروانێکی قورەیش بەڕێگەوەیە لەبریی ماڵ و سامانی موسڵمانانی کۆچکردوو کەداگیریان کرد بوو، وایان بەباش زانی بچن ئەم کاروانە وەرگرنەوە لەقورەیش بەلام کاتێ ئەو بوو جەهل بەمەی زانی بەدەرفەتێکی باشی لەقەڵەم دا بۆ ئەوەی بتوانێ بەتەواوی موسڵمانان و پێغەمبەر ((ﷺ)) لەناو ببەن چونکە هێشتا خۆیان بەهێز نەکردووە ئەمە لە لایەك. لەلایەکی تریشەوە موسڵمانەکان بۆ شەڕ نەهاتوون کەواتە ئامادەیی خۆیان نەکردووە بۆیە زۆر ئاسانە لەناو بردینان ئەمەبەبۆچوونی ئەبوسوفیان. شەڕی بەدر واخەریکە دەست پێ دەکات.. بەلام شەڕێکە بەزۆر بەڕێشی موسڵمانانەوە بووە بۆ ئەم کارە نەهاتوونە بۆیە دڵە راوکێ کەوتە ناو موسڵمانان کە ئێمە بۆ شەڕ نەهاتووین و ئامادەکاریمان بۆ نەکردووە. سوپای ئەبوجەهلیش سێ ئەوەندەی ئێمە ئەسپ ولاخی خۆیان پێیە و هەر خۆیشیان سێ ئەوەندەی ئێمەن.

هەر بۆیە پێغەمبەر((ﷺ)) زۆر زۆر دەپاڕایەوە لە خوای گەورە وسکالای دەبرد بۆی هەتا جوبەکەی کەلەسەر شانی بوو کەوتە خوارێ ئەبوبەکری صدیق فەرمووی ئەی پێغەمبەری ((ﷺ))خودا وەللاهی خودا سەرت دەخات بەسە تۆزێ رەحم بەخۆت بکە.

پێغەمبەر ((ﷺ)) دەپاڕایەوە دەی فەرموو ئەی خودایە ﴿ اللهم ان تهلك هذه العصابة فلن تعبد في الارض﴾(١١).

واتە :((ئەگەر بێتو ئەم کۆمەڵە موسڵمانە تیا بچین ئەوا تۆ هەتا هەتایە پەرستنت بۆ ناکرێ)) ئینجا ڕەنگی پێغەمبەر ((ﷺ)) گەش بوو کە خودا نیگای بۆ نارد پەیمانی سەرکەوتنی پێ دا.

ئەویش مژدەی سەر کەوتنی بە موسڵمانەکاندا ، بەڵێ بەسەر کەوتنی موسڵمانان کۆتایی جەنگ هات ((لەساڵی دووی کۆچی کەدەکاتە ٦٢٤ زاینی)).

باوکی سوفیان بە کاروانەکەیەوە لە شامەوە گەڕایەوە.. بەرەو شاری مەککە..

((رازیبوونێك لەوپەڕی قوڵاییدا ئەوە..))

ڕەشەبا هەرچەندە بەهێز بێت بەلام کێوەکان ناجوولێنێ..
بەلام یاری وگەمە بەلەر وخۆل دەکات.. وێنەیان پێ دەکێشێ
هەرچۆن حەزی لێ بێ..

لا تلعنه وأن شرب الخمر مرارا	Dont dame him even he drink again

نەفرینی لێمەکە.. با هەرچەندە ئارەقیشی خوارد بێتەوە..!!

زۆربەی ئەو کەسانەی کە ئێمە لە ڕۆژانەی خۆماندا تێکەڵییان دەکەین.. یان دەیانناسین..
باهەرچەندە خراپەی زۆرو گەورە بێت..
بەلاّم لایەنی خێرو چاکەشی هەیە ((با)) ئەگەر کەمیش بێت.. ئەگەر بتوانین ئێمە لایەنی خێرو
چاکەکەی بدۆزینەوە کە لەوکەسەدایە..
یان کلیلی کردنەوەی چاکەکان بزانین ئەوە شتێکی چاکمان کردووە.. بلاّوە لەناو خەڵکیدا کە
باس لە هەندێ خراپکاران کراوە..
کە خراپەی دەکرد لە دزی کردن لەماڵی خەڵکی..

بۆیە ئەوەی دەکرد کە خێرەکەی خەرج بکات لەسەر هەژاران ولاوازاندا و هەتیواندا!! یان تەنانەت جاری واش بووە مزگەوتی پێ درووست کردووە!!

یان وەك ئافرەتێك کە چەند هەتیوێك دەبینێ برسیانە دەچێت زینا دەکات بۆ ئەوەی پارە بهێنێتەوە بۆ ئەو هەتیوانە وخۆیانی پێ تێر بکەن..

بنی مسجدا لله من غیر حلة.. ... فکان بحمد الله غیر موفق..

کمطعمة الایتام من کد عرضها.. لك الویل لا تزني ولا تتصدقي..

واتە:((مزگەوتی بۆ خودا درووست کرد بەبێ ئەوەی پارەی حەلاڵ بێ..

ئەو خێرەی بە پارەی حەلاڵ نەبێ، سوپاس بۆ خودا جێی خۆی ناگرێ..

وەك ئەو ئافرەتەی! هەتیوانێ تێر بکا بەخواردن پێدانێ..

بە کاری ئابڕوو فرۆشتنی!!! رۆ رۆ بۆت زینا مەکە، خێر ئەوها نابێ.))

زۆر لە خەنجەر هەڵگران خەنجەریان هەڵگرت بۆ ئەوەی کەسێکی پێ بکوژن..

بەڵام منداڵێك یان ئافرەتێك دەبینێت وهاوارو سکاڵای بۆ دەبات دڵی نەرم دەکات.. خەنجەرەکەی فڕە دەدات..کەواتە هەڵسوکەوتت لەگەڵ خەڵکی بەو شێوەیە بێت لە خێری تیادا دەخوێنیتەوە... پێش ئەوەی گومانی خراپی پێ بەری..

پێغەمبەرمان((ﷺ)) بیل بیلەی چاومان هێزی هەناومان رۆحی رەوانمان. ئەمە هەڵسوکەوتی بوو.. تەنانەت بە رەوشتە بەرزەکەی زۆرجار عوزری بۆسەر پێچیکاران و هەڵەکاران دەهێنایەوە وگومانی چاکی پێ دەبردن..

پێغەمبەر((ﷺ)) ئەگەر کەسێکی تاوانبارو سەرپێچیکاری پێ بگەیشتایە سەیری لایەنی باوەڕی دەکرد تیایدا.. پێش لایەنی ئارەزووی وتاوانەکانی. هیچ گومانی بە خەڵك نەدەبرد.. هەڵسوکەوتی لەگەڵ دەکرد وەك منداڵی خۆی وبراو کەسانی خۆی.. حەزی لەخێر بوو بۆیان وەك چۆن خێری بۆ خۆی دەوێ..

کابرایەك هێنرا خزمەت پێغەمبەر ((ﷺ)) بۆ دارکاری کردنی...پیاوێك وتی: نەفرینی خودات لێبێ چەندەجار دەیهێنن بۆ دارکاری لە سەرئارەق خواردنەوە .. بەڵام کاتێك پێغەمبەر((ﷺ)) گوێی لێبوو ..فەرمووی:((نەفرینی لێمەکە چونکە ئەوە خوداو پێغەمبەری((ﷺ)) خۆش دەوێ..)).

کاتێک هەڵسوکەوتت کرد لەگەڵ خەڵکیدا دادپەروەربە..

باسی ئەو خێرو چاکەیەی بکە کە تیایدایەتی..

ئەوەی تیاد درووست بکە کە تۆ بەهۆی خراپەکەیەوە لایەنی چاکییەکەی فەرامۆش ناکەیت..

ئەمەیش وای لێ دەکات کە لە تۆی نزیک بکاتەوە..

تەکنیکێک..

پێش ئەوەی دەست بکەیت بە ڕیشەکێش کردنی داری خراپ وبەد لەخەڵکاندا.. بگەڕێ و لە دواچوون و لێکۆڵینەوە بکە بە دوای داری خێرو چاکەدا کەتیایەتی ئاوی بدەو بەرهەمی بهێنە.

If he goint be what you wait, be what he wants	أذا لم يكن ما تريد.. فكن أنت ما يراد

ئەگەر ئەوە نەبوو کە تۆ دەتەوێ، تۆ وابە کە ئەو دەیەوێ!!

ئەگەر هەر چارت ناچار بوو گوێ بگرە وخۆشی و لەزەت هەڵگرەوە.. ئابەم شێوەیە ئامۆژگاریی گەنجێکم دەکرد کە تووشی نەخۆشی شەکرە بوو بوو.. چایی دەخوارد بەبێ شەکر.. زۆر نیگەران بوو بەحاڵ وشێوازی خۆی..پێم دەوت: کاتێک کەسار دەبێت لە کاتی چایی خواردنەکەت بەبێ شەکر ئایا تاڵی چاییەکە دەگۆڕێ بۆ شیرینی..

وتی: نەخێر..

وتم: مادەم چارت ناچارە خۆشی لەوەندەی هەیە وەرگرە..

مەبەستم ئەوەیە دونیا هەردەم وەک ئەو شێوەیە نایەت کە ئێمە حەزمان لێیە بەو شێوەیە

ئەمەش زۆر جار لە ژیانی رۆژانەماندا دووبارە دەبێتەوە.. فایل ونیستیمارەت پڕکردنەوە بۆ زانکۆ..
لەپاشاندا لە کۆلیژێك وەرگیرایت کە تۆ حەزت پێی نەبوو..هەوڵت دا بۆ ئەوەی بۆت چاك بکرێت بۆت نەکرا.. چارت ناچار بوو بە بەردەوام بوون و درێژە پێدانی خوێندن.. دووساڵت بەرێکرد تیایدا..
چارت چییە؟
کە مادەم چارت ناچار بێت!..
خۆشی ولەزەت لەوەندە بکە..
نیستیمارەت پێش کەش کرد بۆ فەرمانبەرییەك وەرنەگیرای.. بەڵام لەجێگەیەکی تر

وەرگیرایت..
دەوامی خۆتت تیادا کرد.
ئەی چارە چییە؟
کە تۆ چارت ناچارە؟
چێژ لە وەندە بکە لە ژیاندا..
داواو خوازبێنی ئافەرتێکت کرد سەری نەگرت.. ئافرەتێکی ترت بەهاوسەر گرت..
چارە چییە کە چارت ناچار بیٚ.. تام وچێژ لە ژیان بکە..
کەسانێکی زۆر هەن چارەسەری ئەم شتانە بەکەسارو پەژارەیی و خەفەت خواردن دەزانێت..
ئەڵهاو هاتوو هاوار بکات لەوکارەساتە.. زۆر سکاڵاکردن .. بۆ ئەو کەسەی کە دەیناسی یان نایناسی! ئەمەش ئەو بەشە رۆزیەی کە لە دەستی چووە بۆی ناگێڕێتەوە.. نە رۆزیەکی بۆدەهێنیٚ کە بۆی نە نووسرابێت..
کەواتە ئەی چارە چییە؟
ئەگەر ئەوەی تۆ دەتەویٚ نەبوو.. ئەوا تۆ ببە بە ئەوەی کە دەیەویٚ..
هۆشمەند ئەوکەسەیە کە خۆی دەگونجێنیٚ لە گەڵ ئەو بەسەرهات و رووداوانەدا هەرچۆن بێت.. مادەم توانای گۆڕینی نییە بۆ چاکترو باشتر ..برادەرێکم چاودێر بوو بەسەر مزگەوتێکەوە کە درووستیان دەکرد.. پارەیان لیٚ برا .. چوون بۆ لای کابرایەکی بازرگان بۆ ئەوەی کۆمەکیان بکات بۆ تەواو کردنی مزگەوتەکە..

ئەویش دەرگای نووسینگەی لێکردنەوە.. هەندێک لە گەڵیان دانیشت.. ئەوەندە پێی کرا کاری بۆ ئاسان کردن..لەپاشاندا کابرای بازرگان دەستی کرد بە گیرفانیداو دەرمانێکی دەرهێنا خەریک بوو بیخواتەوە بیخواتەوە وتیان: سەلامات .. خودا لە نەخۆشیت لابدا!!
وتی: ئەوە دەرمانە دەساڵە بەردەرمانە دەخەوم دوعایان بۆ کردو..
لەپاشاندا دەرچوون،تێپەڕبون بە چاڵ هەڵکەندنێکدا کاروباری رێگە لە شوێنی نزیک دەرەوەی شاردا..

مووەلیدەیەکی کارەبایی پێکرابوو ئەو ناوەی رووناک کردبووەو بەڵام پڕ دەنگ تەقە تەق ورەقە رەقیشی کردبووەوە.. ئەمە هەمووی هیچ شتێکی سەیری تیادانییە..
بەڵکو ئەوەی سەیرە کابرا پاسەوانی مولیدەکە بێ گومان کابرایەکی هەژار بوولەسەر ئەو

زەویە خۆڵ وگڵە هەندێک کاغەزو شتی لەسەر دانابوو.. بۆ ئەوەی لەسەری بخەوێت وپشوو بدات.. بەڵێ.. لە ژیانی خۆتدا بژی بە کامەرانی ..
هیچ کات ودەرفەت نییە بۆ کەسارو پەژارە خواردن.. هەڵسوکەوت بکە لەگەڵ ئەو شتانەی وا لە بەر دەستی تۆدان..

پێغەمبەر((ﷺ))لەگەڵ هاوەڵانی- رەزای خودایان لێ بێ- چوون بۆ جەنگێک خواردنیان لێ کەم بوویەوە.. خۆیان ماندوو و هیلاک بوو بوون.. فەرمانی پێدان هەرکەسەو ئەوەی پێیەتی لە خواردن بابیهێنێت.. پارچە قووماشێکی بۆ راخست..
کابرا دەهات تەنها یەک خورما ..یان دووخورما.. پارچە نانێک.. هەر هەمووی کۆکرایەوە لەسەر ئەم پارچە قووماشە..
لەپاشاندا دەستیان بە خواردنی کرد ..ئەوان تام وچێژ و لەزەت وخۆشییان لە ژیان وەردەگرت..
لەوانەشە هیچ کامیان لەوانە پڕ بەسکی خۆی نە خواردبێ..
بەڵام بەلای کەمیەوەیە ئەوەندەی خوارد کە برسێتییەکەی لە بیرباتەوە ئەگەر بۆ ماوەیەکیش بێت.. سەخاوەت لەوە دەکرێت کە هەبێت..

دەرخستنێک..

15-10-2016

We are different but although we are brothers	نحن مختلفات.. ولكن مع ذلك نبقى أخوة

بۆچوونمان جیاوازە بەڵام هەر براین!

باس کرا کە ئیمامی شافیعی- ڕەحمەتی خودای لێ بێ -جارێك بەرامبەرێی لە گەڵ زانایەکی سەردەمی خۆی دەکات لە سەربابەتێکی فیقهی زۆر گران.. ئەوان هەریەکەو بۆچوونی خۆی هەبوو.. جیاواز لەبۆچوونی ئەویتر.. زۆری خایاندوو درێژ بووەوە بەرابەرییەکەیان .. هەتا دەنگیان بەسەریەکتردا بەرزبوویەوە..

هیچ کامیان نەیتوانی قەناعەت بەویتریان بهێنێ..وەك ئەوەی کابرا تێك بچێت و تووڕە بێت.. لەدەروونی خۆیدا هەست بەشتێك بکات.

کاتێك خەریك بوو دەربچن شافیعی رووی کردە کابراو..دەستی کابرای گرت وتی:

((ئایا نابێت وناکرێت ئێمە با جیاوازیشمان هەبێت بەڵام هەر بەبرای یەك بمێنینەوە..!)).

هەندێك لەلای جێنشینی موسوڵمانان دانیشتبوون..کابرایەکیان قسەی کرد.. فەرموودەیەکی باس کرد..

کابرایەك وەك زانا لەوێ دانیشتبوو سەری سوڕما لەم فەرموودەیە بۆیە وتی ئەو فەرموودەیەت لە کوێ هێناوە!! ئایا درۆ بەدەم پێغەمبەر((ﷺ)) دەکەیت؟ کەی ئەمە فەرموودەیە!!کابرا وتی: ئەوە فەرموودەیە..و راستە ولە پێغەمبەرەوە((ﷺ)) بە ئێمە گەیشتووە.

کابرای زانا: نەخێر.. ئەمە فەرموودە نییە و ئێمە گوێمان لێ نەبووە.. نە لە بەر یشمان کردووە..لەو کۆڕەدا وەزیرێکی ژیر دەبێ..رووی کردە زاناکەو زۆر بەلەسەر خۆییەوە.وتی: ئەی مامۆستا!!.. ئایا هەموو فەرموودەکانی پێغەمبەر((ﷺ)) لەبەرە؟ کابرای زانا وتی: نەخێر..

وەزیر: ئایا نیوەت لەبەرە..؟ کابرای زانا: لەوانەیە..

وەزیر: ئەم فەرموودەیە لەونیوە دابنێ کە تۆ لە بەرت نییە..

بەم شێوەیە کێشەکە تەواو بوو..

((فضیل کوڕی عیاض)) و ((عبدالله کوڕی مبارك)) دوو هاوەڵ بوون هەردووك زانای بەناوبانگ وخوداپەرستی گەورە بوون..عبدالله کوڕی موبارك چوو بۆ جەنگ.. فضیل کوڕی عیاض لە ناو کەعبە ومالی خودا مایەوە بۆ پەرستنی خودا.. فضیل کوڕی عیاض بیری برادەرەکەی کردەوەو نامەی بۆنارد کە بگەڕێتەوە بۆ پەرستن لەماڵی خودادا و واز لە تێکۆشان بهێنێ بۆیە عبدالله کوڕی مبارك وەڵامی دایەوە بەئەم چەند دێرە...

یاعابد الحرمین لو ابصرتنا ...	لعلمت انك بالعبادة تلعب
من کان یخضب خده بدموعه...	فنحورنا بدمائنا تتخضب
اوکان یتعب خیله في باطل...	فخیلنایوم الصبیحةتتعب
ریح العبیرلکم ونحن عبیرنا ...	رهج السنابك والغبار الاطیب
ولقداتانامن مقال نبینا...	قول صحیح صادق لایکذب
لایستوي غبارخیل الله في ...	انف امریء ودخان نارتلهب
هذاکتاب الله ینطق بیننا...	لیس الشهید بمیت لایکذب

ئەی ئەو کەسەی پەرستن دەکات لە هەردوو ماڵەی خودا..

ئەگەر ئێمە ببینی ئەوکات دەزانی تۆ گاڵتە دەکەیت لە پەرستنتدا..

ئەوکەسەی ڕوومەتی بەگریان تەڕ دەکات..

ئەوا ئێمە ڕوومەتمان بەخوێن تەڕ دەبێت..

یان ئەو کەسەی ئەسپەکەی لە یاری کردندا ماندوو دەکات ..

ئەوا ئە سپی ئێمە لە بەرە بەیانی جەنگدا نەعرەتە دەکات..

ئێوە بۆنی خۆش (عەبیر)و (میسک) هەڵدەمژن..

بەڵام ئێمە گڕی پێیی ئەسپ و تەپو تۆز دەمژین..

هەواڵمان پێگەیشتووە لە پێغەمبەر((ﷺ))مانەوە ..

وتەی راست، کە هیچ درۆی تێدا نییە..

(دووکەڵ) بۆ(خودا)و (ئاگری دۆزەخ) بە یەکەوە کۆنابنەوە ..

ئەمەش پەڕتووکی خودا لە نێوانماندایە..

دەڵێت: شەهید نامرێت هەر گیز بە درۆ ناخرێتەوە..

هەندێك خودا لە بارەی پەرستنەوە پێی دەدات ..هەندێك خودا لەبارەی خوێندنی قورئانەوە پێی دەدات .. هەندێك خودا لەبارەی رۆژووگرتنەوە پێی دەدات ..

بەکۆبوونەوەی هەموو موشریکەکانی جەزیرەو نەجد و جیحاز هەموویان بڕیاریاندا بەیەك دەنگ کۆببنەوە بۆ بن بڕکردن و قەڵاچۆکردن و لەناوبردن و سڕینەوەو نەمێڵانی شاری مەدینە حاڵەتێکی زۆر ناخۆش ڕووی کردە یاوەران هەتا قورئان خۆی وەسفی دەکات ﴿وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونَا﴾ (١٠) سورة الاحزاب

واتە ((دڵەکانتان هاتبووە ناو قورگتان گومانی ڕاستتان بەخودا نەدەبرد بەڵام خودای گەورە موسلمانانی پاراست لەم شەڕەدا موسڵمانان تەنها بەپەنجەی دەست شەهیدیان دا بەڵام بووە هۆی سەر کەوتنی یەکجاری موسڵمانان .

دەرئەنجامی جەنگ بەسەرکەوتنی موسوڵمانان تەواو بوو تەنها چەند کەسێك بە پەنجەی دەست دەژمێردرێت شەهید بوون..

کاتێك پێغەمبەر ((ﷺ)) فەرمانی دا کە هێشتا هەندێك لە جەنگەکەماوە پێویستە هیچ کام لە هاوەڵان نوێژی عەسر نەکەن (لا يصلين العصر الا في بني قريظة)لێرەدا هەتا نەگاتە بەنی قورەنیرە ولەوێ نوێژەکەیان بکەن.. ڕێگەکە دوور بوو بۆیە هەندێك لە هاوەڵان وتیان ئەگەر نوێژەکەی عەسر بگەیەنینە ((بني قريظة)) کاتی بەسەر دەچێت.. مەبەستی پێغەمبەر((ﷺ))

هەرگیز ئەوە نییە کە ئێمە نوێژەکەمان بچێت..تەنها مەبەستی ئەوە بوو پەلە بکەین لەرۆیشتنماندا.. نوێژەکەی خۆیانیان کرد..

هەندێك وتیان نەخێر ئێمە نوێژەکەی خۆمان دەبەینە((بنی القريظة..)) چونکە بێ حیکمەت نییە و فەرمانی پێغەمبەر((ﷺ)) ناشکێنین.. نوێژەکەیان نەکرد.. هەتا گەیشتنە ((بنی القريظة)) ئەمەش بۆ پێغەمبەر ((ﷺ)) باسکراو لە هیچیان تووڕە نەبوو..

بە کورترین دەربڕین..
(الكلمة الطيبة..صدقة)..
وشەی چاك.. خێرە..
(فەرموودە)

Look how they are life like abrothers, anothers they have a a adeffrent. oponions	أنظر كيف يتعايشون أخوة مع أنهم مختلفين في الآراء

بڕوانە چۆن بەبرایانە دەژیان با جیاوازیشیان هەبێت

ئەو هورەیرە گەیشتە فەرەزدەقی شاعیر وپێی وت: ئەی کوڕی برام من وادەبینم هەردوو پێت بچووکن..
تۆیش دەتوانی‌جێگەیان بکەیتەوە لەبەهەشتدا.. مەبەست ئەوەیە کار بۆ بەهەشت بکە.. نەکەی هەرگیز قسە ودرۆ هەڵواسین بکەیت بە ئافرەتە خاوێنەکان.

عومەری کوڕی خەتتاب.. لەسەر جێگەی مردن بوو.. خەڵکی دەهاتن بۆ لای پۆل بە پۆل بۆ ماڵئاوایی لێکردن و پیاهەڵدان وسوپاسکردنی.. عەبدوڵلای کوڕی عەباس گەنجێك بوو داناو زانا بوو هات بۆ لای و وتی:

((مژدەت لێ بێ ئەی گەورەی باوەڕداران بە مژدەی خودای گەورە لە هاوەڵایەتی تۆ بۆ پێغەمبەر ((ﷺ)).. یەکێك بووی لەوانەی کە زۆر لە پێشەوە موسوڵمان بوویت تۆ خۆت دەزانیت..

لەپاشاندا بوویت بە گەورەی باوەڕداران دادپەروەرو یەکسانیت بەرقەرار کرد..

لەپاشاندا بەشەهیدیش دەمریت..

عومەر دەفەرمووێ:((وددت ان ذلك كفاف لا علي ولا لي..))

واتە:- خۆزگە دەخوازم ئەوە بەس.. باهیچم بۆ لەسەر نەبێت هیچیشم بۆ نەبێ..

مەبەستی ئەوەیە بەس سەر بەسەر دەچیت سوپاسی خودادەکات..

واتە زوو موسوڵمان بوونی خزمەت کردن بۆ موسوڵمانان.. دادپەروەری و یەکسانییەکەی بەرامبەر بەشەهید بوونی خودای گەورە لێی وەرگرێت با پاداشتی تریش نەداتەوە یان سزای بدات.

گەنجێکی تر هات..هەندێك دڵخۆشی عومەری کردەوە..

لە پاشاندا کە ڕۆیشت دەرقاچەکەی شۆڕو درێژ بوو بەزەویدا دەخشا.. واتە لەژێر هەردوو قوولە قاپییەوە بوو..

عومەر ویستی ئامۆژگاریی گەنجەکە بکات ..

داوای کرد ئەو گەنجەی بۆ بگەڕێنرێتەوە..

کاتێك لەلای وەستا پێی وت: ئەی کوڕی برام.. کراسەکەت بەرز بکەرەوە..چونکە خاوێن تر دەبێت بۆ جلەکانت نزیکتر بۆ لەخودا ترسێنت.. کۆتایی هات..

بەکورتی .. پەیامەکە گەیشت..

هەتا بۆت دەکرێت کێشە و مشتومڕ کەم بکەوە بەتایبەت کاتێك دەزانیت ئەوەی بەرامبەرت کابرایەکی نەسەلمێنەرەو بۆت ناسەلمێنێ ..

مەبەست ئەوەیە ئامۆژگاریی پێ بگەیەنیت.. نەك کردنەوەی دەرگای مشت ومڕ، خودای گەورە مشت ومڕی پێ ناخۆشە (ما ضربوه لك الا جدلا).

واتە ئەوان نموونە هێنانەوەیان بۆ تۆ تەنها بۆ ئەوەیە مشت و مڕ درووست بکەن لەگەڵت..

پێغەمبەر((ﷺ)) دەفەرموێت: (ما ضل قوم بعد هدى كانوا عليه الا اوتوا الجدل..
واتە هیچ کەسانێك خودای گەورە ڕێنموویی نەکردوون و هیدایەتی کەلەسەری بوون لەپاشاندا گومڕا بن ئەگەر بەهۆی مشت ومڕیوە نەبێت لەنێوانیاندا کە دروست بووە..
فەرمووی: (انا زعيم البيت في ربض الجنة لمن ترك المراء وان كان محقا، وبيت في وسط الجنة لمن ترك الكذب وان كان مازحا، وبيت في اعلى الجنة لمن حسن خلقه)(١)
واتە (من گرەنتی ماڵێك دەدەم لە بەهەشت بە کەسێك لە لێواری بەهەشت بە کەسێك مشت و مڕ واز لێبێنێ با هەقیش بێت، وە بەماڵێك لە ناوەڕاستی بە هەشت بۆ کەسێك کە درۆ واز لێبێنێ با گاڵتەوکەپیش بێت(سوعبەت بکات) بە ماڵێك لە ئەو پەڕی بەهەشتدا بۆ کەسێك کە ڕەشتی جوان بێت..جاری وا دەبێت مرۆڤ قەناعەتی بەهزرو بۆچوونێك دەبێت و بۆی درووست دەبێت..

بەلاّم زۆربەی دەروونەکان خۆ بەگەورە زانین و وەرنەگرتن هەقی تیادایە..
وەك چۆن فیرعەون و دەست و پێوەندەکەی کاتێك هەق و ڕاستیان ناسی و زانی لە دڵنیاندا دڵنیابوو ڕاستێتی موسا((ﷺ))و نیگاکەی..
بەلاّم خۆ بە گەورە زانینیان لەوەی چۆن نەبێت شوێن دەست و پێوەندەکانی خۆیان بکەون با پێغەمبەریشیان((ﷺ)) لەناودا بێت ((وجحدوا واستيقنتها انفسهم ظلماً وعلّوا))..
واتە: ((ئەوان دانیان پیانەنا و لەکاتێکا لە دەروون و ناوەوەی خۆیان دڵنیابوون لێی ئەمەش بەهۆی ستەمکاری خۆ بە گەورە زانینیانەوە بوو..)).

کەواتە مەبەست ئەوەیە کابرای ئامۆژگاریکراو هەڵەی خۆی بزانێت بۆئەوەی بۆ جارێکی تر دووبارەی نەکاتەوە.. نەك مەبەست ئەوە بێت سەرکەوێت بەسەریدا..
چونکە ئێوە خۆ زۆران بازی و پاڵەوان بازی ناکەن لە گۆڕەپانی پاڵەوانیەتیدا..پێغەمبەر ((ﷺ))چووە ژوورەوە بۆ لای عەلی و فاطمة ڕەزای خودایان لێ بێ.
لەکاتی شەودا..پێی فەرموون:((الا تصليان..)).
واتە ئایا شەو نوێژ دەکەن؟..عەلی وتی: ئێمە دەروونمان بەدەست خوداوەیە..

---

(١) حسن: رواه ابو داود (٤٨٠٠) كتاب الادب من حديث ابي امامة وحسنه العلامة الالباني رحمه الله في السلسلة (٢٧٣).

ئەگـەر حـەزی لێ بـوو بـە هۆشمـان دەهێنێتـەوە.. ئێمـەش بـەهۆش دێینـەوە..پێغەمبـەر ((ﷺ))پشتی لێ هەڵکردن..

رۆیشت دەستی لە ئەژنۆی خۆی دەدا و دەیفەرموو: (کان الانسان اکثر شيء جدلا) رواه البخاري.

واتە: ((مرۆڤەکان لە هەموو شت زیاتر بە مشتومڕترن..)).

جاری واش دەبێ کابرای ئامۆژگاری لێکراو..

عوزر دەهێنێتەوە بەڵام لە کاتێکا ئەوە هیچ عوزر نیە بەڵام ئەو هەر دەیهێنێتەوە و دەیڵێتەوە..

بۆئەوەی ئاوی ئاوچاوی خۆی پێ هەڵگرێتەوە و پێی بمێنێتەوە..

بۆیە هەردەم دڵفراوان و پێکەوە ژیانت هەبێت و عوزرێ خەڵکی وەرگرە هیچ توندوتیژی مەکە لەگەڵی..

دەرگاکانی لێدامەخە بەڵکو بە کراوەیی بیانهێڵەوە لەبەر دەمیدا لە کاتێکا کە تۆ ئامۆژگاری دەکەیت..تەنانەت ئەگەر قسەیەکی هەڵەش بکات..

تۆ دەتوانی چارەسەری بکەیت بە شێوەیەک کە ئەو هەستی پێ نەکات..

وەك ئەوەی باسی چاکی ئەو بکەیت..

لەسەر تێگەیشتنەکەی و ئازایی و لێهاتووییەکەی.. لەپاشاندا..

تۆ دەڵێی: بەڵام.. لەپاشاندا قسەکانی وردە وردە هەڵوەشێنەوە و پەرچی بدەوە ئەگەر هەڵە لە وشەکان و بۆچوونەکانی و تێگەیشتنەکانی هەبێت.

بۆچوونێك..

ئاگاداری بکەوە لە سەر هەڵسوکەوتی هەڵەی بە گورتی..
موحازەرە مەدە بەسەریدا...

هیچ گرنگی مەدە بە وشەی خەڵکی ئەگەر تۆ ڕاست بووی..

سەرنجی ڕاکێشام دەربڕینەکەی عەبدولرحمان کوڕم کە دووبارەی دەکردەوە و واگومان دەبەم کە لەو تەمەنەدا ماناکەیشی تێ نەدەگەیشت ((گوێ مەدە بە قسەی خەڵکی بە خۆشی دەژیت))..!!

بیرم لەم دەربڕینە کردەوە من سەرنجی ڕەخنەکانی خەڵکی دەدەم.. بۆچوونەکانیان و دەربڕینەکانیان.. قسەکانیان..

وا سەیر دەکەم خەڵکی لە قسەکانیاندا و ڕەخنەکانیاندا جۆراوجۆرن..

تیایاندایە ڕاستگۆ بەڵام نازانێ تەکنیکی ئامۆژگاری بکات..

لەدوای ئەوەشدا تۆ دڵت پێ ناخۆش و بارگران دەبێ کاتێك شێوازەکەی زەرەری زیاترە لە سوودی بۆیە تۆیش زیاتر پێی دڵگرانی لە باتی ئەوەی دڵت پێی خۆش بێ..

لەناویاندا هەیە ناحەز.. کە ئەیەوێ دڵت ناخۆش بکات پەژارەت بۆ زیاد بکات..

لەناویاندا هەیە پسپۆڕیی کەمە..

ئەوەی کە قسە دەکات و نازانێت چی دەڵێت.. ئەگەر قسەی نەکردایە چاکتر بوو بۆی..

لەناویاندا بەسروشتی خۆی حەزی بە رەخنەگرتن بۆ هەموو ژیان و لە هەموو ژیاندا..

ئەو لە بنەڕەتدا روانینی بۆ ژیان بە چاویلکەی رەشەوە دەڕوانێت..

لەقسەی پێشینەی ئێمە داهاتووە ئەگەر زەوقەکان هەموو یەکبوونایە ئەوا شتەکان لە نرخدا نەدەمان.دەڵێن: جوحا سواری گوێدرێژێك دەبێ..

تێپەڕ دەبێ بەلای هەندێك خەڵکدا ئەوانیش دەڵێن چەندە دڵی رەقە خۆی سوار دەبێ منداڵەکەی بەپێ لەبەر خۆر دەچێ..

کاتێك ئەمەی گوێ لێ بوو.. گوێدرێژەکەی راوەستان و خۆی دابەزی..

کوڕەکەی سواری گوێدرێژەکە کرد.. لەپاشاندا.. هەندێك رۆیشتن..

تێپەڕبوون بەلای کەسانێکی تردا.. یەکێکیان وتی: بڕوانن بۆ ئەم کوڕە بەد کارە.. خۆی سواری گوێدرێژەکە دەبێ.. باوکی بە پێ دەڕوا لە پەنای دا..

کاتێك گوێی لێبوو.. گوێدرێژەکەی راوەستان کە رەخنەیان لێ گرت..

لەپاشاندا خۆی و کوڕەکەی سواری گوێ درێژەکە بوون..

بۆئەوەی خەڵك رەخنەیان لێ نەگرن..

کاتێك تێپەڕبوون بەلای هەندێ کەسدا..

وتیان :((بڕوانن بۆ ئەم دوو کەسە دڵرەقە.. هیچ سۆزێکیان نیە بەرامبەر ئەم گوێدرێژە بەسەزمانە..)).

بۆیە جوحا دابەزی و بە کوڕەکەی وت کوڕم دابەزە..

هەردووکیان لەسەر رێی خۆیان و گوێدرێژەکەیان بەدەستەوە بوو.. بەبێ ئەوەی هیچ کەسێکیان لەسەر گوێدرێژەکە بێت..

ئەوانیش بەم شێوازە تێپەڕ دەبن بەلای کەسانێکدا..

پێیـان دەڵـێن :((بـڕوانن بـۆ ئـەم دوو گێلـە خۆیـان لەسـەر پێـی خۆیـان دەڕۆن.. سەپـشتی گوێدرێژەکەش بەتاڵ و چۆڵە.. ئایا گوێدرێژ بۆ سوار بوون درووست نەکراوە؟!!..)).

جوحا هاواری کرد منداڵەکەی خۆی لەگەڵ خۆی بەمەردوووکیانـەوە.. گوێدرێژەکـەیان خستە سەرشانی خۆیان.. بەم شێوەیە دەڕۆیشتن..!!.

بەڵام ئەگەر من لەو کاتەدا بوومایە.. بە جوحام دەوت ئـەی خۆشەویستی دڵ.. چی دەکـەیت بیکە.. خەڵکی لە تۆ رازی نابن..

هیچ گرنگی بە قسەی خەڵکی مەدە.. رازیبوونی خەڵکی مەبەست و پلەو پایەیەکە هیچ کەس پێی ناگات..

لایخلو المرء من ضد ولو ...... حاول العزلة فوق جبل وعر

واتە:.کێ یە لە رەخنەی تاوانکاری رزگاری بێت با ئەگەر لەسەر شاخێك خۆی گۆشە گیر بێت هەندێ لە خەڵکی بیر لە قسە ناکەنەوە کاتێك دەیڵێن..

بۆ نموونە دێت بۆ لات(دوای ئەوەی کە ژنت هێناوە!) ئەوە بۆچی ئەو ژنەت هێنا؟

من وا سەیر دەکەم.. کە تۆ هاوار بکـەیت بەرووبیداو بڵێیت داوام کردو گواستمەوە.. تـەواو کۆتایی پێ هات..

باسەکە پێی ناوێ..

کـەس داوای ئامۆژگـاری و پێـشنیاری لـەتۆ نـەکردووە یـان کابرایـەك بێـت بـۆ لات و تـۆ سەیارەکەت فرۆشتووە..

پێت دەڵێ:

((خۆزگە ئاگادارت بکردامایەوە فلاّن کەس زیاتری پێ دەدا..)).

تۆیش دەڵێی برام: کۆتایی هات!!

سەیارەکە فرۆشراو تەواو.. (با) بیبڕێتەوو..

خۆت سەرقاڵ مەکە بەدوایدا!!..

بۆیە خۆت سزا مەدە..

قەزموونیات..

یەکێك لە پێشینەی ئێمە دەڵێت: هەر کەسێك لە قاپێن پەروەردەیدا گوێ بە خەڵك بدات لە ڕەخنەکانیان..
ئەبێت هەردەم ماڵی جەنگ کۆرکەی پڕ بکات..!!

Mi I smile and smile	أبـتسم . . ثم أبـتسم . . ثم أبـتسم

خەندەت هەبێ.. لە پاشاندا خەندەت هەبێ.. لە پاشاندا خەندەت هەبێ.. لە پاشاندا خەندەت هەبێ..

لەچەند ساڵێکەوە دەیناسم..

برادەرێکمە لە ئیش و کاردا.. هەر چۆنێك بێت.. بەڵام ئایا بڕوام پێ دەکەن کە هەتا ئێستا نازانم ددانی لێ درووست بووە یان نا؟!هەردەم بار داگیراوە.. ڕووی گرژە..

وەك ئەوەی ئەگەرپێبکەنێ یان خەندەی هەبێ لە تەمەنی کەم دەبێتەوە.. یان ماڵ و سامانی لێ دەسێنن.. خەندەداری چەند شێوازێکی هەیە چەند پلە و پایەی جیاجیای هەیە..

یەکێك لە پێشینەی ئێمە دەڵێت: هەر کەسێك لە ناو پەروەردیدا گوێ بە خەڵك بدات لە رەخنەکانیان..
ئەبێت هەردەم ماڵی جۆلەگۆرکێ پێ بکات..!!

أبتسم .. ثم أبتسم .. ثم أبتسم	Mi l smile and smile

خەندەت هەبێ.. لە پاشاندا خەندەت هەبێ.. لە پاشاندا خەندەت هەبێ.. لە پاشاندا خەندەت هەبێ..

لەچەند ساڵێکەوە دەیناسم..

برادەرێکمە لە ئیش و کاردا.. هەر چۆنێك بێت.. بەڵام ئایا بڕوام پێ دەکەن کە هەتا ئێستا نازانم ددانی لێ درووست بووە یان نا؟!هەردەم بار داگیراوە.. رووی گرژە..

وەك ئەوەی ئەگەرپێبکەنێ یان خەندەی هەبێ لە تەمەنی کەم دەبێتەوە.. یان ماڵ و سامانی لێ دەسێنن.. خەندەداری چەند شێوازێکی هەیە چەند پلە و پایەی جیاجیای هەیە..

لەوانە زەردەخەنەی بەردەوام.. بەوەی هەردەم رووت کراوە و خۆش بێت لەگەڵ خەڵکی..ئەگەر تۆ مامۆستا بووی چوویتە ژوورەوە بۆ لای قوتابیانت.. بەرووی خۆش و خەنداوییەوە برۆ ژووری.

سواری تەیارەیەك دەبی بەجێی پێ پەڕبووەکاندا.. دەرۆی خەندەت هەبێ بەرامبەر خەڵکی.. دەچیتە دووکانێکی میوە و بابەتێکی وردە فرۆشەوە.. یان جێگەی بەنزین وەرگرتنێك.. دەستت بۆ پارە پێدانیان درێژ کرد..بەخەندەوە پارەکەیان پێ بدە..ئەگەر تۆ لەناو چەند هەوڵێکدا .. کابرایەك هاتە ژوورەوە بەدەنگێکی بەرز سەلامی کرد.. روانی بۆ خەڵکەکان.. تۆ خەندەت هەبێ لەگەڵی... ئەگەر چوویتە ژووری لای هەندێ کەس.. تەوقەت لە گەڵ کردن.. خەندەت هەبێ... بە گشتی:خەندەو رووی خۆش کاریگەری وشوێنەواری گەورەی هەیە لەسەر خواردنەوەی رق وکینەکان وگومان ودوودڵی..

هیچ شتێك هاوبەشیی لەگەڵ ناکات.. پاڵەوان ئەوکەسەیە کە بتوانێ زاڵ ببێت بەسەر سۆزەکانیدا .. خەندەداربێت هەتا تەنانەت لە ناسك ترین کاتی ژیانیدا..

ئەنەس لەگەڵ پێغەمبەر((ﷺ)) .. پێغەمبەر((ﷺ)) ((جلبانێکی نەجرانی ئەستووری)) لە بەردابوونەو کراسەکەی راکێشا هەتاجێگەی لە گەردنی پێغەمبەر((ﷺ)) دەرکەوت و .... ئایا ئەم کابرایە چی دەوێ لە پێغەمبەر((ﷺ))؟ لەوانەیە ماڵی سووتابێ هاتبێت داوای یارمەتی و کۆمەکی بۆ رێکخستنەوەی ماڵەکە.. یان لە وانەیە هاوەڵ پەیداکارن و دزان هاتبێ ماڵیان لێ تاڵان کردبێ.. بۆیە بەپەلە داوای سەرخستنی دەکات.. گوێ بگرە چی دەوێ..

وتی:ئەی ((محمد))(ورد بەوە) ئەیوت: ئەی پێغەمبەری خودا((ﷺ))..

بەڵێ.. پێغەمبەر((ﷺ)) پاڵەوان بوو ئەم جۆرە شێوازی هەڵویستەنە نایهەژێنێ.. ئەتوورە دەبێ ئەکەف وکول هەڵ دێنێ لە سەر شتە بێ بەهاکان لە ژیاندا..

پێغەمبەر ﷺزۆر سینەو سینگفراوان بوو.. بەهێز بوو ئەعصابی خۆی کۆنترۆڵ دەکرد.. هەردەم خەندەدار بووە هەتا تەنانەت لە ناسکترین بارووبۆخدا.. بیری لە دەرئەنجامەکان دەکردەوە پێش ئەوەی پێی هەستێ.. ئەی چ سودێ دەگەیەنێ ئەگەر هاواری بەسەر کابرادا یان فەرمانی دەرکردنی بدایە!ئایا برینەکەی سەر ملی پێ چاك دەبوو! یان کابرای فێر ئەدەب وهەڵسوکەوت دەکرد! نەخێر.. کەواتە هیچ شتێك نییە وەك خۆراگری وئارامگری ودان

بەخۆداگرتن بە بەرهەم بێت: بەڵێ راستە ئێمە جاری وادەبێت لە هەندێ شتدا تووڕە دەبین وهەڵ ئەچین..

لە کاتێکدا چارەسەریەکەی شتێکی ترە.. چارەسەریەکەی بەلەسەرخۆیی و نەرمونیان بوون..خەندەو.. گومانی چاك وباش بردنە..خواردنەوەی رق و کینەیە ودڵ راگرتنی خەڵکییە..

پێغەمبەر ((ﷺ)) راستی فەرمووە کاتێك دەفەرموێت ..((لیس الشدیدبالصرعە)) پاڵەوانیەتی ئەوە نییە بەهێزو بازووبیت بەڵکو پاڵەوانی راست ئەوەیە بتوانێت کۆنترۆڵی خۆی لە دەست نەدات)).پێغەمبەر ((ﷺ)) زۆر رێزدار بووە.. خەڵکی بەخەندەوە بۆ لای خۆی راکێشاوە...

پێشەنگییەك...

هەرگیز نەمبینیوە ئەگەر بەخەندەو رووخۆشیەوە نەبێت هەروەم رووی کراوە بووە..

الخط الأحمر	The rid line

هێڵە سوورەکان..

یەکێك بوو لە قوتابیانم لە زانکۆ..

رۆشنبیریی زۆر فراوان بوو..

هەوڵی ئەوەی ئەدا کە پەیوەندی لەگەڵ خەڵکی دروست بکات..

بەڵام خوێنی گران بوو بەلی خەڵکیەوە رەزاگران بوو.. رۆژێك هات ..

پێی وتم: دکتۆر.. هاوەڵانم لێم تووڕەن و..بەهیچ شێوەیەك دان بەخۆیانا ناگرن بۆ گاڵتەکردنەکانم لەگەڵیان..

منیش لە دڵی خۆمدا.. وتم: من بەبێ دەنگیت پەستم.. ئەی چۆن دان بەخۆدابگرم ئەگەر بە قسەهاتی..؟! بەتایبەت ئەگەر تۆ بتەوێ خوێنی خۆت سووك وشیرین بکەیت بەگاڵتە کردنت..!

بەهەر حاڵ لێم پرسی بۆچی ئەوان ناتوانن دان بەخۆیانا بگرن بۆ سوعبەت وگاڵتە کردنەکانت وتی: یەکێکیان پژمی و وتی سوپاس بۆ خودا..
منیش بە سوعبەتەوە وتم خودا بە نەفرینت ببات.. لەپاشاندا هەندێك بێ دەنگ بووم.. کاتێك توورە بوو...
منیش قسەکەی خۆم تەواو کرد وپێم وت: ئەی شەیتان ئینجا لە پاشاندا وتم خودا رەحمت بەسەرتا برژێنێ...!!!
ئا ئاه... چەند خوێن گرانە!!ئەم هەژارە وا دەزانێ بەم جۆرە سوعبەتە بێ بنەما و ناباو و ناشیاو و نالەبارە... خوێنی خۆی شیرین و سووك دەکات!!
خەڵکی هەرچەند ئامۆژگاریت لێ وەرگرن و سوعبەت و گاڵتەکردنەکانت لێ وەرگرن...
هەر هەندێك لە هێڵە سوورەکان هەیە نابێت تۆ بیبەزێنی...
بەتایبەت ئەگەر لەناو و لەپێش چاو خەڵکیدا بێت...

هەندێ خەڵك چاودێری ئەم جۆرە شتانە ناکات بۆیە تۆ دەبینی سنوورەکانی خەڵکی دەبەزێنێ...
بۆ نمونە وەك ئەوەی کە زۆر تێکەڵیت لە گەڵ دەکات دەست دەبات مۆبایلەکەت دەگرێت بەدەستەوە تەلەفۆنێك دەکات بۆ هەر کەسێك کە خۆی بیەوێت...
یان لە وانەیە کورتە نامەیەك بنێرێ لەمۆبایلەکەی تۆوە بۆ کەسانێك تۆ حەز نەکەیت ژمارەی مۆبایلکەت لەلای ئەوان هەبێت...
یان دەست دەبات سویچی سەیارەکەت لێ وەردەگرێ بەبێ ئەوەی هیچ مۆڵەتت لێ وەربگرێ،
یان داوای شتێکت لێ دەکات هەتا تۆ ئەگەر پێی بدەیت بە ئیحراج بوونتەوە پێت داوە...
یان کۆمەڵە قوتابییەك بەیەکەوە دەژین لە بەشەناوخۆییەکاندا...
کاتێك بەهۆش دێتەوە وا سەیر دەکات فلان برادەری چاکەتەکەی بردووە و لەبەری کردووە بۆ زانکۆ...
یان فلان کەس پێڵاوەکەی بردووە بۆ کۆلێژ...لەو سنوور بەزاندنەیە...
کاتێك تۆ کەسێك دەبینی برادەرەکەی خۆی شەرمەزار دەکات بەقسەو گاڵتەیەکی قورس و گران یان پرسیار لێکردنی ناباو لە جێگەیەکی گشتیدا...
کابرا هەرچەند خۆشەویستیی زۆربێت بۆت...

هەر ئەوە دەمێنێ کە ئەویش مرۆڤ و رازیبوونی و توڕەبوونی لێ دەوەشێتەوە... خۆشحاڵی و
تووڕەبوونی لێ دەبینی.
خەڵکی هەستیارن با هەر چەندە لێتەوە نزیک بن زۆر سنووریان مەبەزێنە...
لەکاتی گاڵتەکردنەکانت یان لە کاتی هەڵسوکەوتت...
هەردەم دووربە لەهێڵە سوورەکان...
شەرمەزاریان مەکە با هەرچەندە تۆ لێیان نزیک بیت لەدڵیاندا... باوەکو براو منداڵی تۆش
بن...
هەر بۆیە پێغەمبەر قەدەغەی موسوڵمانانی کردووە کە موسوڵمانانی تر بترسێنن بەهەر
شێوەیەك بێت لە شێوەکان...
جارێك پێغەمبەر هەندێك لە هاوەڵانی بە کاروانی دەڕۆن هەر یەکەو...
هەموو پێویستییەکی خۆی تایبەتی پێیە... لە چەك... لە خواردن... لە ئاو...

لە کەرەستەی خەوتن... لەجێگەیەك دابەزین بۆ پشوودان و خەوتن...
برادەرێك هەندێ شت و مەکی برادەرەکەی خۆی شاردەوە... بەشێوازی گاڵتەکردن...
کاتێك ئەو برادەرەی کە شتەکانی لێ شاراوەتەوە... بەهۆش هاتەوە...
وا سەیر دەکات شتەکانی نەماون... بۆیە ترساو دەگەڕا بەدوایدا...
پێغەمبەر فەرمووی:" لا یحل المسلم ان یروع مسلما".
واتە بۆ هیچ موسوڵمانێك رەوانییە برای موسوڵمانی خۆی بترسێنێ (ابو داود)بەڵێ ئەو
کەسەی کە گاڵتەت لەگەڵ دەکات...
واگومان دەبات دڵت خۆش دەکات بەڵام دڵت پڕ پەژارە و دڵتەنگی دەکات..
کاتێك تۆ نەبینی وا سەیارەکەت راگرت "
ئەویش دێت سەیارەکە بە ئیش دەخات و دووری دەخاتەوە لێت..
تۆیش وا تێ دەگەی کە سەیارەکەت دزرابێ...
ئەمەی بەگاڵتە لەگەڵ کردی...
یان قسەیەکی ترسناکت بۆ دەگێڕیتەوە لە پاشاندا دەڵێت سوعبەتم کرد...
بەڵام ئێش و ئازاری تۆی دا...

بۆچوو نیك...

هەر شتێك لە سنووری خۆی زیاد بكات...
ئەوا دەگۆڕێ وەدەبێتە كارەسات...
زۆر گاڵتە كردنێك بووەتە هۆی كێشە و پێشە وناریشەو
گرفت لەنێوان خەڵكاندا!!...

ادا، الواجبات	Works doing

بەجێهێنانی پێویستییەكان...

كاتێك دەستم بە تاوتوێكردنی ماستەرنامەكەم كرد... پێداچوونەوەی زۆرێك لە پەرتووكەكانی لایەن و تائیفەگەرییەكانم كرد...
لە نێوان ئەو بیروبۆچوونانەدا رێڕەوی ئەلبراجماتی واتەكەی بە كوردی رێڕەوی- سوود تەنها بۆخۆ بووەكان - خۆپەرستەكان... -تەنها خۆویستان- كاتێك زیاتر قوڵ بوومەوە لە تاوتوێكردنی ئەم رێڕەوە ئەو كات تێگەیشتم بۆچی ئێمە گوێمان لێ بووە لە ئەوروپا و ئەمریكادا...
زۆرجار بووە كوڕ باوكی بەجێ دەهێڵێ...

ئەگـەر بـاوك و كـوڕ لـەدوای جیابونـەوەیان هەریـەك مـاڵی خـۆی.. ئەگـەر بگـەن بەیـەك لەچێشتخانەكەدا هەر كەسێك تەنها پارەی خۆی دەدات...

بەكرداری دەڵێن... مادەم و ئەگەر من سوودت لێ نەكەم بۆچی خزمەتت بكەم؟!

ئەی بۆچی ماڵ و سامانی خۆم خەرج بكەم بۆت؟! كاتی خۆم بە ڕێ بكەم لەخزمەتی تۆدا؟! ماندووبوونی خۆم بەتۆ بكەم؟! بەبێ ئەوەی هیچ سودێكم پێ بگات...

بەڵام ئایینی ئیسلام ئەم پێوەرەی گۆڕی و سەرەو ژێر و سەرەو بنی كرد.

خودای گەورە دەفەرموێت: "واحسنوا ان الله یحب المحسنین".

واتە ئێوە چاكە كار بن خودا كەسانی چاكەكاری خۆش دەوێ".

پێغەمبەر دەفەرموێ: (خیر الناس انفعهم للناس) .

واتە: ((چاكترینی ئێوە ئەو كەسانەتانە سوودمەندترین كەستان بێت بۆ خەڵك...

((ومن كان في حاجة اخيه كان الله في حاجته)) هەركەس لە جێبەجێكردنی كاری خەڵكی بێت

خوداش كاری ئەو جێبەجێ دێنێ...

پێغەمبەر((ﷺ)) پیرەژنێك ئیشی پێ دەبوو.. رایدەگرت و ئیشی خۆی پێ كرد لەوانەیە شتێكی پێبوایە داوای لە پێغەمبەر دەكرد بۆی هەڵگرێت...

لەوانەیە سكاڵا و شكاتی هەبوایە لە كەسانی تر پێغەمبەر دەچوو سكاڵای بۆ بەجێ دەهێنا..بەڵێ پێغەمبەر((ﷺ)) تێكەڵی خەڵكی دەبوو..

دانی بەخۆیدا دەگرت لەسەر ئەزیەت دانی ئەوان بۆی... هەڵسوكەتی لەگەڵ خەڵكی بە دەروونێكی زۆر میهرەبان بوو...

چاوێكی فرمێسكاوی... بەزمان پاڕانەوەی بۆ دەكردن.. بەدڵێكی پڕ لە سۆز و خۆشەویستییەوە.

كارێكی وای لەگەڵ دەكردن كە هەستیان بە وەبوو كە پێغەمبەر((ﷺ)) یەكێكە لە ئەوان...

وەك یەك جەستە و لاشە... هەستیار بوو بەهەژاریی هەژاران، بەدڵتەنگی دڵتەنگ بوان... نەخۆشی نەخۆشەكان... پێویستی پێویستان...

بڕوانە بۆ پێغەمبەر((ﷺ))... كە دانیشتبوو لە مزگەوتەكەی هەواڵ و ئامۆژگاری بە هاوەڵانی دەكرد زۆری پێ نەچوو هەتا تەرمایی و رەشاییەك لە دوورەوە بەرەو ئەوان دێن.

بۆیە پێغەمبەر((ﷺ)) سەیری کردن وا سەیر دەکات بەتێکڕاو بەگشتی هەژارن و هەژاری و نەداریان پێوە دیار بوو... لەناوچەی نەجدەوە هاتبوون...

لە هەژاریی خۆیاندا جل و بەرگیان لەپێستی پڵنگ و دڕندەکانی تر پۆشی بوو...

کاتێك پێغەمبەر ((ﷺ))هەژاری ئەوانی دیت...

یەکسەر رەنگی رووی پێغەمبەر ((ﷺ)) گۆڕا... لە پاشاندا... نوێژی نیوەڕۆی بۆ کردن...

لەدواتریش چووە سەر مینبەرکەی:

((ان الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره ونعوذ بالله من شرور انفسنا وسيئات اعمالنا من يهده الله فلا مضل له ومن يضلل فلا هادي له ، واشهد. ان لا اله الا الله وحده لا شريك له واشهد ان محمداً عبده ورسوله ((ﷺ))قال تعالى { يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُواْ رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالاً كَثِيرًا وَنِسَاء وَاتَّقُواْ اللّهَ الَّذِي تَسَاءلُونَ بِهِ وَالأَرْحَامَ إِنَّ اللّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا } [1].

وقال تعالى { يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اتَّقُواْ اللّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلاَ تَمُوتُنَّ إِلاَّ وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ } [2].

وقال تعالى { يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَن يُطِعْ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا } [3].

اما بعد فان خير الحديث كتاب الله وخير الهدي هدي محمد((ﷺ))) وشر الامور محدثاتها وكل بدعة ضلالة وكل ضلالة في النار[4].

واتە(سوپاس و ستایش هەر بۆخودایە،سوپاس وکۆمەکی و داوای لێخۆشبوونی هەرلە خودا دەکەین، پەنا بەخودا دەگرین لەخراپەی دەروونی خۆمان و لەخراپەی بەدکاریەکانمان ،هەرکەس خودا کۆمەکی دەری بیٚ هیچ کەس ناتوانێ سەری لیٚ تێکبدات، هەرکەس خوداگومڕای بکات هیچ کەس نییە بتوانێ یارمەتیی بدات،

[1] سورة النساء / الاية : ١ .

[2] سورة آل عمران / الاية : ١٠٢ .

[3] سورة الاحزاب / الايتان : ٧٠ .

[4] الحديث صحيح وللالباني رسالة لطيفة سماها (خطبة الحاجة) . التي كان يبدئها في كل مناسباته ، والذي رواه اصحاب السنن الاربعة ابو داود ٦-كتاب النكاح ٣٣باب في خطبة النكاح برقم (٢١١٨) . والنسائي برقم (١٤٠٤)١٤كتاب الجمعة.٢٤-باب كيفية الخطبة والترمذي ٩-كتاب النكاح عن رسول الله (ﷺ)١٧-باب ماجاء في خطبة النكاح برقم (٥٠١١) وابن ماجه برقم (١٨٩٢)٩-كتاب النكاح ١٩-باب خطبة النكاح .

باشترین پەرتووك پەرتووكی خودایە چاكترین ڕێگە ڕێگەی پێغەمبەرە((ﷺ))،
خراپترین بەدكاریەكان ئەوەیە لەئاییندا دابهێنرێت هەمموتازەیەك لە ئایینـدا (داهێنراوێك)سەرگەردانییە هەموو سەرگەردانیەكیش دەرئەنجامی بۆئاگری دۆزەخە،
ئەی خەڵكینەلەخوداتان بترسن ئەو خودایەی كە ئێوەی درووست كردووە لە یەك دەروون لەو دەروونەش هاوسەری بۆدرووست كردوون و لەئەوانیش خەڵكانێتری درووست كردووە لە ژن ولە پیاوان خەڵكینە لە خوداتان بترسن ئەو خودایەی كە لێپرسینەوەتان لێ دەكات لەسەر جێ بەجێكردنی خزمایەتی،خودا ئێوەی لە ئەوپەڕی چاودێریدا گرتووە..
ئەی موسوڵمانەكان لەخوداتان بترسن لەئەوپەڕی لەخودا ترسیندا، ئێوەش نەمرن ئەگەر بەموسوڵمانی نەبێت..
ئەی باوەڕدارەكان لەخودا بترسن وتەنها قسەی خێرنەبێت نەیڵێن ئەوكات خودا كارتان بۆ ئاسان دەكات ولەگوناهتان خۆش دەوبێ هەركەس فەرمانی خوداو پێغەمبەر((ﷺ)) بەجێ بهێنێ ئەوە سەركەوتوو دەبێت بە سەركەوتنێكی زۆر گەورە.. فەرمووی بە ئێمە (تصدقوا قبل ان لا تصدقوا.. تصدقوا قبل ان يحال بينكم وبين الصدقة..تصدق امرؤ من ديناره... من درهمه... من بره... من شيعر... ولا يحقرن احدكم شيئا من الصدقة...)).
واتە: ((ئێوە ئێستا خێر و چاكە بكەن پێش ئەوەی كە كاتێك بێت نەتوانن خێرو چاكە بكەن...
با هەر كەسێك لەئێوە خێر و چاكە بكات لەدینارەكەی... لە درهەمەكەی... لە گەنمەكەی... لە جۆكەی...
با هیچ كەسێك لە ئێوە خێری خۆی بەكەم نەزانێت هەرچەندە بچووك بێت...
ئیتر پێغەمبەر((ﷺ)) دەستی كرد بەباس كردن و هێنانەوەی جۆرەكانی خێر و چاكەكردن، تەنانەت باسی ئەوەشی كرد ئەگەر بە نیوەی دنكە خورمایەك بێت...)).
كابرایەكی ئەنساری لە ناو كیسەیەكدا خواردنی هێنا ئەوەندە كەم بوو لە ناو لەپی خۆی كردبوو...
پێغەمبەر((ﷺ)) لێی وەرگرت بە دەستی خۆی هێشتا لەسەر مینبەرەكەی بوو...
پێغەمبەر((ﷺ))لێی وەرگرت لەناوچاوانی گەشاوەیی و درەوشاوەیی بوو هەموو كەسێك دڵخۆشی پێغەمبەری((ﷺ)) لەرووی پێغەمبەری((ﷺ))دەخوێندەوە...

فەرمووی:((من سنة من سنة حسنة... فعمل بها له اجرها... ومثل اجر...خەڵکی هەستان...
هەریەك بەرە و ماڵی خۆی رۆیشت... هەریەکە و خێر و چاکەی خۆی هێنا...
خاوەن دینار... خاوەن درهەم... خاوەن خورما... خاوەن جل و پۆشاك...
هەتا هەموو کۆبووەوە لە خزمەت پێغەمبەر((ﷺ)) وەکو گردۆڵکە کۆبووەوە گردۆڵکەکەیان لە قوماش و جل وبەرگ... گردۆڵکەی دووەمیش لە خواردن و خواردنەوە کاتێك پێغەمبەر((ﷺ))ئەمەی دی رووی گەشایەوە هەتاوەك ئەوەی پارچە مانگێك بێت وابوو...
لە پاشاندا دابەشی کرد بەسەر هەژاراندا... (رواه مسلم).
بەڵێ... پێغەمبەر ((ﷺ)) دەچووە دڵی خەڵکانەوە کە کارەکان و پێویستییەکانی بۆ بەجێ دەهێنا کاتی خۆی و ماندووبونی خۆی و ماڵ و سامانی خۆی بۆ خەڵکی بەجێ دەهێنا.
کاتێك پرسیار لە خاتوو عائیشە کرا لەشێوازی پێغەمبەر ((ﷺ)) لەماڵی خۆیدا... قالت: ((کان یکون في مهنة اهله...)).
واتە ئەو لە خزمەت خێزانەکانیدا دەبوو...
ئایا ئەمە ناکەیتە هۆی چوونە ژوورەوەت بۆ دڵی خەڵکی...بەوەی کە کارەکانیان بۆ راپەڕێنی

کابرایەك پێویستی بەوەبوو بچێتە خەستەخانە... تۆ بێگەیەنە...
کابرایەك داوای کۆمەکی لەتۆ دەکات بۆ ئەوەی کێشەیەکی بۆ چارەسەربکەیت یارمەتیی بدە... با بیبینێ تۆ کاری بۆ جێبەجێ دەکەیت...
لە گەڵی راوەستە لە ناخۆشییەکەی... با ئەو بزانێت تۆ هیچ چاوەڕوانی هیچ سوپاسێکی ئەو نیت یان چاوەڕوانی پاداشتێکی ئەو نیت...
بۆیە تۆ دەبیتە خۆشەویستی داوا و پاڕانەوەت بۆ دەکات لە لای خودای گەورە...
ئەو ئامادەی ئەوەی تیادا درووست دەبێت هاریکار و یارمەتییدەرت بێت ئەگەر پێویستت بوو..

احسن الى الناس تستعبد قلوبهم– –– فطالما استبعد الانسان احسان
چاکە بۆ خەڵکی بکە دڵیان بەلای خۆتا رادەکێشی
زۆر جاری وا بووە مرۆڤ بووەتە کۆیلەی چاکەی بەرانبەری

پێشینییەك...

هەر كەسێك بۆ بێچكە لەخۆی بژی لەژیانیدا زۆر هیلاك و ماندوو دەبێ...
بەلام لە ژیانیدا دەژی بەگەورەیی كاتێكیش دەمرێت بە گەورەیی دەمرێت...

Do not bear what you cant	لاتحمل ما لا تتحمله

شانی خۆت مەدە ژێر كارێك كە لە توانای تۆدا نییە پێی هەستی...

برادەرێك پیاوێكی زۆر چاكە... لە رەوشت... لە ئایین... لە هۆش پێشنوێژی مزگەوتی تەنیشت مالی خۆیانە.. بەلام من زۆر گوێم لێ دەبوو لەسەر زمانی خەلكی كە بە خراپی باسیان دەكرد...

منیش زۆر سەرم سوڕ دەما...هیچ وەلامێكم پێ نەبوو بۆیان...
هەتا رۆژێك دراوسێیەكیان هات بۆ لام پێی وتم"ئەی دوكتۆر" ئەو برادەرەت نوێژمان بۆ ناكات نە نوێژمان لەگەلْ دەكات!!لێم پرسی: بۆچی؟اوتی: نازانم!... بەلام ئەو خۆی پێشنوێژ خوێنەكەمانە... لەگەلْ ئەوەدا زۆر ئامادەی مزگەوت نابێت...منیش بەش بەحالی خۆم هەولم دەدا كە پاساوی گونجاوی بۆ بهێنمەوە... دەموت:
لەوانەیە سەرقالْ بێت بە كارێكی زۆر پێویست... لەوانەیە لەمالْ نەبێ...

وتی: مامۆستا... ئەو سەیارەکەی لەبەردەرگا راگرتووە... ومن دلنیام لەوەی کە ئەو لەماڵەوەیە لەگەڵ ئەوەشدا ئامادەی نوێژ نابێت کە ئەو خۆی پێش نوێژ خوێنە بۆ ئیمە و مزگەوتەکە..!!

منیش هەر بۆ ئەوە گەڕام مرۆڤێك بدۆزمەوە، بۆ ئەوەی ئامۆژگاریی برادەرەکەمی پێ بکەم... هەتا هۆکارەکەییم بەچاوی خۆم دی.. کابرا لەبەر ئەوەی پێش نوێژی مزگەوتی گەڕەك بوو. خەڵکی دێنە لای داوای یارمەتی لێ دەکەن بۆ کارو پێویستییەکانیان..

بۆ نمونە:ئەمەیان قەرزی بەسەرەوەیە... ئەویش دەگەڕێت بۆ ئەوەی کابرایەك بدۆزێتەوە قەرزەکەی بۆ بداتەوە. ئەمەی تریشیان کوڕی لە دواناوەندی دەرچوو، و داوای واستە دەکات

بۆ ئەوەی لە زانکۆ وەرگیرێت... ئەمەش نەخۆشە دەیەوێت کۆمەکی یارمەتی بدرێت بۆ ئەوەی بچێتە نەخۆشخانەی ئەهلییەوە... ئەمەش کچی گەورە بووە و دەیەوێت هاوسەری چاکیان بۆ بدۆزێتەوە...

ئەمەشیان کرێچییەو دەیەوێت کۆمەکی بکرێت بۆ ئاسانکردنی کرێیەکەی لەسەری... ئەوەش... هەتا دوایی...بەهەمان شێوە خەڵك پۆل پۆل لەدوای یەك دێن پێویستی خۆیان دەخەنە بەردەستی ئەویش کابرایەکی سادەیە تواناییەکانی گەورە نییە.. نە پەیوەندی بە خەڵکانی گەورە وەهەیە..

نە خەڵکانی بەرپرسی بەو شێوەیە دەیناسن... بەڵام ئەو خۆی کابرایەکی شەرمنە شەرم لە هەموو کەس دەکات... ناتوانێ هیچ کەس دەنگ بدات بەڵکو هەر داوایەکی لێ دەکەن دەڵێت بەسەرچاو هەوڵتان بۆ دەدەم...

ژمارەی تەلەفۆنی ئەمەیان وەردەگرێت... سۆزی پێ دەدا لە زانکۆ وەریگیرێ....

سێیەمیان دەڵێ: دوای دوو رۆژی تر وەرەوە پەڕاوی ئەوەت بۆ دەکەم بچیتە نەخۆشخانە... هەتا دوایی بەم شێوەیە...

بۆیە ئەو خەڵکانەش هەمووی لەکاتی خۆیاندا دێنەوە بۆ لای... ئەویش هیچی پێ نەکراوە و داوای لێبوردن دەکات... کاتی تریان بۆ دادەنێت...

هەتا وای لێهات خۆی لە خەڵکی دەدەزییەوە و دەشاردەوە وەڵامی تەلەفۆنییانی نەدەدایەوە بەڵکو لە وانەشە زۆرجار لە ماڵیش بووبێ بەڵام لە ماڵی خۆی دەرنەدەچوو...!!

لەپاشاندا ئەو خەڵکانەی کە سوزی جێبەجێ کردنی کاری پێویست و کارەکانی بۆ دەدان...
ئەگەر پێی بگەیشتنایە جنێویان پێ دەدا و خۆیان تووڕە دەکرد... دەیوت دەیباشە بۆچی
سوزی جێبەجێ کردنی ئەم کارەت لە ئەستۆی خۆت دەگرت... ئەی بۆچی وات لێکردم هیوای
خۆم لە جێبەجێ کردنی تۆ بنیات بنێم...کابرایەتی تر دەهات دەیوت: تەنها بەتۆم وت
بەکەسی ترم نەوت چونکە تۆ سوزی جێبەجێ هێنانت پێ دابووم...
کاتێك ئەم شێوازەی ئەوم زانی و بۆم دەرکەوت دڵنیابووم لەوەی کە کابرای برادەرم چاڵی بۆ
خۆی هەڵکەندووە... لەپاشاندا خۆی تێ فڕە داوە...
گوێم لێ بوو جارێك داوای لێبوردنی لە کەسێکیان کرد... دەیوت... داوای لێبوردنم هەیە...
ئەمتوانی هیچ کارێکت بۆ بکەم لەو داوایەی تۆ.. کابراش دەیوت بەهەموو هێز و تواناییەکەی

خۆیەوە:
باشە بەڵام تۆ هەل و دەرفەتت لە دەستی مندا... خۆزگە هەر زووتر پێت بووتمایە... ئەوکات
من قسەو وتەی لوقمانی حەکیمم بەیاد هاتەوە:(الاعتذار في البداية خير من الاعتذار في
النهاية) .واتە: ((لەسەرەتاوە داوای لێبوردن بکەی چاکترە لەوەی لە کۆتاییدا داوای لێبوردن
بکەیت...
چەند جوانە مرۆڤ بەها و توانای خۆی بزانێت...
تەنها لە سنووری لێهاتوویی و توانایی خۆیدا کاربکات خودای گەورەش ئێمەی لەسەر ئەوە
پەروەردە کردووە کاتێك دەفەرموێت :(لایکلف الله نفسا الاوسعها)).
واتە: خودای گەورە داوای فەرمانی هیچ کەس ناکات تەنها بەپێی توانایی و لێهاتوویی هەر
کەسێك نەبێت..)).
منیش خۆم ئەمەم تاقی کردۆتەوە... جارێك موحازەریەکم دا... لە کۆتاییدا کابرایەك هات و
پێی وتم دوکتۆر من پێویستیم بەتۆ هەیە بۆ کارێك منیش وتم: فەرموو بەپێی توانا لە
خزمەتت دەبم.. چییە؟
وتی: نا.. نەخێر ئێستا لێرە کاتی ئەوە نییە پێویستە لەکاتێکی تر بەرامبەر تۆ یم بۆت باس
بکەم...
هەر باسەکەی گەورە دەکرد... منیش زۆر بە لەسەرخۆییەوە گوێم بۆ راگرتبوو..

بەڵێ ژیان ئەوەندەی فێرکردووین کە بزانین زۆربەی خەڵکی بۆ کێشەو گرفتەکانی زیاتر لە قەبارەی خۆی پێ دەدەن...

هەر کەسێك ئەگەر پێویستییەکی هەبوو ئەوە پێی سەرقاڵ و ئاشقی دەبێت هەتا بۆی ئەنجام دەدرێت... کابرا پێی وتم دەزانم سبەینێ لە فلان شاردا کە دووسەد کیلۆمەتر دووره لێرە موحازەرەت هەیە لە وێ منیش وتم: بەڵێ وایە... وتی دێم بۆ ئەوێ بۆ لات.. لەوێ چاومان بەیەك دەکەوێ...

منیش سەرم سوڕما لە سووربوونی...

بەڵێ بەکرداری بەجێی هێناو هات... کاتێك لە قاعەی (هۆڵی موحازەرەکە دەرچووم. واسەیر دەکەم کابرایەك زۆر بە شپرزەییەوە بەرەو من دێت...

پارچە کاغەزێکی بەدەستەوەیە... منیش لەگەڵی راوەستام...

پێم وت: بەڵێ فەرموو... سوپاست دەکەم بۆ سوربوونت.. پێویستییەکەت چییە؟

وتی: دوکتۆر من برایەکم هەیە خاوەنی شەهادەی سەرەتاییە... دەمەوێ تۆ فەرمانبەریەکی بۆ پەیدا بکەیت...

وتم: بەس؟!!

وتی: بەس ئەوە!!

کابرا زۆر بەگەرمی گرتبووی... دڵت پێی دەسوتا... لەوانەیە براکەی باری دارایی زۆر خراپ بێت.

بەڵام من بەش بەحاڵی خۆم دڵنیابووم هەر سۆزێکی پێ بدەم... ناتوانم بۆی بەجێ بەهێنم... چونکە بەڕاستی ئێمە ئێستا لەکاتێکداین خاوەنی بڕوانامەی بەکالۆریۆس زۆر بەزەحمەت دا دەمەزرێت... ئەی چۆن خاوەنی بڕوانامەی سەرەتایی دادەمەزرێت.... من خۆم توانایی و لێهاتوویی سنورداری خۆم دەزانم...

زۆر لەسەر دڵم گران بوو.. خۆزگەم دەخواست کە بم توانیایە چارەسەرێکی بۆ بدۆزمەوە.. بۆ ئەوەی کۆمەك و یارمەتیدەری پێویستیان بکەم... بەڵام لە راستیدا من هیچ شتێکم لەدەسەڵاتدا نییە بۆی...

بۆیە ویستم داوای لێبووردنی لێ بکەم بەشێوازێك وەك شێوازی سۆز و عاتیفەی ئەو بێت...

وتم: ئەی برام سوێند بەخودا ئاوات دەخوازم کە بتوانم هاریکاریت بکەم...

برای تۆیە برای منیشە... منیش ئازار دەخۆم وەك تۆ ئازاری پێ دەخۆم بەڵام لە راستیدا من بەهیچ شێوەیەك هاریکاریی تۆم پێ ناکرێت... ئاواتە خوازم ئەم چاکەم لە گەڵ بکەیت ئەم داوایەی خۆت لە سەر شانی من لابدەیت...

وتی:جەنابی دوکتۆر.. هەوڵێك بدە...

وتم: نا نا نا ناتوانم...ئەو پارچە کاغەزەی کە بەدەستییەوەبوو دایە دەستی من.. وتی: باشە... جەنابی دوکتۆر ئەم پارچە وەرەقەتە باپێ بێ ژمارەی تەلەفۆنی براکەمە ئەگەر شتێکت بەدەست هات پەیوەندیمان پێوە بکە...

بۆیە زانییم ئەیەوێ بە پەتی هیواوە گرێم بدات... هەردەم چاوەڕوانی پەیوەندی من بکات تەنها ئاوات و هیوابوونە کە دەمێنێ.. دڵی براکەی پێ خۆش دەکات...

بۆیە پێم وت: بەڵکو با پارچە کاغەزەکە لەلای تۆ بێ... تۆ ژمارەی من وەرگرە..

ئەگەر تۆ شتێکت دی لە دامەزراندنێك ئەوا پەیوەندیم پێوە بکە... بە هیوای ئەوەی تکایەکت بۆ بکەم بۆ وەرگرتن و دامەزراندنی...

کابرا هەندێ بێ دەنگ بوو... چاوەڕوان بووم خوداخافیزیم لێ بکات.

بەلام پێی وتم: دوکتۆر خودا رووت سپی بکات!! سوێند بەو خودا.. قسەم لەگەڵ فلان بەرپرس کرد... بۆ ئەم کارەی براکەم پێش ساڵێك... وەرەقەکەی لێ وەرگرتم بەلام تائێستاش هیچ وەلامێکی نەداوەتەوە...

جارێکیان لە گەڵ فلان بەرپرسی تر... ئەویش بەهەمان شێوە... هیچ بایەخ و گرنگییەکی نەداوە بە کارەکانی براکەم... کوا بەرپرسان گرنگی و خەڵکانی هەژاریان لەبیرە... خودا تۆڵەیان لێ بکاتەوە... خودا...

دەستی کرد بە دوعا کردن لە سەریان منیش بەخۆم وت لەدەروونی خۆما... سوپاس بۆ خودا ئەگەر منیش پارچە کاغەزەکەم لێ وەرگرتایە سێیەم کەسیان دەبوو لە دوعام لەسەر بکات...

بەڵێ: داوای لێبوردن بکە لەسەرەتاوە زۆرجار چاکترە لەوەی کە لەکۆتاییدا نەتوانی کارەکەی بۆ بەجێ بهێنی... چەندە جوانە ئێمە راشکاوانە قسەبکەین لەگەڵ خەڵکانیتر... سنووری توانا و لێهاتوویی و دەسەلاتی خۆمان بزانین.

ئەمەش تایبەتی نییە بە پێویستیی خەڵکییەوە بەڵکو قەناعەت پێویستییە بچووکەکانیش بۆ خێزان و منداڵەکانیش بەهەمان شێوەیە...کاتێك لەماڵ دەردەچی...

خێزانەکەت هاوار دەکات شیر بهێنەوە... شەکر... حەفازە... خواردنی ئێوارە...تۆ ئاگاداربە.. بڵێت و دووبارەی بکەیتەوە باشە... باشە... لەکاتێکا کە تۆ دەزانیت ناتوانی ئەم شتانە بەجێ بهێنی چونکە تۆ گریٚ دراوی بە مەوعیدەکان و کاتێك دێیتەوە ماندو و هیلاك هیچ لەمانەت پێ نەکراوە بۆیە تۆیش هاوار بکە و بڵێ: نا نا نا توانم..!! ئەمە چاکترە لە عوزرهێنانەوە لەکاتی گەڕانەوەتا.. کە کاتت بەدەستەوە نەماوە... دووکانەکان داخراون... یان هەر لەبیرت چوو...بەهەمان شێوە لەگەڵ برادەرەکانت...براکانت...هەرکەسێکی تر..

ئەزموونێك

داوای لێبووردن کردن بکە کاتێك ئەتوانی کارێك ئەنجام بدەیت هەر لەسەرتاوە بڵێ داوای لێبووردن دەکەم چاکترە و ڕوانترە..لەوەی کاتێك سۆزی جێبەجێکردنی کارێك لەئەستۆی خۆت بگریت بەڵام پێیت جێبەجێ نەبێ لە کۆتاییدا داوای لێبووردن بکەیت...

تواضع...ولا تتكبر	Beumble not pride

بێفیزی... خۆ بەگەورە نەزانین...

لە جێگەیەك بووم... زۆرێك لە کەسانی پیاوماقوڵ و دەوڵەمەند و بەرپرسی تیابوو..کەسێکیان کە وای زانیوە دەوڵەمەندبووە و پێویستیی بەکەس نەماوە! دەستی بە قسەکردن کرد...

لەکاتی قسەکردنەکەیدا وتی:تێپەڕبووم بەلای کابرایەکی کرێکاردا...

ئەویش دەستی خۆی درێژ کرد بۆ ئەوەی من تەوقەی لەگەڵ بکەم... منیش دوو دڵ بووم لەوەی دەستی خۆم درێژ بکەم بۆ ئەوەی تەوقەی لەگەڵ بکەمەوە لەپاشاندا دەستی خۆم درێژ کرد و تەوقەم لەگەڵ کردەوە...

لەپاش ئەوە بە لەخۆباییەکەوە وتی: لەگەڵ ئەوەی کە من دەستی خۆم درێژ ناکەم بۆ دەستی هیچ کەسێك!!

سەیرکە چی دەڵێ: دەستی خۆم بۆ هیچ کەس درێژ ناکەم بۆ تەوقە کردن...

بەڵام پێغەمبەر((ﷺ)) دەیفەرموو:((لا یدخل الجنة من کان في قلبه مثقال ذرة من کبر)).

واتە: ((ناچێتە بەهەشتەوە هەرکەسێك بە ئەندازەی زەڕەیەك خۆ بەگەورە زانی تێدابێ)).

زۆرمان گوێ لێ بووە کە خەڵکی باس لە کابرایەکی خۆبەگەورە زان دەکەن دەڵێن: برام ئەو خۆی بەگەورە دەزانێ خەڵکی هەمووی لە خۆی پێ کەمترە... لەسەر ئەم رەوشتە خەڵك هەمو رقیان لێی دەبێتەوە... باسی بە خراپی دەکەن...

ئەگەر لێی پرسی بڵێیت :بۆچی داوای کۆمەکیت نەکرد لە دراوسێکەت بۆ فلان شت؟ئەویش دەڵێت: کاکە فلان کەسی دراوسێم خۆی بەگەورەتر دەزانێ بەسەرمانەوە...

هەر رووی خۆیشیمان نیشان نادات!ئاناناناه بێزراون ئەو کەسانەی کە خۆیان بە گەورەتر دەزانن لە خەڵکانی تر هەڵسوکەوتیان بەشێوەیەك دەبێت دیارە خەڵکیان لەخۆیان پێ

کەمترە...

چەندە بێزراوە ئەو کەسەی کەبایی دەبێ لەخۆی کاتێ دەوڵەمەند دەبێت...ئەو کەسەی کە رووی خۆی بە بەرز دەگرێت لە ئاست خەڵکیدا... زۆر بەفیزەوە بەسەر زەویدا دەڕوات...ئەو کەسەی کە خۆی بەگەورە دەزانێ بە سەر کرێکاراندا... خزمەتکاراندا... هەژاراندا... خۆی بەگەورە دەزانێ کە قسەیان لەگەڵ بکات... لەگەڵیان دانیشێت...

کاتێك پێغەمبەر((ﷺ))بۆ رزگار کردنی مەککە کەوتە رێ و مەککەی رزگار کردو چووە ژوورەوەی مەککە بە ڕێگەی کوچەو کۆڵانەکاندا دەچوو.. ئەو کوچە و کۆڵانانەی کە زۆر تێیدا ئازاری خواردن لەلایەن بێ بڕوایانەوە.. گاڵتەی پێ کرا...

ئەو کوچە و کۆڵانانەی کە زۆرجار گوێ لێبوو تیایدا دەیان وت: ئەی شێت.. جادوگەر... کاهن... درۆزن...

وا ئەمرۆ وەك گەورەترین سەرکردە و پێشەوا و دەسەڵاتدار دێتەوە ناو شاری مەککە و دەسەڵاتی تەواوی بەسەردا گرتووە... خودای گەورە دوژمن و نەیارانی تیادا ریسواو سەرشۆڕ کردووە ،وا لەژێر دەستی میهرەبانی ئەودان...

ئەی ئەبێت چۆن بێت هەست و ئەستی پێغەمبەر((ﷺ)) کاتێك دێتە ناو شاری مەککەی پیرۆز..

هاوەڵێك له هاوەڵاتی دەگێڕێتەوە كه عەبدوڵلای كوڕی ئەبوبەكری سدیقه دەڵێت: كاتێك پێغەمبەر ((ﷺ)) گەیشتە (ذي طوی) جێگه نزیك شاری مەككه... (ولاخەكەی) سوارییەكەی خۆی راگرت خۆی داپۆشی به پارچه قوماشێكی سوورەوه.. پێغەمبەر ((ﷺ)) سەری خۆی دانابوو نزم كردبوو وەك بێ فیزییەك بۆ خودای گەورە دەربڕینێك كه سەری خست به سەر كافرەكاندا وشاری مەككەی خسته ژێر دەسەتییەوه...

هەتا وای لێهات ریشی پێغەمبەر ((ﷺ)) وا خەریك بوو بدات بەسەرپشتی سوارییەكەیدا ئەوەندە سەری خۆی نەوی و نزم كردبوو..ئەنەس دەفەرموێ: پێغەمبەر ((ﷺ)) چووه ناو مەككه چەناگەی لەسەر پشتی خوشترەكەی بوو...عەبدوڵلای كوڕی مەسعود دەڵێت: كابرایەك هاته خزمەتی پێغەمبەر ((ﷺ)) هەندێك شتی به پێغەمبەر ((ﷺ)) وت وەك پیاهەڵنانێك پێغەمبەر ((ﷺ))لەرز دایگرت وفەرمووی:

((هون عليك... فانما انا ابن امراة من قريش تاكل القديد...)).

واته: لەسەرخۆی سووك بكه... زیاد لەسنور بەمنداڵ هەڵ مەڵێ... من تەنها كوڕی ئافرەتێكی قورەیشم گۆشتی وشك كراوەیی دەخوارد...مەبەست ئەوەیه له هەژاریدا...

پێغەمبەر((ﷺ))دەیفەرموو: ((اجلس كما يجلس العبد.. واكل كما العبد..واته: دانیشتم وەك دانیشتنی هەر بەندەیەكی تره.. خوارنم وەك خواردنی هەر بەندەیەكی تره...

بەڵێ:

تواضع تكن كالنجم لاح لناظر- - -   على صفحات الماء وهو رفيع

ولاتك كالدخان بعلو بنفسه- - -   على طبقات الجد وهو وضيع

واته:

بێ فیز به؛ وەك ئەستێره ...

خۆی پێشانی تەماشاكار داوه...

له سەر رووەتی ئاوه ..

له كاتێكدا كه خۆی زۆر بەرزه...

خۆت وەك دووكەڵ لێ مەكه ...

خۆی بەرز دەكاتەوه...

له سەر حینەكانی هەواوه..

لە کاتێکدا خۆی زۆربێ نرخە...

بەکورتی...

- هەرکەس بۆ خوداى گەورە و لە پەر خوداى گەورە خۆى بێ فیز بکات خوداى گەورە بەرزى دەکاتەوە...
- هەر کەسێکیش بێ فیز بۆ خودا هەردەم بەردەوام بەرزی و شکۆداری و ڕێز دەبینا...

Giv them your hand	رحذ بيد هم

لە چاڵەکە - قۆڵتەکە - دەریان بهێنە..

ئایا جاری وا نەبووە، کە کابرایەك لەناو کۆمەڵێك خەڵکدا تۆی خستێتەوە هەڵوێستێکی شەرمەزارییەوە و نەت دەزانی چۆن لێی بێیتە دەرێ... ڕەنگت گۆڕاو شەرمەزاری بەسەرسەرتەوە دیاربوو...

برادەرێك یان هەر کەسێکی تر تۆی بەم شێوەیە دی یەکسەر هەوڵی ئەوەیدا لەو شەرە زارییە تۆ بهێنێتە دەرەوە... بەرەڤانی لێکردی...

تۆیش زۆر سوپاست کردوو هەست دەکەیت کە قەرزاری چاکەی ئەویت... چونکە وەك ئەوە وایە... دەستی گرتی لەکاتێکا کە کەسێکی تر دەیەوێت فرەت بداتە ناو چاڵێکەوە...

بۆیە تۆش هەمان هەڵوێستت هەبێ لەگەڵ گشت خەڵکان... ئەو کات دەزانی چ کاریگەری شوێنەواری خۆشەویستی بەجێ دەهێڵێ لەناو دڵ و دەروونیان بەرامبەر بە تۆ...

ئەگەر چوویتە جێگەیەك باوكێك واسەر زەنشتی کوڕەکەی دەکات..

لە سەر ئەوەی کورەکەی خواردنێکی زۆری هەڵگرتووە... بەڵام تۆزێك پەلەی کرد... خەریك بوو خواردنەکەی لەدەستی بەر ببێتەوە بۆ سەر زەوی.
باوکەکە دەست بکات بەسەر زەنشت کردنی کورەکەی و لێی تووڕە ببێت... هاواری لێبەرز ببێتەوەو بڵێ: بۆچی پەلە دەکەیت؟
چەند جارم پێ وتی: و فێرم کردی؟
بۆیە رووی کورەکە سوور هەڵگەڕا... تۆیش بڵێیت... ئا ئەو کوڕە پاڵەوانە... پیاوە... ماشائەڵلای لێ بێت ئەو هەموو شتە هەڵ دەگرێ... لەوانە تۆزێك پەلەی کردبێ چونکە شتی تری پێیە...

سوێندت دەدەم بەخودا هەست دەکەیت چەندە ئەو منداڵە هەست بە چاکەی تۆ دەکات بەسەرییەوە...ئەمە ئەگەر بەرامبەر منداڵێك بێت ئەی ئەگەر بەرامبەر گەورە بێت...
ئەگەر چاکەی برادەرێکی خۆت باس بکەیت لە ناو کۆڕو کۆمەڵێکدا..لەپاش ئەوەی کە بەلێزمە سەرزەنشتیان لێ کردبێ..یان باسی کەسێك بکەیت لە براکانت یان خوشکەکانت لە پاش ئەوەی هەموو ئەندامەکانی خێزانەکەت بەتیکڕا سەرزەنشتی بکەن..

یان گەنجێك کابرایەك شەرمەزاری بکات..
بەوەی پرسیاری نمرەکانی لێ بکات لەناو دۆست و برادەرانێکی زۆردا: بڵێت مژدەیەکمان بدەرێ کە پلەکانت چەندە..؟!
سوێندت دەدەم بەخودای گەورە ئەمەو ئێرە جێی پرسیارە هیچ هۆشمەندێك ئەم پرسیارە دەکات لەپێش چاوی خەڵکی؟!!
بۆیە رووی کابرای گەنج قوتابی و خوێندکار سوور هەڵگەڕاو تێکچوو..
تۆیش رزگاری بکەیت بەهێنانی قسەیەکی خۆش: ئەی بۆچی فلان کەس پرسیاری دەرئەنجامەکانی لێ دەکەیت لە زانکۆ؟ ئایا ژنێکی بۆ دەهێنی؟!!یان فەرمانبەریەکەت بۆ دۆزیوەتەوە؟ یان.. خەڵکان دەست بکەن بەپێکەنین و پرسیارەکە لەبیر بچێتەوە..
یان سەرزەنشت بکات لەسەرئەوەی پلەی کەمە..
تۆیش بڵێیت ئەی برام سەرزەنشتی مەکە.. چونکە ئەو بەشەی ئەوی تیادابوو زەحمەتە و چۆن زەحمەتێك.. بەڵام لەساڵی ئایندەدا چاکتر دەبێ ان شاء الله..

بەدەست هێنانی خۆشەویستیی خەڵکی هەل و دەرفەتە زیرەك و هۆشمەندان و داناکان بۆ خۆیانی دقۆزنەوە..

اذا هبت رياحك فاغتنمها - - - فان لكل حافقة سكون

واتە:

ئەگەر رەشەبای تۆ هەڵی کرد بیقۆزەوە ..

چونکە بۆ هەموو جوولەو بزاڤێك وەستانەوەی هەیە..

عەبدوڵڵای کوڕی مەسعود بە سەر دارێك کەوت بۆ ئەوەی داری سیواکی لێ بېڕێت پێیەکانی باریك و لاواز بوون..

بۆیە خەڵکی گاڵتەیان پێ کردو چونکە رەشەبا هەڵ بوو ئەویش پێیەکانی کەوتە لەرزین خەڵکانێك پێکەنین بەم شێوازە لەبەر ئەوەی پێی زۆر لاواز بوو..

پێغەمبەر ((ﷺ))فەرمووی :((مم تضكحون؟! من دقة ساقيه؟!)).

واتە:((ئایا ئێوە بەچی پێ دەکەنن؟! ئایا لە بچووکیی هەردوو لاقەکانی؟! ((والذي نفسي بيد انهما اثقل في الميزان من احد)). رواه احمد.

واتە: سوێند بەو خودایە کە دەروونی من بەدەست ئەوە، ئەم دوو پێیە گران و سەنگینترە لە پێوەری خودای گەورە لە کێوی ئوحود..

ئەی ئەبێت هەستی عەبدوڵڵای کوڕی مەسعود چۆن بێت.. کاتێك پێغەمبەر ((ﷺ)) بە رەڤانی لێدەکات ..

بۆ چوونێك...

دەست خستنی خۆشەویستی خەڵکی هەل و دەرفەتە.. زیرەکەکان بە هەل و دەرفەتی هەزانن دەیقۆزنەوە...

أهتم بمظهرك الخارجي	Interest your look

گرنگیدان بە رووکەشی دەرەوە...

ئیمام (ئەبوحنیفە) لە ناو قووتابیانی دانیشتبوو.. لەناو ئەژنۆی ئازارو ئێش هەبوو پێی درێژکردبوو .. پشتی دابووەوە بە دیوارێکەوە. لەم کاتەدا..

کابرایەك هاتە ژوورەوە جل و پۆشاکی جوانی لەبەر دابوو.. جامانەیەکی لەسەر بوو زۆر رێك وپێك بوو..لە رووکەشی.. خەڵك رێزی لێ دەگرت.. لەسەر خۆ بوو لە رۆیشتن..

بەرێز بوو بۆ هەنگاو هەڵنانی قوتابیانی دەرفەت پێ داو رێگەیان لێ کردەوە هەتا چووە تەنیشت ئیمام ئەبوو حنیفە ودانیشت.. کاتێك ئەبوو حنیفە ئەوی دی شەرمی کرد بەو شێوەیە دانیشێ.. پێی خۆی کۆکردەوە.. دانی بەخۆیدا گرت لەبەر ئازاری پێیەکانی.ئەبوو حەنیفە بەردەوام بوو لەسەر وتنەوەی وانەکانی کابراش گوێ دەگری..

کاتێك ئەبوو حەنیفە لەوانەکانی بوویەوە.. قوتابیانی دەستیان کرد بەپرسیار لێکردنی. کابراش دەستی بەرز کردەوە بۆ ئەوەی پرسیار بکات.. ئیمام ئەبوو حنیفە رووی کردە لای و وتی: فەرموو پرسیارەکەت چییە؟ وتی: کەی کاتی نوێژی مەغریبە؟ ئەبو حەنیفە وتی: کاتێك

خۆرئاوا دەبێ..!! ئەوكات ئەبوو حنیفە وتی: ئا ئێستا كاتی ئەوە هاتووە كە ئەبوو حنیفە پێی خۆی درێژ بكات..

دەڵێن: لەیەكەم بینینی تۆدا لە هزرو مێشكی كابرادا وێنەی لە ٧٠٪ حەفتای تۆ دەكێشێ..

لە راستیدا ئەگەر بە وردی بیربكەیتەوە لە یەكەم روانین بۆ تۆ لە ٩٠٪ی وێنەی تۆ دەكێشرێت لە هزری بەرامبەردا.. هەتا خۆت ئەناسێنی.. یان قسە دەكەیت.. ئەو كات یان ئەوەتا زیاد دەكات یان كەم دەكات..

ئەگەر تۆ بەجێگەیەكدا بڕۆیت كابرایەكیش لە پەناتەوە بێت چلوپۆشاكێكی جوان ورێكوپێكی لەبەر بێ.. هێواش و لەسەرخۆ دەڕۆیشت..

تۆ وا ئەو دەبینی وەك ئەوەی ئەگەر نزیك چوونە ژووریَ بن لە دەرگایەكەوە.. یەكسەر تۆ پێی دەڵێیت فەرموو: لە پێش خۆتی دەدەیت!! ئەگەر سواری سەیارەیەك بوویت كە سەیارەی برادەرەكەت بوو شتەكانی ناوەوەی نارێك وپێك بێت.

لێرە فرچەی پێلاو فڕەدراوە..لێرەوە پارچە نان وپارچە شاوورمە فڕەدراوە... لەولاشەوە كلێش فڕەدراوە..یان شریتی كاسێت بڵاوو لەم لاو لەو لاكەوتووە..

یەكسەر لەوكاتەدا هزرت بەرامبەر ئەو كەسە و كەسایەتیەكەی بیَ سەروو بەرییە..

هیچ گرنگی نادات بە رێك وپێكی..بەهەمان شێوە لە پۆشاكی خەڵكیدا .. رووكەشی دەرەوەی بە گشتی ..

ئەوەی من مەبەستمە لێرەدا ئەوەیە گرنگی دان بە رووكەشی دەرەوە نەك زیادە رەوی لە پۆشاك یان لە سەیارە.. یان لەشت ومەكی ماڵەوە..

یان بێجگە لە مانەش پێغەمبەر ((ﷺ)) گرنگی دەدا بەم هەموو شتانە..بەكاریرای وت چ ماڵێك هەیە؟ .. پێشتر..

ئەزموونێك..

روانینی یەكەم بۆت وێنەی تۆ لە هزری بەرانبەردا لە ٧٠٪یە.

الصدق	Honest

راستگۆیی..

ڕۆژێك چاودێریی قوتابیانم دەكرد لە ئەزموونەكانیاندا. لە ڕۆژی پێنجشەمەدا بوو. .لەگەڵ ئەوەش كە ڕۆژی پێنج شەممە خۆی لەخۆیدا پشوویە:

بەڵام ئێمە چارمان ناچار بوو ئەم ئەزموونەی تیادا دابنێین لە بەر زۆری وانەكان..

لەدوای تێپەڕبوونی چەند خولەكێك قووتابییەك ..یەكێك لە قوتابیان دواكەوت لە گەیشتنە پۆل.. ئەو هەژارە شپرزەیی پێوەدیار بوو..

وتم: داوای لێبوردنم هەیە.. دواكەوتیت ناتوانم بت كەمە ژووریٚ بۆ ئەزموونەكەت..

ئەویش دەستی كرد بە سكاڵاكردن بۆ ئەوەی دەرفەتی ئەوەی بدەم بێتە هۆڵی ئەزموونەوە..

پێم: باشە بەس بۆچی دواكەوتی؟! وتی: سوێند بەخودا دكتۆر.لەخەودا مابووم!! منیش: سەرم سوڕما لە ڕاستییەكەی..بۆیە پێم وت: فەرموو..هاتە ژوورەوە و ئەزموونەكەی دا..پاش چەند خولەكێكی تر قوتابییەكی ترهات ..

وتم: بۆچی دواكەوتی؟..

وتی دكتۆر سوێند بە خودا ڕێگە قەرەباڵغە تۆ دەزانی خەڵكی لە بەیانیاندا دێنە دەریٚ هەموو بە تێكڕا بۆ كارەكانیان..

ئەمەیان بۆ زانکۆ..ئەوەیان بۆ کۆمپانیا..ئەوەشیان بۆ..
هەر دەیژمارد وبۆی دەهێنامەوە بۆ ئەوەی قانیعم بکات بەوەی رێگە قەرەبالغە..
بەلام ئەو هەژارە ئەوەی لەبیرچوو بوو کە ئەمڕۆ بە گشتی فەرمانبەرەکان لە مۆلەتدان..
لەوانەشە لە رێگەدا ..تەنها تەنها ئەو قوتابیانەی ئێمەی لێبێ!!
منیش پێم وت: یەعنی شەقامەکان قەرەباڵغن.. سەیارەکان رێگەکانیان پڕکردووە بەقەرەباڵغی خۆیان؟

وتی: ئا، بەڵێ، سوێند بە خودا دکتۆر ئەڵێی لەگەڵ من بووی پاکی وبێگەردی بۆ خودا!!..پێم وت: ئەی زیرەك!! ئەگەر ئە تەوێ درۆ بکەیت درۆیەك رێك بخە ..
برام ئەمڕۆ پێنجشەممەیە.. یەعنی پشووی رەسمییە وهیچ کارێك نییە.. نە فەرمانبەران هەیە.. لە کوێوە ئەم قەرەباڵغییە هاتووە؟!!
وتی: ئاه جەنابی دکتۆر.. لە بیرم چوو بوو تایەیەکی سەیارەکەم پەنچەر بوو بوو.. منیش دواکەوتم بە هۆی چاکردنەوەی تایەکەیەوە..!!
ئەم قوتابییە هەژارە نەی ئەزانی چی بهێنێ بۆ ئەوەی خۆی لێ دەربازبکات لەو کێشەیەی تێی کەوتووە.. بۆیە پێکەنین و دەرفەتم دا بۆ ئەوەی ئەزموونەکەی بدات..
بەڵێ.. ئای چەندە ناشیرینە کاتێك هەڵەیەکت لێ کەوتەوە هەڵەیەکی درۆکردن بێت..!!
درۆ کردن خەڵکیت لێ دوور دەخاتەوە.. بڕوات پێ ناکەن.. دڵنیا نابن لێت..
ئەگەر کەسێکیان بکەوێتە کێشەو گرفتێکەوە.. بۆ تۆی باس ناکات.. ئەگەر قسەیەکیش بکات خەڵك لێی وەرناگرێت..
ئای چەندە ناشیرینە درۆ کردن..
پێغەمبەر ((ﷺ)) فەرمووی: ((يطبع المؤمن على الخلال كلها الا الخيانة والكذب)) رواه احمد وابو يعلى ورجاله رجال الصحيح..
واتە: مرۆڤی باوەڕدار هەموو شتێکی لێ دەوەشێتەوە بێجگە لە ناپاکی و درۆکردن.
پرسیار لە پێغەمبەر ((ﷺ))کرا : ((ئایا مرۆڤی باوەڕدار ترسنۆك دەبێت؟
فەرمووی: ((بەڵێ)) ..
وتیان: ئایا باوەڕدار چاوچنۆك دەبێت؟
فەرمووی: ((بەڵێ))..

وتیان ئایا درۆ دەکات؟

فەرمووی: ((نەخێر)).

عەبدوڵلای کوڕی عامر ڕەزای خودای لێبێ:-

دەڵێت: دایکم بانگی کردم.. پێغەمبەریش ((ﷺ))لەماڵمان بوو...

دایکم وتی: کوڕم وەرە ها پێت ببەخشم

پێغەمبەر فەرمووی: ((ئایا ئەتەوێ چی پێ بدەیت؟)).

دایکم وتی: خورمای پێ ئەدەم.. پێغەمبەر((ﷺ)): ((ئاگادار بە ئەگەر پێی نەبەخشی.. ئەوە بەدرۆیەکت لە سەر حساب ئەکرێت .. مالك ي الموطا وهو مرسل.

زۆر جار خەڵکان درۆ دەکەن.. بۆ ئەوەی بە گەورە بێنە پێش چاو کە ئەمەش دوورە لەراستی..

بۆیە تۆ دەبینی درۆ دەکات پاڵەوانییەتی خۆی پێ دادەنێت..هەڵوێستانێك بۆ خۆی دادەنێت.. یان لە چیرۆکەکان زیاد دەکات.. بۆ ئەوەی خۆشی بکات..

یان هەندێك شت دەڵێت لە گیرفانی خۆیەوە بهێنەدەرێ ئەمەش درۆیە.. خۆی پڕ دەکات بەهیچ ولەکەسی وەرنەگرتووە..

یان کابرای درۆزن ئەبینی سۆز ئەدات وبەجێ ناهێنێ..

یان خۆی لە هەندێ کاروبار ئەگلێنێ.. چەندەها درۆ دروست ئەکات کە جۆراوجۆرە.. زۆر زوویش درۆکەی بۆ خەڵك ئاشکرا ئەبێت

ئیمامی زوهری لەلای پادشایەك بوو شایەتی بۆ شتێك دا..

کابرای پادشا: وتی درۆت کرد..

زوهری هاواری لێ بەرز بوویەوە: پەنا بەخودا ئەگرم ئەگەر درۆبکەم!! سوێند بە خودای گەورە ئەگەر بانگ دەرێك لەئاسمانەوە بێت کە بڵێت خودا درۆی حەڵاڵ کردووە..واش هێشتا من هەر درۆ ناکەم..

ئەی چۆن ئەگەر درۆ کردن خۆی لەخۆیدا حەرام وقەدەغەیە!!

[illegible]

Encourage	[illegible]

ئازایەتی و نەبەردی..

کاتێك لە دەعوەتەکە دەرچووین پێی وتم: بڕوادەکەیت ناوی ئەو هاوەڵەی پێغەمبەر کە ئێوە لەبیرتان چوو بوو لەکاتی باس کردنی چیرۆکەکەی..دەمزانی..

وتم: ئەی بۆچی باست نەکرد!.. لە کاتێکا ئێمە سەرگەردان بووبووین؟!

سەری خۆی نەوی کرد وتی: شەرمم کرد کە قسە بکەم.. منیش لەدەروونی خۆمدا وتم بەخێرنەیەت ترسنۆکییەك کە ڕێگربێت بۆ زانین وزانست.. مامۆستایەك لەگەڵم بوو لەدواناوەندی دەرسی دەوتەوە.. جارێك پێ ی گەیشتم باسی بۆ کردم وتی چوومەتە پۆلەوە..

واسەیر دەکەم قووتابیان زۆر بە سامناکییەوە بێ دەنگن وتم : ئەوە خێرە، وتیان: فلأن قووتابی کۆچی دوای کردوو کەلەم پۆلەدابوە.. منیش دەمزانی هەندێك برادەری لەوێ بوون بەلأم نوێژیان نەدەکرد.. ئەم کارە دڵتەزێنە زۆر شوێنەواری بەجێ هێشتبوو لەسەریان..

لەدەروونی خۆمدا وتم هەندێك شتیان بۆ باس بکەم وەك ئامۆژگاری بێت بۆ ئەوەی دەست بکەنەوە بە نوێژکردن. چاکەکردن لەگەڵ دایك وباوکدا.. خۆ چاکسازی کردن..

پێم وت: شتێکی زۆر چاکە.. ئایا ئەم شتەت کرد؟ وتی: بەراشکاوی.. نەخێر.. چونکە شەرمم کرد. منیش بێ دەنگ بووم.. توڕەیی خۆمم خواردەوە..

لە دەروونی خۆمدا دەم وت: بەخێر نەیەیت ترسنۆکی!! بە ئافرەتێک دەڵێت بۆچی داوای کارەکانی خۆت ناکەیت بەراشکاوی لە پیاوەکەی خۆت؟دەڵێت: چونکە شەرم دەکەم!!
ترسام لە وەی کە دڵی لە ئاستم دڵتەنگ ببێت!! لەوە دەترسم کۆچم لێ بکات.. ترسام... ترسنۆکی بەخێر نەیەیتەوە! ..گەنجێک لێی دەپرسی: بۆچی فلآن شتت بە راشکاوی بە باوکت رانەگەیاند پێش ئەوەی لە دەست دەربچی؟!

دەڵێت: دەترسم.. جورئەت ناکەم..
یان لەوانەیە کەسێکیان پاڵەپەستۆی خوێنت بەرز بکاتەوە بەو وتنەی کە دەڵێت: شەرمم کرد پێ بکەنم و خەندەدار بم.. شەرم ئەکەم ئەگەر خەڵك بەچاکی باسم بکەن..
دەترسم لەوەی کە پێم بڵێن موجامل چییە .. خوێنی خۆی سووك دەكات..
ئەم شتانەم زۆر گوێ لێ بووە..
ئاواتە خوازم هاتو هاوار بکەم بە رووياندا: ئەی ترسنۆکەکان.. هەتا کەی؟! ترسنۆك هیچ گەورەییەك بنیات نانێن..
ئەو خاڵی سفرە لەلای چەپەوە..ئەو جۆرە کەسانە کۆمەڵێکن خۆیان داپۆشیوە بە لیفەی ترسنۆکی خۆیانەوە هیچ هاوبەشییەکیان نییە بە بۆچوونێك..
یان قسەیەك بکەن..ئەگەر شتێکی خۆش بگێڕنەوە.. خەڵك دەست بکەن بە پێکەنین وقسەی خۆیان بڵێن.. ئەوەی ترسنۆك سەری ئەوەی دەکات ئینجا پێ دەکەنێ..
ئەگەر ئامادەی کۆڕێك بوو.. هیچ کەس هەست بەبوونی ناکات..لەوەش گەورەتر ئەوەیە ئەگەر.. باوك بێت..
یان مێردێك بێت.. یان بەڕێوەبەرێك بێت.. یان هەتا دایکێك بێت یان خێزانێك بێت..
خەڵکی بەتێکڕا رقیان لە مرۆڤی ترسنۆك دەبێتەوە.. هیچ رێزێکی بۆ دانانێ..
دەسا بۆیە خۆت رابهێنە لەسەر ئازایەتی ودلێری و نەبەردی وچاونەترسی لێهاتوویی وجورئەت وبوێری و.. لەدەربڕیندا..لەوتاردا.. لەئامۆژگاری ودڵسۆزیدا..
ئازایەتی وبوێری لەجێبەجێکردنی لێهاتوویی وتوانایی بەهرەکانت لەمەڵسووکەوتت بەرامبەر خەڵکی..

بۆچوونێك..

خۆت رابهێنە لەسەر بوێری وئازایەتی.. بەراستی سەرکەوتن تەنها لەدان بەخۆداگرتنی یەك کاتژمێرە دێت..

Be firm at principle	ثبات على المبادئ

راگیر بوون لە سەر بیرو باوەڕەکان..

هەرچەندە کاسایەتی مرۆڤ بەهێزتربێت .
راگیربوونی لەسەر بیروباوەڕەکان زیاتر و پتەوتر دەبێت ..
کاریگەری گرنگی زیاتر دەبێت لە ژیاندا..لەبیروباوەڕی تۆیە کە بەرتیل وەرنەگریت..
با هەر ناوێکی لێ بنێن. بەخشیش.. دیاری..
هەقی ماندووبون زەحمەت..
تۆ هەر خۆراگیربە لەسەر بیروباوەڕەکانت..
ئافرەتێك لە ماڵدا.. لەبیرو باوەریەکی کە درۆنەکات لەگەڵ پیاوەکەی..
باهەر چۆن بۆی برازێنێنەوە.. بەرێکرنی رۆژانەیە.. درۆیەکی سپییە..
با خۆی راگیر بکات لەبیروباوەڕەکەی.
لەویبروباوەڕانەیە..
*کە پەیوەندیی نادروست وحەرام لەگەڵ کەسانیتر ببەستێ..
*جگەرە نەکێشا.. کاتێك لەگەڵ چەند کەسێك دەبێ خۆ راگیرکات..
*نەخواردنەوەی ئارەق..
ئەو کەسەی لەسەر بیروباوەڕەکانیەتی خۆی لێ لانادا..
با هاوەڵانی رەخنەیان لێ هەبێ..

بڵێن کابرایەکی وشکە.. بەڵام لەراستیدا و لەهەستی ناوەوەی خۆیاندائەوان بەرامبەر پاڵەوانێکن..

بۆیە زۆربەیان لە کاتی ناخۆشییەکاندا دەگەڕێنەوە بۆ لای یان بۆ راوێژ کردن پێی با تەنانەت لە کێشە وگرفتی کەسایەتی تایبەت بەخۆیشی بێت..

هەست دەکات ئەم مرۆڤە گرنگی زیاترە لە ئەو و لەخەڵکانی تر..

ئەمەش تایبەتی نییە بە پیاو بێجگە لە ئافرەت..

یان کە تایبەتی بێ بەئافرەت بێجگە لەپیاو..

بەڵکو پیاوان وژنان یەکسانن لەو شتانەدا..

بۆیە راگیربە لەسەر بیروباوەڕە کانت بە هیچ شێوەیەك لێی لامەدە..

تا لەوکاتەدا خەڵکی چۆکت بۆ دادەنێن..

کاتێك ئیسلام سەری هەڵدا هۆزەکان نوێنەریان دەهاتنە لای پێغەمبەر((ﷺ)) لەوانە وەفدی (ثقیف) بوو چەند کەسێك بوون..

کاتێك هاتنە لای پێغەمبەر((ﷺ)) بردنی بۆ مزگەوت بۆ ئەوەی گوێ بیستی قورئان بن ئەوان پرسیاری ریبا و زینا وئارەقیان؟ کرد

فەرمووی((ﷺ)): ((ئەوانە هەمووی حەرامن))..

بتێکیان هەبوو ناوی (الربه) بوو (الطاغیة) : زۆر لێی دەترسان..

پێغەمبەر((ﷺ)) فەرمووی: ((بیشکێنن)).

وتیان: ((ئێمە لەباو باپیرانمانەوە بۆمان ماوەتەوە تەنها سێ ساڵ بابمێنێتەوە؟))

پێغەمبەر((ﷺ)) فەرمووی: ((نەخێر ...))چونکە ئەو بیروباوەڕەو تەنازول کردن تیایدا هەرگیز نابێت.

بۆیە عومەر وتی ئەوە بتە لەچی دەترسن ؟

وتیان ئێمە بۆ لای تۆ نەهاتووین ئەی عومەر! ئەویش بێ دەنگ بوو.

وتیان: بۆ دوو ساڵ؟

فەرمووی((ﷺ)): نەخێر!

وتیان : ((بۆ یەك ساڵ))

فەرمووی((ﷺ)) ((نەخێر)) وتیان ((تەنها بۆ مانگێك)).

فەرمووی((ﷺ)): ((نەخێر)).

کاتێك زانییان ئەمە بیروباوەڕە وئیسلام بەبێ بیروباوەڕ هیچ سوودێکی نییە (دابەزین نییە!!

وتیان: تۆ خۆت بیرووخێنە ئەی پێغەمبەری خودا. فەرمووی((ﷺ)) ((من کەسێك دەنێرم ئەم ئیشەتان بۆ بکات))..

کاتێك هاتنەوە بۆ هۆزەکەی خۆیان ئەوان موسوڵمان بوون ...

بەڵام ترسیان هەرمابوو لە بتەکەی خۆیان..

بۆیە موغیرەو چەند هاوەڵێك چوون بۆ رووخاندن وشکاندنی بتەکە..

موغیرە وتی: ئێستا هەموو هۆزەکانی ثقیف بە پێکەنین دەخەم؟

کاتێك چەکوشێکی لە دەستەوە گرت چوو لە بتەکەی دا.. خۆی بوراندەوە! هەندێك لاقە فرە بەخۆی کرد!!ئەوانیش لە دوورەوە سەیریان دەکرد ...

وتیان ((:تەواو کەس ناتوانی ئەوبتە بڕوخێنێ))..

بەڵام موغیرە هەستایەوە وبەرد بە بەرد هەموو لە سەریەك لادا وتی ئەو بتە هیچ سوودو زیانی بۆ ئێوە نییە.

ئیکایەك ..

((هەر کەس خودا لە خۆی رازی بکات ..
خودا خەڵکیش لێ رازی دەکات ، هەر کەس تەنها هەوڵی ئەوە بێت خەڵکی لە خۆی رازی بکات خودایش لێ ناڕازی دەبێ لە پاشان خەڵکیش لێ ناڕازی دەبێ..
...))..
((پێغەمبەر(ﷺ) راستی فەرموو)).

فریودانەکان..

لە رۆژنامەیەکدا خوێندمەوە .. گەنجێکی موسوڵمان لەبەریتانیا ئیستیمارەی خۆی پێشکەش دەکات بۆ ئەوەی لە کۆمپانیایەك دابمەزرێت..

کۆمەڵە گەنجێکی تریش وەك ئەو هەمان داوایان هەیە نیوەیان موسوڵمان ونیوە مەسیحی..هەر گەنجێك دەچێتە ژوریٚ بۆ لای لیژنەی هەڵسەنگاندن چەند پرسیارێك دووبارە دەکەنەوە..

ئەم گەنجە دەچێتە ژووریٚ لیژنەکە:– ئایا تۆ ئارەق ناخۆیت؟

گەنجەکە: نەخێر..

لیژنەکە: بۆچی تۆ نەخۆشی؟..

گەنجەکە: نەخێر بەڵام من موسوڵمانم ئارەق حەرامە لە ئایینی ئیسلامدا.

لیژنەکە: تەنانەت لە پشووی شەویشدا نایخۆیت؟

گەنجەکە: نەخێر..

کاتێك دەرئەنجام دەرچوو یەکەم کەس ئەو وەرگیرابوو..

دوای چەند مانگێك بەردەوام بوون لەسەر کارەکەی رۆژێك دەگاتە بەرپرسی کارەکەی لێی دەپرسیٚ ئەو پرسیارانەتان بۆچی بوو؟!بەرپرسەکە وتی: چونکە ئێمە پێویستمان بە پاسەوان بوو بۆ کارگەکە.. هەر گەنجێکیمان دەکردە پاسەوانی لەشەودا ئارەقی دەخواردەوە بیٚ ئاگادەبوو لە کۆمپانیا دزیش دەهاتن دزیی خۆیان دەکرد..

لەدەرئەنجامدا بڕیارماندا .. کە گەنجێك بگرین هەرگیز ئارەق نەخواتەوە؟!

تۆیش ئەو کەسە بوویت کە ئێمە بەدوایدا دەگەڕاین. بۆیە تۆمان دامەزراند!!
چەند جوانە خۆراگیر کردن لەسەر بیروباوەڕەکان با هەرچەندە فریودان و خۆشییەکانی زۆرو گەورە بێت بۆلادانی مرۆڤ مرۆڤ بۆی بژی بۆی بمرێت.. بەردەوام خۆی پێ ڕاگیرو وابەستە بکات با هەرچەندە فریودانەکان و خۆشییەکان زۆرو گەورە بن لە بەر چاوی مرۆڤدا..
کاتێك لەسەر ڕێچکەی ڕاست بڕۆیت .. دەست بگریت بەپەیڕەوی ڕاستەوە.. خاوەن پەیڕەوەکانی تر وازت لێ ناهێنن..
کاتێك تۆ ڕەشوەو بەرتیل وەرناگریت هاوەڵانی تۆ لەفەرمانگەکە کە ئەوان بەرتیل وەردەگرن لێت تووڕە دەبن..کاتێك خۆت لە داوێنپیسی دوور دەگریت خۆت دەپارێزی.. داوێنپیسان لێت تووڕە دەبن.. دەگێڕنەوە لە عومەری کوڕی خەتتاب لەو شەوانەی کە خۆی دەگەڕا بەناو شاری مەدینەدا بۆ ئەوەی بزانێت چی لە وڵات ڕوودەدات..
گوێ لە دەنگە دەنگێك بوو لە ماڵێکدا.. بۆیە ماڵەکەی دیاری کرد بۆ ئەوەی لە بەیانیدا دڵنیابێت چی لەوماڵەدا دەکرێت.. کاتێك ماڵەکەی بە خەڵوزێك دەستنیشان کرد.. کابرای خاوەن ماڵ گوێی لە چرپە و دەنگێکەوە بوو .. بۆیە هاتە دەرەوە واسەیری کرد دەرگای ماڵیان دەستنیشان کراوە.. تارماریی کابرایەکی بینی ڕۆیشت..
یەکسەر ئەویش بەهەمان شێوە ماڵەکانی چوار دەورو چوارچێوەی خۆی دەستنیشان کرد بە خەڵوزەکە بۆ ئەوەی ماڵی ئەو جیا نەبێتەوە لە ماڵەکانی تری خەڵکی.
وەك ئەوەی ئەو هەموو ماڵەوەك خۆی سەرخۆش بکات.. نەك خۆی بەرزبێتەوەو بچێتە ئاستی ئەوانەوە. وەك لەوشەی ئەستەقدا هاتووە.. دەڵێت: کەسی داوێن پیس لەئەو وایە هەموو خەڵك داوێن پیسن.. لە ئەزموونی ڕۆژانەی خۆماندا ... کاتێك ئافرەتێك دەبینی زۆر درۆ دەکات لەسەر پیاوەکە خۆی لە سەر ئەمە پەروەردە کردووە.. خۆی لە سەر ڕاهێناوە بووەتە نەریت بۆی.. ئەگەر ئافرەتێك ببینێ ئەمەی لا پێ باش نەبێ ئامۆژگاریی بکات لە سەر ڕاستگۆیی.. بەڵام ئافرەتی درۆکار لەیاتی ئەوەی ئامۆژگاری وەرگرێت.. بەڵام ئەویش دەبێتە بانگێشە کارێك بۆ ئەوەی ئافرەتەکەی تر .. بۆسەر هەمان بەد ڕەوشتی ڕابکێشی..
بۆیە دەڵێت و دووبارەی دەکاتەوە پیاوان شیاوی ئەوە نین چاکەیان لەگەڵ بکەین بێجگە لەم هەڵویستانە نەبێت هیچ شتێکی تریان شیاو نیە.. کاروبارت ڕاناپەڕێت ئەگەر درۆی لەگەڵ نەکەیت.. هەر ئەم وتانەی پێی دەڵێ دووبارەی بۆ دەکاتەوە هەتا وەك خۆی لێ ئەکات.. وازی لەبیروبۆچوونەکانی چاکی خۆی پێ دێنێ.. یان لەوانەیە ئافرەتە چاکەکە خۆی ڕاگیر بکات

لەوانە زەردەخەنەی بەردەوام.. بەوەی هەردەم رووت کراوە و خۆش بێت لەگەڵ خەڵکی..ئەگەر تۆ مامۆستا بووی چوویتە ژوورەوە بۆ لای قوتابیانت.. بەرووی خۆش و خەنداوییەوە برۆ ژووری.

سواری تەیارەیەك ئەبی بەجێی پێ پەڕبووەکاندا.. ئەرۆی خەندەت هەبێ بەرامبەر خەڵکی.. دەچیتە دووکانێکی میوە و بابەتێکی وردە فرۆشەوە.. یان جێگەی بەنزین وەرگرتنێك.. دەستت بۆ پارە پێدانیان درێژ کرد..بەخەندەوە پارەکەیان پێ بدە..ئەگەر تۆ لەناو چەند هەوڵێکدا .. کابرایەك هاتە ژوورەوە بەدەنگێکی بەرز سەلامی کرد.. روانی بۆ خەڵکەکان.. تۆ خەندەت هەبێ لەگەڵی.. ئەگەر چوویتە ژووری لای هەندێ کەس.. تەوقەت لە گەڵ کردن.. خەندەت هەبێ.. بە گشتی:خەندەو رووی خۆش کاریگەری وشوێنەواری گەورەی هەیە لەسەر خواردنەوەی رق وکینەکان وگومان ودوودڵی..

هیچ شتێك هاوبەشیی لەگەڵ ناکات.. پاڵەوان ئەوکەسەیە کە بتوانێ زاڵ ببێت بەسەر سۆزەکانیدا .. خەندەداربێت هەتا تەنانەت لە ناسك ترین کاتی ژیانیدا..

ئەنەس لەگەڵ پێغەمبەر((ﷺ)) .. پێغەمبەر((ﷺ)) ((جلبانێکی ئەجرانی ئەستووری)) لە بەردابووئەو کراسەکەی راکێشا هەتاجێگەی لە گەردنی پێغەمبەر((ﷺ)) دەرکەوت و .... ئایا ئەم کابرایە چی دەوێ لە پێغەمبەر((ﷺ))؟ لەوانەیە ماڵی سووتابێ هاتبێت داوای یارمەتی و کۆمەکی بۆ رێکخستنەوەی ماڵەکە.. یان لە وانەیە هاوەڵ پەیداکارن و دزان هاتبن ماڵیان لێ تالآن کردبێ.. بۆیە بەپەلە داوای سەرخستنی دەکات.. گوێ بگرە چی دەوێ..

وتی:ئەی ((محمد))(ورد بەوە) ئەیوت: ئەی پێغەمبەری خودا((ﷺ))..

بەڵێ.. پێغەمبەر((ﷺ)) پاڵەوان بوو ئەم جۆرە شێوازی هەڵویستەنە نایهەژێنێ.. ئەتوورە دەبێ ئەکەف وکول هەڵ دێنێ لە سەر شتە بێ بەهاکان لە ژیاندا..

پێغەمبەر ﷺزۆر سینەو سینگفراوان بوو.. بەهێز بوو ئەعسابی خۆی کۆنترۆڵ دەکرد.. هەردەم خەندەدار بووە هەتا تەنانەت لە ناسکترین بارووڕۆخدا.. بیری لە دەرئەنجامەکان دەکردەوە پێش ئەوەی پێی هەستێ.. ئەی چ سودێ دەگەیەنێ ئەگەر هاواری بەسەر کابرادا یان فەرمانی دەرکردنی بدایە!ئایا برینەکەی سەر ملی پێ چاك دەبوو! یان کابرای فێر ئەدەب وهەڵسوکەوت دەکرد! نەخێر.. کەواتە هیچ شتێك نییە وەك خۆراگری وئارامگری ودان

لەسەر بیروبۆچوونەکانی لەوانەشە راگیر نەبێت...

بەهەمان شێوە تۆ بڵێ بۆ بەرپرسێکی رەوشت جوان ورەوشت بەرز لەگەڵ فەرمانبەرانی .. وا گومان دەبات ئەم شێوە هەڵسوکەوتە سوود بە کارەکەو کارگەو کرێکاران دەگەیەنێ.. حەوانەوەیی و کامەرانی دەخاتە دڵی کرێکارانەوە.. بەروبووم زیاتر دەکات..

بەرپرسێکی بەد رەوشتی پێ دەگات.. هەموو کارمەندانی رقیان لێ دەبێتەوە.. بۆیە ئەویش ناحەزی بە بەرپرسی رەوشتبەرزەکە دەبات یان ئەیەوێ وەك خۆی لە بکات بۆ ئەوەی هاوەڵ وبرادەری بەدرەوشتی زۆر لێ نەنگی یەکان وبەد رەوشتییەکانی دەرنەکەوێت.. بۆیە دەیەوێت هەڵسوکەوتی بگۆڕێت.. پێی دەڵێت:– ئەو شتانە مەکە.. بەڵکو بە پێچەوانەوە... رووت گرژ بێت وهەرگیز خەندەت نەبێت بە رووی کرێکاران وفەرمانبەراندا.. ونە... یان کابرایەکی دوکانداری ناو کوچەو کۆڵانەکان جگەرە نافرۆشێت لە ناو دوو کانەکەیدا ..

کابرایەکی تری بەقاڵ ودووکاندار دێت ئامۆژگاریی ئەوەی دەکات دەست بکات بە جگەرە فرۆشتن تیایدا بۆ ئەوە خێرو قازانجی زیاتری پێ بگات.. دوودڵی دەخاتە دڵیەوەو هەتا قەناعەت ورازی دەکات بۆ جگەرە فرۆشتن...

بۆیە تۆ پاڵەوان بە خۆراگیریە لەسەر بیروباوەڕوبۆچوونەکانی خۆت.. بەبەرزترین دەنگ هاوار بکە وبڵێ: نانانا.. باهەرچەندە فریودانە کانیان گەورەو بەرچاو بێت. هەر لە کۆنەوە بێ بڕواکان هەوڵی تەواوی خۆیانیاندا بۆ ئەوەی پێغەمبەر((ﷺ)) لەهەندێك لەبیروباوەڕەکانی کە خودای گەورە فەرمانی پێ دابوو دابەزێت لەبەر خاتری ئەوان.. خودای گەورە وەڵامی دانەوە فەرمووی (ودوا لو تدهن فیدهنون) واتە ئەوان خۆزگە دەخوازن بۆ ئەوەی تۆ هەندێك دابەزی بکەیت لەبیروباوەڕەکانت ئەوانیش دابەزین بکەی لە هەندێ بیروباوەڕەکانی خۆیان کە خۆیان بۆ خۆیانیان داناوە)).کەواتە کارەکانیان بێ بیروباوەڕە بۆیە هیچ شتێك نییە ئەوان لەسەری راگیربن.. کەوا بوو هیچ قەدەغەو بەرهەڵستییەك نییە لە وەی کە ئەوان لانەدەن لە بیروباوەڕەکانیان ..مادام وابوو تۆی خاوەن بیروباوەڕە نەکەیت هەرگیز لە بیروباوەڕی خۆت دابەزیت با هەرچەندە گەورە بێت فریودانیان لە بەر چاو بۆ تۆ بێ..

<u>پەیڕەوێك..</u>

خودای گەورە دەفەرموێت: ((لا تطع المكذبين ودوا لو تدهن فيدهنون)) .. الاية سورة نون واتە: تۆ ئەی پێغەمبەر (ﷺ) تۆی خاوەن بیروباوەڕ نەکەی هەرگیز بە قسەی درۆکاران بکەیت....

Not for any enemy	لا للعداوة

نا بۆ دوژمنایەتی..

خەڵکی سروشت ونەریتیان جیاجیایە وجۆراوجۆرە....

تیایاندایە هەمیشە و هەردەم توورە..

تیایاندا هەمیشە وهەردەم ساردو سڕ..

تیایاندایە زیرەك وهۆشدار تیایاندایە گێل و وێل..

خوێنەدەوارو تێگەیشتوو نەخوێندەوارو ناتێگەیشتوو.. تیایاندا هەر دەمو و هەر كات گومانی چاك نەبێت بەخەڵكی نابات.. تیایاندا هەردەم وهەركات گومانی خراپ نەبێ بە خەڵكی نابات..

جا بۆیە ستەمكار بێ ئاگایە و هەست بە ستەمەكانی خۆی ناكات والەخۆیدا گومان دەبات كە دادوەرترین مرۆڤە..

گێل و وێلەكەش وا گومان دەبات زیرەكترین مرۆڤە نەزان ونەفامەكەش..

وا گومان دەبات داناى سەردەمی خۆیەتی..

دێتەوە یادم لە كاتی گەنجیدا بووم هێشتاش گومان دەبەم هەر وابم.مەبەستم كاتێك لەخوێندنی دواناوەندی بووم..

كابرایەكی خوێن قورس ورەزاگران بوو بەمیوانمان ..

نازانم ئایا خوێندنی سەرەتایی تەواو کرد بوو یان نا؟ بەڵام ئەوەی کە لێی دڵنیابووم ئەو دەیتوانی بنووسێ و بخوێنێتەوە...

منیش لە کاتی هاتنی ئەو دابە مەسئەلە فیقهیەوە لەشەرعدا سەرقاڵ بووم ئەم ئەزانی وەڵامەکەی چییە؟..

ئەوەی بۆ میوانداری دادەنرێت پێش کەشم کرد..

دەستم دایە تەلەفۆن بۆ شێخ عەبدول عەزیز ابن باز بکەم..

هەوڵێکی زۆرم دا بەڵام شێخ لەوێ نەبوو..

برادەرە میوانەکەم هەستی کرد من زۆر سەر قاڵم.. بۆیە لێی پرسیم: پەیوەندی بەکێوە دەکەیت؟

وتم : بە شێخ عەبدول عزیز کوڕی بازەوە.. پرسیارێکی زۆر گرنگم پێیە..

یەکسەر پێی وتم زۆربە باوەڕ بەخۆ بوونیەوە: سبحان الله .. پرسیار لە کوڕی باز دەکەیت منیش لێرەم؟!!

بۆیە زۆربەی خەڵکی ئابەم شێوەیەن بۆیە تۆ نەبێت لە ڕەزاگرانی ئەواندا دان بەخۆتا بگریت.

هەڵسوکەوتت لەگەڵیان بە نەرمی بێت..

ئەگەر پێت کرا دڵیان بەلای خۆتا رابکێشە هیچ دووژمنایەتیان مەکە..

تۆ نەنێرراوی بە بەرپرسی لێپرسینەوە لە ئەوان بکەیت..

ئەوەندەی پێت دەکرێت رزگاریان بکە.. بەڵام سزاو ئەشکەنجەی خۆت نەدەیت ..

هاتنیان بە سەر دڵدا..

ژیان زۆر لەوە کورتترە سەرقاڵی بکەیت بە دژایەتی و دوژمنایەتی..

No thing for any duby

خراپەت بۆ کەس نەبێت

خەڵکی بەگشتی رقیان لێی دەبێتەوە... لەوانەیە هیچ کەسێك لەدەستی خراپی رزگار نەبێت..

ئەگەر رزگارت بێ لەدەستی هەرگیز رزگارت نابێ لە زمانی... ئەگەر رزگارت بێ لە قامچی زمانی کەلێت بدات هەرگیز لەدەستی زمانی دەرناچی کە غەیبەتت بکات .

بەکردار کابرایەکی بێزراوە. رەزای گرانە لەسەر دڵ و دەروونی خەڵکی بە قورسایی و گەورەیی چیاکان.. ئەگەر بیر بکەیتەوە و لەشێوازی خەڵکی ئەوکات دەگەیتە دەرئەنجامێکی دڵنایی تەنها ئازاری کەسێك دەدات کە ئەو زاڵتر بێت بەسەریدا لەلایەك لە لایەکانیەوە.

چونکە کەسێکی بەهێز سنووری کەسێك دەبەزێنێ کە لە ئەو بێهێزتر بێت بەدەستی خۆی لێی بدات یان لە لەقەو بەپێیەکانی پیایدا بکێشێ... لێدان و قسە پێ وتنی: خۆی وەك شێر لێدەکات لەسەری بەلام لەجەنگی نەعامەکاندا!!!دەوڵەمەند ستەم لە هەژار دەکات. .

بەوەی سووکایەتی پێ دەکات لە ناو خەڵکیدا. . قسەی پێ دەبڕێ.

خاوەن پلەو پایە... بەشێکی گەورەی هەیە لەو ستەمە. .

بەهەمان شێوە بڵێ بۆ ئەو کەسەی خاوەن نەسەب و تیروو هۆزی ناوداری هەبێ ئەم کەسانە لەراستیدا...

لەگەڵ ئەوەی کە خەڵك زۆر رقیان لێ دەبنەوە...
ئاواتەخوازن کە دەسەڵاتە زۆرەکەی نەمێنێ...
دڵشادن بەوەی کە هەموو بەڵاکانی بەسەریانەوە بێت... ئەوان خۆیان موفلیسن بێ مایەن....
بڕوانە بۆ پێغەمبەر((ﷺ)) کە لەگەڵ هاوەڵانیدا دانیشتووە ((ﷺ))فەرمووی
: ((اتدرون من المفلس؟قالوا المفلس فينا من لا دينار له ولادرهم قال المفلس من ياتي يوم القيامة وقد ضرب هذا واكل مال هذا ...فياحسناته لهذا فان فنيت حسناته طرحت عليه من سيئات صاحبه عليه..)).
واتە: ((ئایا ئێوە دەزانن کێ بێ سەرمایەیە ؟وتیان : بێ سەرمایە لە لای ئێمە ئەوەیە بێ دینارو بی درهەم بێت بەڵام پێغەمبەرفەرمووی: ((بێ سەرمایە ئەو کەسەیە کە خاوەنی چاکەی زۆرە بەڵام لە ئەمەی داوە و قسەی بەئەوەیان وتووە ، چاکەکانی لێ دەسێنرێت بۆ ئەو خەڵکەی کە ئەو مافەیان لە سەریەتی ((بەهۆی لێدانیانەوە و قسە پێوتنیانەوە لەلایەن ئەو کابرایەوە)) ئەگەرچاکەی نەما کە بدرێ بەئەم وئەو ئەوکات خراپەی ئەوان دەخرێتە سەر کابرای خراپەکار لەگەڵیان")).
قالت عائشة ما ضرب رسول الله((ﷺ)) قط..
.واتە هەرگیز پێغەمبەر ((ﷺ))بەدەستی لەکەسی نەداوە ...
ومانيل منه((ﷺ)) ..انتقم لنفسه((ﷺ)) قط...
واتە هەرگیز پێغەمبەر((ﷺ)) بەدەستی تۆڵەی لەکەس وەرنەگرتووەتەوە((ﷺ)) ...
بەگشتی... هەر کەسێك ئەم بەهرە و توانایی بە لێهاتوویی و دەسەڵات حەسەب و نەسەب دار بۆ ئازار و ئەشکەنجە و ستەم کردن لە خەڵکانی بێ دەسەڵات بکات...
رقی خەڵکی بۆ خۆی پێویست دەکات...
لەوانەشە خودای گەورە هەر لە دونیادا تاقی بکاتەوە پێش دوا رۆژی...
ئەو کات دڵی ئەو هەژارانە و ستەم لێکراوانە ساڕێژ ببێ...

برادەرێکم کابرایەکی چاك بوو... قوتابی زانستی شەرعی بوو... قورئانی لەبەربوو... خەڵکی دەهاتن بۆلای قورئان و دووعای بەسەردا دەخوێندن وەك دوعاو پاڕانەوە وەبۆ ساڕێژیان... زۆرێکیش خودای گەورە شیفا و ساڕێژی کردن لەژێر دەستی ئەودا...

جارێك كابرایەكی دەوڵەمەند چووە لای دیاربوو بەجل و بەرگیدا دەوڵەمەندی لێ دەتكایەوە... لەبەردەستی برادەرەكەم دانیشت بۆ ئەوەی دوعای بەسەردا بخوێنێ وتی جەنابی شێخ مامۆستا: من ئێش و ئازارم هەیە لەدەستی چەپم هەر ئەوە ماوە بمكوژێ... خەوم لێ هەڵگیراوە لەشەودا... بە رۆژیش حەوانەوەم براوە...

چوومەتە لای چەندەها دكتۆر... هەموو تاقیكردنەوەكیان لەسەر كردووم... چەندەها راهێنانیان پێ كردووم... بەڵام هیچ سوودێكی بۆ من نەبووە و لێم نەكردووە... ئازارم لەزیاد بووندایە گەورەتر بووە هەتا ژیانی لێ تاڵ كردووم بەهەموو مانای ژیان لێ تاڵ بوونێك...

جەنابی شێخ من بازرگانم ژمارەیەك دەزگا و كۆمپانیام هەیە... لەوە دەترسم چاوپیسێك كاری لێ كردبم... یان كەسێك سیحر بۆ دانابم..

شێخەكە وتی: (سورەتی الفاتحە و ایە الكرسی و سورەتی الاخلاص هەردوو سورەتی الفلق و الناس)م بە سەردا خوێندن هیچ شوێنەوارێك دەرنەكەوت!!!

لەپاشاندا سوپاسی شێخی كرد و لەلای شێخی بەجێ هێشت..

پاش ماوەیەك هاتەوە بۆ ئەوەی دووبارە دوعای بەسەر بخوێنم... بەهەمان شێوە خوێندم بەسەریدا... و چوو... لەپاشاندا هاتەوە و ئێش و ئازارەكەی زۆر زیاتر ببوو...

ئا لەوكاتەدا پێم،وت: لە وانەیە تۆڵەیەكی خودایی بێت بۆت كە تۆ شتێكت كردبێت... وەك ستەم لەهەژارێك... یان خواردنی ماڵیان...یان هەق و ماف كەسێكت نەدابێ..

یان هەر شتێكی تر بێجگە لەوانە... ئەگەر شتێك هەیە لەو شتانە ئەوا تۆ بەپەلە تەوبە بكە لەوەی كە كردووتە.. مافەكانی خەڵكی بگێڕەوە بۆ خاوەنەكانیان... داوای لێخۆشبوون بكە لەلای خودای گەورە بۆ گوناهی پێش ئێستات.

كابرای بازرگان ئەمەی پێ خۆش نەبوو كە من بۆم باس كرد... زۆر بەخۆگەورەییەكەوە وتی:ستەمم لە كەس نەكردووە... نە ماف كەسم خواردووە.... سوپاست دەكەم بۆ ئامۆژگارییەكەت...

لەپاشاندا دەرچوو... چەند رۆژێك دیارنەما... منیش لەوە ترسام كابرا دڵی لەمن زویر بووبێت بۆ ئەو ئامۆژگاریانەی كە پێم وت: رۆژێك لە جێگەیەكی چاوەڕوان نەكراو پێی گەیشتم... بەرەو من هاتوو زۆر بەدڵخۆشییەوە...پرسیارم كرد... ها دەنگ و باست تەندروستیت چۆنە..؟

وتی: سوپاس بۆ خودا... ئێستا دەستم زۆر باشە بەبێ ئەوەی هیچ چارەسەری دوکتۆری پێویست بێ!!!

پێم وت: چۆن؟وتی: کاتێك تۆ ئامۆژگاریت کردم... من لای تۆم بەجێ هێشت...

دەستم بە بیرکردنەوە کرد لە ئامۆژگاریەکەت... هەموو یادەوەریەکانی خۆمم بەهۆش و هزری خۆمدا هێنایەوە؟!

ئایا ئەبێت ستەمم لەکەسێك کردبێت؟ ئایا ئەبێت ئایا ئەبێت ماف رەوای کەسێکم خواردبێ؟

هاتەوە یادم پێش چەند ساڵێك باڵەخانەیەکم دروست کرد...

زەویەك لە پاڵیدا بوو حەزم کرد ئەویش لەگەڵ بێت بۆ ئەوەی جوانتر بێت...

بەڵام موڵکی ئافرەتێکی بێوەژن بوو... چەند منداڵێکی هەبوو...

ویستم پێم بفرۆشێ بەڵام رازی نەبوو... وتی: چی بە پارە بکەم... کێ ئەڵێ پارەکە ناخورێ...

بەڵکو با زەوییەکە بمێنێتەوە بۆ منداڵەکان هەتا خۆیان گەورە دەبن.

چەند جارێك دەمنارد بۆ ئەوەی پێم بفرۆشێت ئەویش هەر هەمان هەڵوێستی هەبوو...

مامۆستاکە دەڵێت: لێم پرسی ئەی چیت کرد؟

بازرگانەکە... بەچەند رێگەیەك لە رێگەکانی خۆم زەویەکەم لێ زەوت کرد.مامۆستاکە: رێگەکانی تایبەتی تۆ چین؟بازرگانەکە: بەڵێ پەیوەندی گەورە و زۆر و فراوانم... ناسینەکانم...

مۆڵەتی ئەوەم وەرگرت کە ئەو زەویە لە گەڵ زەویەکەی خۆم بۆ باڵەخانەکە بکەم...

مامۆستاکە لێم پرسی: ئەی دایکی هەتیوەکان؟

بازرگانەکە: ئەویش بەم هەواڵەی زانی هەر ئەوەندەی پێ کرا هاوار بکات بەسەر کرێکارەکاندا بۆ ئەوەی نەیەڵێت بیناکە درووست بکەن...

ئەوانیش پێی پێ دەکەنین گۆمانیان وابوو کە ئەو شێتە...

لەراستیشدا من خۆم شێت بووم نەك ئەو ئافرەتە بێوەژنە بێ دەسەڵاتەکە...

هەر دەگریا و دەستی پاڕانەوەی بۆ ئاسمان بەرز کردەوە...

ئەمەم لێ دەبینی بەچاوی خۆم...

لەوانەشە پاڕانەوەکانی لەتاریکی شەودا زۆر گەورەتر بێت...

مامۆستاکە... ها... تەواوی بکە...

بازرگانەکە: منیش لەدوای ئەو هەموو ئازار و بێ چارەسەرییە...

چووم دەگەڕام بەدوایدا... هەتا جێگەکەیم دۆزییەوە...

دەستم بەگریان و داوای لێبووردنم لێ کرد...

هەر لێی پاڕامەوە و تکام لێ کرد هەتا چی ویست لەباتی زەوییەکەی قەرەبووم بۆ کردەوە...

لێم خۆش بوو...

گەردنی ئازاد کردم دوعای بۆ کردم.

سوێند بەخوای گەورە هەرکە دەستی بەرز کردەوە بۆ ئاسمان بۆ پاڕانەوە و دوعای خێرکردن بۆم...

یەکسەر بەبێ هیچ دواکەوتنێك تەندروستیم وردە وردە بۆ دەستە بەئازارەکەم گەڕایەوە...

لەپاشاندا بازرگانەکە سەری خۆی جوولاند و بەرزی کردەوە بۆ ئاسمان و وتی:

((دوعا و پاڕانەوەکەی سوودی پێ گەیاندم بە ئیزنی خودای گەورە لە کاتێکدا هەموو پزشکانی دونیا نەیانتوانی سوودم پێ بگەیەنن و چارەسەرێکم بۆ بدۆزنەوە ئەگەر بۆ کاتیش بێت.)).

وتراوە...

چاوەکانت خەوتوون..
ستەم لێ کراو بە ئاگایە..
نزات لە سەر دەکات..
چاوی خوداش ناخەوێت..